Ferdinandi de Enzinas

Tractatus de cõpoſitione propoſitionis mentalis: actuum ſincathegoreumaticorum naturam manifeſtans: ⁊ ad notitias introductorius: a magro Roberto Uvancop ſcoto nouiter recognitus: atq; in ſuam integritatem reſtitutus.

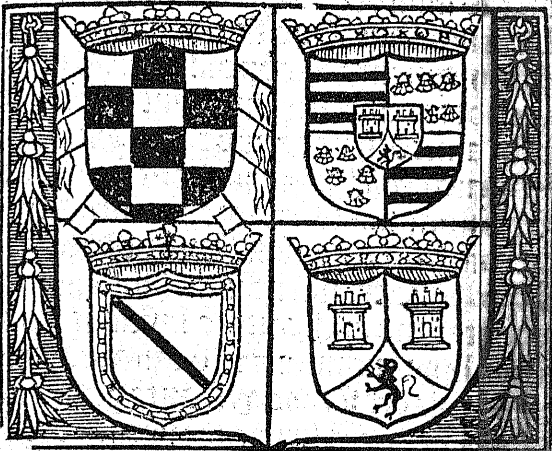

1528

In domino confido.

Sy. vincent.

GRANADA

Ferdinandi de Enzinas

Tractatus de cõpoſitione propoſitionis mentalis: actuum ſincathegoreumaticorum naturam manifeſtans: ⁊ ad notitias introductorius: a magr̃o Roberto Uvancop ſcoto nouiter recognitus: atq; in ſuam integritatem reſtitutus.

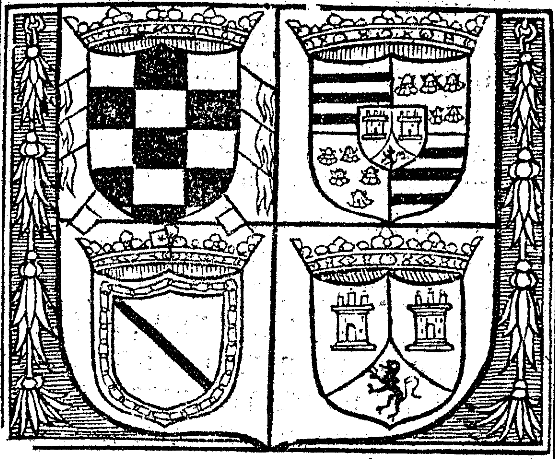

1528

¶ Illuſtriſſimo ac ad modum reuerendo patri Fratri Joanni a Toleto nonminus proauorum Splendore quam morum integritate clariſſimo patronoq̃ ſuo Ferdinandus de Enzinas Salutem.

Vererer hec parua vir clariſſime dignitati tue dicare ni expertus fuiſſem qua animi benignitate atq̃ hũanitate: que prius tibi dedicauerã ſuſceperis clementia etenĩ ⁊ humanitas multos nõ ſolũ audaces efficiũt verũ ad audaciã inuitant. Quo fit vt que hiſce diebus de propoſitionis mentalis cõpoſitione ad que intellectus vim potentiaſq̃ exprimebant interq̃ hortatu precibuſq̃ amicorũ hec que de cõpoſitione eorum (quibus mens concipit) tradebant ſcripſerint in lucem ſub tui nominis ſplendore prodire ſciui vt vulgo omnes intelligant quantũ me tibi debere fatear quantũ que Tuo tribuã nomini illuſtriſſimo cuius ſplendore atq̃ tua authoritate liuidi om̃es atq̃ obtrectatores hinc ſubmoueri nõ ignoro. Suſcipe ergo qua ſoles alacri ſerenaq̃ fronte paruũ hoc volumẽ: quod ſi per ociũ licuerit (que tua eſt cura) diligentius volueris benignius foue: atq̃ pro tui ingenij acumine caſtiga. meq̃ iam tibi deditũ deditiſſimum exiſtima. Uale Ex noſtra paleſtra Bellouaca apud Parrhiſios quinto idus Junij.

¶ Quia intendimus de ſincathegoreumatis que alij conſignificatiuos terminos alij orationũ cõpagines fere autẽ oẽs act⁹ ſincathegoreumaticos vocant nõnulla tradere idq̃ a queſtione de compoſitione propoſitionis mẽtalis dependet.

Queritur. vtrum propoſitio mentalis ſit cõpoſita ex plurib⁹ partialibus notitijs. quarũ vna ſit ſubiectum. ⁊ alia predicatum ⁊ alia copula. ⁊ arguitur. pars affirmatiua auctoritate Ariſtotelis in ſecundo perihermenias ſententis omnẽ affirmationẽ vel negationem ex nomine vel ex nomine infinito ⁊ verbo eſſe compoſitam. partem vero negatiuam argumentor ratione Gregorij ariminenſis. quia ſi ſic eſſet ſicut aſſerit pars affirmatiua. ſequeretur eandem propoſitionẽ mentalẽ eſſe veram et falſam impoſſibilem et neceſſariam. ſed hoc eſt falſum ergo ⁊ illud ex quo ſequitur. ſequela probatur quoniam capta iſta propoſitione mẽtali omnis albedo eſt qualitas. in qua ly albedo eſt ſubiectum. ⁊ ly qualitas eſt predicatum. ⁊ ponitur ly omnis tunc manifeſtum eſt illam propoſitionem eſſe veram ſed probatur falſitas eius. bene ſequitur hec propoſitio omnis qualitas eſt albedo eſt falſa. et hec propoſitio omnis qualitas eſt albedo. eſt iſta propoſitio om̃is albedo eſt qualitas. ergo iſta propoſitio omnis albedo eſt qualitas eſt falſa. conſequentia eſt ſyllogiſmus expoſitorius ⁊ probatur minor quia de veritate maioris nemo ambigit. bene ſequitur iſti. iiij. termini omnis albedo eſt qualitas ſunt iſta propoſitio omnis albedo eſt qualitas, ⁊ iſti ijdem ſunt iſta propoſitio om̃is qualitas eſt albedo. ergo iſta propoſitio omnis qualitas eſt albedo. eſt iſta propoſitio omnis albedo eſt qualitas quod fuerat probandũ. ſimilimodo deduceris veritatem huius omnis homo eſt ſubſtãtia: ⁊ ſimiliter eiuſdẽ impoſſibilitatẽ.

¶ Confirmatur nulla eſt ratio. nec experientia ad multiplicandum huiuſmodi actus. nec aliqua auctoritas fidedigna ad ponendum apprehenſiuam mentalẽ diſtinctam a iudicatiua. ſed iudicatiua eſt ſimplex qualitas. vt omnes fatentur ergo ⁊ apprehenſiua preterea ad multiplicandũ hic ſincathegoreumata in propoſitione nulla eſt ratio. ergo nullũ eſt ponendum. at ſi nullum ponatur ſincathegoreuma. non erit compoſita propoſitio mentalis. non eſt, ergo ꝓpoſitio mẽtalis compoſita: ſed ſimplex.

¶ Circa iſtam queſtionẽ duas ſolum inuenio probabiles opiniones. quarum prima eſt Gregorij ariminenſis tenentis in prologo ſententiarum articulo tertio. q. p. nullam propoſitionẽ mentalem componi ex pluribus partialibus notitijs. ſed omnem talem eſſe ſimplicẽ qualitatem. quare ſecundũ eum nullus actus ſincathegoreumaticus poteſt reperiri in mente. Alia eſt opinio cõmunis que oppoſitum huius defendit.

¶ Dixi hic tñ duas ꝓbabiles opiniones inueniri q̃m opinionẽ de aliaco defendẽtis propoſitionẽ mentalẽ cathegoricam eſſe ſimplicem qualitatẽ et propoſitionẽ mentalem ypotheticam eſſe compoſitã ex pluribus partialibus notitijs ſpẽ diſtinctis. non probo quoniã nulla ratione aut auctoritate fulciri poteſt vt clarebit videndo rationẽ quam petrus de aliaco ad ipſum defendendũ adducit. nam ipſe credit propoſitionẽ mentalẽ cathegoricã eſſe ſimplicem qualitatem argumentis Gregorij iam factis ad partem negatiuã queſtionis victus ⁊ propoſitionẽ ypotheticam aſſerit eſſe cõpoſitam ne detur aliqua qualitas ſimplex repreſentans contradictorio modo. quod inconueniens reputat de ſignificatione totali quod incõueniens ſic probat capta hac propoſitione ſor. currit ⁊ ſor. non currit. iſta propoſitio ſubordinatur vni ſimplici qualitati. et contradictorio modo repreſentat:

quoniam illa qualitas cui ſubordinabitur repreſentabit ſor. currere ⁊ etaim ſortem non currere. quia tantum ſignificat ſicut illa vocalis et hoc de ſignificatione totali. quia talis qualitas nō habet partes diuerſaꝝ rationum. ergo aliqua qualitas contradictorio modo ſignificat qđ petrus de aliaco magnum eſſe inconueniens indicat. ſed in idem inconueniens ipſe incidit quoniā concedit aliquē poſſe aſſentire duabus contradictorijs vnico aſſenſu quiquidē aſſenſus ſcđm oēs eſt ſimplex qualitas ⁊ aliqua ſimplex qualitas contradictorio modo de ſignificatione totali ſignificat.

¶ Item preterea ſic poteſt probari quoniam propoſitio mentalis: cui hec propoſitio cathe. ſor. eſt ⁊ non eſt ſubordinatur eſt ſimplex qualitas ſcđm eum ⁊ contradictorio modo ſignificat: quoniā ſignificat ſortē eſſe. ⁊ ſortē non eſſe ergo aliqua qualitas ꝯtradictorio modo ſignificat.

¶ Arguitur etiam contra ipm probando ipſum nō bene inſpexiſſe rationes Gregorij quoniā ſi propter rationem primā quam adduximus ad probandum partē negatiuam defendit propoſitionem cathegoricam eſſe ſimplicem qualitatem: eadem ratione probabo propoſitionem ypotheticam non componi ex pluribus propoſitionibus quod ſic deduco. quoniam ſi componeretur ſequitur eandem propoſitionem eſſe neceſſariam ⁊ impoſſibilem. ſed hoc eſt falſum et impoſſibile. ergo ⁊ opinio. ſequela probatur. iſta propoſitio mētalis ſi homo currit homo mouetur. eſt neceſſaria ⁊ eadem eſt impoſſibilis ſi inueniatur ly ſi connectens has duas propoſitiones homo currit homo mouetur (quas tenet eſſe ſimplices qualitates quia cathegorice ſunt) ergo eadē propoſitio eſt impoſſibilis et neceſſaria. minor probatur iſta propoſitio ſi homo mouetur homo currit. eſt impoſſibilis. ⁊ iſta propoſitio ſi homo mouetur homo currit eſt hec ſi homo currit homo mouetur. ergo hec ꝓpoſitio ſi homo currit homo mouetur eſt impoſſibilis conſequentia eſt ſyllogiſmus expoſitorius. ⁊ probatur minor quia maior manifeſta eſt iſte due propoſitiones homo currit et homo mouetur ⁊ hec coniunctio ſi ſunt iſta propoſitio ſi homo currit homo mouetur et eedem propoſitiones ⁊ hec coniunctio ſi ſunt hec ſi homo mouetur homo currit: ergo hec propoſitio ſi homo mouetur homo currit eſt hec ſi hō currit homo mouetur et ſic eadem propoſitio eſt impoſſibilis et neceſſaria et nullam reſponſionem poteſt dare ad hanc rationē Petrus de aliaco quin eandem det argumento facto pro parte negatiua concluſionis atqꝫ omnes rationes que poſſunt adduci ad probandum propoſitionem cathegoricam eſſe ſimplicem qualitatem conſimiles ad probandum hypoteticam adduci pñt quare relinquit opinio de aliaco.

¶ Redeundo ergo ad opinionē Gregorij quam nōnulli diuo Thome attribuunt notandum eſt ipſam ſic eſſe intelligendam audita iſta propoſitione homo eſt animal intellectus primo format conceptum omnium hominum et deinde conceptum omnium animalium quibus conceptibus in anima exiſtentibus intellectus producit vnam ſimplicē qualitatem repreſentantem hominem eſſe animal que quidem ſimplex qualitas dependet in fieri et conſeruari a notitijs illis cathegorematicis et hoc modo intelligēda eſt Gregorij opinio: ⁊ non quēadmodum quidam dicit ꝙ adueniente notitia hominum ſi deinde adueniat notitia animalium corrumpitur notitia hominum precedens quia inter illas duas notitias non inuenitur aliqua contrarietas: ergo adueniēte vna notitia non corrumpitur alia.

¶ Et per hoc facile erit reſpōdere ad obiectionem quam Petrus de aliaco contra Gregorium obijcit. concedo nāqꝫ fore poſſibile vnam qualitatem ſimplicem ſignificare ꝯtradictorio modo hoc eſt tm̄ ſicut due ꝯtradictorie de ſig̃tione totali hoc eſt de ſig̃tione totali que rōne vnius partis nō prouenit q; non habet partes differentes ratione. quādo ipſa illud nā adequate ſignificat quēadmodum ipſe de Aliaco concedere habet aliquam ſimplicem qualitatem ſignificare homines atqꝫ etiam aſinos et hoc non ſignificando aliud ens de ſignificatione totali hoc patet de notitia cui ſubordinatur hoc cōplexum homo ⁊ aſinus qui per opinātem ſimplex eſt.

¶ Dubitatur iam circa opinionē hanc vtrum propoſitio mentalis nō vltimata ſit ſimplex qualitas: an compoſita ex pluribus partialibꝰ notitijs: ad quod reſpōdet Gregorius poſtqꝫ poſuerat diuiſionem propoſitionis in mentalem vltimatā et non vltimatam: omnem propoſitionem cuiuſcunqꝫ generis non eſſe compoſitam ex pluribus notitijs partialibus.

¶ Contra hanc opinionem ſic arguitur. audita hac vocali homo eſt animal poteſt prius formari conceptus non vltimatus huius vocis homo: et deinde conceptus non vltimatus: huius vocis eſt et cōceptus huius vocis animal: quibus exiſtantibus in mente non vltimata componitur terminus ſignificās ad placitum hominem eſſe animal: quia conceptus illius vocis homo ſignificat homines ad placitum: et conceptus illius termini animal: omnia animalia ⁊ conceptꝰ de ly ē aliqualiter vnitiue: quare illi tres conceptus tantum: ſignificant in mente quantum ſignificant in voce: ſed in voce ſignificant hominez eſſe animal: ergo in mente idem ſignificabunt: et per conſequens ille ternarius cōceptuum non vltimatorum ſignificabit hominē eſſe animal: et erit propoſitio.

¶ Nec valet ad hoc dicere: conceptus nō vltimatos nō ſignificare ad placitum ea que per voces ⁊ ſcripturas quarum ſunt conceptus ſignificantur: quia ſi ſic nulla eſſet propoſitio mentalis non vltimata: nec ſimplex: nec cōpoſita: quod ſic patet: ꝙ vel talis propoſitio ſignificat propoſitionaliter proprie vel ad placituz ſi primum ſequitur ꝙ talis propoſitio eſt mentalis vltimata ſecūdum talem ſignificationem poſtqꝫ ſecundum talem non eſt naturalis ſimilitudo alicuius termini: ſi ſecundum habetur propoſitum: quoniam talis propoſitio non ſignificat ad placituz niſi ratione vocis vel ſcripture cuius eſt conceptus non vltimatus: relinquitur ergo iudicio meo probatuz aliquam propoſitionem mentalem non vltimatam quandoqꝫ eſſe ſimplicem: verbi gratia ſi ly a in voce imponatur ad ſignificandum hominem eſſe animal: conceptus non vltimatus illius vocis a: eſt propoſitio non vltimata et eſt ſimplex qualitas: nec valet adhuc negare propoſitiōis vocalis: cuius partes formaliter ſignificant mentalem non vltimatam quandoqꝫ eſſe ſimplicem qualitatem: ſicut quidā vir doctus negat: q; iſtis tribus ſcripturis exiſtentibus homo eſt animal poſſuz formare conceptum illarum trium ſcripturarū copulatim ⁊ nullius earum quēadmodum poſſum habere notitiam viſuam centum hominum et nullius eorū et cumuli granoruz tritici et nullius grani: tunc ille conceptus nō vltimatus erit ſimplex qualitas terminata ad illud aggregatum et eſt propoſitio non vltimata propoſitionis vocalis habentis plures partes: ergo propoſitum.

¶ Iſta que de hoc dubio dicta ſūt ſecundum opinionem communem etiā ſunt vera ⁊ ideo vt meliꝰ intelligātur: arguitur ſic contra hoc id quod dictum eſt ꝙ aliqua propoſitio mentalis nō vltimata ex pluribus partialibus notitijs eſt cōpoſita: itaqꝫ vt probatum eſt ſi aggregatum ex tribus conceptibus non vltimatis quibus ſubordinātur iſte tres voces homo eſt animal eſſet vna propoſitio: ſequeretur ꝙ daretur aliquis terminꝰ qui eſſet ſignum ponibile in propoſitione et tamen per ſolam depoſitionem non erit ſignum ponibile in propoſitione: hoc patet de illis conceptibus nō vltimatis homo eſt animal qui nunc faciūt vnum terminum: quia vnam propoſitionem mentalem non vltimatam et ſic aggregatuz ex illis erit ſignuz ponibile in propoſitione: et tamen ſi illa copula eſt deponatur a ſua ſignificatione in voce ita ꝙ non aliqualiter ſignificet: iam illud aggregatuz non erit ſignum ponibile in propoſitione poſtqꝫ enim illud aggregatuz non eſt terminus complexus nec incomplexus: ſed ſunt tres conceptus non ſe habentes ſicut determinatio et determinabile: nec ſunt cōiuncti aliquo modo ſicut nec buf: baf: non faciunt vnum terminum.

¶ Ad hoc argumentum reſpōdetur concedendo quod infertur nec eſt inconueniens: vt patet de hoc complexo: homo et aſinus quod quidem eſt terminus: tamen ſi deponeretur a ſua ſignifi-

catione ly ⁊ deſineret eſſe terminus intelligo defendendo cõmunem modum qui tenet hoc aggregatum: homo: aſinus: nõ eſſe terminum.

¶ Et per hoc poteſt ſolui vnum argumentum commune de ſubiecto huius propoſitionis homo eſt animal eſt propoſitio: de cuius ſubiecto poteſt defendi recte ꝙ eſt terminus complexus ſecundum ſignificationem quam ibi habꝫ ⁊ etiam ꝙ eſt terminus incõplexus: nam poteſt dici ꝙ ſubordinatur vel vnico conceptui incomplexo non vltimato repreſentanti iſtam propoſitionem homo eſt animal: et omnes propoſitiões ſibi ſimiles. vel tribus conceptibus non vltimatis illarum trium vocum vnam propoſitionem mentalem non vltimatam componẽtibus qui quidem ſignificabunt eodem modo: ſicut iſta: homo eſt aĩal. Atꝗ hoc cenſeo eſſe dicendum circa ſubiectuꝫ propoſitionis dare relicta opinione multorũ ⁊ per hec que dicta ſunt facile reſpõdebis ad id quod ſolet peti circa ſubiectũ propoſitionis petire. querunt enim vtrũ ly eſt in ſubiecto huius homo eſt animal eſt propoſitio capiatur ſignificatiue vel non ſignificatiue puta materialiter tantum pro illa voce. ſi vltimum: ſequitur ꝙ tantum valebit illa propoſitio: ſicut hoc homo buſ: animal eſt propoſitio: ſi primũ ſequitur totum ſubiectum ſignificatiue capi: ⁊ ſic propoſitio ſecundum ꝙ propoſitio eſt extremum.

¶ Ad hoc aliqui darent ſecunduꝫ videlicet ꝙ ly eſt non capitur ſignificatiue: et tunc ad illatum illi negarent quod idem ſit dicere: homo eſt animal eſt propoſitio: et homo buſ: animal eſt propoſitio nam quãuis ly hõ quod eſt pars huius termini homo in hac propoſitiõe: homo eſt nomen: capiatur materialiter nõ propterea idem eſt dicere homo eſt nomen ⁊ buſ: mo: eſt nomen et ſi dicas ſi illi tres termini puta homo eſt animal non ſignificatiue capiendo ly eſt faciunt vnũ terminũ: ergo iſti tres homo lapis equꝰ.

¶ Ad hoc nonnulli concedunt illatum ſi illis tres termini materialiter capiuntur: ſed hoc non apparet verum: nam eomodo omnes termini mundi conſtituerent vnum terminum quod fortaſſe capiendo terminum large faterentur.

¶ Alij dicũt negãdo ꝙ illi tres termini facerent vnum terminum quãuis iſti tres termini homo eſt animal vnum componunt nam quãuis ly eſt ſecunduꝫ ſignificationem quã ibi habeat non exerceat ibi ſuam vim vnitiuam: tamen in potentia propinqua eam exercet et hoc ſufficit ad hoc ꝙ aliqualis ſit complexio inter tales terminos ſaltem ad hoc quod vnã componant ſignificationem.

¶ Solutio eſt aliorũ qui dicunt ⁊ fortaſſe rectiꝰ ꝙ ly eſt capitur ſignificatiue in ſubiecto illius propoſitionis nec ꝑpterea ſequitꝛ ſubiectũ illiꝰ ꝑpõnis eſſe ꝓpoſitionem: nam aiunt partes ſignificatiue ſumi: et totum materialiter quemadmodũ cõtingit de ſubiecto harum ſortes et plato eſt copulatum: omnis homo eſt totuꝫ in quantitate ⁊c.

¶ Ex dictis igitur patet ſubiectuꝫ illius propoſitionis eſſe terminum complexum: nam ſubiectum illud eſt propoſitio: ergo eſt terminus complexus. nos tamen diximus ſecundum ſignificationeꝫ quam ibi habet et complexe et incomplexe ſubiectuꝫ date propoſitionis ibi ſumi poſſe.

¶ Circa hec poteſt dubitari vtrũ ſecundum opinionem communem: vel iſtam poſſit dari propoſitio mentalis reflexa: et videtur quod ſic: quia dabilis eſt aliqua notitia reflexa vel ergo intellectꝰ illam vni alteri vnire affirmatiue vel negatiue: poteſt vel non poteſt dari: ſecundum ergo debet dari primum partem negatiuaꝫ. arguo ſic non poteſt dari actus ſincathegoreumaticus reflexus ergo nõ poteſt dari copula reflexa: et ſic ſequitur quod non poterit dari propoſitio mentalis reflexa: antecedens probatur: illa notitia reflexa ſignificat aliqd poſtꝗ̃ ſignificat directam notitiaꝫ ad quam terminatur: ergo non eſt ſincathegoreuma.

¶ Ad hoc argumentum reſpõdet quidam concedendo poſſe dari propoſitionem mentalem non vltimataꝫ eo modo quo dictum eſt non autem propoſitionem reflexam: et ratio huius eſt: quia ex notitia reflexa hominum: et reflexa animalium: et reflexa de ly eſt non poteſt cõponi propoſitio mentalis aliqua: quia reflexa de ly eſt nõ poteſt vnire: cũ ſit notitia reflexa cuiuſdaꝫ vere qualitatis videlicet actus ſincathegoreumatici directi.

¶ Sed hoc repugnat dictis prius quia ſi notitia non vltimata iſtius vocis eſt aliqualiter ſignificat et poteſt vnire ſuum obiectũ: etiam notitia reflexa iſtiꝰ qualitatis mentalis eſt ſignificabit aliqualiter: et poterit vnire. Quare propter hoc argumentum concedo ꝙ ſicut datur propoſitio mentalis non vltimata compoſita etiam datur propoſitio mentalis reflexa compoſita et ad argumentum in oppoſitum negatur antecedens ⁊ ad probationẽ negatur conſequentia: quia ſtat bene ꝙ aliquis terminus ſignificet aliqd aliqualiter et ſecundum ſignificationem quam ſignificat aliqualiter vniat: et illa notitia reflexa ſignificat aliquid naturaliter proprie: ſicut ſuum obiectum: ⁊ quia ſuum obiectũ ſignificat aliqualiter: ideo ipſa poſtꝗ̃ eſt non vltimata ſignificabit etiam aliqualiter non curo hic inquirere quomodo notitia reflexa ſignificat rem ſignificatam per directaꝫ: quia hoc ex terminis patet.

¶ Jam contra hanc Gregorij opinionem: primo ſic arguo argumento cõmuni. Sequeretur ſi dicta eſſent vera: qꝺ ly omnis non diſtribueret: nec confunderet: conſequens eſt falſuꝫ: ergo et antecedens: ſequela probatur: ly omnis non ſignificat aliquid: nec aliqualiter: ergo nec diſtribuit: nec confundit. Probatur antecedens. quoniaꝫ ſignificat aliqualiter diſtributiue: hoc eſt mediãte alio termino cui ſubordinatur: ſed nulli termino mentali ſubordinatur ly omnis: vt ex opinione compertum eſt: ſequitur ergo quod ly omnis non ſignificat.

¶ Cõfirmatur: ſequitur ex opinione poſſe dari terminos equiuocos: conſequens eſt falſum: ergo et antecedens: ſequela probatur: poteſt dari vnus terminus abſolutus incomplexus ſignificans canes latrabiles piſcem marinum: et ſidus celeſte. ergo datur conceptus equiuocus: conſequentia videtur nota: quoniam nõ aliter videtur poſſe probari aliquem terminum eſſe equiuocuꝫ niſi iſto modo. Probatur antecedẽs qualitas ſimplex cui ſubordinatur iſtud copulatum: canis latrabilis ⁊ ſydus celeſte et piſcis marinus eſt terminus incomplexus: et etiam abſolutus: quia capio partes illiꝰ copulati abſolute: et ſignificat tantũ adequate: ſicut iſte terminus canis: ergo ſignificat ſydus celeſte canes latrabiles ⁊ piſcem marinum.

¶ Subconfirmatur: ſequitur regulam iſtam cõmuneꝫ nominalium eſſe falſam videlicet a quacunꝗ conuenientia eſſentiali reperta ĩter aliqua entia eſt abſtrahibilis vnus conceptus abſolutus repreſentans omnia illa que in tali conuenientia poſſunt conuenire: et ſoluꝫ illa: ſed hoc eſt falſum. quod patet per rationem regule quam in predicabilibus ponemus: ergo opinio nulla: ſequela probatur: poteſt dari aliquis terminus incõplexus: et abſolutus repreſentans hominem ⁊ lapidem non repreſentãdo equos qui magis conueniunt cum hominibus et cum lapidibus: ꝗ̃ homines cum lapidibus: ergo illa eſt falſa. Cõſequentia eſt manifeſta: et probatur antecedens. Qualitas ſimplex cui ſubordinatur iſtud diſiunctum homo vel lapis: ſeu iſtud copulatum homo et lapis repreſentat ſolum homines et lapides non repreſentando equos: ergo propoſitum.

¶ Ad argumentum ſolet reſponderi communiter negando ſequelam: et ad probationẽ negatur antecedens ⁊ ad probationem antecedentis dicitur non eſſe inconueniens dare aliquem terminum ſincathegoreumaticum: qui nulli termino ſubordinetur in mente. Sed id inconueniens eſſet de terminis ſincathegoreumaticis. Et ſi queratur cur igitur ly omnis dicitur ſignificare diſtributiue et eſſe ſincathe.

¶ Ad hoc reſpondetur: ideo ipſum dici eſſe ſincathego. quia non ſignificat aliquid: neꝗ aliqua: ſed ratione eius aliqualiter ſignificatur per propoſitionem qualiter non ſignificaretur: ſi ipſum non poneretur: vt capta ea propoſitione

homo eſt animal: per iſtam propoſitionẽ ſignificatur hominem eſſe animal et adueniente iſto ſigno oīs ſignificatur omnem hoīem eſſe animal: ⁊ ſic facit ipſum ſignificare taliter qualiter non ſignificaretur per illam propoſitionẽ ipſo nō adueniente: ⁊ ideo dicitur ſignificare diſtributiue: quia ipſum facit ⁊ denotat terminum cui additur accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue qualiter non denotaretur in tali ꝓpoſitione: niſi ipſum adderetur.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur: nullus terminꝰ ſignificat aliqualiter nec aliquid niſi intellectus taliter vel tale concipiat: ſed intellectus nō intelligitur diſtributiue: ergo ille terminꝰ omnis in voce non ſignificat diſtributiue: conſequentia eſt nota ⁊ maior notior ex diffinitione de ly ſignificare q̄ dicit ꝙ ſignificare ē repreſentare ſeu dare intelligere. Sed minor ꝓbatur: intellectꝰ nō hꝫ aliquā notitiam ſignificātē diſtributiue: ꝫ intellectꝰ nō intelligit diſtributiue. Antecedens probatur ex dictis: quoniam dictum eſt in mente non inueniri actum taliter ſignificantem qualiter ly omnis: ſi enim inueniret̄ ſubordinaretur illi qđ eſt cōtra rōnem.

¶ Ad hoc argumentum reſpondetur negando minorem: ⁊ ad probationeꝫ diſtinguo ꝙ in mente non inueniatur aliquis terminus ſignificās diſtributiue. Si em̄ intelligatur: ꝙ in mēte nō inuenitur aliquis terminus ſignificans adequate diſtributiue id cōceditur. Si autem intelligatur ꝙ non inueniatur terminus ſignificans inadequate diſtributiue: id negatur: imo qualitas ſimplex que eſt propoſitio repreſentans omnem hominem eſſe animal ſignificat diſtributiue inadequate. Dico iam ꝙ ad hoc ꝙ intellectus intelligat diſtributiue: ſufficit qđ hēat notitiam inadequate repreſentantem diſtributiue. Nec ideo ſequitur ꝙ talis terminus ſincathegoreumaticꝰ in voce tali notitie inadequate repreſentāti ſubordinetur: quoniam ſubordinari eſt ſua ſignificata: ſeu ſignificationeꝫ repreſentare mediante aliquo ſibi ſynonimo.

¶ Confirmationis reſpōſio dependet ex hoc dubio videlicet. An propoſitio mētalis dato ꝙ ſit ſimplex q̄litas debeat dici terminus complexus. ſi enim tales qualitates dicerentur termini complexi facile ſolueretur confirmatio. Ad hoc tamen dubium reſpondet Petrus de aliaco per aliquas propoſitiōes. Quarum aliquas hic appono.

¶ Prima propoſitio non dicitur terminꝰ mentalis complexus: quia equiualet in ſignificando alicui termino habenti plures partes diuerſarum rationum diuerſimode ſignificantes: quia ſi ſic ſequeretur notitiam non fore complexam naturaliter: ſed ſolum ad placituꝫ. Quod ſic patꝫ quia ſi qualitas cui ſubordinatur iſta ꝓpoſitio: homo eſt animal ſit complexa: q̄ reſpondet huic vocali homo eſt animal: ſequitur ꝙ ſi illa vocalis deponat̄ a ſua ſignificatione: ⁊ ly a imponatur ad ſignificandum tantum quantum homo eſt animal: iam illa notitia diceretur incomplexa: poſtq̄ non equiualet in ſignificando propoſitioni vocali compoſite.

¶ Secunda propoſitio. Propoſitio mentalis: ideo dicitur compoſita: quia equiualet in ſignificando propoſitioni habenti plures partes: non quidem ꝙ ille ſunt partes proprie talis propoſitionis: ſed dicentur improprie in ſignificatiōe: ſed hec propoſitio apparet falſa: q: qualitas ſimplex repreſentans hominem eſſe animal vel dicetur compoſita ſeu complexa: quia equiualet in ſignificādo propoſitioni vocali habenti plures partes: ⁊ hoc non: vt patet ex precedente ꝓpoſitione. vel quia equiualet in ſignificando vni propoſitioni habenti plures partes diuerſarum rationum: et hoc nō quia in anima nō poſſunt tales termini diuerſarum rationuꝫ componere propoſitionem poſtq̄ deficit ſincathe. neq; equiualet illis terminis: q: propoſitio non equiualet non propoſitioni relinquitur: ergo propoſitionem mentalem: neq; aliquam aliam notitiam eſſe complexā poſtq̄ nec ad voces: nec ad ſcripturas: nec ad propoſitiones exiſtentes in mente haberi poteſt recurſus. Et ideo dicunt nonnulli terminum complexum non inueniri in mentem etiam ſed ſoluꝫ in voce: et ſcriptura: ex quo ſequitur ſecūdum hos terminum complexum ⁊ incōplexum eſſe ſynonimos: et ſecūdum hāc opinionem difficile eſſet ad ſubconfirmationem reſpondere nihilominus tamen reſpondeo negando ſequelam: et ad probationem dico ꝙ cōceptus cui ſubordinatur hoc totū copulatū. Canis: latrabilis piſcis marinus ⁊ ſydus celeſte eſt terminus incōplexus ⁊ abſolutus. Sed nego ꝙ ſit ſynonimus cū illo termino canis: quia ille cōceptus ſignificat aliqualiter qualiter ly ⁊ non autē ille terminꝰ canis. Siłr ille terminus ſignificat oīa illa coniunctim non autem ille terminus canis.

¶ Et ad cōfirmationem reſpōderet̄ regulā illā cōem nominaliū intelligi debere de conceptu abſoluto ⁊ incomplexo: qui nō dependet in fieri: ⁊ cōſeruari ab aliis terminis. modo dico ꝙ noticia cui hoc totū homo ⁊ lapis ſubordinat̄ (⁊ ſi qualitas ſit ſimplex) dependet tñ in fieri ⁊ conſeruari a noticia hoīm ⁊ noticia lapidū: hanc ſolutionē nota pro intellectione relatiue. Sed quia apparet facile poſſe ſuſtentari terminos cōplexos reperi in mēte ideo.

¶ Reſpōdeo ad dubiū prius motū qualitates nonnullas ſimplices eſſe cōplexas: ⁊ id a poſteriori cognoſcimus per hoc ꝙ poſſunt equalere termino vocali vel ſcripto cōplexo: illum autem terminuꝫ voco complexum vocalem qui habet plures partes diuerſimode ſignificantes iuxta ſignificationeꝫ totius: vel equiualet vni tali vel poteſt equiualere ſecundum talē ſignificationeꝫ. Uel aliter definias ſi placet. Terminus vocalis cōplexus eſt terminus habens plures partes ſe habentes ſicut determinatio ⁊ determinabile: vel ſe habentes ſicut coniungens ⁊ coniungibile: vel terminus talis potens eq̄ualere ſecundum ſignificationem quam habet. Per equiualere intelligo correſpōdentiam in ſignificando ſeu ſynonimitatem in ſignificando. Nec contra hoc procedit argumentum quo Petrus de aliaco impugnat illam propoſitionem: quia nos non dicimus terminum mentalem dici complexum: quia reſpondet ſignificando termino vocali complexo: ſed quia poteſt correſpondere.

¶ Alij diffiniunt aliter terminum complexum mentalem: vnde dicunt omnem noticiam ſignificantem aliqualiter qualiter per conceptum quem preſupponit: vt noticia eſt: eſt terminus complexus. Dicitur notanter: vt noticia eſt: quoniaꝫ nulla notitia preſuppōit aliam noticiam vt notitia eſt niſi talis cōplexo modo repreſentet: quoniam beneſtat aliquaꝫ noticiam preſupponere aliam vt qualitas eſt eſto ꝙ ſit incomplexa: vt noticia intellectiua preſupponit ſenſitiuam: ſed nō p̄ſupponit eaꝫ. vt notitia eſt. Quoniā eſto quod non eſſet noticia adhuc preſupponeret eam. Sed ſolum preſupponit eam: vt eſt qualitas: ⁊ etiam propter ordinem potentiarum: aut ſi vis dic proportionaliter ad ea que Gregorius dicit de mentali: quod ſuo modo poteſt vocari compoſita aut quia poteſt equiualere in ſignificādo pluribus vocibus vel ſcripturis propoſitionem vocalem: vel ſcriptā ſuo modo componentibus: vel quia compoſitionem vel diuiſionem ſignificat in entibꝰ velut affirmatiua que compoſitionem ſignificat ⁊ negatiua diuiſionem.

¶ Secundo principaliter arguitur: experimur ꝙ audita iſta ꝓpoſitiōe homo eſt animal primo formamus noticiaꝫ hoīm deinde noticiam de ly eſt: et noticiaꝫ omnium animalium atq; ſicut ſucceſſiue ꝓfertur: ita ſucceſſiue cōcipimus: igitur ꝓpoſitio mentalis eſt compoſita.

¶ Ad hoc reſpondeo nos concipere ſucceſſiue ſubiectum et predicatum ⁊ copulam conceptu nō vltimato vt patet experientia. Sed non experimur ꝙ illi copule eſt correſpondeat actus ſignificans vnitiue tantum aut ſignificans propoſitionaliter.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur: talis ſimplex qualitas eſt propoſitio cathegorica: ergo habet ſubiectum predicatuꝫ ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui: hoc eſt falſum quuꝫ ſit ſimplex qualitas ergo opinio.

¶ Ad hoc reſpondetur talem propoſitionem habere ſubiectum et predicatū quodammodo virtualiter: quoniam per illuꝫ concipimus aliquid: vt alteri attributuꝫ ⁊ aliquid cui attribuitur aliud: vt capta ſimplici qualitate cui ſubordinatur hec propoſitio homo eſt animal illa propoſitio ſignificat homineꝫ eſſe animal: ⁊ ideo homo eſt cui aliquid attribuitur: et animal eſt aliquid quod alteri attribuitur: quare homo eſt erit ſubiectum ⁊ animal predicatum virtualiter.

¶ Cōtra hanc ſolutionem arguitur poſtq̄ illa ſimplex qualitas eque bene preſupponit noticiaꝫ omnium hominum: ſicut noticiam omnium animalium non

videtur magis cur notitia hominum ſit
ſubiectum et notitia animalium predica
tum aut ecōtra ſequitur:igitur ꝙ vtrūq;
erit ſubiectū ⁊ vtrunq; erit predicatum.
¶Ad hoc reſpondent:quidam conceden
do qđ infertur: ⁊ ita īquit ſimplicē quali
tatē que propoſitio dicitur repreſentās
hoīez eſſe aīal repſentare etiā aīal eē ho=
minem.Sed hic non conſequenter loqui
tur.Quod ſic patet:quoniam eadem ra=
tione propoſitio cui ſubordinatur hec ꝓ
poſitio homo erit albus:ſignificat homi=
nem fore album:⁊ etiam abuz fore homi
nem quod impoſſibile eſt : quia tunc illa
ſimplex q̄litas eſſet vera ⁊ falſa caſu quo
homines tunc ſunt albi : ⁊ nūq; poſt hoc
erunt albi.eſt eñi vera in ſenſu quo ſigni
ficat album fore hominem ⁊ falſa in ſen
ſu quo ſignificat hominem fore album.
¶Quare aliter dico vt dictum eſt in pro=
poſitione cui hec vocal' homo eſt animal
ſubordinatur illum terminum homo eē
ſubiectum ⁊ illum terminum animal p̄=
dicatum:quoniam homo eſt cui aliquid
attribuitur et illa ꝓpoſitio ſignificat ani
mal homini attribui ⁊ non hominez ani
mal,attribui :ſignificat enim hominem
eſſe animal:⁊ non animal hominem eſſe.
¶Et ſi arguas:nō ē maior rō q̄re illa q̄=
litas ſignificet hominem eſſe animal: q̄
animal eſſe hominem poſtq̄ ab eiſdem
terminis dependet:ergo vtrumq; illorū
ſignificat.
¶Hoc argumentum ſimile eſt cuidam
quod fit contra opinionem communem:
et ideo contra vtramq; militat.Solet eñi
queri quare in hac propoſitiōe vocali om
nis albedo eſt qualitas poſtq̄ ille termi
nus omnis eque immediatus eſt noticie
albedinum ⁊ noticie qualitatū. vnde eſt
ꝙ ly omnis diſtribuit noticiam albedinū
⁊ non noticiam qualitatum: poſtea dici=
tur id ex natura qualitatis ꝓuenire quē
admodum etiam in via communi dicen
dum eſt per hanc propoſitionem homo
eſt animal intellectum intelligere homi=
nem eſſe animal:et non animal eſſe ho=
minem:⁊ hoc ex natura actus ſeu copule
ſic in propoſito dicendum eſt qualitatez
illam ſimplicem repreſentare hominem
eſſe animal:et non animal eſſe hominem
et hoc ex natura talis qualitatis . vnde
datur vna alia qualitas repreſentās ani
mal eſſe hominem et non hominem eſſe
animal etiaz ex natura talis qualitatis.
¶Contra hanc ſolutionem argui
tur:non eſt maior ratio ꝙ habita notitia
omnium hominum : et notitia omnium
animaliuz producatur vna ſimplex qua=
litas repreſentans hominez eſſe animal
q̄ repreſentans nullum hominē eſſe ani
mal aut vnam repreſentantem hominē
fore animal:ergo ſi producitur qualitas
repreſentans hominem eſſe animal ea=
dem ratione debet ꝓduci qualitas ſigni=
ficans nullum hominem eſſe animal: et
per conſequens aut nulla qualitas pro=
poſitionalis producitur aut infinite pro
ducentur.
¶Si forte dicas ꝙ illud ex parte
intellectus ꝓducitur:quia aliter ⁊ aliter
aduertit cum illis terminis ſeu aliter et
aliter conatur.
¶Contra hoc arguitur ꝙ intelle=
ctus diuerſimode aduertat ſeu ītelligat
hoc habet a noticijs ⁊ per cōſequens pri
us eſt qualitatem illam ſimplicem repre
ſentare hominem eſſe animal aut nullū
animal eſſe hominem in intellectu q̄ in=
tellectū diuerſimode ītelligere: ſequitur
ergo ꝙ non prouenit ex parte intellect⁹:
ꝙ diuerſa qualitas producatur.
¶Hoc argumentum ſimile argumento
cuidam que contra opinionem commu=
nē ſolet fieri in quo ſolet queri quare ha=
bita hac propoſitiōe homo eſt animal in
tellectus producit actum diſtribuentem
ſubiectum ⁊ non predicatum aut quare
magis producit actū vniuerſalem q̄ par
ticularē:et ideo hec ratio ſoluetur quan
do traditur opinio cōmunis quia vtrāq;
eque militat argumento dubio vadecu
mo.
¶Contra hanc opinionem ſolent
fieri alique rationes que ab aliquib⁹ pō=
derantur:⁊ tamen nihil valent quarum
prior iam ſoluta eſt ex dictis in confirma
tione: dicunt enim / ſequeretur nullam
propoſitionez eſſe terminum complexū.
Sed hoc eſt impoſſibile igitur ⁊c.Ad hoc
dictum eſt in confirmatione primi argu=
menti.
¶Secundo arguunt:ſequitur ꝙ
nullus erit ſyllogiſmus in mēte: ſed hoc

eſt contra opinātes : ergo opinio nulla.
Sequela probatur in quolibet ſyllogiſ=
mo ſunt tres termini quorum vnus eſt
medium:alter maior extremitas ⁊ alius
minor.ſimiliter oportet eſſe tres propoſi
tiones quarum vna eſt maior:altera mi=
nor ⁊ altera eſt concluſio : ſed nulli ſunt
tales termini in aliquo ſyllogiſmo : ergo
nullus eſt ſyllogiſmus in mente.Simile
etiam ſequitur nullam eſſe predicationē
identicam neč diſparatam in mente. Sz
hoc eſt falſuz:ergo propoſituz.minor ma
nifeſta eſt.Sed probatur ſequela ad hoc
quod aliqua predicatio ſit diſparata opz
ꝙ habeat duos terminos quorum alter
ſit ſubiectum:et alter predicatuz:⁊ quod
ſint diſparati:ſed nulla ꝓpō mētalis in=
uenit in qua ſint duo termini quoruz vn⁹
ſit ſubiectuz ⁊ alter predicatuz:ergo nul=
la propoſitio mentalis eſt predicatio di=
ſparata ac pariformiter probabis nullaz
inueniri identicam.
¶Tertio arguitur adhuc ſequere
tur nullum inueniri in mente aſcenſum
vel deſcenſum.Sed hoc eſt impoſſibile :
ergo opinio.ſeq̄la ꝓbatur: ad hoc ꝙ aliq̄ ꝯña
ſit aſcenſus oportet quod arguatur a ſin
gularibus ſufficiēter enumeratis ad ter
minos communiores in ſupponendo po
ſita conſtantia.Sed hoc nequaq̄ poteſt
fieri in aliqua conſequentia mentali cuz
quelibet talis ſit ſimplex:ergo propoſitū
ac ſimili modo poteris deducere nullam
conuerſionem poſſe inueniri in anima.
¶Ad primū horum iam dictū eſt
et ad ſecundum diſtinguo de cōnotatio=
ne huius termini ſyllogiſmus : quia vel
connotat ꝙ ſit conſequentia bona et for=
malis compoſita ex tribus terminis : et
ꝙ virtute vnionis extremitatuz cum me
dio ſequatur concluſio compoſita ex ex=
tremitatibus et hoc modo cōcedo ꝙ nul
lus inueniatur ſyllogiſmus in mēte vel
connotat hic terminus ſyllogiſmus qđ
conſequentia talis ſignificet ſynonime
cum vna in qua virtute medij vniti cum
extremitatibus ſequatur concluſio.et eo
modo inueniuntur ſyllogiſmi menta=
les aut ſi connotet ꝙ ſit virtualiter com=
poſitus id eſt preſupponens tres propo
ſitiones ⁊ tres terminos ⁊c.et in hoc ſen
ſu etiam inueniuntur ſyllogiſmi menta
les et ſimili modo reſpondebis ad id qđ
tangitur de predicatione atq; pariformi
ter ad id quod de aſcenſu et conuerſione
dicitur:et ſic patet de hac opinione que
quemadmodum dictum eſt ſatis proba=
bilis eſt nec mirū: quia teſte philoſopho
multa falſa ſunt ꝓbabiliora q̄buſdā ve=
ris : ⁊ Gregori⁹ conformiter ad dicta ſua
licet falſa loquitur poſtq̄ enim defende=
bat omnem propoſitionem mentalez vl
timatam eſſe aſcenſum neceſſum erat ꝙ
poſtq̄ q̄libet aſcenſus eſt ſimplex quali=
tas vt probabitur ꝙ etiam quelibet pro
poſitiō mētalis vltimata ſit ſimplex qua
litas.Et ſi hec opinio falſa ſit : nec mirū:
quoniam vno inconuenieñti dato multa
accidunt.Auctoritates que contra hanc
opinionem poſſunt adduci facilem inter
pretationem ſuſcipiunt:quoniam ſi Ari=
ſto.auctoritas afferaẗ ab ipō nō admitte
tur:qz nō magnifacit ariſto.et etiam ſi q̄
ſit auctoritas ariſto.contra dicta ea ex li
bris perihermenias erit:et tunc dices ſi
velis ipſum de propoſitione vocali intel
lexiſſe ſimiliq; modo dices id quod ab
Ariſtotele ponitur primo priorum dicen
te omnem ſyllogiſmuz componi ex trib⁹
terminis et duabus propoſitionibus in=
telligi de p̄miſſis ſyllogiſmi vocalis: aut
dices ꝙ virtualiter componitur ſyllogiſ=
mus.Et ſic patet de hac opinione.

SEd quia de
actibus ſincathego
reumaticis hec di=
ſputatio eſt anteq̄
opinionē cōem po=
namus bonum erit
opinionem Hiero=
nymi pardo narrare.
¶Fuit naq; opinio hieronymi Pardo te
nentis ſincathe.mentalia vel ſcripta ſub
ordinari plurib⁹ noticijs vnde tenet ſin=
cathegoreu.ſic fuiſſe impoſita dependen
ter ad ſignificandum quicquid per ter=
minum cathegoreumaticum cui addi=
tur ſignificatur:et cum hoc aliquid vt ca
pto hoc ſigno omnis:ſi addatur huic ter
mino homo ly omnis ſignificabit: tunc
omnes homines : et cum hoc vniuerſa=
liter : et ſi addatur iſti termino animal
ſignificabit omnia animalia vniuerſali=
ter et iſta copula eſt in hac propoſitio=

ne homo eſt animal ſignificabit homies
⁊ animalia vnitiue poſtq̃ determiat iſtū
terminum homo et iſtum terminum ani
mal et ſi/lis noticie inueniūtur in aīa dat
vna copula i aīa repñtans hoies ⁊ aīalia
vnitiue ⁊ datur alia copula repñtans ho
mines et equos quidem noticia depen-
det a noticia hominum et equorum: et ſi
arguas contra hoc nullum fore ſincathe
goreu. inferendo negabitur conſequētia
⁊ dicitur ideo dicuntur ſincathego. quia
aliqualiter ſignificatur qualiter per ter-
minos quos determinat non ſignificare
tur vnde ly omnis q̃q̃ in hac ꝓpoſitione
omnis homo eſt animal homines et ani
malia ſignificet tamē: quia vniuerſaliter
homines et animalia ſignificat dicitur
ſincathego. et quia ly eſt vnitiue ſignifi-
cat taliter qualiter per termīos quos de-
terminat non ſignificatur dicitur eſſe ſin
cathegoreu.

¶ Contra hanc opinionem arguitur: ſeq̃
tur ꝙ ly omnis in hac propoſitiōe fortes
eſt omnis homo ⁊ ly homo eſſent ſynoni
mi: hoc eſt manifeſte falſum: ergo et ante
cedens: ſequela probatur: ly omnis om-
nes homines ſignificat vniuerſaliter et
ly homo etiam ſignificat omnes homi-
nes vniuerſaliter: ergo ſūt ſynonimi. mi-
nor probatur: ly homo aliquem hominē
ſignificat ⁊ nullus poteſt eē homo quin
illum ſignificet: ergo ly homo omnes ho
mines vniuerſaliter ſignificat.

¶ Ad hoc argumentum reſpondet defen
ſor huius opinionis ꝙ ly omnis ſignifi-
cat omnes homines vniuerſalitate veri-
ficationis: ⁊ ly homo non ſignificat niſi
vniuerſalitate verificationis.

¶ Unde ſignificare vniuerſaliter homi-
nes vniuerſalitate verificationis eſt de-
notare propoſitionem illam verificari ꝓ
quolibʒ homine quemadmodum in iſta
fortes eſt omnis homo.

¶ Contra iſtam ſolutionē multa ipe im
plicat de ſignificatione pronominis de-
monſtratiui. que non omnia bene eſſe ſo
luta mihi apparet. nihilominus tamen
ſic arguitur. ſequitur ꝙ in hac propoſitione
fortes eſt omnis homo ly omīs et ly om
nis homo eſſent termini ſynonimi. conſe
quēs eſt falſum: ergo id ex quo ſequitur.
ſequela probatur: quoniam in mente il-
li duo termini ſignificant vniuerſaliter
vniuerſalitate verificationis omnes ho-
mines.

¶ Preterea ſic arguitur. noticia cui ſub-
ordinatur ly eſt in hac propoſitione/ om-
nis homo eſt aſinus eſt propoſitio men-
talis poſtq̃ ſignificat hominem eſſe aſi-
num: et per conſequens ſequitur noticiā
cui ſubordinatur illa copula eſſe ſynoni-
mam primam cum tota illa propoſitione
homo eſt aſinus: et per conſeqnēs ſequi-
tur ꝙ talis noticia copule non vniet no-
ticiam hominum et noticiam aſinorum
aut ſi vniat tota illa propoſitio mentalis
compoſita vniet vnum terminum cum
alio termino: cum non ſit maior ratio de
copula q̃ de propoſitione poſtq̃ ſunt ſy-
nonime. Preterea poſtq̃ copula et pro-
poſitio ſunt ſynonime ſequitur ꝙ eidem
ſubordinabuntur: et ſic quelibet copula
erit propoſitio.

¶ Cōfirmatur: noticia cui ſubordinatur
ly omnis in hac propoſitione omnis ho-
mo eſt lapis: omnes homines ⁊ lapides
ſignificat vel igitur abſolute vel conno-
tatiue. Si abſolute ſequitur ꝙ debet ab-
ſtrahi talis ſignificatio ab aliqua conue-
nientia eſſentiali reperta inter homines
⁊ lapides quod impoſſibile eſt poſtq̃ nul
la conuenientia eſſentialis inuenitur in
ter hominem et lapidem quin illa inue-
niatur inter hominem et aſinum: nec cō
notatiue ſignificabit: poſtq̃ nō poteſt da
ri aliqua conueniētia accidentalis a qua
abſtrahantur ſignificata talis termini.
Preterea hic inquiritur cur ſicut vnꝰ con
ceptus in anima ⁊ homines et piſces ſi-
gnificat: ſicut ly ens quare nō datur vnꝰ
conceptus ſynonimus cum ly canis om
nino et eodem modo ſignificans ⁊ quic-
quid reſpondeatur proteruus arguens
magnam habebit apparentiam.

¶ Confirmatur ſecūdo ſequeretur ꝙ ſub
illo termino omnis liceret aſcendere diſ-
iunctiue ⁊ deſcendere. conſequens eſt fal
ſum: ergo illud ex quo ſequitur. falſitas
conſequentis manifeſta apparet: ſed pro
batur ſequela ly omīs ſignificat omnes
homines: ergo ratione ſignificationis
licebit aſcendere ⁊ deſcendere diſiuncti-
ue poſtq̃ non diſtribuitur ly omnis. Si
forte dicas ꝙ eſt ſincathego. ⁊ propterea
non licet deſcendere.

¶ Cōtra hoc ſic arguitur ly omnis ſigni-
ficat cathegoreumatice ergo rōne illius
licebit aſcendere.

¶ Reſpōdebis forte ꝙ licet ſignificet ca-
the. non licet aſcendere nec deſcendere
quia etiam ſignificat ſincathe.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur: ſe
queretur ꝙ in hac ꝓpoſitione fortes eſt
omnis homo ſub illo termino omnis hō
nō liceat deſcēdere poſtq̃ ille terminus
omnis homo includit ſincathe. ſi dicas
ꝙ non eſt propter hoc: ſed quia non pōt
ſupponere ideo non licet aſcendere nec
deſcendere: quia de ratione aſcenſus eſt
ꝙ fiat ſub termino ſupponente.

¶ Contra hoc arguitur non ſtando in
connotatione aſcenſus ſequitur ꝙ licet
bene argumentari a ꝓpoſitionibus in
quibus tali termino pronomina demon
ſtratiua adduntur ad ipſum vbi nullū
pronomen additur: q̃admodū fit in hac
chimera eſt.

¶ Si dicas forte ꝙ nō eſt ſimile: quia ly
omnis non poteſt eſſe totale extremum
ſed bene ly chimera.

¶ Contra hoc arguitur. in hac propoſi-
tione hominis aſinus currit: ſub ly ho-
minis licet etiam aſcendere ⁊ tamen ly
hominis non poteſt eſſe totale extremū
niſi ſecundum ſuum ſinonimum quem-
admodum etiam ly omnis poteſt eſſe.

¶ Hec argumenta qualiacūq; ſint cōtra
hanc opinionem non ſoluo: quia non in
tendo illam defendēdo immorari ⁊ ma-
xime quia auctor huiꝰ opinionis: modo
tenet propoſitionem mentalem eſſe ſim
plicem qualitatem: modo tenet eandem
eſſe compoſitam. at ʒ ſic procedit vt vix
ad quam poteſtatem ſe flectat minime
intelliges. ⁊ hec de opinionibus extra-
neis dicta ſufficiant.

Opinio communis.

¶ Modo pro declaratione opi-
nionis communis ponitur talis conclu
ſio. Omnis propoſitio mentalis vltima
ta apprehenſiua eſt propoſitio compoſi-
ta: i. eſt habēs plures partes differentes
ratiōe ex quo ſequitur omnia ſincathe.
inueniri in mente ſicut copule negatio-
nes ſigna diſtributiua confuſiua ſigna
particularia ⁊ alia ſimilia. ſi naq; copule
non inuenirentur propoſitio nō eſſet cō
poſita: nam id quo ſubiectum predicato
vnitur copulā vero notanter dicitur pro
poſitio mentalis vltimata quia quid di
cendum eſſet de non vltimata ſecundū
quancūq; opinionē primo dubio contra
opinionem Gregorij diximus.

¶ Dicitur notanter apprehenſiua: quo-
niam de iudicatiua opinio cōmunis cō-
uenit cum opinione Gregorij dicēdo eā
eſſe ſimplicē qualitatem cuius rationē
ab omnibus communiter loquentibus
pretermiſſam fuiſſe miror hanc tamen
credo poſſe eſſe, ſi propoſitio iudicatiua
eſſet compoſita ſequeretur eandem eſſe
propoſitionem apprehenſiuam ⁊ iudica
tiuam: qđ euidentiſſime falſum eſt: poſt
q̃ plurale eſt apprehendere nō iudicā-
do. ſequela tamen probatur iudicium:
quo iudico hominem eſſe animal eſt pro
poſitio compoſita ex notitia hominū ⁊
notitia animalium ⁊ copula ⁊ eiſdē par
tibus ꝯſtat ꝓpoſitio apprehenſiua qua
apprehendo hominem eſſe animal: ergo
apprehenſiua qua apprehendo hominē
eſſe animal eſt eadem cum indicatiua
qua iudico hominem eſſe animal. minor
probatur quia notitia hominum ⁊ noti
tia animalium non ſunt diuerſe ſpeciei
a notitia hominum ⁊ notitia animaliū:
quare eadem erit apprehenſiua cum iu
dicatiua vel vna erit pars alterius ſecū
dum hanc opinionem facile eſſet argu-
mentum in principio queſtionis diſſol-
uere: ſed quia multa prius intelligenda
ſunt ante quam ipſum diſſoluamus.

¶ Contra concluſionem poſitam argui
tur ad probandum mentalem apprehē
ſiuam vltimatam eſſe compoſitam: quia
deinde de ſincathegoreuma agemꝰ pri-
mo ſic. Nulli nature neganda eſt perfe-
ctio niſi euidenter conſtet perfectionem
illam non poſſe conuenire tali nature:
ſed propoſitionaliter vnica notitia com
prehēdere eſt intellectui perfectio: ergo
non eſt negandum perfectionem illam
intellectui cōuenire: maior patet ex Ari-
ſtotele ſecundo de generatione tenētis
dignificandam eſſe naturam quantum
poteſt.

¶ Confirmatur non minoris perfectio-
nis eſt intellectus in cognoſcendo q̃ vo
luntas in volendo ſed volūtas vnica no
titia poteſt velle amare deū atq; homi-

nem eſſe animal: ergo intellectus etiam vnica notitia debet apprehēdere hominem eſſe animal: nec valet ad hoc dicere voluntatem quando vult hominē eſſe animal habere volitionem terminatā ad homines tantum ⁊ etiam aliam terminatā ad animalia ⁊ habere vnū actū correſpondentem illi copule eſt. Nā hoc nihil eſt dictu quia ſic daretur vnus actus volūtatis q̇ nō eſſet volitio nec nolitio.

¶ Sub cōfirmatur: aſcenſus eſt notitia ſimplex ⁊ eſt propoſitio: ergo aliqua propoſitio eſt notitia ſimplex. maior probata eſt: ⁊ minor probatur: quia vere repreſentat aſſenſus tūc vltra aliqua notitia eſt propoſitio ſimplex: ⁊ non eſt maior ratio de vna ꝗ de alia: ergo quelibet ē notitia ſimplex. Propter argumentū tenet Hieronymus hangeſt tenens opinionē communem non eſſe nobis pro iſto ſtatu caliginoſo manifeſtum intellectum non formare vnam ſimplicem qualitatem repreſentantem hominem eſſe animal: ⁊ ideo aſſerit intellectū poſt formationem huius propoſitionis homo eſt animal compoſite poſſe formare vnam ſimplicem qualitatem apprehēſiuam ſignificantem hominem eſſe animal: que quidem qualitas nō eſt eadem cum notitia hominum: nec cum illa copula eſt: nec cum notitia animaliū: ⁊ dicit ꝙ illa qualitas dependet in eſſe ⁊ conſeruari a propoſitione mentali compoſita: ⁊ ſolū ratio huius doctoris eſt: quia dignificāda eſt natura quantum poteſt: ſed videre meo qualitas illa vltima propoſitionalis ſuperflua eſt: nec ab intellectu productibilis: poſt alius productionem: qui intellectus poſtꝗ intelligit hominē eſſe animal: non intelligit amplius ꝗ antea intelligebat: nec aliqualiter qualiter antea non intelligebat per aduentū illius noue notitie: ergo illa notitia non producitur ab intellectu Antecedens manifeſtum eſt: ⁊ conſequentia probatur per hoc ꝙ intellectus nunqꝫ cōcurrit ad productionem alicuius notitie: niſi mediante ea aliquid vel aliqualiter intelligat: quod vel qualiter antea non intelligebat: ſed intellectus quecunqꝫ que antea intelligebat: ⁊ qualitercūqꝫ nunc intelligit: ergo intellectus non cōcurrit ad productionem illius noue notitie.

¶ Forte reſponderet ꝙ intellectus aliqualiter intelligit hominē eſſe animal aliqualiter antea non intelligebat: quia incomplexe: ⁊ ideo non inconueniens eſt ꝙ intellectus non perfectius rem intelligat ꝗ antea nec aliquo alio modo ꝗ antea concurrat aliquando ad productionem notitie diuerſe idem ⁊ eodē modo ſignificantis: ſed hoc eſt falſum: quia tūc ſequitur ꝙ habita vna notitia incomplexa ⁊ abſoluta rei intellectus cum eadē aduertentia deberet producere complexam connotatiuam: ⁊ ſynonimam notitiam illi: quia ꝗuis intellectus cognoſcat illam rem: tamen non currit ad hoc per nouam notitiam: vt cognoſcat: ⁊ iterum habita illa notitia deberet concurrere ad habendum vnā aliam nouā notitiam.

¶ Preterea quero poſt huius ꝓpoſitionis mentalis cōpoſite homo eſt animal productionem qualiter intellectus ſe hꝫ ad productionem illius qualitatis ſimplicis: vel aduertit amplius: vl' producit illam ex imperio voluntatis: vel ſtatim habita propoſitione mentali compoſita producitur naturaliter illa qualitas incomplexa quicquid dicatur incōueniēs quantumcunqꝫ vel ſemidoctus inferre valebit.

¶ Quare credo intellectum ſolum per propoſitionem compoſitam apprehēdere propoſitionaliter: ⁊ ad argumentum reſpondeo negando illam maiorem: ſed verum eſt nulli nature negādā eſſe perfectionem: niſi ratione ſecundum materiam ſubiectam manifeſta conſtet oppoſitum: ideſt niſi ſint rationes magnā fidem facientes. Modo dico ꝙ ſunt magne rationes ⁊ fortes: ſiue ſecundū materiam ſubiectam ſatis clare ad probandum intellectum non apprehēdere propoſitionaliter per ſimplicem qualitatē ⁊ ſunt alique rationes: que cōtra opinionem Gregorij ſuperius facte ſunt.

¶ Ad confirmationem facile eſſet reſpōdere ſecundum opinionem Holcot tenētis volitionem ⁊ nolitionem eſſe orationes optatiui modi: ſed quia relicta eſt hec via: reſpondeo non eſſe ſimile de voluntate: ⁊ de intellectu quoniam voluntas non apprehendit: ſed poſtꝗ intellectus apprehendit ipſa: quemadmodum ac ſi

iudicaret vult: volo dicere volitiones et nolitiones in voluntate ſe habent ſicut aſſenſus ⁊ diſſenſus in intellectu: ita voluntas qualitate ſimplici vult: vl' vult ſicut intellectus iudicat.

¶ Poteſt etiam aliter ſolui argumentū per hoc ꝙ arguitur a ſimili ⁊ argumentum (vt aiunt) a ſimili claudicat vno pede: ideſt non valet argumentū a ſimili: niſi ſit inter omnino ſimilia: qualia non ſunt intellectus ⁊ voluntas.

¶ Ad ſub cōfirmationem reſpondeo cōcedendo quod infertur in prima conſequentia: ⁊ quando vltra arguitur nego minorem. maior enim ratio eſt de diſſenſu ꝗ de propoſitione apprehēſiua: vt ex rationibus quiuis dignoſcit: ſunt tamē nonnulli qui aliter reſpondent negādo minorem prime conſeqnētie videlicet ꝙ aſſenſus ſit ꝓpoſitio: ſed ſto in prius dictis: quia nō video cur nō ſit propoſitio.

¶ Circa igitur opinionem hanc ponētem ſincathegoreuma in aīa nihil ſignificare: ſꝫ aliqualiter multe poſſunt difficultates adduci: vt tamen omnia diſtinctius videantur: eo ordine quo eas tractabimus: monebo per dubia omnia que inter arguendū diſcutiemus vt facilius ⁊ īueniant. ⁊ memorie cōmēdent.

¶ Difficultas prima ergo erit vtrū actꝰ ſincathegorematici dicant immutare intellectum ⁊ eſſe notitie ⁊ vtrum habeant obiecta: ibiqꝫ fortiores ratiōes: quas Hieronymus pardo contra hāc opinionem adducit: ſoluam. Secundum dubiū erit quid ſit ſignificare aliqualiter. 1 2

¶ Circa quod tertiū erit qualiter ſignificent ſigna particularia. 3

¶ Atqꝫ circa idē quarta difficultas erit de pronominibus demonſtratiuis qualiter ſignificēt: ⁊ an ſignificēt aliquid. 4

¶ Quintum erit qualiter copule ſignificent tempus: ⁊ an copule de preſenti et preterito ſint ſynonime. 5

¶ Sexta difficultas erit pricipalis huiꝰ materie de fundamētis huiꝰ opinionis (a quibꝰ relique difficultates depēdēt) videlicet in quos terminos propoſitionis: in qua ponitur ſincathe. agat: et in quos nō: ⁊ vtrum ab eis producatur: ab eiſqꝫ in cōſeruari dependeat. 6

¶ Circa quod cognoſcetur ſeptimo que 7 pars propoſitionis ſit propoſitio.

¶ Et circa idē octano diſputabitur vtrū verba adiectiua ſint complexa vel incōplexa. 8

¶ Et nono que ſigna ſint partes extremorum ⁊ que non. 9

¶ Et decimo vtrum ad remiſſionem notitie cathegoreumatice ſequatur remiſſio ſincathegoreumatice. ⁊ quid eſt notitiam cathegoreumaticam cōcurrere effectiue ad ſincathe. productionem. 10

¶ Et vndecimo vtrū libere an naturaliter ſincathegoreumatici actꝰ producāt. 11

¶ Et duodecimo vtrum potentia ſenſitiua ſincathegoreumata producat. 12

¶ Et tredecimo vtrum ly futurus: ⁊ alij conſimiles termini ſincathegoreumata ſint: ⁊ a notitijs cathegoreumaticis producantur. 13

¶ Quartodecimo cur potius huius mētalis homo eſt animal: notitia hominū ſit ſubiectum ꝗ notitia animalium. ſeu quod idem eſt: cur potius in hac mentali omnis albedo eſt qualitas (cū ly oīs tam immediatū ſit ſubiecto ſicut predicato) diſtribuatur ſubiectum ꝗ ṗdicatū 14

¶ Et quintodecimo quid requiratur et ſufficiat ad hoc ꝙ ſincathegoreumata ſint eiuſdem ſpeciei circa quod difficultatem cōmunem inquirā: vtrum iſte oīs homo eſt homo ē hō: ⁊ omnis hō ioīs hō eſt eidem mentali ſubordinentur. 15

¶ Sextodecimo inquiretur vtrum ſincathegoreumata a ſua ſignificatione cadere poſſint: ⁊ vtrum extra propoſitionē reperiri poſſint. 16

¶ Et decimoſeptimo vtrū ſincathegoreumata in mente vniuoce vel equiuoce ſignificent: ⁊ vtrū equiuocatio in mēte vltimata inueniatur. 17

¶ Et decimooctano vtrū due negationes in mente ſicut in voce ſe impedientes inueniantur. 18

¶ Et decimonono de ſignificatione copule de imaginario ⁊ ampliatiōe: appellationeqꝫ verborū ſecunde intentionis. 19

¶ Et viceſimo de copulatis diuiſiue ſūptis ⁊ cōditionatis: copulaqꝫ diſiūcta et copulata ⁊ ablatiuis abſolutis vtrū ne in mente reperiantur. 20

¶ Et primo ⁊ viceſimo de accidentibus grammaticalibus vtrū ne in mente ſint ⁊ de obliquis vtrum ne inueniantur in 21

mente: ⁊ an ſint cathegoreumata: vel ſincathegoreumata.

¶ Et ſecūdo ⁊ viceſimo vtrum numerus pluralis inueniat̃: et termini pluralis numeri includāt ly ⁊: hoc ē an ſint cōplexi.

¶ Et tertio ⁊ viceſimo de ſignificatione totali propoſitionis: ⁊ ſubiectum huius homo eſt animal: eſt propoſitio an ſit cōplexum vel incomplexum.

¶ Et quarto ⁊ viceſimo de ſignificatiōe relatiuoꝝ vtrū ne ſincathegoreumata ſint: aliqualiter ve ſignificāt: circa qḋ de hac particula: ⁊ ſic de ſingulis: ſiue ⁊ ſic de alijs dicetur.

¶ Et quinto ⁊ viceſimo de ſignificatiōe ſignoꝝ exponibiliū: ⁊ vtrū ꝓpōnes exponibiles ſint cathegorice: ⁊ ypothetice.

¶ Et ſexto ⁊ viceſimo vtrū ſigna incomplete diſtribuentia inueniantur in mente: ſicut ly omne pro generibus ſingulorum: qualiſlibet: ⁊ alia id generis.

¶ Septimo ⁊ viceſimo de conceptibus non vltimatis ſincathegoreumatum: et quomodo voces: ⁊ quodqꝫ per voces ſignificatum eſt: repreſentent: ⁊ an ſubiectum huius homo eſt animal: eſt ꝓpoſitio: ſit complexum.

¶ Octauo ⁊ viceſimo. vtrum aliquis terminus in mente vltimata materialiter ſupponere poteſt. ⁊ cui hec particula ly ſubordinatur.

¶ Et vltimo inquiretur quomodo recordemur ſignificatiōis ſincathegoreumatum. ⁊ an ſincathegoreumata vocalia ꝓducāt habitꝰ aut ſpecies. circa iſta multa alia implicabuntur inter diſputādū.

¶ Ad primum igitur deueniēdo contra iſtam opinionem ponentē ſincathegoreumata puta aliqualiter ſignificare. Arguit Pardo ſi ly oīs eſſet in anima purū ſincathegoreuma ſequeretur ipſum vitaliter immutare potentiā cognitiuam: ſed hoc eſt falſum: ergo ly oīs non inuenitur in anima. Sequela videtur nota poſtꝗ̄ in anima ponitur. ⁊ probatur minor per illud ſignum omnis: nihil cognoſcit anima. ergo illud ſignum omnis non immutat potentiam cognitiuam: conſequentia patet: quoniam vitaliter immutare potentiam cognitiuam non eſt aliud ꝗ̄ poſſe eſſe cognitionem mediante ꝗ̄ potētia cognitiua aliquid cognoſcit.

¶ Ad hoc argumentum reſpondeo queſtionem eſſe de nomine. Si enim per vitaliter immutare intelligas quod in argumēto dictum eſt: oportet ꝙ ly omnis immutet potentiam cognitiuam. Si ṽo per ly vitaliter immutare intelligas cognitionem eſſe qua intellectus aliquid vel aliqualiter cognoſcit.

¶ Dico ꝙ ille actus immutat potentiā cognitiuam. Similis concluſio eſt: que tamen in nomine conſiſtit: vtrum actus ſincathe. ſint vocandi notitie: vel vtrum habeant obiecta. Si enim ad hoc ꝙ aliquis terminus mentalis ſit notitia: requiratur eſſe qualitatem aliquid vel aliqua intellectui dantem intelligere: tunc nullus terminꝰ ſincathegoreu. dicitur notitia. Si ṽo ad hoc ꝙ dicatur notitia ſufficit eſſe terminum aliqualiter repreſentantem: tūc actus ſincathegoreumatici dicuntur eſſe notitie: ac ſimili modo dices de obiecto. Si enim obiectum vocetur res: que ſignificatur per notitiam eodē modo actus ſincathegoreumatici non habent obiecta. Si autem vocaueris obiectum rem concurrentem ad productionem notitie: eodem modo actuū termini cathegoreumatici: quos actus determinant: dicentur obiecta: ꝗ̄uis mō nulli vocauerunt rem ſignificatam per notitiam quam determinat obiectum: non quia per ſincathegoreuma ſignificetur: ſed quia ſincathegoreuma immutat intellectum ad intelligendum aliter res ſignificatas: ꝗ̄ prius: ſꝫ hec queſtio eſt de nomine: vocabimus tamen deinceps terminos obiecta actus: vt cum cōmunioribus conueniamus.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur. Sequeretur ꝙ experiremur illum actū oīs eſſe in aīa: ſed hoc eſt manifeſte falſum: ergo illud ex quo ſequitur. Sequela patꝫ quia vitaliter immutat potentiam cognitiuam. Falſitas conſequentis probatur: q2 ſi experimeremur non eſſent opiniones circa hoc: ꝙ illud ſignum omnis eſſet in anima.

¶ Reſpondeo ad hoc: conceſſa ſequela: negādo falſitatē cōſequētis: ⁊ ad probationem dico quod ex eo ſunt opiniones: q2 eſto quod experiremur: non eſt nobis manifeſtum nos experiri. Aliter poſſet dici

nos experiri illū actū eſſe: q2 quādoqꝫ cognoſcimus hominē eſſe aīal. ⁊ deinde oēm hoiem eſſe aīal: quare inferimus aliquid aliud aduenisse potentie cognitiue: qḋ antea nō erat. quare ſic experimur actum eſſe ſed nō experimur illum ſolum ſignificare aliqualiter aut eſſe diſiunctum a notitijs/ aut diſtinctū ab aīa.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̃. Ly oīs ſignificat aliquid: ergo ſolutio nulla. Antecedens probat̃: ly omnis denotat rem ſignificatam termini cui additur vniuerſaliter accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue: ſed denotare eſt ſignificare: ergo ly omnis ſignificat terminū: cui additur. et per conſequens aliquid ſignificat.

¶ Confirmat̃. Sequeret̃ ꝙ ly oīs nunꝗ̄ poſſit aduenire potentie cognitiue: quin intellectus reflecteret ſe ſupra talē terminum quē determinat: ſed hoc eſt falſum ⁊ cōtra experientiā: ergo ⁊ opinio. ſequela probatur. ly omnis per opinantem denotat terminū cui addit̃ accipi ab intellectu pro ſuis ſignificatis copulatiue: ergo intellectus accipit terminū cui addit̃: et vltra: accipit terminū cui addit̃: ergo cognoſcit. ſeu cōſiderat terminū. cui addit̃: ⁊ per ꝯſequens intellectus conſyderat. ⁊ reflectit ſe ſuper terminum cui tale ſincathegoreuma additur.

¶ Ad iſta duo argumēta facillimū eſt reſpondere: ⁊ ſi Hieronymus pardo dicat illud concludere. Unde dico ꝙ denotare terminū accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue. non eſt illud ſignū ſignificare talem terminū: nec eſt intellectum cognoſcere talem terminū: ſed illud ſignū oīs denotare terminū. cui addit̃ accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue. eſt intelligere res ſignificatas per terminos. quibus additur qualiter ſine tali ſigno intellectus nō intelligeret: vt capta hac propoſitione mula eſt ſterilis: intellectus intelligit mulam eſſe ſterilem: ſed adueniēte illo ſigno omnis iam intellectus intelligit res ſignificatas per illos terminos aliter ꝗ̄ antea.

¶ Contra hoc arguitur. Sequeret̃ ꝙ ly omnis in voce. ⁊ ly omnis in mente non eſſent ſynonimi. conſequens eſt falſum. ergo ⁊ antecedens. Falſitas conſequentis manifeſta eſt: q2 terminus vocalis et mentalis. cui talis vocalis ſubordinatur ſunt ſynonimi: ſed probatur ſequela. ly omnis in voce denotat iſtam vocem homo accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue: et iſtud ſignū omnis in mente denotat iſtum conceptū homo accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue. et per conſequēs ſequitur ꝙ nō idem adequate ſignificāt: ⁊ inde ſequitur ꝙ non ſunt ſynonimi.

¶ Ad hanc replicā reſpondeo negando ſequelā ⁊ ad probationē nego antecedēs in ſenſu in quo de rigore capitur: ſed dico ꝙ ſignificatio de ly oīs in voce. et in mente eſt eadem. Unde ſignificatio de ly omnis nō eſt alia niſi immutare ſeu mouere intellectum ad hoc ꝙ cognoſcat aliqualiter: videlicet copulatiue res ſignificatas per terminos cathegoreumaticos qualiter per ipſos terminos cathegoreumaticos intellectus non cognoſcit.

¶ Et ex hoc patet quid requiritur: ⁊ ſufficiat ad hoc ꝙ aliqua ſincathe. ſint ſynonima requiritur nāqꝫ et ſufficit ꝙ eadē vel conſimilia officia preciſe adequate ſint nata exercere ſupra eoſdē terminos ꝗ̄uis non exerceant. Primū additur propter dictionē excluſiuā que ꝗ̄uis eadē officia que ſigna vniuerſalis exercere apta nata ſit nō tamen ſupra eoſdē terminos: et ſcḋm videlicet qḋ additur: ꝗ̄uis non exerceat patet. nam iſtarū duarū propoſitionū omnis homo ⁊c. omnis aſinus ⁊c. ſigna vniuerſalia eadem officia exercent non tamen ſupra conſimiles terminos: ac reſolutorie ad hoc ꝙ ſint ſynonima cathe. oportet ꝙ pars diffinitionis terminorum ſynonimorū illis competat: videlicet ꝙ ſignificent aliqualiter oīno et eodēmodo preciſe ⁊ adequate.

¶ Contra hoc arguitur. Bene ſequitur ly oīs ſignificat: ergo ſignificatū ſignificat. Ad hoc rn̄deo negando ꝯſequentiā.

¶ Sed contra hoc arguitur. Bene ſequitur ly omnis ſignificat qualiter: ergo aliqualiter ſignificatur per ly omnis patet ꝯſequentia ab actiua ad paſſiuā: ſed falſitas ꝯn̄tis patꝫ: q2 ſubiectū nō ſupponit.

¶ Ad hoc reſpondeo negando conſequētiam: argumentū eñ ab actiua ad paſſiuam non valet: quando terminus ſupra quem cadit virtus verbi actiui non pōt eſſe totale extremū: vt non ſequitur. Obiectum facit intellectum aduertere: ergo intellectum aduertere fit ab obiecto.

¶Contra hanc ſolutionē arguitur. Hec eſt falſa ly oīs ſignificat aliqualiter: ergo maledicis probatᷣ añs: illa eſt vna propoſitio pure affirmatiua: cuius predicatū non ſupponit: ergo illa eſt falſa: ꝓbatur antecedens: quia ly ſignificans aliqualiter non ſupponit: quia determinatio hec aliqualiter non ſupponit.

¶Ad hanc replicā rn̄deo negando añs ⁊ ad probationē nego iterū añs. Unde ꝗ̄uis determinatio non ſupponat: totū bene pōt ſupponere: qn̄ determiatio eſt ſincathe. ſed non oportet ꝙ ſi ipſa non ſupponit: totum extremū non ſupponat: vt patet in hac ſortes eſt oīs homo in qua hoc totū oīs homo poteſt ſupponere: et ly omnis non poteſt ſupponere.

¶Circa dubium ſcḋm motū iam fuit ꝯtrouerſia inter multos. Aliqui nāq; dicerent ſignificare aliqualiter omnē eū terminū: qui non poteſt eſſe extremū in ꝓpoſitione: ſed hi non explicant quis ſit modus ſignificandi aliqualiter. Alij dicunt ꝙ ſignificare aliqualiter: eſt exercere officiū ſupra aliquē terminū in ꝓpoſitione vtputa ꝯfundēdo: diſtribuādo: ampliādo: reſtringēdo ⁊c. q̄ diffinitio de modo ſignificandi aliqualiter ſimplici: et nō complexo intelligenda eſt. Et hoc modo non procedit ratio cuiuſdā impugnātis diffinitionē illā de ꝓpōne que ſignificat aliqualiter: ꝓpter qḋ dat hanc diffinitionem. Significare aliqualiter eſt ſignificare rem taliter ſe habere vel eſſe nō taliter ſe habere. Sed hec diffinitio minus valet ꝙ̄ impugnata ab eo: qꝛ modus hic ſignificandi qualis in diffinitione explicatur: ſolū ꝓpoſitioni cōpetit. preterea ſequitur ly oīs non ſignificare aliqualiter. nam non ſiḡt rem taliter ſe habere vel rē nō taliter ſe habere cū nō ſignificet rem.

¶Item videtur ꝙ quicūq; terminus cathegoreumaticus abſolutus ſignificaret aliqualr̄: nā quicunq; terminus cathegoreumaticus abſolut⁹ ſignificat rem: nec importat eā aliquo modo ſe habere quare nō ſignificat rem nō taliter ſe habere. nā termini abſoluti eā abſolute ſiḡant.

¶Si dicas ꝙ non arguo ad rē: qꝛ opꝫ ad hoc ꝙ aliquis terminus ſignificaret aliqualiter: ꝙ in ſignificatione ſua includatur modus ille ſignificandi rei aliqualr̄ ſe habētis: vel nō ſe habētis hoc nihil eſt nā manifeſtū eſt ex hoc ſequi ſolam ꝓpoſitionē eo modo rē aliqualr̄ ſe habere vel nō ſe habere importare. Itē ly currēs ſignificat aliqualr̄: nā ſiḡat rē aliqualr̄ ſe habere. Similiter ly ſedens ⁊ agens ⁊c. Aliter ergo diffinies hūc terminū ſiḡe: aliqualr̄ ꝑ diffinitionē illā ſupius datā.

¶Significare aliqualiter eſt exercere officium ſupra aliquē terminū: vel includere terminū tale officiū potēs exercere ſecundā hanc particulā pono ꝓpter ꝓpoſitionē de cuius ſignificatione dicetur dubio tertio et viceſimo. et ꝓpter terminos includētes hmōi ſincathegoreumata. vt ly oīs homo: homo vel aſinus: et ſimiles ly exercere in diffinitione oportet vt dicat aptitudinem: ſicut termini in diffinitionibus dicunt.

¶Contra quā diffinitionē eſt bona difficultas de ſignis ꝑticularib⁹. vñ arguitᷣ ſic. In hac ꝓpōne aliqḋ aīal currit ſeu aliquis dormit ly aliqḋ ſincathegoreuma eſt: quare ſignificat aliqualr̄ ⁊ tñ non exercet officiū ſupra aliquē terminum. Nam maxime eſſet reſtringēdo illum aut dando ei aliquā ſuppoſitionē. Sed ille terminus eodē modo et pro tot ſtaret: ſincathegoreumate illo ablato ſicut prius: ergo nec reſtringit nec nouam ei prebet ſuppoſitionem.

¶Si forte dicas. ꝗuis ly aliqḋ non faciat illū terminū aīal ſupponere determinate: tñ ſi aliūde nō ſupponeret determinate faceret ipm ſupponere determinate.

¶Hoc falſum eſt: nam cōis eſt modus dicendi ſigna particularia eodēmodo dimittere terminos quoad ſuppoſitionē: ſicut inuenit hoc eſt nullā nouā prebēt ſuppoſitionē: vt ptꝫ qꝛ in hac oīs homo eſt aīal: ly aīal confuſe ſupponit et quāq̄ addideris ei aliqḋ ſic dicendo oīs homo eſt aliquod aīal: ly aīal cōfuſe ſupponit ⁊ propoſitio hec oīs homo eſt vnus homo oīs homo eſt aliquis homo: concedit̄.

¶Dicet aliquis ad hec ly aliqḋ nō exercere officiū ſupra ly aīal ſed ſuper totā ꝓpoſitionē eam quantificādo: nam ablato ly aliqḋ inde finita eſſet ꝓpoſitio remanens: ⁊ rōne eius tota fit particularis.

¶Hoc modo euitat difficultatē. nā tunc ſummā hanc homo eſt aliquod animal

de qua nihil tale dicere poteris.

¶Apparenter credes dicere ly aliqḋ officium determinationis habere: ⁊ ideo exercet officiū qḋ determinare vocamus.

¶Contra hoc arguitᷣ primo nullus terminus dr̄ aliū determinare niſi eum reſtringat. Sed quicq̇d ſit de hoc arguitᷣ. Sequitᷣ quēcūq; terminū cathego. ſignificare aliqualr̄: ſed hoc eſt falſuꝫ ergo ⁊c. ſequela ꝓbatur. ly hō ſignificat aliqualr̄ ergo etiā quicūq; alius. cū non ſit maior ratio de vno ꝙ̄ de alio. añs probatᷣ in hac ꝓpoſitione aīal homo currit: ly homo reſtringit ly aīal: ⁊ determinat: ergo ſignificat aliqualiter. Preterea arguitᷣ termin⁹ ille dicitᷣ ſignificare aliqualr̄ rōne cuius intellectus aliqualiter rem ſignificatam per aliquā notitiā intelligit qualr̄ illo ſecluſo non intelligeret: ſed hoc non cōuenit huic termino aliquis ergo ꝓpoſitū.

¶Ad hoc argumentū ſtādo in diffinitione data difficile eſt dicere qꝛ non explicatur quis ſit modus ſignificandi ſignorū particulariū: et qualiter intellectus per eos intelligat: ꝗuis eñ aliter diffiniendo tota difficultas poſſet euitari ſuppoſita cōmuni diſtinctione terminoꝝ ꝙ ſincathegoreumatū quoddā eſt ſincathegoreuma officio: quoddā ſincathegoreuma ſignificatione ⁊ ſuppoſito ꝙ ly ſignificare aliqualiter poteſt capi dupliciter vno modo large ⁊ hoc modo diffinitum eſt: et ſcḋm illam diffinitionē probatū eſt ly hō ly exiſtēs aſinus ⁊ ſimiles ſignificare aliqualiter. Alio modo ſtricte et hoc modo ſic diffinitio.

¶Terminus ſignificans aliqualiter eſt terminus ſincathegoreumaticus officio potens exercere officiū ſupra aliquē terminum: vel denotare rem aliqualr̄ ſe habere ꝓportionaliter. hoc vltimū addo ꝓpter ꝓpoſitionē: ſi eā ſignificare aliqualr̄ concedamus: ⁊ ſcḋm hoc ſolutū eſt argumentū ſed nō plene. nam ꝗuis dicamus ly aliqḋ determinare: nō tñ explicamus qualiter intellectus intelligit per ipm.

¶Pro cuius explanatione notandū eſt ꝙ queēadmodū intellectus non pōt accipere terminū cathegoreumaticū aliquē in ꝓpoſitione copulatiue nec cōfuſe nec copulatim ſine aliquo ſincathegoreumate faciente intellectū taliter accipere. Simili modo non pōt intelligere diſiūctiue ſine ſincathegoreumate. Et hec eſt ſignificatio ſigni particularis in mēte. Unde particulariter ſiḡre nō eſt niſi facere intellectū rē ſiḡtam per notitiā ꝙ̄ termin⁹ talis particularizans determinat diſiunctiue intelligere: ſi neq; tali ſigno vel ſibi equiualēti intellectus nō diſiunctiue intelligere res ſignificatas ꝑ talē notitiā.

¶Et ſi dicas quomodo intellectus quando accipit terminū cōem ſine ſigno: intelligit rem ſignificatam per talem terminum velut in hac homo eſt aīal.

¶Ad hoc poteris dicere intellectū nunꝙ̄ ſumere terminū in propoſitione ſine ſigno ⁊ ꝙ hec equus eſt album: huic ſubordinatur aliquis equus eſt aliquod album: ſed qꝛ hoc eſt nimis durum.

¶Dico ſicut quidā ꝙ quādo intellectus accipit ſine ſigno notitiā aliquā non intelligit res ſignificatas per illum terminum copulatiue nec diſiunctiue nec diſiunctim nec copulatim ſed incōiunctim.

¶Atq; ex his facilis poteſt elici diffinitio huius termini ſignificare aliqualiter hoc modo terminus ſignificans aliqualiter eſt ſincathegoreuma officio ratione cuius intellectus res ſignificatas per notitiam quā talis terminus determinat aliquo modo intelligit quomō ſine ipſo non intelligeret: ⁊ in hoc cōſiſtit modus ſignificandi aliqualiter. Si propoſitionē lubet addere adijce particulam ad ipam includendū quidā dicit ſignificare particulariter eſſe denotare terminum accipi quodāmodo diſcrete pro aliquo determinato ſuo ſuppoſito. ſed quis ſit ille modus diſcretus non declarat. nam clarum eſt non eſſe ſingularizare particulariter ſignificate: nec ē ſincathegoreuma ſigni particulare qꝛ reddit vt ipe dicit ꝓpōnē particularē. nā hec ſortes eſt aliqḋ aīal non redditur ratione illius ſigni particularis: quare in ſolutione ⁊ diffinitione iam vltimo data huius termini ſignificare aliqualiter ſto.

¶Sed contra diffinitionē poſitā huius termini ſignificare aliqualiter arguitur tangendo difficultatem de pronominibus demonſtratiuis. Ex ea diffinitione ſequeretᷣ ꝓnomē demonſtratiuū pure ſincathego. eſſe ſiḡreq; aliqualiter: ſed hoc eſt falſum: ergo ⁊c. Sequela ma-

nifeſta eſt: ⁊ probaꝛ minoꝛ actus pure demonſtratiuus ſignificat rem demonſtratam: ergo ſignificat aliquid añs ꝓbaꝛ in hac ꝓpõne iſte currit demonſtrato ſoꝛte datur intelligi res demonſtrata et non niſi per ly iſte: ergo ly iſte ſignificat rem demonſtratam.

¶ Foꝛte dices ꝙ datur intelligi per terminum incluſum in ly iſte.

¶ Contra hoc arguiꝛ. In hac ꝓpoſitione iſte homo currit: per ly iſte demonſtrando lapidẽ: intelligitur res demonſtrata: ⁊ non per alium terminũ: ꝙ per ly iſte ergo per ly iſte. quare ly iſte rem demõſtratam ſignificat.

¶ Pro ſolutione hui⁹ in quo quartũ dubium inquiriꝛ: ſuppono demonſtratiue ſignificare nõ eſſe aliud. ꝙ intellectũ ratione actus demonſtratiui notitiã cõem pro vnico tm̃ ſuppoſito accipere ſeu mutare intellectũ ad ſingulariter concipiẽdum rem aliquã per notitiã cõmunẽ determinatã ipo vt intellectus in hac propoſitione homo eſt ſoꝛtes vniuerſaliter pro quocunq; homine accipit notitiã hominum: ſed adueniente pꝛonomine. iſte aſſumit ſolum notitiã illam pro demonſtrato: ita ꝙ pꝛedicatũ denotatur competere ſubiecto tantũ pro demonſtrato. et per hoc facile eſt intelligere actũ demonſtrantẽ ſoꝛtẽ non poſſe platonẽ demonſtrare: nec ſimul: nec ſucceſſiue. et hoc ex natura actus: quare ſpecie differũt act⁹ demonſtrãs ſoꝛtẽ. ⁊ demonſtrans platonem: vt poſtmodũ diciꝛ: cũ de diuerſitate ſpecifica ſincathegoꝛeumatũ ageꝛ. ꝙ aũt verũ ſit ꝙ actus demonſtrans ſoꝛtẽ. non poſſit poſtmodũ demonſtrare platonem (loquoꝛ de ſincathegoꝛeumatis mẽtalis vltimatis. nam vocalia equiuoca ſunt) patet: nam tũc ꝓpoſitio. que eſt impoſſibilis: fiet vera per tpis ſucceſſionem. aut intellectus. ſeu volũtatis placitũ. Id ptꝫ de hac mentali. iſte homo eſt ſoꝛtes: pronoie demonſtrãte platonẽ: que impoſſibilis eſt. ꝙ aũt illa poſſit eſſe vera patet: nam illud idẽ pronomẽ põt demonſtrare ſoꝛtẽ quo facto illa vera eſt.

¶ Et ex diffinitione demõſtratiue ſignificare patet pꝛonomẽ non poſſe eſſe ſine termino cathegoꝛeuma. ſignificante idẽ qꝺ pꝛonomen: denotat qꝺ etiam dubio ſexto de quocunq; ſincathegoꝛeumate. pꝛobatur non foꝛe poſſibile eſſe ſine notitijs quas determinat: atq; per hoc ptꝫ ꝙ non põt eſſe totale extremũ. nã ꝙuis dicamus iſtud currit in voce: ꝓpoſitio illa vocalis ſuboꝛdinaꝛ huic. iſtud aial currit. ſeu ens currit. ſcðm diuerſitatẽ terminoꝛum. quos intellectus cõcipit: queadmoduꝫ hec aliqꝺ currit ſuboꝛdinaꝛ huic aliquod ens currit. ſeu aliquod aial currit ⁊c. Et per hoc facile eſt dicere ad argumentũ ſicut dictum eſt vſq; ad replicam ad quã reſpondeo ꝙ in mentali vltimata non poteſt actus aliquis determinãs ſolam notitiã hoim demõſtrare equum aut lapidẽ: quare mentalis talis non reperitur: ſed bene põt dari pꝛonomẽ ſingularizans notitiã lapidũ pro lapide demõſtrato. At vo ſi vocalẽ hanc aſſumpſeris: iſte homo currit demõſtrando per ly iſte lapidẽ: tunc vides illã loco iſtius ſumi iſte lapis currit: hõ currit. ⁊ ſic duab⁹ mentalibus ſuboꝛdinabiꝛ. aut ſi indicaueris eum nonnullis hoc aggregatũ homo aſinus eſſe terminũ dicito illã huic ſuboꝛdinari iſte lapis homo currit.

¶ Sed contra dicta arguiꝛ. Sequitur ex hac opinione idẽ eſſe cauſam ſue cauſe: qꝺ eſt impoſſibile. Sequela pꝛobaꝛ. ſuppoſito fundamento huius opinionis: ꝙ omnis terminus ſincathegoꝛeumaticus mentalis dependet in eſſe: ⁊ ꝯſeruari ab illo quem determinat: ⁊ ꝙ actus demonſtratiu⁹ eſt pars extremi: quo habita capio hãc mentalẽ. Hec eſt falſa que demõſtrat ſe. tunc arguitur. Pronomẽ demonſtratiuum illud eſt cauſa partialis illius pꝛopoſitionis. Nam eſt pars illius ꝓpoſitionis. ⁊ pꝛopoſitio illa eſt cauſa illius ꝓnois: ergo pꝛopoſitũ. Maioꝛ eſt manifeſta. ⁊ ꝓbaꝛ minoꝛ. Illud ꝓnomẽ demõſtrat totã ꝓpoſitionẽ: ergo ꝓduciꝛ a tota ꝓpoſitione. quare habetur pꝛopoſitũ.

¶ Foꝛte ad hoc dices ꝙ ꝓnomẽ illud demonſtratiuũ non pꝛoducitur a tota propoſitione. Sed bene a toto illo quod determinat. puta quod ſequitur: videlicet pꝛopoſitio eſt falſa.

¶ Contra hoc arguitur. adhuc ſequitur idem eſſe cauſam ſue cauſe. hoc pꝛobaꝛ. nam ꝓnomen illud cauſa eſt copule: cuꝫ ex ſuppoſito ſit pars extremi: et copula ab extremis pꝛoducitur: et copula cauſa eſt ꝓnominis. nam ex reſponſione a toto

hoc pꝛopoſito eſt falſa pꝛoducitur: ⁊ ideo partialiter a copula. Ex quo habetur qꝺ ideꝫ eſt prius natura pꝛioꝛe ſeipſo ⁊c. nã copula cauſa eſt partialis illius ꝓnominis: ergo pꝛius natura eſt illo actu demõſtratiuo: ⁊ actus demonſtratiuus eſt cauſa partialis copule. ergo copula poſterioꝛi eſt natura illo actu demonſtratiuo ⁊c. Pꝛeterea ſequitur non eſſe differentiam inter pꝛonomina demonſtratiua: quoꝛuꝫ alterum demonſtrat pꝛopoſitionẽ: cuius eſt pars. Alterum vero reſiduũ a ſe: nam qꝺcunq; eoꝛũ ab eadeꝫ ꝓpõne ꝓducitur.

¶ Ad hoc argumentũ facillimũ eſt reſpõdere intellectis fundamentis: que dubio ſexto ponẽtur. Unde fundamentũ ibi ponitur: ꝙ oĩs actus ſincathegoꝛeumatic⁹ mentalis pꝛoducitur a notitijs: quas determinat. Et ex hoc reſpondeo ad foꝛmã argumenti negãdo minoꝛẽ: ⁊ ad ꝓbationem nego hanc conſequentiã. Ille actus demonſtrat totam pꝛopoſitionẽ. ergo ꝓducitur a tota pꝛopoſitione. Non enĩ ſequitur in hac ꝓpoſitiõe. hic homo eſt bonus: actus demõſtrat patrem meũ: ergo hic actus ꝓducitur a patre meo. Sed ille actus ſolum pꝛoducitur ab illo termino homo: quem determinat. Eodem modo ꝓnomen huius hec eſt falſa: pꝛoducitur a notitia ibi intellecta: puta a ly pꝛopoſitio. Unde illum actum hec demonſtrare totam illam pꝛopoſitionẽ: cuius eſt pars non eſt niſi intellectum accipere notitiã pꝛopoſitionũ (quam in hac: pꝛopoſitio eſt falſa: ſumebat pꝛo quacũq; pꝛopoſitione indifferenter) ſolum pꝛo ꝓpõne cuius ly hec eſt pars: ꝙ ſi intellectus immutareꝛ ad concipiendũ ſingulariter per illuꝫ terminũ ꝓpoſitio: vnam aliam ꝓpoſitioneꝫ vt puta hanc pꝛopoſitio eſt falſa: opoꝛteret ꝙ hoc eſſet per alium actum: nam dictum eſt: ⁊ pꝛobatum pꝛonomina diuerſa demonſtrantia differre.

¶ Et per hec facile erit ſoluere argumenta: quibus quidaꝫ mouebatur ad tenendũ nullũ actum demonſtratiuũ inueniri in mente. Sed hanc vocalẽ hic homo currit: ſoꝛtem demonſtrãdo: ſuboꝛdinari iſti homo ſoꝛtes currit. Ex quo ſequitur ſubiectuꝫ huius pꝛopoſitionis nullo ſincathegoꝛeumate poſſe ſingularizari.

¶ Contra opinionem cõmunem arguebat: igitur ſic. Sequeretur nullaꝫ notitiã ſemel ſingularizari: quin infinities ſingularizetur: qꝺ ſic pꝛobatur: ſuppoſito vno ꝙ queãdmodum notitia hominũ confuſe ſignificat homines: ſic vt magis ſoꝛteꝫ ꝙ platonem. Eodem modo intellectus ꝑ hanc pꝛopoſitionem: homo eſt currens: non intelligit curſum potius ſoꝛti ꝙ platoni conuenire: ſed homineꝫ non ſic limitando ad ſoꝛtem magis: quam ad platonem. hoc itaq; ſuppoſito ſic arguitur. Si aliquod eſſet pꝛonomen demonſtratiuũ quod in mẽte inueniretur: illud deberet pꝛoduci a notitia: quam determinat intellectu concurrente. Sed imago illa omnium hominũ non magis ex natura ſua ſoꝛtem ꝙ platonem repꝛeſentat. Non videtur ergo quare magis illa notitia hominuꝫ pꝛo vno homine: ꝙ pꝛo alio ſingularizetur: ⁊ ita non poſſet vnum demonſtrare: quin infinita demonſtraret.

¶ Secundo arguitur per hanc mentaleꝫ iſte homo currit: pꝛonomine illo ſoꝛtem monſtrante clarius intelligit intellectus ſoꝛtem: ꝙ per hanc indefinitaꝫ homo currit. Sed illa claritas non conſurgit a notitia hominũ: quia non contingit ipſam clarius repꝛeſentare ſua ſignificata vno tempoꝛe ꝙ in alio: nec pꝛouenit ab actu illo demonſtratiuo: nam ſi ab ipſo pꝛoueniret: ipſuꝫ aliqꝺ ſignificaret: puta ſoꝛtẽ.

¶ Hec argumenta nil pꝛobant: nam primuꝫ idem querit quod dubio vndecimo quare habita notitia hominuꝫ ⁊ notitia animalium magis pꝛoducitur ab intellectu copula de pꝛeſenti: ꝙ de pꝛeterito: et etiam quare plus hic ignis pꝛoducit hũc caloꝛem: ꝙ illum: cum tamen ſit indifferens ad hũc vel illuꝫ pꝛoducendum: atq; ad hoc dicetur dubio allegato: quod poteſt ꝓuenire: ꝙ intellectus pꝛoducat actũ demonſtratiuum demonſtrantem ſoꝛteꝫ et non platonem: quandoq; ab extrinſeco: quandoq; ab imperio voluntatis: ſeu libertate intellectus (modo talẽ in ſe applicãdo intellectui perfectionẽ tribuas) quãdoq; ab aſpectu celi: ſeu pꝛima cauſa vt longius dicetur dubio allegato.

¶ Ad ſecundum diſtinguo ꝙ intellectus clarius intelligat per illaꝫ ꝓpõnem. Iſte homo currit ſoꝛtem ꝙ per hanc hõ currit quia vel clarius. i. per notitiã clarioꝛeꝫ et magis diſtinctam ſoꝛtis: ⁊ hoc nego: vel

clarius.i.quia intellectus:qui per hanc propoſitionem homo currit:intelligebat curſum competere homini non determinando ſe magis vni q̃ alteri:iam intelligat predicatum competere ſubiecto pro vno determinato ſuppoſito:⁊ nō pro alio ſic ꝙ intelligit curſum cōpetere huic huiuſmodi puta ſorti:et non alteri:⁊ ad hūc ſenſuȝ concedo ꝙ clarius intellectus per illam propoſitionem ſingularem: q̃ per illam indefinitam ſortem intelligit.

¶Nec ex hoc ſequitur ꝓnomen aliud ſignificare ſed ſolum immutare intellectū ad aliter concipiendum per notitiam hominuȝ:q̃ prius:⁊ ex hoc patet que ſit maior claritas in ꝓpoſitione de ſubiecto ſingularizato q̃ in indefinita.⁊ ſic patet de modo ſignificandi ſignoꝝ particulariū et actuum demonſtratiuorum.

¶Pro diſſolutione quinte difficultatis.

Cōtra dicta arguitur ſic. Aliqḋ ſincathegoreuma ſignificat aliquid:⁊ nō eſt maior ratio de vno:q̃ de alio:ergo qḋlibet antecedēs probatur. hec copula eſt quando eſt de tertio adiacente:ſignificat quicquid importatur per extrema: ergo ⁊c. probatur antecedens:capta hac propoſitione hō eſt aſinus:illa copula eſt: ſignificat compoſitiue vel vnitiue homines reſpectu aſinorum:ſed impoſſibile eſt intellectum intelligere homines reſpectuȝ aſinorum:quinetiam intelligat homines: ⁊ aſinos:ergo illa copula eſt:ſignificat homines ⁊ aſinos.

¶Ad hanc replicam reſpondeo ꝙ intellectus aduenientē hac copula eſt: intelligit vnitiue hoīes in ordine ad aſinos:qualiter antea non intelligebat:ſed hoc nō eſt per copulam:ſed intelligit ſoluȝ homīes et aſinos per notitias quas habet hoīm: et aſinorum.⁊ intelligit vnitiue per copulam ⁊ hoc eſt quod Ariſto.voluit: quādo dixit:ly eſt:ſi purum dixeris nihil ſignificat:ſed ſignificat quandā compoſitioneȝ quam ſine extremis non eſt intelligere.i. ly eſt ſolitarie poſituȝ nihil ſignificat:ſed ſignificat quandam compoſitionem.i.cōpoſitiuo in ordine ad aliqua q̄ ſine extremis nō poteſt intelligi.Ex quo patet hāc ꝓpōnem ly eſt ſignificat compoſitionem ſeu vnionem eſſe de rigore falſam:niſi capiatur loco hui⁹ ly eſt:ſignificat vnitiue: ſeu compoſitiue.

¶Sed contra hoc arguitur. Ly eſt in ꝓpoſitione aſſumpta ſignificat tempus:ergo ſignificat aliquid:antecedens probat per Ariſtotelem dicentem verbum eſt:qḋ conſignificat tempus ⁊c.

¶Ad hanc replicam reſpondent oēs cōmunes. Ly eſt:non ſignificat tempus.et dicūt ꝙ conſignificare tp̄s nihil aliud eſt q̃ ſignificare vnitiue ad aliquam differētiam temporis:id eſt denotare predicatū competere ſubiecto ꝑ aliqua differentia temporis:nec hinc ſequitur:verbuȝ ſignificare tempus.

¶Contra hoc arguitur. Ly eſt ſignificat tempus ergo ⁊c.probatur. Bene ſequit: ly eſt ſignificat vnitiue in ordine ad aliquam differentiam temporis in hac ꝓpoſitione homo eſt aſinus:ergo intellectus intelligit aliquam differētiam temporis ſed non intelligit aliquam differentiam temporis per ly homo:nec per notitiam aſinorum:ergo intelligit per illum actuȝ eſt:quare ſequitur ꝙ ly eſt ſignificat tempus. Propter hoc nōnulli dixerunt hanc propoſitionē homo eſt aſinus ſubordinari huic in tempore preſenti homo eſt aſinus.Sed hoc a multis eſt impugnatum Tum quia illa copula eſt,nō conſignificaret in propoſitione illa mentali homo in tempore preſenti eſt aſinus tēpus aliquo modo:quod tamen oportet ex diffinitiōe verbi:tum etiam quia ſignificatio de ly eſt nō differret a ſignificatione illius coniunctionis ⁊c.

¶Quare reſpōdeo abſolute ly eſt ſignificare tempus propter rationē factam:nec propterea ſequitur ly eſt eſſe purū cathe. quia etiam aliqualiter ſignificat veȝ vnitiue.Vn̄ ſignificatio totalis de ly eſt non eſt niſi ſignificare vnitiue ī ordine ad ſubiectū ⁊ predicatum ⁊ vltra ſuum aliqualiter ſine vnitiue ſignificare īportare tp̄s.

¶Etſi arguas ꝯtra hoc ſequitur ꝙ eſt cōnotatiuus.poſtq̃ vltra ſuam principaleȝ ſignificationem importat ſeu dat intelligere aliquid.

¶Ad hoc nego conſequentiam: quia ad aliquid eſſe terminum connotatiuum requiritur vltra p̄cipale ſignificatū.i.materiale aliq̇d aliud vel aliqualiter det intelligere modo ly eſt nō habet principale ſignificatū:ſed q̄ſtio eſt de noīe vtrū ly eſt ſit cōnotatiuū nec ne:ſed poſtq̃ nō eſt terminus cathe.dicendum eſt ꝙ nec eſt connotatiuus nec abſolutus.

¶Sed cōtra hoc arguitur: ſi hec copula eſt importaret tempus vel inſtans vel ſolum hoc preſens ſignificat:vel quodlibet ſi primū ſequitur quod nulla ꝓpō eſt neceſſaria:nam ſi aliqua eſſet maxime eſſet hec deus eſt.Sed hec nō poteſt eſſe vera niſi per inſtans hoc preſens quod illa copula eſt importat cū poſt hoc inſtans ſeu tp̄s illa erit falſa:q: ſenſus eius erit deus in hoc inſtāti eſt aīa:ergo propoſitum.

¶Si forte dixeris ꝙ natura illius copule eſt:eſt talis ꝙ vnit pro quolibet inſtāti in quo ipſa eſt:ita ꝙ qn̄ ipſa eſt in inſtāti ſignificat a:inſtās ⁊ qn̄ ī b.ſignificat ēt b.

¶Cōtra hoc arguo:ſequitur ꝙ illa copula capitur equiuoce cū per ſolaȝ mutationem tēporis acquirat ſignificationē preterea ſequitur ꝙ copula q̄ ante hoc fuit ⁊ copula que erit quāuis vtraq̃ ſit de preſenti nō erunt ſynonime:quia vna ſolum inſtantia preterita importat poſtq̃ in illis fuit ⁊ alter inſtantia ſolum futura: q: non fuit in preteritis.

¶Si dicas nunc ſcḋm veȝ ꝙ copula de preſenti qḋlibet temporis importat.

¶Contra hoc arguitur:ſequitur etiaȝ ꝙ copula de p̄tō oē tp̄s importat:⁊ ſit copula de preterito ⁊ p̄n̄ti erunt ſynonime.

¶Preterea ſequitur ꝙ hec cōcederetur: adam eſt cum ly eſt tempus preteritū,importat ⁊ non propter aliud cōceditur hec adamus fuit.

¶Ad hanc replicam reſpōdeo ꝙ hec copula eſt in mente ſi vniat pro inſtanti nō poteſt vnire pro tempore:⁊ tunc quando queris vtrū ne importet hoc inſtans preſens vel quodlibet.

¶Reſpōdeo ꝙ quodlibet ⁊ pro improbationis declaratione notandum eſt ꝙ copula de preſenti vnit ſolum pro inſtanti in quo ipa eſt vnione actuali.Sed ꝓ quolibet vnit vnione potētiali ſicut ly homo ſupponit tantam pro homine actu exiſtētem in hac hō eſt aīal.Sed ſuppoſitione potentiali pro quolibet homine qui poſſibiliter ſupponit ⁊ ly fuit oē inſtans preteritum actualiter importat ⁊ ꝓ quolibet tali vnit.Sed vnione potētiali pro quolibȝ vnit ⁊ ſic tam copula p̄n̄tis q̃ p̄teriti importat oē inſtās.Sed in hoc differt ꝙ vna ab alia hec per modū preteritionis ſignificat hoc eſt cōnotat qḋlibet inſtans per modū preteritionis:⁊ illa cōnotat quodlibet inſtans per moduȝ preſentialitatis (capio ly cōnotare improprie)⁊ ex hoc patet copulas illas nō eſſe ſynonimas de ſignificatione eſſentiali vt quidaȝ dicit: q: non ſignificant eodem modo poſtq̃ aliqualiter vna dat intelligere vltra ſuum pr̄icipale aliqualiter ſignificare qualiter alia nō dat intelligere ſi enim ſoluȝ different penes modū ſignificandi accidentalem viderentur eidem ſubordinari:quod eſt impoſſibile et pro hec patet ad formā argumentum.

¶Sed pro ſolutione ſexti dubij

quod principale eſt in hac materia anteq̃ argumenta fortiora cōtra hanc opinionem faciamus duo maxime ſunt notāda que fundamenta huius opinionis ſunt quorū primū eſt.Omnis actus ſincathe. prerequirit ad ſui productioneȝ terminū vel terminos a quo vel quibus in conſeruari depēdet ſic quod talis actus ſine talibus terminis cathe.nō pōt manere⁊ tales termini vocāt act⁹ ſincathe.obiecta.

¶Secundum fundamentū

omnis terminus ſincathegoreumaticus determinat ſeu agit in termino catheg. ſeu ſincathe.a quibus producitur ⁊ ſolum in tales itaq̃ ſoluȝ in illos a quibus producitur agit.Ad probationē horū fundamētorū ſuppono vnū qḋ ꝓbabit̄ dubio decimo ſeptimo nullā ꝓpōnē mētalē vltimatam eſſe equiuocā idq̃ receptū eſt ab omnibus cōmunia inſequentibus iam probatur primum fundamentum qm̄ dato oppoſito ſequeretur ꝙ ſincathego.poſſet manere in aīa ſine aliq̇ alio termino ꝯn̄s eſt falſum:ergo et an̄s:ſequela probatur: quoniā poſtq̃ per te a nullo termino dependet in conſeruari ſequitur ꝙ poterit eſſe ſine illo ſimiliter poſtq̃ a nullo termino ꝓducitur:ſequitur ꝙ a ſolo intellectu producitur ⁊ per cōſequens ſolus poteſt eſſe in intellectu:propterea ſi a nullo producitur etiam a nullo termino dependet in conſeruari quia non datur cauſa conſeruans quin ſit efficiens ⁊ per ꝯn̄s ſequitur ꝙ dato oppoſito cuiuſq̃ partis illius primi fundamenti ſequitur terminū ſincathe.poſſe ſe ſolo conſeruari:ſed falſitas ꝯn̄tis probatur primo per Ariſtotelē dicē

rem ly eſt ſi puerum dixeris nihil ſignificat:ſed ſignificat quādā cōpoſitionē quā ſine extremis nō eſt intelligere per quod Ariſtoteles nihil aliꝰ voluit habere niſi ꝙ ly eſt ſolitarie poſitam nullam habet ſignificationē preterea ſequitur eandem ꝓpõnem eſſe veram:⁊ falſam:ꝯñs eſt falſum loquēdo de mētali vltimata:ergo et antecedēs ſequela ꝓbatur:qm̄ iſta copula erit exiſtēte.Sola in anima poteſt primo vnire ly aīal cū ly albū ita ꝙ reſultet hec ꝓpoſitio animal erit album: poterit etiam vnire ly albū cū ly aīal:ſic ꝙ reſultet hec ꝓpõ:albuꝫ erit aīal:ponamus igitur ꝙ aīalia nunc vltimo ſint alba:ita ꝙ nunq̄ poſt hoc erūt alba: tunc arguitur ſic:hec ꝓpõ album erit aīal eſt vera:⁊ hec ꝓpõ album erit aīal eſt falſa:ergo ꝓpoſitum:minorē probo hec ꝓpõ animal erit album eſt falſa:⁊ hec ꝓpõ aīal erit albuꝫ eſt hec ꝓpõ:album erit aīal: ergo hec propoſitio albuꝫ erit animal eſt falſa ꝯña eſt expoſitoria:⁊ minorē ꝓbabis facile expoſitorie arguēdo poſtq̄ termini vniꝰ ſunt termini alterius.

¶Fortaſſis dices ad hanc rationem quēadmodū nūc cōmuniter loquētes dicunt ly erit non poſſe taliter vnire ꝙ poſſit ſimul ⁊ ſemel reſultare:hec ꝓpõ aīal erit album:⁊ hec albū erit aīal cōtra hoc arguitur:ſequitur ad minꝰ ꝙ ſucceſſiue poteſt vnire:ſed hoc eſt falſum:ergo aña:ſequela ꝓbatur:qm̄ ſcđm eos ly erit inuenitur ſolū in aīa:ergo poteſt aliquos terminos vnire:vniat ergo ly aīal:⁊ ly albū ſicq̄ reſultet hec ꝓpõ aīal erit album:⁊ poſtq̄ ly erit nō dependet etiam ab illis terminis ſequitur ꝙ põt manere ſine illis:et poſtmodū vnire nunc hos:nūc illos pro libito intellectus.⁊ per ꝯñs poterit vnire ly album cum ly aīal ſic ꝙ reſultet hec ꝓpõ album erit aīal.ſimilimodo ꝓbabitur: ſi ly oīs ſolitarie inueniatur poſſe nunc diſtribuere ly homo ī hac ꝓpõne oīs homo poſſibiliter eſt ſubſtātia ac deinde diſtribuere vnū aliū terminū pro libito intellectus vcꝫ ly ſubſtātia in hac ꝓpõne omīs ſubſtātia poſſibiliter eſt homo:ſed ꝙ hoc ſit falſum ⁊ impl'e:ſic ꝓbo:ſequitur ꝓpoſitionē aliquam nunc eſſe veram rebus oībus ſe habētibus:ſicut antea illam ꝓpoſitionem fore falſam quod impoſſibile eſt:hoc ſic patꝫ:qm̄ hec ꝓpoſitio aīal erit album:eſt vera caſu poſito:⁊ deinde hec animal erit album erit falſa: et iſte due animal erit album: ⁊ album erit animal erunt eadem:quoniam erunt ijdem termini:ergo propoſitum.

¶Preterea ſequitur aliquam propoſitionem nunc fore neceſſariam et per ſolum placitum intellectus fieri impoſſibilem hoc ſic patet:qm̄ hec ꝓpoſitio oīs hō pl'r eſt ſubſtātia eſt neceſſaria:vbi oīs determinat ly homo et hec impoſſibilis fieret ſi intellectui libuerit videlicet ſi fecerit illud ſincathe.oīs determinate ly ſubſtantia ſeu diſtribuere illud quod idem eſt:et iſte erunt eedem poſtq̄ ijdem erunt termini:vt patet argumentanti expoſitorie ſi enim ſortis caput ponatur:vbi ſunt pedes:⁊ pedes vbi eſt caput nullo alio addito:nec remoto idem erit ſortes:ſic eadē ꝓpoſitio erit vbi ly omnis determinauerit ſubiectū ⁊ diſtribuerit predicatuꝫ ex hac deductiõe facile patet illos plane erraſſe q̄ defēdebāt actꝰ ſincathegoreumaticos modo hos modo illos terminos determinare poſſe ad libitum intellectus ⁊ nō ex natura vnire:ſeu determinare:ſed ex aduertentia intellectus.

¶Secundum fundamentum facile poteſt probari ex dictis:ſi enim actus ſincathegoreumaticus producitur ab aliquibus terminis:vt probatum eſt in illos:ergo aget poſtq̄ non videtur habere dependentiaꝫ ab alijs:⁊ poſtq̄ in aliquos agit ⁊ nō eſt maior ratio ꝙ in vnos q̄ in alios agat:ſequitur ꝙ in omēs talis terminus aget:ſed quod ſolum in illos a quibus ꝓducitur agat:ſeu illos determinet:ſic patꝫ quoniam ſi alios poſſet determinare omnes etiam terminos poſſe determinare: et tunc non daretur ratio quare quando iſta propoſitio eſt in anima homo eſt animal:ly eſt non coniungit iſtum terminuꝫ equus:et iſtum terminuꝫ aſinus:ꝙ ſi aliquis cōcederet ſequeretur ꝙ omnes terminos exiſtētes in aīa cōiungeret poſtq̄ nō eſt maior ratio de vno q̄ de alio:⁊ ſic ly oīs oēs terminos diſtribueret cuiꝰ falſitas manifeſtiſſima eſt:nec poteſt dici q̄ nūq̄ agat in aliquos terminos:⁊ nūq̄ in alios hoc prouenire ex parte intellectus qꝛ hoc ip̄robatū eſt:⁊ ex hac ꝓbatiõe patꝫ capta hac ꝓpõne hō eſt aīal album ſemoto ly albū:totū reſiduū hō eſt aīal corrūpit

et hoc quia ly eſt nō vnit illū terminū hō cum ly animal:ſed ly homo cum ly animal album.

¶Ex his facile videre eſt id quod dubio ſeptimo querebatur auteꝫ que ps ꝓpoſitionis eſt propoſitio et que nō.Unde omnis pars propoſitionis que poteſt eſſe propoſitio totalis per ſe eſt propoſitio:⁊ ſolum talis:quare hoc totuꝫ homo eſt animal quod eſt pars huiꝰ homo eſt animal album non eſt propoſitio: immo nec terminꝰ:quod ſic patet:quoniam nō complexus:nam poſtq̄ illum terminum homo et illum terminum animal albuꝫ vnit non vniet alium : vt probatum eſt: quare non vniet illum terminum homo cum illo termino animal:et ſic non erit terminus complexus nec incomplexus : vt liquet:ergo non eſt terminus:ſed hoc totū homo eſt animal quod eſt pars huius omnis homo eſt animal/eſt propoſitio:poteſt enim eſſe totalis propoſitio vt patet ſemota omnis non enim propter hoc ꝙ ſemoueatur corrumpetur quia nō dependet illa copula eſt ab illo ſigno omnis quare ſi ſemel eſt propoſitio propter hoc ꝙ aliquod ſignum adueniet non deſinit eſſe propoſitio ⁊ ſignificare vere vel falſe ſicut antea.

¶Et ex hoc manifeſte poteſt patere non eſſe ſuſtentabile verba adiectiua eſſe cōplexa qđ ſic manifeſte iuxta fundamenta deducitur ⁊ maxime ſcđm hos qui tenent nullam propoſitionem mentalē eſſe de termino adiacente atq̄ nullū verbum adiectiuū inueniri in mente:ſed quodlibet tale ſubordinari aggregato ex actu ⁊ conceptu:quia hec ſortes eſt. Scđm hos huic ſubordinatur ſortes eſt ens:nam capta hac propoſitione homo currit illa ſubordinatur huic homo eſt currens:⁊ illa pars currit huic toti eſt currens:quod dicunt eſſe terminū complexum quod tn̄ falſum eſt: quia vel hoc totum eſt currens quod eſt pars huius mentalis homo eſt currēs eſt terminus ꝯplexus cōplexiõe diſtanti vel indiſtanti nō eſt ꝯplexus ꝯplexiõe diſtāti poſtq̄ ps huius aggregati eſt currens non diſtant per aliquod coniungibile nec formaliter quia ſunt ſolum due preter nec virtual'r qꝛ maxie eēt:qꝛ illa copula ē/icludit illū terminū ens:⁊ qꝛ virtualiter coniungit illū terminū ens cū illo termino currēs illa copula:ſed hoc nō:qꝛ tūc verba adiectiua inuenirētur in mente videlicet illa copula eſt:⁊ ſic daretur propoſitio de ſecundo adiacente in mēte videlicet hec pars homo eſt que eſt pars huiꝰ:homo eſt currens:quia poſtq̄ hoc totū eſt currens eſt terminus:etiaꝫ hoc totū homo eſt terminus cōplexus ⁊ nō niſi ꝓpoſitio:qꝛ ꝓpoſitionaliter rep̄ſentat.Sed hoc eſt cōtra dicta:nā dictū eſt iā partem hanc homo eſt q̄ pars eſt huius homo eſt currēs nō poſſe per ſe exiſtere:quare cuꝫ ſola ea pars q̄ per ſe manens propoſitiõaliter repreſentaret vocatur ꝓpoſitio ſequitur illā partem non eſſe propoſitionem.

¶Similiter ſequitur quodlibet verbum adiectiuū eſſe ꝓpoſitionē cū ſubordinat̄ ꝓpoſitiõi:quia hoc totū eſt currēs poſtq̄ includit hunc terminū ens nō ſignificat aliud q̄ ens eſſe currēs:ſed hoc eſt ꝓpoſitional'r repreſentare: ergo ꝓpoſitional'r repreſentat:⁊ per conſequens eſt ꝓpoſitio.quodcūq̄ horū eſt abſurdū ⁊ ꝯtra dicta preterea omne complexū diſtans eſt ꝓpõ vel denominatū a ꝓpõne ypothetica hoc totum eſt currens nō eſt denominatū ab aliqua ꝓpõne ypothetica: qꝛ nō eſt cōditionatū nec rationatū nec copulatū reliquū eſt:ergo vt nō ſit ꝯplexū diſtās nec etiaꝫ illud aggregatum eſt currens eſt terminꝰ cōplexꝰ cōplexione indiſtanti :qꝛ tūc ſeq̄ret̄ ꝙ ſe habebūt ſicut determiatio ⁊ determiabile:⁊ tunc copula eēt determinatio p̄dicati ſcꝫ illiꝰ termini currēs qđ eſt impoſſibile:qꝛ eadē rōne copula eēt determiatio ſubiecti:⁊ ſic hoc totū hō eſt/eēt terminꝰ ꝯplexus ꝯplexiõe indiſtāti:qđ ē falſum:tū qꝛ daret̄ ꝓpõ q̄ eſſet terminꝰ ꝯplexus ꝯplexione idiſtāti puta hec ps homo eſt.ſil'r daret̄ propoſitio de eſt ſecundo adiacente in mente. Sed ꝙ hec pars homo eſt ſit ꝓpoſitio:hoc ſic patet:quia cū ſit vnus terminus neceſſum eſt vnicam habeat ſignificationem:et ſignificatio erit neceſſario propoſitionalis relinquitur ergo verba adiectiua nō ſubordinari termino cōplexo. ¶Sed ſi ſuſtētaremus ṽba adiectiua ſubordīari actui ⁊ conceptui quod probabilius exiſtimo: tunc dicendū eſt hoc totum eſt currens: cui ly currit ſubordinat̄ nō eē terminum

vnicu[illegible] eſſe duos terminos nō cōſtituē
tes vnū. Et ſi contra hoc arguas: q꜡ tūc
terminus ſubordinaret̄ non termino id
concedā: ſicut ſecundū tenentes coniun=
ctionē hanc: nec ſubordinari huic aggre=
gato et non ly nec eſt coniunctio ⁊ termi
nus tn̄ ſubordinatur non termino ſuffi=
cit nāqꜫ ꝙ terminis ſubordinetur nec cō=
tra hanc ſolutionē poſſunt fieri argumē=
ta apparētia: ⁊ ſi allegaueris ꝓpoſita opi
niōe ariſto. qui in ante p̄dicamētis videt̄
ſentire ly currit eſſe terminū incōplexuꝫ
poſtq̄ꝫ exēplū ponit termini complexi in
ly currit. Reſpondebis ariſt. alterius opi
niōis fuiſſe ⁊ ariſt. multa dicere quoꝝ op
poſita ſunt ꝓbabilia ⁊ q̄uis id dicat nō
vult negare per hoc oppoſitū eſſe ꝓbabi
le vel dic predicamēta illa fuiſſe archite
aut ad commune refugium ꝙ exemploꝝ
non ſequitur veritas.

¶ Occaſione tn̄ huius dubitatur vtrum
ſit probabile verba adiectiua inueniri in
anima eſſeqꜫ incomplexa.

¶ Ad quod ꝯmuniter reſpondet̄ ꝙ ſic: cō
tra qđ tn̄ ſic arguo: ſequeret̄ ꝙ idē eſſet p̄
dicatū ⁊ copula: ꝯn̄s ē impoſſibile: ergo ⁊
an̄s: ſequela manifeſta eſt: q꜡ in hac men
tali homo currit: ille terminus currit, eſt
predicatum et copula. Sed falſitas con=
ſequētis probat̄: quia tunc idem ꝓduce=
ret a ſeipō: quod eſt impoſſibile: qđ ſic pa
tet: quia copula ab extremis producitur
poſtq̄ꝫ ē ſincathegoreuma. Sed ly currit
eſt copula: ergo a predicato producitur ⁊
ly currit eſt predicatum: ergo a ſeipſo ꝓ=
ducitur.

¶ Secundo ſic ſequeretur ꝙ hec propoſi
tio homo currit eſſet cōplexum cōplexio=
ne indiſtanti poſtq̄ꝫ partes eius nō cōiū=
guntur per aliquod cōiungibile: ſi dicas
ꝙ ly curritur coniungitur cum ly homo.

¶ Contra hoc arguitur nihil poteſt vni=
re ſeipſum: ergo ly currit nō poteſt ſeipm̄
vnire: quod eſt contra reſponſionem.

¶ Tertio ſic arguitur ſequeretur ꝙ poſ=
ſet inueniri ly canis in mente: conſequēs
eſt falſum: quia tunc eſſet equiuocatio in
mente: conſequens eſt falſum: ergo et re=
ſponſio. ſequela patet: quia ſi aliqua eſſet
cauſa quare ly canis non inueniretur in
mente eſſet quia cum eſt cōceptus cathe
goreumaticus abſolute rep̄ſentās opor=
teret ꝙ inueniatur aliqua conuenientia
accidētalis inter ſua ſignificata: que nō
inuenitur inter illa que non ſignificat: vt
patet per regulam communem noialiū.
Sed hoc non impedit quin ille terminꝰ
canis inueniatur in mente: ergo propoſi
tum: minor probatur: quia inuenitur ly
currit in mente: quod ſignificat currētia
⁊ aliqualiter ⁊ tempus ⁊ nulla inuenitur
conuenientia eſſentialis nec accidētalis
inter ſua ſignificata: ſicut nec inter ſigni=
ficata illiꝰ termini canis: ergo ſi ly canis
ꝓpter dictū nō inuenitur etiaꝫ nec ly cur
rit. Preterea cum ly currit habeat duas
ſignificationes inter ſe nullo pacto con=
uenientes: ſequitur quod non inuenitur
in mente.

¶ Ad duo prima facile eſt reſpondere: q꜡
ad primum reſpondebitur concedēdo ſe
quelam et negando falſitatem conſequē
tis: et ad probationem nego ſequelam: ⁊
ad probationem nego maioreꝫ videlicet
quod oporteat copulam ab vtroqꜫ extre=
morum produci. Sed requiritur produci
a quocunqꜫ extremorum: quod ipſa pre=
ſupponit videlicet a quocūqꜫ quod nō eſt
ipſamet.

¶ Ad ſecundam rationem reſpondeo ſi=
cut reſponſum eſt vſqꜫ ad replicā ad quā
diſtinguo antecedens: quia vel itelligis
ꝙ nihil vniat ſe cum alio: ⁊ hoc falſuꝫ eſt:
q꜡ liga vna poteſt ligare ſe cum alio vel
intelligis ꝙ nihil idem vniat ſe: ⁊ ſic con
cedo in quo ſenſu non procedit ratio.

¶ Tertiū argumentuꝫ apparet mihi diſ=
ficile ad quod reſpondeo negando ſeque
lā et ad probationē nego minorē ⁊ ad ꝓ=
bationē dico ꝙ licet nulla ſit conuenien=
tia inter ſignificationes de ly currit. non
propterea oportet ꝙ ſit equiuocus aut ꝙ
ꝓpter illā etiā ly canis inueniatur in mē
te ⁊ diſcrimen eſt: quia ly currit eſt ſinca=
the. aliquo mō ⁊ nō oportet ꝙ inter ſigni
ficationem vnitiuam ⁊ currētia inuenia=
tur ꝯuenientia: quia illa ſignificatio vni=
tiua eſt nihil eſt. Sed oportet ꝙ conueni
entia inueniatur inter ſignificata huius
termini canis poſtq̄ꝫ abſolutus ſimplici=
ter eſt: ⁊ nullā includit ſignificationē ſin=
cathegoreumaticā. Et ſi dicas nō maior
conuenietia inuenitur inter currentia ⁊
tempus qđ ſigri per ly currit cōceſſuꝫ eſt
q̄ꝫ inter ſignificationes de ly canis: ergo
⁊c. fateor. Sed ly currit importat tēpꝰ de

formali aut de ſignificatione ſincathego
reumatica: quia inq̄ꝫtū copula ipſum im
portat ⁊ currentia de materiali.

¶ Sed cōtra hoc arguitur ſequeretur ꝙ
ſicut in mente inuenitur vna notitia ſi=
gnificans currentia ⁊ aliq̄liter videlicet
vnitiue etiā inueniretur vna incōplexa ſi
gnificans homines ⁊ vnitiue ⁊ vna ſigni
ficās alba ⁊ vnitiue. Sed hoc videtur fal
ſum: quia nemo concederet: ergo ⁊ ante=
cedens. ſequela videt̄ manifeſta: non eñ
video maioreꝫ rationē de vno q̄ꝫ de alio.

¶ Sed falſitas cōſequētis probat̄: q꜡ tūc
ſequitur ꝙ poterit dari vnā notitia incō=
plexa ſignificās vnitiue copulatim: ⁊ cur
rētia ⁊ alia diſiunctim ⁊ homies ſicut cō
ceſſum eſt dari vnā ſignificanteꝫ vnitiue
verbaliter ⁊ currentia.

¶ Preterea ſequitur ꝙ poſſet dari vnica
incomplexa notitia repreſentans homi=
nes ⁊ currentia ⁊ aliqualiter: ꝯn̄s eſt fal=
ſum: q꜡ tunc ꝓpoſitio eēt ſimplex notitia
ergo ⁊ an̄s: ſequela eñ videtur mihi ma=
nifeſta: q꜡ poſtq̄ꝫ pōt dari vnica repreſen
tans homines ⁊ aliqualiter: quare nō da
bit vna rep̄ſentans hoīes: ⁊ aīalia ⁊ aliq̄=
liter. hec videtur cōcedēda ab illo qui po
ſitionē obſeruat que mihi apparēt falſa:
quare teneo ꝓbabilius eē defendere ver
ba adiectiua nō inueniri in mente: ſed lo
co illoꝝ inueniri aggregatū ex actu ⁊ cō
ceptu quod quidē nō eſt terminus: ſicut
iā probatum eſt: ſed aggregatū ex duobꝰ
terminis.

¶ Circa fundamēta poſita dubio
ſexto manifeſte patꝫ difficultas nona: vi
delicet q̄ ſigna ſint partes extremorum:
ſolet nāqꜫ poni hec regula ab oībus non
tn̄ ab eiſdē ratio ſeu fundamentū omne
ſincathe. cuius virtus vltra terminū ſeu
extremū cui immediate addit̄ non trāſit
efficitur ꝑs extremi ⁊ ex oppoſito ſignuꝫ
cuius vis vltra terminum cui immedia=
te addit̄ nō tranſit nō efficit̄ ꝑs extremi.

¶ Atqꜫ hinc ſubſequūtur aliē ꝙ omne ſi=
gnū ſequens copulā efficitur pars extre=
mi huic adde copulā implicationis ⁊ que
ſecum implicantur ſyncathe. partes fore
extremi ſignaqꜫ etiā que determinationi
accepte vnice addūtur volūt etiā ꝑtes fie
ri extremorum q̄uis hoc vltimuꝫ magis
voluntarium apparet: cauſa tamen hu=
ius eſt: quia agregatum ex determiatio=
ne accepta vnica ⁊ determinabili reliq̄ſqꜫ
que determinationi adduntur immedia
te reputatur vnicus terminus: ideo vis
talis ſigni non agit vltra terminum ſibi
immediatum reliqua autē ſigna: ab his
que dicta ſunt non reputātur partes ex=
tremoꝝ. ¶ Sed quia oīa hec a priore re
gula depēdet tentandū eſt relatiue rōne
querere ea autē ex fundamētis patet: nā
cū dictum eſt ſincathe. a terminis in q̄s
virtus eius fertur produci (de mentalibꝰ
eſt ſermo: nam ex his vocaliū diuerſitatē
intelliges) ⁊ ſolū ab illis ſi vis ergo ſinca
thegoreumatis tranſit vltra extremū cui
additur, agit in copulā quare ex funda=
mēto ꝓducitur a copula prius: ergo na=
tura eſt copula q̄ꝫ ſincathegoreuma: illđ
copula autem ſolum ab his que coniun=
git ſeu ab extremis producitur prius:
ergo ſunt extrema ſaltem natura q̄ꝫ ſin=
cathe. illud nam prius ſunt q̄ꝫ copula et
copula prius q̄ꝫ illud ſincathe. ergo extre
ma prius ſunt q̄ꝫ ſincathe. illud non ergo
pars eſt extremoꝝ ſincathe. illud nam ſi
pars eſſet prius eſſet q̄ꝫ totalia extrema
aut ſimul relinquitur: ergo ꝙ ſignū cuiꝰ
vis tranſit vltra terminum immediatuꝫ
cui additur ſeu in copulā quātū eſt ex ꝑ=
te ſui non eſſe partem extremi.

¶ Addo quantū eſt ex parte ſui: quia ſtat
bene ꝙ impediat̄ ſignum quo minus in
terminum immediatū agat. ¶ Et ex op=
poſito priorē regule partem oſtendens:
nam ſi ſincathegoreumatis additi vni ex
tremo vis in copulā nō tranſeat copulā
non producit ipſuꝫ: vt patet ex fundamē
to cunqꜫ pars ſit ꝓpoſitionis tale ſinca=
the. nec producit̄ a copula: ſed ab vno ex
tremo tm̄ oportet ipſum ad copule pro=
ductionem cōcurrere ipſamqꜫ efficere cū
ipſa eū determinet ꝯiungēdo partialiter
ſi nāqꜫ copula illud aliquo pacto non de=
terminaret cum ipſuꝫ in copulā nō agat
non eſſet totū aggregatum terminus cō
plexus nec ſignum illud pars propoſitio
nis relinquitur: ergo ipſum ad copule ꝓ
ductionem partialiter concurrere cuꝫ ex
tremo a quo producit̄ copulāqꜫ ipſuꝫ de=
terminare partialiterqꜫ vnire (nō eñ ali
ter q̄ꝫ vniēdo copula determinat) quare
pars extremi erit tale ſincathe. oñe eñ
illud quod copula partialiter vnit pars

extremi vocatur qđ vero totaliter totalis
extremitas appellationē ſortitur atq̧ ex
hoc patet in voce ſignū:quod copulā ſeq̄
tur efficitur pars extremi nam in copulā
nō pōt agere:ideo in mentali cui propoſi
tio illa in qua illud ſignū ſubordinatur
non aget in copulam:quare pars extre=
mi erit:vt deductū eſt cum autem in vo=
ce ſignā ſincathegoreumaticū copulā p̄=
cedit ꝯtū eſt ex parte eius in copulā age
re poteſt id ſignum quare in mentali cui
vocalis propoſitio ſubordinatur ſignum
in copulam aget:⁊ ideo pars extremi nō
efficitur.Queres quomodo ſincathe. in
copulam agere poſſunt:reſpondeo ꝙ ali
quando confundendo tempus per ipſa ʒ
importatum:ſicut ſigna vniuerſalia affir
matiua;alia negādo copulā:et ſic de alijs

¶Pro ſolutione dubij decimi ⁊
eius diſcuſſione:et vt facilius que circa
quartum dubium dicta ſunt intelligan=
tur.Arguitur ſic et maxime contra illud
fundamētum in quo dicebatur ſincathe
goreumata depēdere in conſeruari a ca=
thegoreumaticis terminis quibus pro=
ducuntur:ſequeretur ꝙ ad remiſſionem
noticie q̄ eſt obiectū talis termini ſinca=
thegoreumatici corrūperet act⁹ ſincath.
ſed hoc eſt falſum:nā tūc ſubito corrūpe=
retur ⁊ infiniti actus ſincathe.producerē
tur:ergo ꝓpoſitū:ſequela probatur. Qñ
remittitur notitia cathegoreumatica cor
rumpit obiectū actus ſincathegoreuma
tici:ergo corrumpitur actus.

¶Et confirmatur contra idē fun
damentum ſi copula ab extremis in fieri
⁊ cōſeruari dependeret:ſequeretur ꝙ da
retur aliquis terminus incōplexus qui
non poſſet poni in propoſitone.Sed hoc
eſt falſum:ergo et fundamentum.minor
manifeſta eſt ex diffinitione termini: ⁊ ꝓ
batur ſequela.Capio noticiam auditiuā
a ſoni qui ſonus per horaʒ continuetur
ſucceſſiue ſm̄ ſuas partes tunc noticia il
la auditiua non poteſt poni in ꝓpoſitio=
ne:nam copula illa eſſet ens pure ſucceſ
ſiuuʒ in illa hora⁊ repugnaret partibus
ei⁹ eſſe ſimul nam dato oppoſito ſignet
illa copula ⁊ ſequitur ꝙ diuerſas notici
as coniungit in prima medietate hore ⁊
in ſcđa nā non eſt eadeʒ noticia ī prima
medietate ⁊ in ſecūda.Item ſequitur nō
poſſe talem copulam manere eandē niſi
per inſtans:nā in quocūq̧ inſtanti alia ⁊
alia notitia auditiua eſt:ergo in quocūq̧
inſtanti alia ⁊ alia copula eſt.

¶Confirmatur ſecundo cōtra eadē fun=
damento argumento cuiuſdaʒ quo vult
probare ad productionē actus ſincathe=
goreumatici nō ꝯcurrere effectiue termi
nos cathegoreumaticos.Si concurreret
effectiue terminus cathegoreumaticus
ad ꝓductionē ſincathegoreumatis maxi
me eſſet:q: termini ſincathegoreumatici
determinant a cathegoreumaticis.Sed
illa ratio non eſt ſufficiens argumentuʒ
quia ſequeretur ꝙ in hac propoſitione:
Brunell⁹ hominis currit notitia brunel
li concurreret ad notitiam hominū poſt=
ꝙ̄ determinatur ab ipſa quod tamen eſt
falſum.

¶Ad argumentum quidaʒ in po
ſterioribus ſuis reſpondet concedēdo ꝙ
ad remiſſionem notitie cathegoreumati
ce:ſequitur act⁹ corruptio totalis.ita ꝙ
inſtans in quo ſubiectū totale vel partia
le notitie cathegoreumatice īcipit remit
ti eſt vltimum eſſe cōpletū talis ſincathe
goreumatis.Immo pro quocūq̧ inſtanti
temporis in quo illa notitia remittit ad
nō gradū erit aliqua notitia ſincathego=
reumatica ⁊ durabit preciſe per inſtans
idē q̧ imaginatur de illa notitia qđ Mar
ſilius inguen de quantitate videlicet qđ
in quocunq̧ inſtāti in quo aliquod cor=
pus rareſit eſt noua quantitas cuius id
inſtans eſt primum ⁊ vltimum.

¶Sed iſta ymaginatio ſtā apparet:nā ſe
q̄t itellectū ī q̄cūq̧ ꝑuo tꝑe īfinitos actus
ſincathegoreumaticos poſſe ꝓducere et
corrūpere.¶Qđ ꝓbo eē īpoſſibile.Nam
ad act⁹ ſincathegoreumatici ꝓductioneʒ
req̄rit aduertētia:⁊ nō videt intellectū iī
nities poſſe aduertere:⁊ infinities poſſe
dimittere aduertentiam.Quod auteʒ ad
cuiuſq̧ actus ſincathegoreumatici ꝓdu=
ctionem requiratur aduertētia:vel ex eo
patet ꝙ ex diuerſitate conatu tum diuer
ſi producuntur actus.Etiam ſi non req̄
reret aduertētia non poſſet cauſa reddi
cur magis:intellectus produceret vnum
actum ſincathegoreumaticum ꝙ̄ alium.
Quicquid etiam intellectus producit ad
uertendo producit.

¶Quod ſi fortaſſe non inconuenire cre=
das intellectum infinities aduertere in=
finitieſq̧ deponere aduertētiā id ad mi
nus in ſenſu credes incōuenire:quod tñ
ſequit:puta:ſenſuʒ infinities aduertere:
⁊ infinities deponere aduertentiā in re
miſſione notitie ſincathegoreumatice q̄
ab aliquo ſincathegoreu. determinat.
Itē intellect⁹ pōt īfinita ſincathegoreu
mata ſucceſſiue producere:ꝙ̄ etiā ſimul.

¶Preterea ſequitur ꝙ infinitas
notitias cathegoreumaticas poſſet pro
ducere quū non videatur diſcrimen.

¶Item poterit intellectus remit
tere aduertentiā quā hʒ circa rem ſigni
ficatam per notitiaʒ cathegoreumaticā
nō remittēdo aduertētiā quā habet cir=
ca actum ſincathegoreumaticū.ergo re=
mitti poterit notitia cathegoreumatica
non corrupta ſincathegoreumatica.

¶Forte ad hec omnia diceretur
ꝙ notitia ſincathegoreumatica non de=
pendet ſolum ab aduertentia quam hʒ
intellectus circa eā.ſed etiam ab aduer=
tentia quā hʒ intellect⁹ circa notitiā ca=
thegoreumaticam quam determinat.

¶Contra hoc arguit non magis depen
det notitia ſincathegoreumatica ab ad
uertētia quā habet intellectus circa no
titiā cathegoreumaticā quā ipſamet no
titia cathegoreumatica.Sʒ ad remiſſio=
nem illius aduertentie non ſequitur cor
ruptio totalis notitie cathegoreumati=
ce:ergo a fortiori nō ſequitur corruptio
totalis actus ſincathegoreumatici.

¶Aliter ergo ad argumentū reſpondeo
ꝙ dupliciter pōt remitti actus ſincathe
goreumaticus.Uno modo ex remiſſione
proprie aduertētie:q: intellectus:⁊ ꝓdu
cit ⁊ conſeruat illū actū. Alio modo per
remiſſionē aduertentie qua intellectus
conſeruat notitias cathegoreumaticas
determinatas a tali actu.Et tunc facile
eſt reſpondere ad argumentū ꝙ remiſſa
notitia cathegoreumatica remittit act⁹
eo modo quo remittit ipſa notitia cathe
goreumatica itaq̧ in inſtanti in quo ad
non gradū notitia deuenit actus ſinca=
thegoreumatic⁹ ad nō gradū venit quo
fit vt notitia ſincathegoreumatica pro=
ducta ab aliqua cathegoreu.non differt
a ſpecie ab illa q̄ medietatē determinat.

¶Probabile fortaſſe eēt ſincathegoreu=
ma non poſſe remitti niſi primo modo
iam dicto puta ꝑ remiſſionem ꝓprie ad=
uertentie.Ex qua ſolutione ſequeretur
eundē actū numero q̄ determinat totaʒ
notitiā poſſe determinare partē. Et niſi
hec eſſent vera ſequeret actū ſincathego
reumaticū nō poſſe intēdi nec remitti ꝓ
prie:nā nō videt mihi apparēs ad inten
tionē notitie ſemper ſequi intentionem
ſincathegoreumatici.

¶Sequitur ſecūdo ex hac ſolutiōe dari
vltimū eſſe cōpletum actus ſincathego=
reumatici in inſtāti nāq̧ in quo notitia
cathegoreumatica remiſſa eſt ad nō gra
dum tunc ſecundum ſe ⁊ quodlibet ſui
propter abſentiam conſeruantis deſinit
eſſe notitia ſincathegoreumatica.

¶Quidam tenet actus ſincathe
goreumaticos nō poſſe intēdi:nec remit
ti argumēto quodā nō multū apparēti
de negationis medietatibus q̄ ſe impe=
dirēt:qđ formabit cū inquiret v: rū due
negationes in mente inueniri pñt idē ꝙ
argumētū hac ratione cōfirmat ſi actus
negatiuus partes haberet ſecūdū inten
tionem tūc actus ille eſſet intenſibilis ⁊
remiſſibilis:⁊ vbi intenſior eſſet negatio
propoſitio eſſet magis negatiua: quia ſi
cut per intēſiorē notitiam aliquid inten
tius cognoſcit:ita ꝑ intenſiorē negatio=
nē aliquid fortius negatur: ⁊ ſic propoſi
tio vna eſſet magis negatiua ꝙ̄ alia.

¶Et conſimili ratione oportebit dicere
vnam eſſe magis vniuerſalem ꝙ̄ aliam
quod videtur impoſſibile.

¶Ad hoc reſpōdeo cōcedēdo actū ſinca=
thegoreumaticū intēſibilē ⁊ remiſſibilē:
⁊ cū arguis:ergo cū negatio erit intēſior
propoſitio erit magis negatiua ⁊ cum ſi
gnum vniuerſale intenſius erit propoſi
tio erit magis vniuerſalis.

¶Ad hoc reſpōdeo negando cōſequen=
tiam ꝯñis ſecundum qualitatē intēſio=
reʒ aliquid magis tale dicatur: ⁊ magis
denominat q̄litas intenſior ꝙ̄ remiſſior
nō tamen quodcūq̧ magis denominat
qualitas intēſior:ſed ſolū ſuū ſubiectuʒ:
vnde ſubiectū negationis.i.id cui actus
negatiuus inheret nō eſt ꝓpoſitio nega
tiua nec ſubiectum ſigni vniuerſalis eſt
propoſitio vniuerſalis:ſed intellectus:⁊

Ideo ratione negationis ſigniq; vniuer-
ſalis intellectus magis denominari dꝫ
talis nõ aũt ꝓpoſitio negatiua aut vni-
uerſalis vnde cõcedo ꝙ intenſiori ſigno
vniuerſali intellectus ꝑfectus diſtribu-
tiue intelliget ꝙ̃ remiſſiori. vñ cuꝫ ſigni
vniuerſalis repreſentandi modus ſit in
tellectũ immutare ad rẽ ſignificatã per
terminum queꝫ determinat copulatiue
intelligere: inteſiori ſigno vniuerſali in-
tellectus perfectius ⁊ magis immutabi
tur ad ſic concipiendum.

¶ Nec valet hoc argumentum ratione
ſigni vniuerſalis propoſitio dicit̃ vniuer
ſalis: ergo rõne ſigni vniuerſalis inteſio
ris dicit̃ propoſitio magis vniuerſalis:
nã ille modus arguẽdi valeret ſi ꝓpoſi-
tioni vniuerſali inhereret ſignũ vniuer-
ſale nõ eñ ſequit̃ ratione ſubiecti ⁊ ꝑdi-
cati ꝓpoſitio dicit̃ cathegorica: ergo ra-
tione inteſioris ſubiecti ꝓpoſitio dicitur
magis cathegorica ſimiliter non ſequit̃
ratione albedinis ſortis plato ẽ ſimilis
ſorti: ergo ratiõe inteſioris albedinis ſor
tis plato eſt ſimilior ſorti. Sed hoc nõ eſt
tã ſimile ſicut primũ: ptꝫ igit̃ rationẽ nil
valere: ⁊ opinio nõ eſt apparẽs: tũ qꝛ cuꝫ
intellectus ratione conatus ſincathego
reumata ꝑducat inteſiore conatu inten
ſiorẽ ꝑducet. Itẽ cõcedit aliquã eſſe qua
litatẽ nõ intenſibilẽ ⁊ remiſſibilẽ quodã
cõtra Ariſt. dicentẽ oẽm qualitatẽ ſuſci-
pere magis ⁊ minus illudq; ꝓpriũ quar
to modo eſt qualitati: id etiã contra oẽs
eſt ꝙ̃uis nãq; calculatores cõcedãt qua
litatẽ dari nullius inteſionis nõ tamen
negant illam nõ poſſe intendi ⁊ poſt in-
tenſionem iterum remitti.

¶ Ad primã cõfirmationẽ qui copulam
ſimilem notitie auditiue ſic ſucceſſiuam
imaginaret̃ dariq; deſcenderet ſine incõ
ueniẽti defenderet ipſam poni in ꝓpo
ſitione: ſed melius eſt dicere ipſam non
poſſe poni in ꝓpoſitiõe ſcḋm ſe: ſed bene
ſecundũ ſuam ſynonimã puta ſecũdum
abſtractiuam idq; ſufficere ad hoc ꝙ illa
notitia terminus vocetur.

¶ Ad ſecundã cõfirmationem facile eſt
reſpondere non enim cauſa totalis qua
re termini cathegoreumatici cõcurrant
effectiue ad productionẽ actus ſincathe
goreumatici eſt: quia termini cathego-
reumatici determinantur a ſincathego
reumaticis nec ex eo ꝙ ſincathe. depen-
det a cathegoreumaticis: ſed eſt qꝛ ter-
mini cathegoreumatici intellectu mo-
uente apti nati ſunt ꝑducere ſincathe-
goreuma. Et neſcio quare ꝓpter hoc ar
gumentũ doctus quidam tenet nullum
actũ cõcurrere effectiue ad ꝑductionem
actus ſincathe. nã euidẽter ꝓbatũ eſt: et
ipſe nõ cõcedit actus ſincathegoreuma-
ticos produci a terminis cathegoreuma
ticis inſtrumẽtaliter taliter ꝙ inſtrumẽ
taliter cõcurrũt termini cathegoreuma-
tici. Sed hoc idem eſt qꝛ omnis cauſa in
ſtrumẽtalis effectiua eſt ſimiliter qñ nõ
ita eſſet idem argumentũ qḋ facit mili-
tat cõtra ipſuꝫ: qꝛ ſtatim quereretur ab
illo quare termini cathegoreumatici in
ſtrumentaliter cõcurrũt ad ꝑductioneꝫ
actuuꝫ ſincathegoreumaticoꝝ ⁊ contra
ipſum quicquid reſponderit deducet ar
gumẽtũ niſi aſſignet cãm quã dedimꝰ.

¶ Sed pro diſcuſſione dubij vn-
decimi arguit̃: termini cathegoreumati
ci nõ cõcurrũt effectiue ad ꝑductionem
actus ſincathegoreumatici: ergo male
dictũ eſt: cõſequentia eſt nota: ⁊ patet an
tecedẽs: qꝛ poſitis his terminis hõ ani-
mal in intellectu nullus põt terminus
ſincathegoreumaticus ab illis produci:
igitur ꝓpoſitũ probat̃ antecedẽs illi ter
mini ſunt cauſe naturales: ⁊ intellectus
etiã ⁊ quũ nõ ſit maior ratio ꝙ ꝑducant
copulã eſt ꝙ̃ copulã erit: aut vnũ actum
ꝙ̃ aliũ ſequitur ꝙ vel nullũ ꝑducet aut
quamlibet actum producent.

¶ Nec valet recurrere ad voluntatẽ di-
cendo ꝙ intellectus ⁊ illi termini deter-
minant̃ a volũtate ad hoc ꝙ producant
actũ diſtributiuũ ⁊ nõ copulã. Quia vo-
luntas non fertur in incognitũ teſte Au
guſtino: ſi ergo ille actus nũꝙ̃ fuit habi
tus in intellectu: ſequit̃ ꝙ voluntas non
imperabit intellectui ꝙ ꝑducat actũ di-
ſtributiuum et non alium. Procedo his
de primo actu q̇ habitus eſt ab homine.

¶ Nec vꝫ recurrere ad cauſas celeſtes
videlicet ꝙ ex aſpectu celi: vel qꝛ deus
concurrebat ad illũ producendum: quia
cauſe ſuperceleſtes vniuerſales appel-
lantur ⁊ indeterminate: ⁊ ideo per cau-
ſas ſecundas conſenſus omniũ eſt ipſas
determinari. Ut quia celum eſt indiffe-

rens ad producendũ calorem vel frigus
mediante igne determinatur: vt produ-
cat calorem: ⁊ mediante aqua: vt produ-
cat frigiditatem.

¶ Conſimile argumentum factũ fuit cõ
tra opinionẽ Gregorij ⁊ hoc in loco pro-
miſimus nos ſoluturos. ꝓ cuius argu-
menti ſolutione notãdũ eſt ꝙ ſi proceda
mus de actibus qui nũc formant̃ a no-
bis argumentũ nõ eſt multum difficile:
poſſet eniꝫ dici habitis his terminis hõ
animal in intellectu: intellectuꝫ magis
producere copulã de preſenti ꝙ̃ de futu
ro qñq; ab extrinſeco: vt audita hac voce
homo eſt animal intellectꝰ mouetur ad
formandũ copulã reſpondenteꝫ illi voci
eſt: qꝛ vox inſtrumẽtaliter cõcurrit: qñq;
etiam accidit ꝙ voluntate ꝯcurrente ex
voto volũtatis formantur actus: ⁊ qñq;
etiã ex aſpectu celi: ſeu vt rectiꝰ loquar
ex volũtate prime cauſe q̄ nõ determina
tur a nobis: ſed potius nos ab ipſa.

¶ Sed ꝓ declaratione ſequẽtes ponun-
tur propoſitiones quarũ prima eſt. Oĩs
actus ſincathegoreumaticus ſecũdum
ſe vel ſuum ſynonimum poteſt naturali
ter produci: hec propoſitio patet: qm̃ au
dita hac propoſitione omnis hõ eſt ani-
mal nõ eſt in poteſtate intellectus ſi nõ
ſit impeditus quin actũ reſpondentem
illi actui omnis formet. Similiter audi-
ta illa copula eſt: non eſt in eius poteſta
te non formare illã copulã eſt: ⁊ per ꝯñs
ſequitur ꝙ mere naturaliter ꝑducitur.

¶ Secũda ꝓpoſitio: quilibet actus ſinca
thegoreumaticus intellectiuus cuiꝰ ſy-
nonimus poteſt ꝑduci a ſenſu mere na-
turaliter põt produci ab intellectu. Hec
propoſitio ſic patet: qm̃ talis eſt ordo po
tẽtiarũ ꝙ mota exteriore mouetur inte
rior: ⁊ mota interiore mouet̃ intellectus
poſtq; ergo prius ꝑducitur actus huiuſ
modi a potẽtia ſenſitiua ꝙ̃ ab intellectu
na⁊ poſtq; cognouit ſenſitiua ſtatim na
turaliter cognoſcit itellectiua: ſequitur
ergo ꝙ actus tales producti in ſenſu in-
teriori mere naturaliter producũtur ab
intellectu.

¶ Tertia propoſitio quilibet actus ſin-
cathegoreumaticus cuiꝰ ſynonimũ non
põt ꝑducere potẽtia ſẽſitiua ſi ſit primꝰ:
qui intellectui aduenit libere ꝑducitur.
¶ Hec propoſitio ſic patet: quia talis pri
mus actus ſincathegoreumaticus non
producitur mediãtibus vocibus vel ſcri
pturis naturaliter: quia prius eſt ꝙ̃ vo-
ces vel ſcripturas ſignificare intellectũ
intelligere. Si ergo intellectꝰ adhuc nõ
taliter intellexit ſequitur tales voces et
ſcripturas nõ ſignificare ipſi intellectui
nec cauſa naturalis illius erit termini
quos determinat: qm̃ ſi ſic poſitis talibꝰ
terminis ſemper conſurgeret tale ſinca
thego. Nec valet dicere cauſam natura
lem fore aduertentiã intellectus cũ tali
bus terminis. Quia quereretur de illa
aduertẽtia vtrum libere vel naturaliter
producitur. Et non poteſt dici a qua na
turaliter producatur. Quia ſimili modo
impugnabitur: relinquitur ergo libere
talem terminum produci.

¶ Circa hãc ꝓpoſitionẽ arguit̃: nihil eſt
volitũ quin prius ſit cognituꝫ. Sed vult
volũtas illũ actũ produci ab intellectu:
ergo prius intellectus cognoſcit: ⁊ per
cõſequẽs anteq; volũtas intellectui im-
perat: ſequitur ꝙ ille actus eſt productꝰ
quare nõ libere producet̃: cõſequẽtia no
ta eſt cũ minore: ⁊ maior eſt Beati Augu
ſtini recepta iam ab omnibus.

¶ Ad hoc argumentum nonnulli reſpõ
dent non oportere omne volituꝫ eſſe co
gnitum cognitione diſtincta: ſed ſuffice
re eſſe cognitum cognitione confuſa im
mo ꝙ magis eſt nõ oportet: vt ipſi dicũt
ad hoc ꝙ ſi aliquid ſit volitũ ꝙ ſit cogni-
tum: qꝛ dicũt voluntatẽ efficaciter velit
finem efficaciter velle media ad finem
ꝙ̃uis non cognoſcat ipſa media. Solet
communiter dici voluntateꝫ dupliciter
poſſe velle vno mõ formaliter. Alio mo-
do iterpretatiue. Et velle formaliter ni-
hil aliud eſt ꝙ̃ habere volitionem diſtin
ctam alicuius rei ad quam quidem voli
tionẽ cognitio illius rei requiritur. Sed
velle interpretatiue aliquid eſt velle: ali
quid eſſe in ſua cauſa. Quemadmodum
qui tenent facta in ebrietate imputare
dicunt. Ebrium velle talia facta non for
maliter ſed interpretatiue: quia voluit
cauſam talium peccatoruꝫ: voluit enim
inebriari que erat cauſa ad quam ſeque
bantur alia. Secũdũ hos igitur reſpon-
detur ꝙ qñ volũtas imperat intellectu
ꝙ formet iſtũ actũ ſincathe. oĩs nõ vult
hoc formalr̃: qꝛ ſic intellectus cognoſce

vel taliter qualiter ꝑ ly omnis repreſentatur. Sed interpretatiue hoc vult: ⁊ ita intelligit cauſam taliū actuū intellect⁹: vꝫ notitiā hominū ⁊ notitiā animaliū vel aliquas alias q̄ talē actū ſunt productiue. Sed hec ſolutio quodāmō eſt nō intelligibilis: q: viſo ꝙ intellect⁹ nō cognoſcat niſi id qḋ ꝑ terminos cathegoreumaticos repreſentať: ⁊ poſtq̄ voluntas nō īperat ipſi diſtincte formare hūc actū: vel illū neſcirē dicere quare intellectus ꝓpter imperiū volūtatis producit magis hūc actū q̄ illū poſtq̄ intellect⁹ nō ſe determinat per volūtatē ad hunc vel ad illū. Quare aliter eſt dicēdū videlicet volūtatem libere imperare intellectui ꝙ producat nūc vel illū actū ſine volitione. Unde hec ꝯña nō valet volūtas imperat potentijs ſuis: ergo vult. Et ꝙ hoc poſſibile ſit: vꝫ ꝙ volūtas libere cōcurrat ad aliquē actū ſine volitiōe id ſic patet. Qm̄ volūtas libere producit actū ſuū ſine volitione qua velit producere actū ſuū datur eniꝫ prima volitio q̄ a volūtate libere ꝓducitur ſine hoc ꝙ voluntas velit illam volitionem producere.

¶ Aliter nōnulli dicerēt ad argumētum ꝙ intellectus eſt liber in ſe applicādo: et ponūt illam libertatē eſſe quādam perfectionē intellectus: quare dicerent intellectū hunc actū ꝓducere: ⁊ non illum ex libertate ſua: ſed hoc nō credo eſſe omnino verum: quare ſto ī prima ſolutiōe.

¶ Circa ſecundam propoſitionē ſic arguitur ſenſus interior non pōt formare ſincathego. ergo nulla potētia ſenſitiua poteſt formare ſincathego. conſequentia patet. Quia ſenſus exterior nullum ſincathe. poteſt ꝓducere: quia oēs notitie ab ipſo ꝓducte ſūt intuitiue: ſed patet antecedens. Qm̄ ſi poſſet formare ſincathegoreumata poſſet formare ꝓpoſitiones: ⁊ per conſequens ſyllogiſmos: ⁊ ſic poſſet ſyllogiſare et diſcurrere: q̄re nō differet ſenſus interior ab intellectu.

¶ Preterea reddit argumentum in dubio precedenti factum: quia cum illa ſincathego. debeant produci a notitijs terminorum cathegoreuma. ⁊ illi termini cathegoreumatici naturaliter cōcurrāt. Similiter potentia ſenſitiua interior naturaliter concurrant: ſequitur poſtq̄ nō eſt maior ratio ꝙ vnus actus producatur q̄ alius ꝙ omnis ꝓducetur vel nullus producetur. Nec valet recurrere ad voluntatem: quia bruta non habent voluntatem.

¶ Ad primum iſtoꝝ ſolet cōmuniter reſponderi: cōcedendo bruta formare propoſitiones ⁊ ſyllogiſmos: vt experimēto cōpertū eſt de cane: elephanto: ⁊ ſimilia: ſed in hoc differt. Brutū ab homine quo ad cognitionē: q: brutuꝫ non pōt formare terminos cōmunes nec ꝓpoſitiones ex illis cōpoſitas: ſed intellectus oībus cognoſcendi poteſt modis cognoſcere.

¶ Sed contra ſolutionem hāc arguitur ſi ſenſus poteſt producere ſincathe. pōt formare terminos cōmunes: ergo male datū eſt diſcrimen. probatur cōſeqnētia. Quia ſenſus poteſt formare ly vł poteſt etiam formare ly ſi: quia poteſt formare diſiunctum ex terminis ſingularibus ſynonimis: ergo quum poteſt formare ſincathe. potens determinare terminuꝫ cōmunem poterit formare terminuꝫ cōmunē. Hoc ſic patet: quia poteſt formare iſtū terminū ſortes: ⁊ iſtū terminum plato: deinde hoc ſincatheg. vel ergo poterit formare totum diſiūctum: quod eſt terminus cōmunis: patet conſeqnētia: quia poſtq̄ poteſt formare partes poterit formare totum.

¶ Ad hoc argumentum duplex eſt modus reſpondēdi. Quidam tenent nō eſſe inconueniens bruta formare terminuꝫ cōmunem cōplexum. Sed reputarēt inconueniens ipſa formare cōceptus communes incomplexos. Alij tenent nullū conceptum cōmuneꝫ ſiue ille ſit complexus: ſiue incōplexus a bruto poſſe formari: ⁊ iſti negant hanc conſequentiā quaꝫ fecimus in argumento. Senſus poteſt formare partes huius diſiuncti: ergo poteſt formare totū diſiunctū. Sed illa conſequentia manifeſta eſt: qm̄ ſi poteſt formare ly vel: ⁊ ly vel non poteſt produci ſine iſto termino ſortes: ⁊ iſto termīo plato: ergo producitur totum diſiunctum ſi ly vel producatur.

¶ Sed tenendo illam vltimam poſitionem aliter eſſet reſpondendum: negādo ꝙ ly vel poſſet produci a ſenſu: mediātibus iſtis terminis ſortes plato. Sed bñ poſſet produci vnum ſibi ſynonimum.

Sed hoc

Sed hoc nō erit mediantibus terminis nō ſynonimis: q: in iſto pōt ꝓduci ſortes vel ſortes. Sed vt dictū eſt hoc ly vel nō poteſt vnire iſtū terminū Plato. Et illud dicetis eſſe ex natura ſenſus qui nō pōt formare aliquos terminos cōes.

¶ Sed cōtra hoc arguiť: ſenſus aliquem actū ſincathe. pōt ꝓducere ⁊ quum nō ſit maior ratio de vno q̄ de alio: ſequitur ꝙ quēlibet actū pōt ꝓducere: ⁊ per ꝯñs pōt producere ly omnis et quū omnis non poſſet agere niſi in terminum cōmunem ſequitur ꝙ ſenſus poterit producere terminum communem.

¶ Ad hoc facile rñdeť negando minorē. Et ſi queras quē actū pōt ꝓducere ⁊ quē nō: rñdeo omnē actum accōmodum termino ſingulari poteſt: ſed nullū actum ſolū accōmodū termino cōi pōt producere. Et hoc dicas fore ex natura ſenſus.

¶ Contra hoc arguitur hec concediť ſenſus videt albedinem ⁊ illa eſſet falſa: niſi ſenſus formaret terminū cōmunē: ergo ſenſus format terminū cōmunē probať minor: q: ſenſus illius propoſitionis eſt ſenſus videt albedinē mediante cōi notitia albedinis poſtq̄ ly video appellat.

¶ Arguitur preterea ad idem ſenſus poteſt formare hunc terminum ſortem eſſe ſortem: ergo poteſt formare quēlibet terminum ſibi ſynonimū: ſed hoc totum ſortes exiſtēs ſortes eſt terminus ſibi ſynonimus: ergo illum terminū poteſt formare ſenſus: ſed ille terminus eſt cōis: ergo terminū cōmunem poteſt formare.

¶ Ad primum iſtorum reſpondeo negando minorem. Et nego ꝙ ly video appellat propriam rationē: quoniā ſoli actus anime interiores importantes termini appellant propriam rationem.

¶ Ex quo ptꝫ hanc de rigore eſſe falſam. ſenſus cognoſcit albedinē: nec valet iſta conſequentia Brunellus videt albedinē ergo brunellus cognoſcit albedinē: ſed bene ſequitur brunellus videt albedinē ergo brunellus albedinem cognoſcit.

¶ Ad ſecundum nego illos duos terminos ſortem eſſe ſortem: et ſortes exiſtens ſortes eſſe ſynonimos ſecundus eñ oīa entia ſignificat ⁊ primus non.

¶ Sed diceres poſtq̄ ſenſus poteſt ſortē ⁊ platonē cognoſcere copulatim per hoc copulatū ſortes ⁊ plato quare nō poterit ſortem ⁊ platonē cognoſcere diſiunctim.

¶ Ad hoc reſpōſum eſt id fore ex natura ſenſus qui non poteſt formare terminum communem.

¶ Alia opinio fuit circa hoc iam dicta videlicet qḋ ſenſus poteſt formare terminos cōmunes complexos: ſed nullū terminum cōmunem incomplexum.

¶ Contra quam ſic arguitur ſequeretur ꝙ ſenſus poſſet adequate tantum cognoſcere quantū intellectus intelligeret: ſed hoc falſum: ergo ⁊ opinio falſitas conſequentis patet manifeſte: ſed probatur ſequela ſenſus poteſt cognoſcere per terminum cōmunē cōplexum quicquid intellectus cognoſcit per terminū cōmunē incōplexum: ergo propoſitū probatur antecedēs: quia ſenſus poteſt formare hoc conditionatū ſortes ſi eſt ſortes: ⁊ hoc cōditionatū repreſentat oīa entia que poſſunt ab intellectu intelligi: ergo quicq̄d ab intellectu poteſt intelligi ſenſus poteſt cognoſcere.

¶ Ad hoc reſpondebis ꝯcedendo ſequelam videlicet ꝙ quicquid intellectus poteſt intelligere: ſenſus poteſt intelligere confuſe: ſed negabis illam ſi intelligat eque diſtincte.

¶ Contra hoc arguitur. Senſus eque diſtincte poteſt cognoſcere ſicut intellect⁹: ergo male dictum eſt antecedens patet: quia ſignato illo ꝙ ab intellectu cognoſcitur per aliquem terminū cōmunē incomplexum diſtincte ſignificantem illud ſenſus poteſt formare vnam notitiā cōplexam illi termino cōi ſynonimam aut conuertibilem: ⁊ per conſequens mediāte illa eque diſtincte cognoſcet ſicut intellectus; antecedens probatur: quia ſenſus aliquem terminum cōmunem complexum poteſt formare: ⁊ cum nō ſit maior ratio de vno q̄ de alio ſequitur quod quēlibet.

¶ Et confirmať hec ratio ſuppoſita opinione Gregorij de productione terminorum cōmunium incomplexorum videlicet ꝙ habitis duorum indiuiduorum notitijs: ⁊ habendo notitiam comparatiuā intellectus comparantis illa duo indiuidua in aliqua conuenientia eſſentiali ex tali comparatione reſultat in intellectu notitia quedā cōmunis abſoluta repreſentans omnia illa; inter que talis con

uenientia poteſt reperiri.

¶Jam arguitur ſic. Senſus poteſt formare notitiam cõmunem incomplexam ergo dicta nulla. antecedens probatur. Senſus poteſt primo formare notitias duas ſingulares duorũ indiuiduorum ⁊ poteſt etiã formare notitiam comparatiuam: que dicta eſt: ergo ſenſus poterit formare terminũ cõmunẽ conſequentia patet: quia agens potens producere cauſas poteſt etiam producere effectum illarum cauſarum.

¶Et antecedens probatur: qꝛ ſi aliquid obſtaret: maxime eſſet qꝛ non poteſt formare notitiam comparatiuã: ſed poteſt bene formare: igitur propoſitũ probatur minor: quia vel non poſſet eam formare quia eſt propoſitio vel quia componitur ex terminis cõmunibus: vel quia eſt iudicium ſine notitia iudicatiua.

¶Sed nulla iſtarũ cauſarũ impedit: nõ prima qꝛ propoſitiones ſenſus poteſt formare vt dictũ eſt nec recte dicetur ꝙ propterea ꝙ talis notitia cõparatiua ſit iudicium nõ producetur a ſenſu: qꝛ ſenſus poteſt iudicare: vt patet experiẽtia ſomnus et de multis aĩalibus: nec etiã recte dicetur ꝙ propterea quia illa notitia cõparatiua preſupponit terminos cõmunes a ſenſu nõ poteſt produci: qꝛ ſi ſic intellectus eam non poſſet formare: quando cõcurrit ad productionẽ primi termini cõmunis. Nil igitꝛ obſtat ſenſui: quin optime poſſit formare terminũ cõmunẽ incomplexum.

¶At primũ iſtorũ poſſet reſponderi negando ꝙ ſenſus interior poterit quẽcunqꝫ terminum complexum conuertibilem cum termino communi producere: vnde terminum conuertibilem cum iſto termino homo non poſſet formare: quia vix poteſt dari terminus complexus cõmunis compoſitus ex terminis ſingularibus conuertibilis cum illo termino homo ⁊ ſenſus ſolum poteſt formare notitias complexas cõmunes: cõpoſitas ex ſingularibus: ⁊ non alias cõmunes.

¶Ad confirmationem que difficile eſt: et maxime contra illos qui tenent naturaliter intellectũ producere terminũ cõem: non alter credo reſpondendũ fore niſi dicendo ꝙ intellectus non põt producere terminũ cõem niſi ꝑ imperiũ volũtatis: ⁊ ꝙ vltra notitiã cõparatiuã reqꝛit adhuc ad formationẽ notitie cõis imperiũ voluntatis. Poſſent circa hec multe queſtiões moueri de productione termini cõis: ſed ſunt ꝓpoſito impertinẽtes. Relinquit tñ in hoc argumẽto vtraqꝫ opinionẽ fore ꝓbabilem: tam eam que defendit ſenſum poſſe formare terminũ cõem complexũ: q̄ eam que defendit nullũ terminũ communẽ poſſe producere. Reſtat tñ rñdere ad id qð in principio petebant quare ſenſus habitis his duabus notitijs ſortes/plato ꝓducit iſtum actum eſt: ⁊ nõ iſtum fuit. De intellectu nanqꝫ iam cauſa fuit aſſignata: nec in ſenſu longe diuerſa eſt querenda. vñ in ſenſu ab extrinſeco procedere poteſt aliquãdo. Quandoqꝫ vero ex aſpectu celi (vt aiunt plurimi). Si dicas celum de ſe eſt indifferens ad productionẽ huius vel illius actus: ergo ab aliquo determinatꝛ: ⁊ nõ videtꝛ a quo niſi cã particulari: ergo a ſenſu determinatꝛ: vel ab aliquo alio. Non ergo videtꝛ ſufficiẽs cauſa eſſe celũ hoc: probat celum nõ eſſe cauſam immediatã ad hoc ꝙ ſenſus hũc vel illũ actũ ꝓducat: ſed immediata cauſa eſt voluntas prime cauſe ad id ex ſua libertate ſe determinantis. vñ hoc argumentũ eſt fortiſſimũ ad probandũ in lumine naturali primã cauſam eſſe liberã: reliquaſqꝫ cauſas determinare ignis de ſe eſt indifferens ad productionẽ huius vel illius caloris: ergo ꝙ producat hũc ⁊ non illum ab aliqua cauſa determinatꝛ ⁊ non põt dici ꝙ a cauſa naturali. nam ea etiã in determinata eſt ad hũc vel illum effectum producendũ: ergo ad liberã eſt recurrendũ: que propria virtute agat: et non determinetur ab alia nam non eſt proceſſus in infinitum.

¶Pro defenſione dubij tredecimi contra ſecundum et tertium fundamentum arguitur.

¶Primo ſi verum eſſet ꝙ terminus ſincathegoreumaticus ſolum ageret in notitias: a qb⁹ ꝓducitꝛ: ſequeretꝛ in hac propoſitione mentali Antichriſtus eſt futurus illum terminũ antichriſtus non ampliari: ſed conſequens eſt falſum: ergo et fundamentũ minor ptꝫ: qꝛ ſic propoſitio illa eſſet falſa poſtqꝫ ſubiectũ non ſupponit: ſed probatꝛ ſequela. Ille terminus futurus non producitꝛ ab illo termino antichriſtus: ergo ſequitꝛ ꝙ non ampliat illũ terminũ antichriſtus añs patet: qꝛ intellectus põt habere notitiã omniũ entiũ futurorũ videlicet notitiã cui ly futurũ ſubordinatꝛ: ſine hoc ꝙ habeat notitiam diſtinctam antichriſti.

¶Si fortaſſis reſponderes negando ſequelam ⁊ ad probationẽ negares añs: et ad probationẽ negares illud videlicet ꝙ intellectus poſſet habere notitiam oĩm entium futurorum: quinetiam haberet notitiam antichriſti diſtinctam.

¶Contra hoc arguitur. Sequeretꝛ intellectum nõ poſſe habere notitiam confuſam omniũ entium futurorũ: quinetiam haberet notitiam diſtinctam eorũdem: ſed hoc eſt falſum: igitꝛ male reſponſum eſt. Sequela probatur: qm̃ dictum eſt nõ fore poſſibile habere notitiam confuſam omniũ entium futurorũ quin haberetur notitia Antichriſti: ⁊ cũ non ſit maior rõ ꝙ intellectus nunc formet notitiã diſtinctam antichriſti q̄ notitiam aliorum: ſequitur ꝙ notitiã aliorum diſtinctam producet quod impoſſibile eſt: minor patet: qꝛ ante magis dependet notitia confuſa omnium entium futurorum a notitia antichriſti q̄ a notitia aliorum.

¶Confirmatur contra idem fundamentum. Sequeretur ꝙ in iſta propoſitione mentali: homo immediate poſt hoc erit animal ille terminus homo confunderetur ab iſto ſigno immediate poſt hoc: ſed hoc eſt falſum: ergo ⁊ fundamentum ſequela ptꝫ: ille terminus immediate poſt hoc producitꝛ ab illa notitia homo igitur agit in illam ſed non põt agere: niſi confundendo: ergo confundit illam: añs ptꝫ ly immediate poſt hoc producitꝛ ab illa copula erit ⁊ illa copula erit producitꝛ ab illo termino hõ ergo ly immediate poſt hoc producitꝛ ab illo termino homo cõſequentia hec ptꝫ per iſtã maximã quicqd eſt cauſa cauſe: eſt cauſa cauſati.

¶Simile argumentũ poteris facere ad probandũ ꝙ in hac ꝓpoſitione rationale ⁊ nullus homo ſunt aĩalia: ille terminus rationale diſtribuatꝛ ab illa negatione nullus: qꝛ illa negatio nullus producitur a ly rationale: ergo agit in illũ terminum ⁊ non niſi diſtribuendo: ergo diſtribuit añs ptꝫ: qꝛ illa negatio nullus ꝓducitur a copula: qꝛ negat copulã: ⁊ copula producitꝛ partialꝛr a ly rõnale: qꝛ ly rationale eſt pars ſubiecti: ergo illa negatio nullus producitꝛ a ly rõnale ꝯñ ptꝫ per eandem maximã quicquid eſt cauſa cauſe eſt cauſa cauſati.

¶Ad argumentũ poſſunt dari nonnulle fractiones. Poſſet eñ aliquis dicere fundamentũ illud debere intelligi de terminis ſincathego. qui non ſunt notitie: et ideo non opꝫ ꝙ ly futurũ producatꝛ a ly antichriſtus: eſto ꝙ ampliet illud: ſꝫ hoc eſt falſum: qm̃ ratio qua illud fundamentum probatꝛ oĩno. idẽ probat de termino cathe. qui eſt notitia ſignificãs aliquid: ſicut de ſincathego. qui ſolum aliqualꝛr ſignificat. cum eñ ly futurũ agit in aliquẽ terminũ a quo non producitꝛ: ⁊ nõ eſt maior ratio ꝙ agat in vnũ q̄ agat in alium ſequitꝛ ꝙ in quẽlibet ageret: neqꝫ hoc põt determinari ab intellectu: qm̃ (vt probatum eſt) ſequeretur eandem propoſitionem eſſe verã et falſam. deduc realiquas ſicut ibi.

¶Quare aliter eſt reſpõdendũ: ⁊ fortaſſe apparentius dicendo ꝙ illa ꝓpoſitio antichriſtus eſt futurũ: ſubordinatꝛ vni propoſitioni mentali: qꝛ ly futurũ non ampliat: ſed additur copule vnũ ſignũ ſincathe. habens virtutẽ ampliandi ſubiectũ ad illa que ſunt vel erunt: ⁊ reſtringendi predicatũ vt videlicet ſtet pro illo quod eſt futurum.

¶Aliter etiã poſſet dici: et forte nõ minus apparẽter ly futurus in aĩa ſubordinari notitie omniũ entiũ futurorũ: et virtutẽ habet ampliandi ſuũ ſubſtantiuũ: ⁊ non aliquem alium: qui nõ dependet ab aliquo niſi a ſuo ſubſtantiuo: ⁊ vni actui ampliãti ſubiectum. Et ſi arguas de hac vocali antichriſtus eſt futurũ: capiendo ly futurum ſubſtantiue. Reſpondeo ꝙ illa nõ ſubordinatur vni propoſitioni: in qua ly futurum capiatꝛ ſubſtantiue: ſed ſubordinabitur vni: in qua ly futurũ capietꝛ adiectiue: aut ſi velis aliter dicere dicas hãc ꝓpoſitionẽ antichriſtus eſt futurũ capiẽdo ly futurũ ſubſtantiue eſſe falſam.

¶Contra has duas ſolutiões arguitur ſic. Bene ſequitur ly futurum ſolum ampliat ſuũ ſubſtantiuũ: ergo non ampliat tempus importatum per copulã: ſed hoc eſt falſum: ergo ⁊ antecedens: conſequẽtia

Ita nota eſt: ſed ptꝫ falſitas ꝯñtis: qm̃ ſe-
quitur illam propoſitionē eſſe falſam: qđ
ſic patet: bene ſequit̃ antichriſtus eſt fu-
turus: ergo antichriſtus in tp̃e pñti qđ
eſt eſt futurus: ꝯñs eſt manifeſte falſum:
q2 ſubiectũ nõ ſupponit: ergo ꝓpoſitũ.

¶ Ad hoc nõ põt dici ꝙ illa copula ē am-
pliatur a ly futurũ: q2 ſi ſic eſſet idē eſſet
cauſa ſuĳpius: qm̃ ly futurũ ab illa copu
la eſt ꝓduceretur: poſtq̃ȝ in ipſam agit: et
illa copula eſt ꝓducere t̃ a ly futurũ poſt-
q̃ȝ determinat ⁊ vnit ly futurũ: quare idē
erit cauſa ſue cauſe. Ex quo facile ptꝫ idē
eſſe cām ſuĳpius: quare ad argumentũ.

¶ Rñdeo cõcedendo ſolũ ſubſtantiuũ de
ly futurũ ampliari: nec ꝓpterea ſequitur
illam ꝓpoſitionē antichriſtus eſt futurũ
eſſe falſam: ⁊ qñ ꝓbatur illam eſſe falſam
nego ꝙ hoc ꝯſequens ſit falſum: antichri
ſtus in tp̃e pñti qđ eſt eſt futurꝰ: imo illa
vera eſt manifeſte: qm̃ hoc predicatũ in
hoc tp̃e preſenti cõpetit ſubiecto: ita eſt
eñ in hoc tempore ꝙ antichriſtus eſt fu-
turus: ⁊ ꝙ hoc ſit verũ patet: quia in hac
propoſitiõe Adam eſt mortuus: tempus
importatum per illam copulam eſt: non
ampliatur. Non eñ ſenſus eius eſt adã
in inſtãti preterito eſt mortuus: quoniã
illa falſa eſt. Similimodo nec ſenſus hu-
ius antichriſtus eſt futurus: eſt iſte anti
chriſtus in tempore futuro eſt futurus:
quia illa falſa eſt. Sed ſenſus eiꝰ eſt iſte
antichriſtus in tempore preſenti eſt fu-
turus: in qua illa determinatio in tempo
re preſenti ſola eſt determinatio copule:
aut ſi velis poſtq̃ȝ eſt terminus ſincathe
goreumaticus ꝙ a parte alicuius extre-
mi applicetur: erit pars predicati. Et ſic
patet de duobus modis rñdendi ad ar-
gumentũ ⁊ quomodo in hac propoſitio-
ne antichriſtus eſt futurus tempus im-
portatum per copulam nõ ampliatur ſi
eñ ampliaretur predicatũ nõ ſtaret pro
illo quod eſt futurum: ſed pro illo quod
eſt vel erit futurũ. Ex his patet hunc ter
minũ futurus cathegoreumatice ſignifi
care. Nam oĩa entia futura ſignificat
⁊ aliqualiter etiã ſeu ſincathegoreu. naȝ
exercet officium ſupra aliquem terminũ
ipſum ampliando.

¶ Ad cõfirmationē rñdeo negãdo ſeque-
lam: ⁊ ad ꝓbationē nego primã ꝯſequen
tiam. Regula eñ illa poſita intelligit̃ de
cã imediata: itaqꝫ ſic itelligẽda eſt. Oĩe
ſincathegoreuma agit in termios a qui-
bus immediate producitur: ⁊ nõ oportet
ꝙ agat in illos a quibus mediate produ
citur vt capta hac ꝓpoſitione homo non
eſt aĩal: negatio illa immediate producit̃
a copula, ⁊ a predicato quare copulã ne-
gat: ⁊ predicatũ diſtribuit: ſed ille termi-
nus homo nõ immediate cõcurrit ad pro
ductionē illius copule ſed ſolũ mediate
q2 eſt cauſa copule et ſi queras quare eſt
ꝙ copula et predicatũ concurrũt ad pro-
ductionē illius negationis: ⁊ non ſubie-
ctum reſponſum eſt iam ad hoc in quo-
dam argumento: ⁊ dictũ eſt hoc poſſe ꝓ-
uenire vel ex imperio voluntatis: vel ab
extrinſeco: vel ex voluntate: vel alĳs mul
tis cauſis: que determinãt intellectũ. Si
milimodo rñdendũ eſt ad tertiũ.

¶ Pro diſcuſſione dubĳ arguit̃ eandem
opinionē: ⁊ eius fundamenta ſequeret̃ ꝙ
in hac mentali homo eſt aĩal: nullũ eſſet
ſubiectũ nec predicatũ ꝯſequens eſt fal-
ſum: ergo ⁊ añs ſequela probatur cũ non
eſt maior ratio ꝙ ly homo ſit ſubiectum
q̃ȝ ly animal: ergo neutrũ erit ſubiectum
aut vtrũqꝫ erit: qđ eſt falſum. Simile ar-
gumentũ poteris efficere de hac propoſi
tione omĩs albedo eſt qualitas ad ꝓbã
dum illã eſſe verã aut falſam. Illa nãqꝫ
primo vera eſt: ⁊ falſitas eius probari po
teſt: quoniam ille terminus qualitas di-
ſtribuitur: ergo illa propoſitio eſt falſa.
Antecedens patet: q2 poſtq̃ȝ illud ſignũ
omnis ꝯ notitia qualitatũ: ⁊ notitia albe
dinum producatur non eſt maior ratio
quare diſtribuatur notitia albedinum
quam notitia qualitatũ: ergo diſtribuit
notitiam qualitatum.

¶ Pro diſputatione decimiquarti dubĳ
arguitur ſic. Ex dictis ſequeretur has
duas vocales omnis homo eſt homo: et
omnis homo eſt omnis homo: eidē men
tali ſubordinari: conſequens eſt falſum:
et opinio ſequela probatur: quia iſta pro
poſitio mẽtalis omnis homo omnis ho-
mo eſt. Hec eadem omnis homo eſt ho-
mo: quia illa duo ſigna ſunt eiuſdem ſpe
ciei ſynonima ergo ſe intendent: ⁊ faciẽt
vna in qualitatem: et per ꝯſequens huic
equiualebit omnis homo eſt homo: an-
tecedens patet illa ſincathegoreu. pro-
ducunt ab eadem potẽtia et producunt

ab eiſdeȝ obiectis: ergo ſunt eiuſdem ſpe
ciei: non enim videtur penes quid aliud
attenditur idẽtitas ſpecifica ſincathego-
reumatica. Et probetur cõſequentia per
dictum illud commune Ariſtot. Omnes
qualitates ſolum numero differentes: et
eiſdem ſubiectis adequate inherentes ſe
intendunt.

¶ Ad argumentum reſpõdere ex
fundamentis poſitis eſt. dicendum nãqꝫ
eſt in hac propoſitione mentali homo eſt
animal: ly homo eſſe ſubiectum: ⁊ non ly
animal ex natura actus. Eſt enim talis
nature illa copula eſt in illa propoſitiõe
vt per totam propoſitionē denotetur ani
mal cõuenire huiuſmodi: et non hominē
animali: et talis nature eſt in hac ꝓpoſi-
tione animal eſt homo: vt ratiõe eius de
notetur hominem conuenire animali: et
nõ animal homini. Similimodo dices in
hac propoſitione omnis albedo eſt quali
tas: illud ſignum omnis talis eſſe nature
vt illum terminũ albedo diſtribuere poſ
ſit: ⁊ illum terminum qualitas confunde
re: et non oppoſito modo ſic ꝙ actus: qui
ſemel diſtribuit iſtum terminum albedo
et cõfundit illum terminum qualitas nõ
poteſt illum terminum diſtribuere.

¶ Si autem inquiratur quare eſt ꝙ illi
tres termini albedo eſt qualitas: ꝓduxe-
runt vnum actum diſtribuẽteȝ illum ter
minũ albedo: ⁊ nõ illũ terminũ qualitas.

¶ Ad hoc reſpõſum eſt ꝙ ex natura actꝰ
atqꝫ ex fundamẽto ſolutio clara eſt. Sed
ideo hic appoſuimus: vt nõnullorum ſo-
lutiones audiamus. Dicunt enim aliqui
in quacũqꝫ propoſitione illum terminuȝ
qui prius concipitur: eſſe ſubiectum: ⁊ ter
minuȝ qui poſterius producitur: eſſe pre
dicatum. Sed hec ſolutio nõ euacuat dif
ficultatem: quoniaȝ ſi tam ly homo q̃ȝ ly
animal eque cito producatur: redit eadē
difficultas ꝙ ſi non admittas illos duos
terminos: eque cito ab intellectu ꝓduci:
capiam ꝓpõnes in angelis: qui i inſtanti
cognoſcunt plura: in quibus redit eadeȝ
difficultas: aut quãuis ſucceſſiue produ-
cãtur redit difficultas ſi ponamus eque
cito illos terminos produci.

¶ Alĳ dixiſſent id ex acceptiõe intellectꝰ
ꝓuenire capientes illum terminum ho-
mo pro ſubiecto: ⁊ illum terminũ animal
ꝓ predicato. Sed hec ſolutio minime va-
let: niſi gloſſetur taliter: vt ad noſtram re
deat: quia dictum eſt in fundamentis nõ
eſſe in poteſtate intellectus nunc vnum
terminum accipere pro ſubiecto: et nunc
alium: quia eſt illo ſequeretur propoſitio
nem veram eſſe falſam: quod facile vide-
ces ibi ex dictis.

¶ Propterea prius natura eſt notitias ⁊
actus eſſe in mente: q̃ȝ intellectũ ſic velle
cõcipere: ergo ꝙ intellectus intelligat ta
liter vel taliter: hoc h3 a notitĳs ⁊ actibꝰ
et nõ a ſe: quare non ex eo ꝙ accipit illuȝ
terminum homo pro ſubiecto: ille termi-
nus hõ erit ſbm̃: ſed ex natura copule.

¶ Alĳ vero dicunt ſolutionem primã re-
fellentes in hac ꝓpoſitione homo eſt ani
mal: illum terminum homo eſſe ſubiectũ
et illum terminum animal predicatum:
quia illa ꝓpõ mentalis correſpondet vni
vocali: in qua ly homo eſt ſubiectum: ⁊ ly
animal predicatum. Sed iſti ſignificatio
nem terminorũ mentalium per voces et
ſcripturas cognoſci voluit: quod nequaq̃ȝ
fieri poteſt: quoniam ꝙ in ꝓpoſitione vo
cali ly homo ſit ſubiectum: habet hoc ex
ꝓpõne mentali ſibi correſpõdenti.

¶ Preterea: ſic argumentor capta prima
ꝓpoſitione mẽtali: quam anima forma-
uit non mediantibus vocibus: neqꝫ ſcri-
pturis. ſit gratia exempli hec hõ eſt ani-
mal. Peto quare ly homo eſt ſubiectum
et non ly animal. Et nõ poterit dicere ꝙ
ly homo eſt ſubiectum: quia illi correſpõ
det vocalis: in qua ly homo ſit ſubiectuȝ:
ſed quia poteſt reſpondere vni vocali. Et
tunc quero: quare illa propoſitio menta
lis poteſt reſpondere huic homo eſt aĩal:
et non huic animal eſt homo: ⁊ non pote
rit dicere: niſi q2 ſignificat ſynonime cum
hac hõ eſt aĩal: ⁊ ſi queratur quare ſignifi
cat ſynonime cuȝ hac: ⁊ nõ cum alia: non
poterit aliud dicere: niſi ꝙ eſt natura ta-
lis propoſitionis: que taliter naturaliter
ſignificat ex natura terminorum: ⁊ ſic ne
ceſſario veniẽdũ eſt ad primã ſolutionē.

¶ In confirmatione tangitur bo-
na difficultas: ꝙ vcȝ requiratur ad hoc ꝙ
actus ſincatheg. ſint eiuſdē ſpeciei omit
tendo que ab alĳs dicuntur: que oĩa fere
ſunt falſa. Dico ad idẽtitatem ſpecificaȝ
actuum ſincathego. requiri: ⁊ ſufficere ꝙ

ſincathegoreu. ſint ſynonima. idẽq; et eo
dez modo adequate denotãtia ſupra ter
minos eiuſdem ſpeciei conſimilia officia
exercentia ab eiſdem notitijs producta:
ſeu a conſimilibus in ſpecie eadez officia
exercentibus: ⁊ a potentijs eiuſdem ſpe-
ciei propter primum: ſincathegoreuma-
ta nõ ſynonima: nõ ſunt eiuſdem ſpeciei:
ſicut ly omnis: ⁊ nullus propter ſecundũ
copule harũ duarum homo eſt animal: ⁊
animal eſt homo: nõ ſunt eiuſdez ſpeciei
nam altera animal de homine enunciat
et altera hominẽ de animali: propter ter-
tium actu diſtributiui harum duarũ om
nis albedo eſt qualitas: ⁊ om̃is qualitas
eſt albedo: non ſunt eiuſdem ſpeciei: naz
non exercent ſupra notitias eiuſdem ſpe
ciei eadem officio: propter vltimum etiaz
illa duo ſigna vniuerſalia non ſunt eiuſ-
dem ſpeciei: ⁊ ꝑpter idem iſte due nega-
tiones huius propoſitionis nonnullus
homo eſt animal: non ſunt eiuſdem ſpe-
ciei. nam prima partialiter a ſecũda pro-
ducitur. nam prima a toto hoc nullus ho
mo eſt animal: ⁊ ſecũda ab hoc ſolum ho
mo eſt animal: ⁊ omnia hec addimus: q:
nolumus tenere ꝑpoſitionũ eiuſdem ra
tionis alteram poſſe eſſe veram ſine alte
ra. Ex quo patet facile iſta duo ſincathe.
vniuerſalia omnis homo eſt hõ: ⁊ homo
omnis homo eſt nõ eſſe eiuſdem ſpeciei.
Si enim eſſent: ſe intẽderẽt: ⁊ eidem equi
ualerẽt. nõ enim ſunt producti illi actus
ab eiſdem notitijs catheg. eadem officia
habẽtibus. ꝑducitur nãq; primus a no-
titia ſubiecti: ⁊ copule: ⁊ notitia predicati
et ſecundus producitur a notitia predi-
cati: et copule.

¶ Et ſi ↄtra hoc arguas ad hoc ꝙ alique
notitie cathegoreumatice ſint eiuſdẽ ſpe
ciei: ſufficit ꝙ ꝑducatur ab obiectis eiuſ-
dem ſpeciei: ⁊ a potentijs eiuſdez ſpeciei:
ergo ad hoc ꝙ aliqui actus ſincathe. ſint
eiuſdem ſpeciei: ſufficit ꝙ producantur a
terminis cathego. eiuſdem ſpeciei: ⁊ a po
tentijs eiuſdẽ ſpeciei: qḋ eſt cõtra dictuz.

¶ Ad hanc replicã reſpõdeo negãdo cõſe
quentiã: nec eſt ſimile de notitia catheg.
et ſincathe. Unde diſcrimen nobis cõſtet
nõ poſſumus aliũde ſcire: nec bene reſpõ
dere aliter ꝗ̃ dicẽdo id fieri ex natura ac-
tuũ ſincathe. ⁊ ex natura notitiarũ. A po
ſteriori autẽ cognoſcimus nõ penes idez
debere attẽdi diuerſitatẽ ſpecificã actuũ
et diuerſitatẽ ſpecificã notitiarũ: quia da
to oppoſito ſequitur eandẽ ꝑpõnem mẽ
talem vltimatã eſſe verã: ⁊ falſam: qḋ re-
fugimus: ſemper deduc ſicut ſuperiꝰ du-
bio ſexto.

¶ Et ſi cõtra hec arguatur. Copule harũ
duaruz homo eſt animal: ⁊ aĩal eſt homo
ſunt eiuſdem ſpeciei: ergo male dictũ eſt:
añs ꝓbatur: cauſe a quibus producũtur:
ſunt eedem nũero: ergo effectus ſunt ad
minus eiuſdem ſpeciei. añs ꝓbatur: nam
cauſe ſunt intellectus ⁊ notitia hominuz
et notitia animalium.

¶ Ad hoc reſpõdeo negando antecedẽs:
et ad ꝓbationẽ negatur ↄña: nam calor: ⁊
lumen differũt ſpecie: ⁊ ꝑducuntur a ſole
etiam intellectus quando vnum actũ ꝓ-
ducit: nõ conatur eodem modo: aut eodẽ
modo ſe habet: ſicut quando ꝑducit aliũ
diſcrimen poteſt ꝓuenire ex parte volun
tatis imperantis diuerſimode: aut ab ex
trinſeco: aut alia cauſa ⁊c.

¶ Nunc igitur reſpõdetur ad formã ar-
gumenti negando iſtas equiualere: atq;
eidem ſubordinari omnis homo eſt hõ: ⁊
omnis homo oĩs hõ eſt et ratio eſt: q: illi
duo actus in iſta oĩs homo omnis hõ eſt
nõ ſubordinantur vni: ⁊ eidem actui: ſed
diuerſis in ſpecie: cauſa aſſignata eſt.

¶ Sed cõtra hanc ſolutionẽ arguitur. Il
le due ꝑpões ſubordinãtur eidem: ergo
male dictum eſt: ↄña eſt nota: ⁊ patet añs
qm̃ quelibet illarum ſubordinatur vni ꝓ
poſitioni: in qua ſubiectũ eſt notitia ho-
minuz: ⁊ diſtribuitur. ⁊ in qua nullũ pre-
dicatũ ponit̃ huic vez oĩs hõ eſt: ergo pro
poſitũ: añs probatur: qm̃ ſubiectũ ⁊ predi
catum ſubordinatur notitie hominũ: er-
go ſequitur intentum.

¶ Si forte reſpondeas ſubiectũ ſubordi-
nari notitie hominum: ⁊ predicatũ ſubor
dinari alteri notitie hominum.

¶ Cõtra hoc arguitur. Jlle due qualita-
tes in aĩa ſunt eiuſdem ſpeciei: ergo ſe in
tendũt: ⁊ faciunt eandez qualitatẽ: ⁊ per
cõſequens idem erit ſubiectum: ⁊ predi-
catum ⁊ ſic propoſitiones ꝑpoſite ſubor-
dinabuntur eidem.

¶ Alie ad hoc argumẽtũ fuerunt multe
reſpõſiones: quidã em̃ negãt oẽs qualita
tes eiuſdẽ ſpeciei penetratiue: et vnitiue
exñtes eidẽ ſubiecto inherẽtes ſe intẽde-

re: ſed hoc falſuz eſt: quia alique qualita-
tes eidez ſubiecto inherẽtes ſe intendũt:
vt patet de duabus partibus notitie ho
minum: ⁊ nõ eſt maior ratio de vno ꝗ̃ de
alio: ergo omnes ſe intendunt.

¶ Ad hoc dixerunt eandem notitiaz eſſe
ſubiectũ ⁊ predicatũ: eandẽq; poſſe diſtri
bui: ⁊ confundi ſimul et ſemel: ſed hoc eſt
falſum: quia tunc haberemus quod intẽ
dimus: videlicet illas duas vocales eidẽ
ſubordinari: ⁊ eandem propoſitionem ve
ram: et falſam eſſe.

¶ Alij vero dixerunt exiſtente notitia ho
minũ in anima: aduenienteq; actu vez co
pula duas medietates diſtrahi: ita ꝙ tũc
ſeparatur vna pars notitie ab alia: ⁊ vna
pars eſt ſubiectũ ⁊ alia eſt predicatũ: ſed
hoc falſum eſt. tum primo: q: ille due me
dietates ex natura ſua vniuntur: ergo ꝓ
pter aduentum actus ſincathegoreuma
tici non debent ſeparari.

¶ Preterea ſequitur ꝙ ſi ego haberez no
titiam hoim intenſam: vt. iiij. manẽte ea
dem aduertẽtia: ſolum ꝑpter aduentum
alicuius ſincatheg. remiſſius intelligere
intellectũ hoies: ↄñs eſt falſuz: ergo ⁊ opi
nio. ſequela patet: q: aduenientẽ ſincathe.
notitia hoim que erat: vt. iiij. diſtrahitur
in duas partes: quarũ queliaz eſt: vt duo
ergo intellectus remiſſius intelligit.

¶ Si forte dicas ꝙ bene intelligit remiſ-
ſius. i. per remiſſionem notitiaz: ſed non
remiſſiꝰ. i. per notitias paucioꝝ graduũ:
hoc nihil eſt: qm̃ intenſio non attenditur
penes multitudinẽ graduũ: ſed attendi-
tur penes multitudinez graduum pene-
tratiue: ⁊ vnitiue ſe habentium.

¶ Tum preterea: ille due partes notitia
rum ſunt in eodem ſubiecto adequato: et
ſunt eiuſdez ſpeciei ergo ſe intendũt: nec
valet dicere eſſe impedimentuz ex parte
copule: quia querenda eſt actiuitas copu
le quõ agat: ⁊ quõ impedire poſſet.

¶ Preterea nõ eſt maius incõueniens ꝙ
copula adueniẽs diſiungat duas medie-
tates notitie: ꝗ̃ duas quartas: ergo ſi ſe-
parat duas ꝑtes: ſeparabit oẽs. Preterea
quia vnq̃ vidit duas notitias hoim eiuſ
dem ſpeciei nõ faciẽtes vnã: cũ nãq; intel
lectus vnaz producit: quo conatu alterã
ꝑducet: nõne eodem quo aliam cõſeruat
quoue intẽdet: nõne illo conatu precedẽ-
te: cur non producet nouam.

¶ Alius qui hũc impugnat: reſpõdet ali-
ter dicens: poſſibile fore duas qualitates
eiuſdem ſpeciei eſſe in anima: ⁊ nõ cõſti-
tuere vnũ: hoc eſt nõ ſe intendere: ſed hoc
dicit poſſe fieri ex parte intellectus: et nõ
parte copule: nec alicuiꝰ actus. Unde di-
cit ꝙ queadmodũ deus duabus albedini
bus exñtibus penetratiue in eodẽ ſubie
cto: põt impedire earundẽ vnionẽ: ſic in-
tellectus duabus notitijs eiuſdẽ ſpeciei
exiſtẽtibus in ipſo: poteſt impedire ean-
dem vnionẽ: vel cõcurrere ad eandẽ vnio
nem. Sed hoc videtur magis impoſſibi-
le: ꝗ̃ ꝙ precedẽs dixit. Queritur enim ab
eo quid requiritur ad hoc ꝙ intellectus
concurrat ad vnionem duarum partiuz
nominataruz. Si dicas ꝙ partes notitie
vniri ꝓuenit ex parte voluntatis vez ꝙ
oportet ꝙ voluntas velit.

¶ Contra hoc arguitur. Sequeretur in-
tellectum nunq̃ poſſe producere notitiã
quin haberet multas volitiones. Conſe-
quens eſt contra experientiam: ergo an-
tecedens non eſt verum. Sequela proba-
tur intellectus nõ poteſt producere vnaz
notitiam quin producat multas partes
illius ſe intendentes: quia quelibet noti
tia eſt alicuius intentionis. Et ex dictis
ille partes non poſſunt ſe intendere: niſi
per imperium voluntatis: ergo neceſſuz
eſt ad productionez cuiuſq; notitie impe
rium voluntatis adeſſe: ⁊ per conſequẽs
volitionem eſſe. Preterea: in brutis noti-
tie partes ſe intendunt: ⁊ non concurrit
imperiũ voluntatis. Ergo ⁊c.

¶ Forſaſſe rñdebis ad hoc ꝙ due ꝑtes no
titie ſe intendant: nõ requiri imperiũ vo-
luntatis poſitiuum: ſed imperium volũ-
tatis priuatiuum: ſiue permiſſiuum. Jta
ꝙ hoc ꝙ aliqũe due partes ſe intendant:
ſufficit voluntatez non velle illas diſtra-
hi: ⁊ non vniri. Sed ad hoc ꝙ due partes
non vniantur: requiritur voluntatẽ velle
illas duas partes non vniri.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguit̃. Seque
retur intellectũ nunq̃ poſſe ꝑducere hãc
propõnem homo eſt homo: quin haberet
actualez volitionẽ: ſed hoc eſt cõtra expe
rientiã: ergo ſolutio nulla. Sequela ptz:
nõ põt haberi hec ꝑpoſitio hõ eſt hõ par-
tibus notitie hoim vez ſubiecto ⁊ ꝑdica-
to vnitis. Sed ad hoc ꝙ ille due ꝑtes nõ
vniantur: requirit̃ volitio: g̃ nõ põt habe

ri illa propoſitio ſine volitione: quod impoſſibile eſt.

¶Quare his opinionibus dimiſſis lōge aliter dicendum eſſe puto: vez huius propoſitionis homo eſt hō: ſubiectum ⁊ predicatum ſe intendere: ⁊ vnam notitiā facere videlicet notitiam totalem hominū nec inde inferre valebis intellectum intēſius cognoſcere homines: quando habet hanc propoſitionem homo eſt hō: q̄ quādo habet notitiam ſolam hoim quia imaginor partem vnam notitie hominū gratia exempli: medietatem fore ſubiectum: et alteram partem fore predicatum notitia totali eandem intenſionem habente q̄ antequa adueniret copula habebat.

¶Et ſi cōtra hoc arguas. Sequitur hāc propoſitionem homo eſt hō: huic ſubordinari homo eſt: ſed hoc eſt falſuz: igitur ſequela patet: quia tam ſubiectū q̄ predicatum ſubordinatur notitie hominū: ſed falſitas cōſequētis patet: quia tunc due ꝓpōnes nō ſynonime eidem ſubordinarentur: quod eſt impoſſibile: hoc declarat de his homo eſt: ⁊ homo eſt homo.

¶Ad hoc reſpōdetur diſtinguēdo ꝙ hec ꝓpoſitio homo eſt hō: ſubordinatur huic mentali homo eſt: quia vel in hac mentali homo eſt notitia totalis hoim: eſt ſubiectum: ⁊ predicatū eſt ly ens: ſiue illa copula eſt: ⁊ ſic negandum eſt: ſed hec mentalis reſpondet huic vocali homo eſt. Si autem in iſta mētali homo eſt notitia totalis hominū: nō ſit ſubiectū: ſed vna medietas ſit ſubiectum: ⁊ alia predicatū: tūc concedo ꝙ illi ſubordinatur hec vocalis homo eſt homo: nec ſincathegoreumata in propoſitionibus: quibus iſte due vocales homo eſt: ⁊ homo eſt hō: ſubordinantur: ſunt eiuſdem ſpeciei.

¶Simili modo ſolues argumentū quoddam qd poſſet fieri ad ꝓbādū iſtas duas vocales nō hō eſt hō: et non homo eſt eidem ſubordinari.

¶Dicendū namq̄ eſt hanc ꝓpoſitionez: nō homo eſt hō: ſubordinari huic non hō eſt: in qua negatio illa nō infinitat totaz notitiā hoim: ſed ſolū medietatē notitie: et aggregatū ex illa medietate cū negatione eſt ſubiectum. Et altera medietas eſt predicatuz. ⁊ ſic clare cōſtat falſaz eſſe in illo ſenſu. Et ſimili modo reſpōdendū eſt ad formā argumenti: ſicut rn̄ſum eſt.

¶Et ad replicā: nego has duas ꝓpōnes homo omnis hō eſt: ⁊ ois homo eſt hō eidem ſubordinari. et qn̄ id probas: qꝛ termini cathe. ſunt idem: ⁊ ſincathe. eadem ꝓpoſitionum: quibus ille ſubordinantur ergo eidem ſubordinantur.

¶Reſpondeo negando ꝙ ſincathegoreumata ſint eadem: ⁊ ad ꝓbationez: qua ſic probas: quia illa ſincathe. ab eiſdem notitijs nūero ꝓducūtur: id nego: quāuis ex illo (vt patet ex dictis) nō ſequitur quod infers. Et quando id probas: quia ille notitie ſe intendunt: ergo faciunt vnam: et per cōſequens ſincathegoreuma agens in vnam: aget in aliam.

¶Ad hoc reſpōdeo cōcedendo ꝙ notitia ſubiecti: ⁊ predicati vtriuſq̄ ſe intendunt immo notitia cōpoſita eſt ſubiecto ⁊ predicato vnius eſt eadem cum notitia compoſita ex ſubiecto et p̄dicato alteriꝰ. Sed nullum illorum ſignorum agit in totam notitiam. Sed in propoſitione mentali: cui hec ſubordinātur: homo ois homo eſt medietas notitie hominū eſt ſubiectuz: et in eā medietatē illō ſignū ois nō agit. Sed ſecundā medietatē que eſt predicatum illud ſignum ois diſtribuit: ſed in propoſitione mentali: cui ſubordinatur hec: omnis homo eſt hō. Prima medietas notitie que eſt ſubiectū: diſtribuitur: ⁊ ſecunda que eſt predicatū: cōfunditur ab eodē ſigno diſtributiuo. ⁊ ſic patet in illis duabus mentalibus actus nō eſt eſſe eiuſdē ſpeciei: poſtq̄ actus diſtributiuus vnius in ſolum predicatū agit: ⁊ actus diſtributiuus alterius in ſubiectum ⁊ predicatū.

¶Et ſi queras quare eſt ꝙ iſta copula eſt in mentali: cui hec homo eſt hō: ſubordinatur vnit primā medietatē cum ſecūda medietate: ⁊ illō ſignū ois diſtribuit vnā medietatem: ⁊ nō duas tertias illius notitie. Reſponſio eſt in promptu dicēdo ꝙ eſt ex natura actus.

¶Et ſi inferas: adhuc illas duas homo omnis homo eſt: et omnis homo eſt homo: huic ſubordinari: omnis hō eſt. Diſtingue vt ſupra. Et per hoc facile dices cui ſubordinatur hoc copulatum homo: et homo: et hoc diſiunctum homo: vel homo. Nam copulatuz ſubordinatur copulato: cuius prima medietas notitie hominum coniungitur cum ſecunda medietate notitie hominum per coniunctionem

illam: et proportionabiliter ad ſimilia argumenta dicēs: ad que credo: non tenendo equiuocationē in anima reperiri non poſſe rectius reſponderi.

¶Sed contra hoc arguit̄ ſequitur ex his ꝙ copulatū hoc ſortes ⁊ plato non ſubordinatur vni copulato cuius vna pars eſt notitia ſortis ⁊ altera notitia platonis. Sed hoc eſt falſum: ergo propoſitū: ſeqla probatur: nā illud copulatū non ſubordinatur ſecundum dicta: niſi vni cuius medietas notitie ſortis ⁊ platonis connectitur alteri: nā ille due notitie ſortis ⁊ platonis vnam componunt notitiam ex eodem fundamēto: quo probas duas medietates notitie hois vnā facere: nā cum notitia ſortis ⁊ notitia platonis ſint eiuſdē ſpeciei: ⁊ eidē ſubiecto adequato inherētes. ſeqnit̄ illas notitias vnā ꝯponere.

¶Ad hoc argumentum opinio fere omnium eſt notitiam ſortis ⁊ platonis facere vnum ens ſiue vnam qualitatem: non tn̄ vnam noticiaz: ⁊ hoc propter argumētum ſcōm quos neſcio quomō reſpondēdum eſſet ad argumentum. Unde volo oſtendere opinionem hanc falſaz eſſe: tenentem ſortis ⁊ platonis notitiā ſe intēdere in genere q̄litatis. Argumentor ſic. Sequitur me nō poſſe illis notitijs exn̄tibus remiſſius aduertere circa ſortez aut remiſſius intelligere ſortem: quin remiſſius cognoſcam platonem quod eſt impoſſibile. Sequela probatur: naz ſi remiſſius cognoſcam ſortem: tunc aliqua ps notitie ſortis corrumpitur: ergo aliqua pars illius qualitatis: que eſt notitia ſortis et platonis corrumpitur. Ad ea eſt cōpoſitum ex parte notitie ſortis et platonis: quia aliter non ſe intēderet pars notitie ſortis cum parte notitie platonis. ergo remiſſius cognoſcitur plato.

¶Item quis vnq̄ vidit qualitates ſe intendentes eque intēſas: vnamq̄ ab vno dependere ⁊ alteram ab alio. plures rationes ad hec adducerē: niſi quia hec ſufficiunt: et materia non eſt pertinēs: quare ergo ad argumentum reſpōdeo negādo ſequelam ad probationez nego ꝙ notitie ſortis ⁊ platonis: q̄uis ſint eiuſdem ſpeciei oporteret ꝙ ſe intendant. vnde ad hoc ꝙ due qualitates ſpirituales ſe intendant non ſufficit ꝙ ſint eiuſdem ſpeciei: ſed oportet adhuc ꝙ ſint ſynonime.

¶Et ſi arguas prius natura eſt duas notitias ſe intēdere q̄ ꝙ ſint ſynonime: nā inq̄tū qualitates ſe intendūt: ergo notitie non ſe intendunt: quia ſunt ſynonime.

¶Ad hoc concedo ꝙ infertur: nō eñ volo dicere ꝙ cauſa quare due notitie ſe intendūt: eſt quia ſunt ſynonime. Sed dico ꝙ omnes ſynonime ⁊ eiuſdē ſpeciei ſe intēdūt. Et ſi queras vnde id cognoſco ad hoc rn̄deo ꝙ ſicut in alijs qualitatibꝰ cognoſcimꝰ ꝙ omnes qualitates que eiuſdē ſpeciei ſunt: atq̄ ab eadez cauſa: ſunt apte nate produci ſe intendūt. ita cognoſcimus ꝙ notitie que ſunt eiuſdē ſpeciei ⁊ ab eiſdē cauſis: numero ſint apte nate produci: ab eiſdēq̄ ſunt apte nate conſeruari: ſe intendunt ita ꝙ ab eadem cauſa dependere: ſeu ad idē obiectū terminari eſt cauſa quare aliqūe qualitates ſpirituales ſe intendunt.

¶Sed occaſione dubij decimiſexti arguitur contra dicta. nullum ſignuz ſignificat aliqualiter: ergo dicta hactenꝰ nulla: an̄s probat̄: ſi aliquod ſignificaret aliqualiter maxime eſſet ly ois: ſed ly omnis ſignificat aliqualiter: ergo ⁊c. Minor ꝓbatur: ſi ſignificaret aliqualiter: vt puta diſtributiue maxime eēt: ideo quia faceret illum terminum homo aliter teneri q̄ antea accipiebatur. Sed hoc non facit: ergo nō ſignificat aliqualiter. Probatur minor: reliqua nota ſunt: ſi aliter faceret illū terminū homo in hac ꝓpoſitione ois hō eſt aial teneri vel hoc eſſet quo ad ſignificationē vel ſuppōnem vel acceptionē non quo ad primū vt patet nec q̄ ad ſcōm: quia pōt ille terminus hō non ſupponere nec quo ad acceptionē: nā id eſſet: qꝛ facit illū terminū accipi copulatiue quō antea non accipiebat̄: ſed hoc nō nam ille terminus an̄ hoc in hac homo ē aial. ꝓ quolibet ſuo ſuppoſito accipiebat̄ ſicut adueniente etiā ſigno ois: quia an̄s ꝓ aliquo ſuo ſuppoſito accipiebat̄: ⁊ non eſt maior ratio ꝙ pro vno q̄ pro alio: ergo pro quolibet.

¶Ad hoc argumētū dices ſicut dicendū eſt negando an̄s: ⁊ ad ꝓbationē negabis minorē: ⁊ ad ꝓbationē nego minorem: et qn̄ probas qꝛ vel hoc eſſet quo ad ſignifi. ⁊c. dico ꝙ quo ad vltimum puta quo ad

acceptionē videlicet quia antea nõ tenebatur vñ accipi copulatiue terminū non eſt ipm̄ accipi ꝓ quolibet ſuo ſuppoſito: nã eo modo quilibet acciperetᷣ copulatiue: ſed accipi copulatiue terminū eſt ipꝫ ſic accipi: vt ratione talis acceptionis ad veritatē ꝓpoſitionis in qua ponitur: requiritur cuiuſcꝫ aſcendētis; veritas aut ratione alicuius termini denotatur ꝙ ꝓpõ nõ põt reddi vᷓa: niſi pro quolibet ſuo ſuppoſito grã exēpli. In hac ꝓpõne hõ eſt albus denotatur p̄dicatū ꝯpetere ſubiecto pro aliquo ſuppoſito: ita ꝙ ad veritatem illiꝰ ſufficit: ſed aduertēte ly oīs denotaꝛ cuilibet ſuppoſito ſubiecti aliquid predicati competere idcꝫ ad veritatem illius propoſitionis requiritur hoc ſignificare diſtributiue huius ſigni omnis.

¶ Sed cõtra hoc arguitur ſi ſignificatio de ly omnis eſſet diſtribuere ſeu denotare terminū cui additur accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue ſequitur ꝙ hec eēt falſa oīs homo eſt aīal: nã pro antixpõ p̄dicatum denotatur cõpetere ſubiecto: q2 ſignificatum eſt huius termini homo.

¶ Ad hoc tamen dabis ꝙ nõ diſtribuiꝛ ille terminus hõ pro omnibus ſuis ſignificatis: ſed ſolum ꝓ correſpõdētibꝰ copule ꝓpõnis in qua ponitur.

¶ Contra hoc arguitur ſignificatio q2 ly oīs ſignificat aliqualiter nõ eſt diſtribuere: ergo propoſitum. antecedens probaꝛ. ſtat illū terminū omnis eſſe in mente: et non diſtribuere: ergo ſignificatio naturalis eius non eſt diſtribuere. antecedens patet in hac propoſitione non omnis homo eſt animal ly omnis non diſtribuit.

¶ Forte reſpondebis ſicut vulgo reſpondetur ſignificatuꝫ de ly omnis non forte diſtribuere: ſed qñcꝫ diſtribuere: qñcꝫ cõfundere ⁊ quandocꝫ impedire.

¶ Sed contra arguitur ſequeretur ꝙ aliquis terminus mentalis caderet a ſua ſignificatione: ſed hoc eſt falſum: ergo ⁊ reſponſio: ſequela patet de hoc ſigno oīs: quod in hac propoſitione homo eſt animal diſtribuit: ⁊ in hac propoſitione non omnis homo eſt animal non amplius diſtribuit.

¶ Rñdebis fortaſſe ſicut cõiter rñdeꝛ negãdo ꝙ aliquis terminꝰ poſſet cadere a ſua ſignificatiõe diſtribuaꝛ: ſꝫ ꝯcedes terminos mētales ab aliq̄ ſua ſig̃tiõe cadere.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur ſequeretur ꝙ ly omnis non poſſit eſſe in mente ⁊ habere omnes ſuas ſignificationes ſimul: hoc ſic patet in hac propoſitione omnis homo eſt animal. ly omnis nõ impedit. Et in hac propoſitione non oīs homo eſt animal / illud ſignum oīs nõ diſtribuit nec confundit: ergo nunq̄ poteſt habere ſuas ſignificationes ſimul.

¶ Preterea ſic arguitur: quelibet ſignificatio eius tam diſtributiua q̄ꝫ confuſiua eſt naturalis illi ſigno omnis ⁊ illud qð eſt naturale alicui non poteſt ab ipſo tolli: ergo illud ſignum non poteſt eſſe ſine hoc qð diſtribuat.

¶ Ad hoc reſponderi poteſt negando ꝙ in hac propoſitione nõ omnis homo eſt animal. ly omnis non diſtribuat ⁊ q̄ꝫuis ille terminus homo non diſtribuatur in ordine ad totam propoſitioneꝫ diſtribuitur tamen in ordine ad partem videlicet in ordīe ad iſtã oīs homo ē aīal. Ex quo correlarie poteris inferre eundem terminum ⁊ diſtribui poſſe ⁊ confundi ſimul ⁊ ſemel: ſimiꝉr ⁊ diſtribui ⁊ ſupponere determinate: ſed hoc eſt reſpectu diuerſarū propoſitionum.

¶ Contra hoc adhuc arguas ſequeretur ꝙ terminus mentalis ab aliqua ſua ſignificatione naturali poſſet cadere: hoc ſic patet: nam in hac propoſitione nõ oīs homo eſt animal ly omnis ſignificat impeditiue ſiue impedit: ⁊ in hac omnis homo eſt animal nõ amplius impedit: nec in ordine ad totam nec in ordine ad partem: ergo propoſitum.

¶ Ad hoc poterit reſpõderi ꝙ duplex eſt ſignificatio termini mētalis. quedã eſt ſignificatio reſpectiua ⁊ quedaꝫ abſoluta ſignificationem reſpectiuam vocant cõmuniter loquentes ſignificationē nõ cõſurgentem niſi ratione alicuius alterius termini. ſic ꝙ poſito illo termīo tal' ſig̃tio conſurgit ⁊ nõ poſito tollitur ſicut poſtmodū diceꝛ de iſta ꝓpõne hõ ymagiarie eſt aſinus in qua cõiter loquētes cõcederēt illū terminū hõ oēs aſinos ſig̃re reſpectiue. Alia eſt ſignificatio termini mētal' abſoluta: eſtcꝫ illa quã terminꝰ ex ſe hꝫ. Võ rñderēt terminū mētalē a ſua ſig̃tione reſpectiua bñ poſſe cadere: ⁊ ſic nõ eſt inconueniens cõcedere ꝙ ly omnis a ſua ſignificatione que impedit cadere: quia talis reſpectiua eſt: q2 illam habet ratione alterius termini videlicet negationis poſita enim negatione ly omnis impedit at ipſa depoſita nõ amplius impedit: ergo reſpectiua eſt ea ſignificatio a q̄ conceditur terminos mentales poſſe cadere.

¶ Sed contra hanc ſolutioneꝫ arguitur ſi dicta eſſent vera: ſequeretur ꝙ non poſſet dari aliquis terminus complexus ex actu diſtributiuo ⁊ termīo cathego. ſicut ly omnis hõ: ſed hoc eſt falſum: ergo propoſitum: falſitas conſequentis patet: q2 poteſt eſſe totale extremum huius propoſitionis ſortes eſt omnis homo: ergo poteſt eſſe ſine copula poſtq̄ꝫ copula ipm̄ preſupponit: ⁊ per conſequens talis terminus poteſt per ſe exiſtere: ſed ſequela probatur. ſi tale complexuꝫ videlicet omnis homo daretur per ſe exiſtens ⁊ extra ꝓpoſitionē: ſequeretur ꝙ ly omnis caderet ab omni ſua ſignificatione: quoniam non amplius diſtribuit nec ꝯfundit: nec impedit poſtq̄ꝫ eſt extra propoſitionem. ⁊ per conſequens poteſt cadere a totali ſignificatione quod erat probandum.

¶ Ad hoc argumentū aliqui reſpondent ſincathe. omnis non poſſe inueniri extra ꝓpoſitionē q̄ꝫadmodū nec ly non homo: ſed dicunt hoc totum oīs homo ſubordinari vni termino incõplexo ſignificãti de materiali omnē hominem connotando ꝙ ſit vnus tantū ac proportionaliter dicerent de ly non homo cuius ratio eſt: quia non poteſt ſincathe. inueniri extra ꝓpõnē: quia ſig̃tio ſincathego. eſt ſignificare aliqualiter at ſignificare aliqualiter non eſt niſi denotare terminum cui additur aliqualiter accipi qualiter ante non accipiebatur: ſed hoc non poteſt fieri extra propoſitionē quum nihil poſſit extra propoſitionem accipi: ergo nullum ſincathe. inuenitur extra propoſitionem et ꝑ conſequens: nec hoc totuꝫ omnis homo: nec ly non homo: ſed hec ratio prior non eſt magne apparentie: quia manifeſtum eſt multa ſignificata inueniri extra propoſitionem queadmodū iſtud copulatū ſortes ⁊ plato ⁊ hoc diſiunctū ſortes vel pla. ⁊ ꝯditionata ſm̄ cões ⁊ copula implicationis: ⁊ hoc totū iſte nõ ⁊ hoc totū aliq̄s hõ de q̄bus oībus ꝯcedēdū eſt includi aliquod ſincathegoreuma. Quare igitur reſpondeo hoc totum omnis homo inueniri extra propoſitionem: ⁊ ad argumentum quo probatur eſſe falſuꝫ. reſpondet quidam dicens ꝙ ly homo diſtribuitur adhuc extra ꝓpõnem: ⁊ non ſupponit diſtributiue: nec propterea ſequitur ſub illo termino licere aſcendere vel deſcendere: q2 non poniꝛ in propoſitione. Et ex diffinitione aſcenſus patet ſub nullo termino eſſe aſcendēdū niſi ſub termino poſito in propoſitione.

¶ Et ſi contra hoc arguas bene ſequitur ille terminus homo diſtribuitur: ergo intellectus denotat accipi illuꝫ terminum homo pro ſuis ſignificatis copulatiue: ſꝫ hoc eſt impoſſibile: quia nõ accipitur: ergo propoſitum.

¶ Ad hoc vno modo poteſt reſpõderi negando conſequentiam. Unde ſignum diſtribuere non eſt id quod dictum eſt: ſed eſt ſignum eſſe aptum natum ad faciendum intellectum terminum accipere ꝓ ſuis ſignificatis copulatiue: ⁊ hoc fiet quando ponetur in propoſitione.

¶ Aliter poſſet reſponderi ad argumentuꝫ in principio factū dicēdo ſignificationē illius ſigni omnis nõ eſſe diſtribuere: ſed eē ſignificare diſtributiue. Similiter nõ eſſe impedire: ſed ſignificare impeditiue: ⁊ iſto modo nullus terminus mentalis ſincathegoreumaticus ab aliqua ſua ſignificatiõe poteſt cadere ſiue ea fuerit abſoluta ſiue reſpectiua. Et ſi queras qd̄ eſt ſignificare diſtributiue nõ eſt aliud q̄ꝫ ſignum aliquod additum alicui termino eſſe aptum natum ſiue immutare intellectum ad aliqualiter intelligendum: videlicet copulatiue ſignificata per taleꝫ terminum cui additur qualiter intellectus antea non intelligebat.

¶ Poſſet etiam aliter dicere ly oīs ſemper diſtribuere: et in hac non omnis homo eſt animal: nam in ordine ad parteꝫ diſtribuit: et quãuis ly omnis non exerceat officium in ordine ad totam non eſt propterea dicendum cadere a ſua ſignificatione aut impeditiue ſignificare: ſed ſolum a ſuo actuali officio ſuſpendi quemadmodum de agētibus naturalibus habentibus impedimentum diceres.

¶ Sed cõtra hoc arguiꝛ ſi ly oīs ſignificaret diſtributiue ⁊ ꝯfuſe ⁊ ipeditiue

ſequeretur ly oīs eſſe terminū equiuocū ſed hoc eſt falſum. nā in mente vltimata nō reperitur equocatio: ergo dicta nulla. Sequela ꝓbaṫ nā ly oīs habet tres ſignificatiões nullo pacto inter ſe cōuenientes magis q̄ ſidus celeſte ⁊ canis latrabilis.

¶ Hic inquiritur decimaſeptima difficultas q̄ erat. vtrum equiuocatio in mente vltimata reperiatur ⁊ hactenus ſemper ſuppoſuimus non inueniri: ideo primo vidēdū eſt de q̄ſito ⁊ deinde de ſincathegoreumatis an ſit equiuoca vel vniuoca dicetur.

¶ Fuit poſito quandoq; cōis aliquoꝝ ponentiū in mēte vltimata equiuocationez nō ſolū ex parte cathegoreu. noticiaruz verum ex parte ſincathe. que poſito quo ad noticias cathe. falſa ē. vnde ſic arguo non poteſt dari vnus terminus mentalis ſynonimus cum hoc termino vocali canis: ergo non poteſt dari noticia cathegoreumatica equiuoca: cōſequentia pz: q: non eſt maior ratio de vno q̄ de alio. antecedens probatur: ly canis ſignificat canem latrabilē ⁊ piſcem marinū non cōnotatiue: ſed abſolute. Sed nō poteſt dari noticia abſoluta idē ꝑciſe repreſentās aut connotatiua habens eandē cōnotationem q̄ ly canis: ergo propoſitū: maior probatur quoad primū ꝯmune eſt principium nominaliū omnem conceptū abſolutū abſtractū eſſe ab aliqua conueniētia eſſentiali talemq; cōceptum repreſentare omnia illa inter que talis conueniētia reperiri poteſt ⁊ ſolū illa: ſed non poteſt dari aliqua eſſentialis conuenientia reperta inter canem latrabilē ⁊ ſidus celeſte quin illa inter oīa corpora aut ſaltē inter oīa aīalia reperiaṫ: ergo nō pōt dari conceptus abſolutus ſolum repreſentās canem latrabilem ⁊ ſidus celeſte non repreſentans alia. Et cōſimili ratione probabis non poſſe dari conceptum connotatiuum ſolū illa repreſentantē eodē mō connotātē ſicut ly canis naz non poterit reperiri inter illa duo ꝯueniētia accidētalis a qua fuerit abſtracta taľ notitia q̄n inter alia conſimilis reperiri poſſet.

¶ Notanter addidi non poſſe reperiri cōceptum ſolum illa repreſentantem eodē modo connotantem quia in ſyllogiſmis tenui poſſe dari conceptum repreſentantem canem latrabilem ⁊ ſidus celeſte: et aliud connotantē conceptū puta ſignificantē de materiali illa cōnotando ꝙ repreſentenṫ per diſiunctum mentale compoſitū ex duabus notitijs quarū altera ſolum ſignificet canes latrabiles: ⁊ altera ſolum ſidera celeſtia: ſed hic terminus canis in voce. Si placet eum connotatiuum ponere non habet illam cōnotationē: nam ſi illam haberet non poneretur equiuocus: nā vnus cōceptus poteſt dari illa repreſentans conſimili modo connotās. Ex hoc igiṫ relinquo nō poſſe terminū equocū cathegoreumaticū inueniri.

¶ Sed nonnulli ſincathegoreuma equiuocum in mente poſuerunt neſciētes ſoluere rationē illam Gregorij qua nitebaṫ probare hanc oīs albedo eſt qualitas fore hanc omnis qualitas eſt albedo: cū enim ponerēt hanc oīs albedo eſt qualitas compoſitā ⁊ argumēto Gregorij ad partē affirmatiuā queſtionis in principio facto apparebat illis probari illā propoſitionem eſſe veram ⁊ falſam concedebant illā eſſe verā ⁊ falſam: quare equiuocam (ſcd̄m nāq; eandē ſignificationē non poteſt aliqua propoſitio eſſe vera ⁊ falſa) et non erat equiuoca ratione illius termini albedo: nec ratione ꝑdicati: nec ratiōe copule inferebant (vt reor) ex hoc equiuocationem prouenire ratione illius ſigni omnis: quare ſincathegoreuma illud equiuocum eſt ratio hec decipiebat eos: que ſoluta eſt dubio quartodecimo: patet igitur ex falſo fundamento opinionem hāc ortum habuiſſe.

¶ Contra quā (et ſi multi valde probabilē exiſtiment) apparet mihi hoc argumētum fore bonuz: Arguo ergo ſic: ſequitur ex hac opinioni eundē aſcenſum erroz ⁊ euidētiā eſſe: quod eſt impoſſibile. ſequela probatur. aſſenſus quo quis huic mentali adheret omnis albedo poteſt eſſe qualitas quā ipi neceſſariā ⁊ ipoſſibilē aſtruent eſt euidētia: ⁊ ꝙ ſit error ꝓbo: intellectus taliter indicat mediante aliquo aſſenſu qualiter per apphēſiuā cuiꝰ ille eſt aſſenſus apphēdit ſeu ſignificaṫ: ſed per apprehenſiuam illā ſignificatur ⁊ intellectus apprehendit falſum: immo impoſſibile. Nā concedis apphenſiuā illā impoſſibilē fore: q: apphendit idē quod per hanc oīs qualiter poſſibiliter eſt albedo. Nam ſunt eedem: ergo propoſitum.

¶ Hoc confirmatur apparentiori argumento aſſenſum propoſitionis per ſe note ſolum ab apprehenſiua terminoꝝ produci: cōſenſus ē omniū. Capio ergo hāc apprehenſiuam ſi equalibus equalia demuntur remanentia ſunt equalia: aut ſi mauis hāc que etiā eſt per ſe nota ſi a: ⁊ b: ſunt equalia vni tertio a: ⁊ b: ſūt equalia inter ſe ⁊ manifeſtuz eſt. Secundum hactenus dicta quācūq; harum neceſſariā eſſe ⁊ etiam impoſſibilem: nā hec vltima eſt hec ſi a: ⁊ b: ſunt equalia inter ſe a: ⁊ b ſunt equalia vni tertio: ⁊ hec nō eſt bona conſequentia quare impoſſibilis eſt: ꝙ autem ſit illa patet eadez rōne qua cōcedebaṫ hāc mentalem oīs albedo eſt qualitas fore hāc oīs qualitas eſt albedo: tunc arguiṫ: ſi hec apprehenſiua ſi a: ⁊ b: ſunt equalia vni tertio ſūt equalia inter ſe eſt ꝑ ſe nota: ergo termini eiꝰ immediate producūt aſſenſum euidētē: eſt autē aſſenſus ille productus a propoſitiōe impoſſibili puta ab illis terminis qui etiā ſunt propoſitio ipoſſibilis: ergo ille aſſenſus quo propoſitio per ſe note aſſentimus eſt error.

¶ Aut facilius ſic ſequiṫ hāc mentalē ſi a: ⁊ c: ſunt equalia inter ſe a: ⁊ c: ſūt equalia vni tertio eſſe per ſe notā ipſāq; immediate producere aſſenſum ſui: qđ impoſſibile eſt. nā taliter aſſentiēdo poſſuz decipi: ſequela ſic probaṫ. nā hec ſi a: ⁊ c: ſunt equalia vni tertio a: ⁊ c: ſunt equalia inter ſe eſt per ſe nota ⁊ termini eius producunt aſſenſum ⁊ concedis hanc fore illaz terminoſq; huius fore terminos illius: ergo illa prius aſſumpta ꝑ ſe nota eundēq; aſſenſum produci quem hec.

¶ Et ex hoc pz nō poſſe habere aſſenſuz euidētē illius ꝓpoſitiōis ꝑ ſe note quin illo aſſenſu decipiat. nec nō me nō poſſe habere illius aſſenſum euidentem quin eiuſdē habeam errorem: hec credo ſufficiunt ad hanc improbandam opinionē ⁊ maxime: q: rationes quas hec opinio pro ſe adducit ſunt debiles.

¶ Unde ſi arguunt cōtra opinionē cōmuniorē daṫ in voce vnus terminꝰ equiuocus: ergo ⁊ in mente. nō eſt enim ratio quare in voce inueniatur equiuocatio ⁊ non in mente.

¶ Itē datur vnus terminus mētalis ſignificās illud quod ly canis puta ly ens aut vnus ſynonimus cuz ly canis: ergo datur aliquis equiuocus in mēte: conſequentia patet. naz ſi ly canis in voce eſt equiuocꝰ terminus ſibi ſynonimus mētalis equiuocus erit.

¶ Secūdo arguiṫ capta hac mentali homines ſunt aſini vľ homines: ⁊ aſini ſūt aſini in poteſtate intellectus eſt capere ly vel pro coniunctione principali aut ly ⁊: ſed ſi capiat ly vel eſt falſa ⁊ ly ⁊ ē vera ergo equiuoca eſt illa propoſitio.

¶ Tertio arguo: huius mentalis homo eſt animal in poteſtate intellectus ē capere materialiter extrema: et ſic in vno ſenſu eſt vera ⁊ in alio eſt falſa: ergo illa propoſitio mentalis eſt equiuoca.

¶ Ad hec facillimū eſt reſpondere ad primū data eſt rō quare in mēte nō pōt dari equiuocatio argumēto primo contra ponētes equiuocationē: nā illa eſt ratio in voce autē contingit. nā cū ad placitū termini ſignificēt pōt idē terminus multas habere ſignificationes quas nō poteſt vnus cōceptus incōplexus habere.

¶ Ad aliud diſtinguo vel ꝙ detur vnus terminus adequate ſignificās idē quod ly canis ⁊ ꝑciſe et hoc impoſſibile eſt: vt probatū eſt argumēto primo aut nō preciſe ⁊ hoc eſt verū: nam ly ſubſtantia ⁊c.

¶ Ad ſecūdū nego ꝙ in poteſtate intellectus ſit capere ly vel aut ly ⁊ pro copula principali: ſed ex natura actuum vñ ſi ly vel ſolū coniūgat ly aſini cū ly homines ab eiſq; tantū producaṫ tūc ly et copula eſt principalis ꝓducta ab illis duabꝰ propoſitionibus. nec pōt iā ly vel ꝯiungere illas duas ꝓpoſitiones eſſeq; cōiunctio principalis. Nā eſt vnum notum ⁊ ſuperius ꝓbatū ꝙ actus q̄ aliquos terminos determinat nō pōt alios vnire. At vero ſi ly vel eſſet cōiunctio principalis eſſet vna alia propoſitio: ⁊ non poſſe ly vel nō eſſe coniungens principale.

¶ Ad vltimū nego antecedēs: ſz de hoc vltimo dubio ageṫ relinquiṫ ergo rationes nō cōcludere: quare tenemus nullā equiuocationē inueniri in mēte nullāq; vltimatā propoſitionem verā et falſam ſemper intelligo in mēte vltimata: q: cōceptus non vltimati voces ſequuntur.

¶ Nūc aūt redeo ad id quod aſſumpſeram de hoc actu omnis ad probandū ꝙ

eſſet equiuocus arguebatur. Nāq; ſi ly oīs habet tres ſignificationes nullo pacto conuenientes: ergo equiuocus eſt.

¶Forte dices me nihil ꝓbare: q: eſt implicatio ꝙ ſit terminus equiuocꝰ in mēte. nā ꝓbaturus ſuz qđ ſubordinētur diuerſis ꝯceptibus ⁊c. hoc autē non poteſt eſſe: quia terminus mentalis eſt.

¶Hec ſolutio non ſatiſfacit vnde quero diffinitionē huius termini equiuocū in mente: vt ad minus vni male reſpondēti poſſem probare aliquem terminū eſſe equiuocū in mente ꝗuis enim chimera non poteſt eſſe illi termino diffinitionez quid nominis aſſignamus ⁊ Ariſto. iiij. Phiſicoꝝ ꝗuis probat vacuū non poſſe eſſe nō ſolum inquirit eius diffinitionez verum antiquos ipſum male diffinientes ipugnat infiniti etiā diffinitionē acceptioneſq; ponit ꝗuis neget ipm dari.

¶Et cōfirmatur: ſuppono ꝙ ſi detur aliquis terminus equiuocus in voce ⁊ concedas aliquē terminū mentalem preciſe et adequate taliter ſignificare ſicut ille terminus qui eſt in voce ꝙ tibi ex hoc ꝓbatū ſit equiuocū eſſe illū terminū mentalem hec ſuppoſitio manifeſta eſt: nam ratione equiuocationis termini vocalis poſſes facere aliquā propoſitionē mentalem verā eſſe ⁊ falſaz idemq; facies ratiōe termini mentalis hoc ſuppoſito ſic argumentor ſit ly a quod imponatur ad ſignificādum diſtributiue ab vno impoſitore ⁊ ab alio confuſiue equaleſq; ſint impoſitiones tūc hec propoſitio mentalis omnis homo eſt a animal eſt vera et falſa: ergo equiuoca et, non niſi ratione illius ſincathegoreu. a ergo illud ſincathegoreuma a eſt equiuocū. Tunc vltra ſic arguo ly omnis ſignificat taliter qualiter ly a: ergo ly omnis eſt equiuocum. conſequentia patet per ſuppoſituz. Preterea illa vocalis aſſumpta non ſubordinatur niſi vni in qua loco de ly a ponatur ſignum diſtributiuum: ergo ⁊c.

¶Forte dicis ꝙ ly omnis non eſt equiuocum: quia ꝗuis habet plures ſignificationes inordinatas tamen copulatim ⁊ coniunctim illas habet ſiue ſignificat ⁊ ly a non copulatim ſignificat.

¶Contra hoc arguitur: vl̓ tu intelligis ꝙ ly omnis habet ſuas ſignificationes coniunctim. i. ꝙ quamlibet illarū habet ⁊ hoc modo etiam ly a: copulatim ſignificat ſeu habet ſuas ſignificationes.

¶Preterea arguitur: intellectus poteſt conceptum producere habentem ſignificationes non magis conuenientes ꝗ̄ ſydus celeſte: ⁊ canes latrabiles: ergo poteſt producere conceptū ſynonimū ſecundū omnem ſignificationē cum hoc termino canis: conſequentia patet: quia non eſt maior ratio de vno ꝗ̄ de alio. Sz probatur antecedens. nam poteſt actuz diſtributiuuz producere qui copulatiue ⁊ diſiunctim intellectui repreſentat que ſignificationes non tm̄ conueniunt ſicut canis latrabilis ⁊ ſydus celeſte: ergo ⁊c.

¶Pro ſolutione horum notandum eſt primo ꝙ ideo negatur aliquem terminum cathegoreumaticū equiuocū eſſe in mente: quia non poteſt aliqua notitia incōplexa ſignificare aliqua indiuidua diuerſarum ſpecierū velut canez latrabilē ⁊ piſcem marinum: quin etiam ſignificet indiuidua ſpeciei intermedie. naz omnis talis. notitia debet abſtrahi ab aliqua conuenientia eſſentiali vel accidentali reperta inter ſignificata talia ⁊c. ⁊ quia non poteſt inter ſignificata talia reperiri aliqua cōuenientia quin illa inter magis cōuenientia indiuidua ſeu inter ſpeciem inter mediam ⁊ vnum illorum ſignificatorum reperiri poſſit ſemper ſecluſo hic conuenientiā illā accidentalem. que inter quecūq; inuenitur: vtputa repreſentari per hunc vel illū conceptum de qua iā diximus: ideo negamus talē conceptum in mente reperiri poſſe.

¶Atq; hic habes quomodo diffinietur hic terminus: terminus equiuocus mētalis ⁊ non vt quidam dicunt qui diffiniunt terminum equiuocum mentalez ſicut terminum equiuocuz vocalē: ideoq; plane errant. Nā cū concedant equiuocationem non reperiri in mēte ſimul concedunt terminum omnino eodē modo ſignificantem: ſicut ly canis in voce in mente vltimata reperiri quod repugnat dictis. Nam ſi terminus ille ponatur in propoſitione veram ⁊ falſam reperies propoſitionem.

¶Ex pricipio aſſumpto videlicet ꝙ oīs conceptus incomplexus debet abſtrahi ⁊c. non inferas (velut nonnulli) qui euidenter credunt hac ratione probare nō poſſe dari conceptum equiuocum a conſilio in mente ſicut voce. Naz naturalis ſimilitudo hominum homines pictos ꝑ ſimilitudinez repreſentat velut hec vox homo: nec oportet ꝙ ſignificatio talis abſtrahatur a conuenientia eſſentiali. Nam id non ſignificatur per illam notitiam principaliter: ſed mediante per ſimilitudinem eſt enim illa quedam ſignificatio ſequens principalem: ⁊ de ſignificatis principalibus: ⁊ non minus principalibus: aut reſpectiuis, intelligunt id principium nominales.

¶Atq; hinc fit, cum nihil ſit ſignificatio ſeu res ſignificata per ſincathegoreuma ⁊ huiuſmodi actus ſignificationem nō abſtrahi ab aliqua conuenientia nō em̄ huiuſmodi ſignificationes ſicuti diſtribuere ⁊ confundere aliquo pacto conueniunt aut differunt.

¶Nunc autez ex his reſtat reſpondere ad argumentum ad quod fuiu quidam modus reſpondendi quorūdam aſſerentium quodcūq; ſincathegoreuma vocale, exercens diuerſa officia equiuocū eſſe multiſq; actiōus ſubordinari. itaq; nullus actus mētalis diſtribuit ⁊ cōfundit. Sed datur vnus actus tantum diſtribuens, nullo pacto confundens ⁊ vnus tātum confundens non potens diſtribuere ⁊ tunc dicerēt hāc propoſitionem oīs homo ē animal huic ſubordinari omnis homo eſt a: animal itaq; ille actꝰ omnis duobus ſubordinatur actibꝰ vni ſubiectum diſtribuenti ⁊ alteri predicatuz cōfundenti ⁊ hec negatio: non in hac ꝓpoſitione nō homo eſt animal tribus actibus ſubordinatur, vni diſtribuenti ſubiectum alij diſtribuenti predicatum: alij vero neganti copulam: ſed hoc non eſt verum. nam ſequitur in mentali cui hec propoſitio ſubordinatur omnis homo ē animal illud ſignum omnis efficit partem extremi. nam cuz ſubordinetur illa mētalis huic omnis homo eſt a animal in qua ſignum illud omnis non habet aliam virtutem niſi tantum ſubiectum diſtribuendi virtus eius non tranſit vltra terminum cui immediate additur: ergo per probata in difficultate nona: ſignum illud efficitur pars extremi clare namq; ſatis ibi probata eſt regula communis quam iſti nō poſſunt negare: nā fundamenta, que ponimus dubio ſexto ſunt conceſſuri: cum non ponūt equiuocationez in mente. Quare ergo aliter dicerem ſignificatiōes de ly omnis ꝗuis nullā habeāt conuenientiam nec differentiam non propterea efficere illū equiuocum: ſed quando queris quomodo tu habebis argumētum ad probandū male reſpondenti vnum terminū ſincathegoreumaticum equiuocum eſſe in mēte. Reſpōdeo ꝙ ad hoc ꝙ aliquod ſincathegoreuma eſſe equiuocum in mente, interas: ⁊ in voce aliquod ſubordinari diuerſis actibus nō ſynonimis ⁊c. Sufficit tale ſincathegoreuma diuerſa officia poſſe exercere taliter ꝙ ratiōe ſignificationū talis termini ſeu officioꝝ que exercet ꝓpoſitio aliq̄ vera ⁊ falſa poſſit ſimul eſſe.

¶Ex quo ſequit̄ ꝙ ſi vnū ſignū ſignificaret ſil̓ diſtributiue et ampliatiue ꝙ non eſſet equiuocū. Sed ſi eſſet ſignū taliter ſignificās ſicut poſitū eſt in ꝯfirmatione ſic ꝙ eque immediate ſignificaret ſupra vnū ⁊ eūdē terminū diſtributiue ⁊ determinate aut diſiūctim eēt equiuocū ⁊ ſic ſi vocale eſſet, duobꝰ actibꝰ deberet ſubordinari mētale autem tale non poteſt reperiri: non tamen eſſet equiuocum ſi ſupra vnum ſignificaret diſtributiue et ſupra alium confuſe vel determinate.

¶Circa dubiū decimumoctauū.

Utrum videlicet due negationes inueniantur in mente fuit opinio nonnullorum tenentium duas negationes non poſſe inueniri in mente ſeinuicem impedientes quorum rationes ponam quoniam multe earum procedunt: quia nō intelligūt ſignificationem huius termini negare ⁊ eorum rationes male ſoluūtur a communibus propter idem.

¶Arguitur igitur primo ſic. Si due negationes ſe impedirēt propōneq; affirmatiuā redderent: ſequeretur hanc mentalē eſſe affirmatiuā hō nō eſt aīal: id ſic probo: quoniā ſunt ibi due medietates illius totius negationis quarum quecūq; eſt negatio que ſe impedient.

¶Forte dices ꝙ ille due negatiōes vnā conſtituunt: ⁊ ideo non debent exercere officium duarum ſed vnius tantum.

¶Cōtra hoc ſic arguitur. ſequitur q̄ eadem ratione: due negationes in iſta propoſitione mentali nonnullus homo eſt animal non ſe impediēt: quia conſtituūt vnum. Sunt enim qualitates eiuſdem ſpēi eidē ſubiecto adequato inherētes.

¶Forte reſpondebis ſicut dicendū eſſe: patet ex dictis in quindecima difficultate q̄ ille due negationes nō ſunt eiuſdē ſpeciei: quia obiecta a quibus partialiter producunt̄ non ſunt conſimilia aut ſaltem eadē prima. nāq; producitur ab hoc toto nullus homo eſt animal.

¶Cōtra hāc ſolutionē arguit quidā. ſequeret̄ hanc eſſe affirmatiuā: hō non eſt animal quod ſic patet, nā actus ille negatiuus ſucceſſiue producit̄ aut ſaltem produci pōt. Sit ergo tēpus adequatū illius pductiōis vna hora in cui⁹ priori medietate producit̄ a medietas ſecūdū intēſionē & in poſteriori b: medietas.

¶Tunc ſic arguit̄ a: & b: differunt ſpecie: q: a diuerſis obiectis pducunt̄ a: enim ab iſta pp̄oſitione hō eſt animal producitur & b: ab aggregato ex illa & a. vt ſi dicas q̄ b a ſolo obiecto a: producit̄ dicam q̄ prima negatio huius hō nō nō eſt animal a ſolo obiecto ſecūde producit̄ propter paritatē rōnis vtrobiq;: & hoc debiliſſimo argumēto hic q̄uis teneat duas negationes reperiri in mente aſſerit tn̄ illas non eſſe intenſibiles: nec remiſſibiles quod iam probatum eſt eſſe falſum difficultate decima.

¶Quidā alius arguit ad probandum duas negationes non poſſe reperiri in mente capta hac. Nōnullus hō eſt animal illa negatio non prior nihil nec aliqualiter ſignificat: ergo nō eſt ſincathegorenuma in intellectu. antecedēs probatur. ſi aliquo mō imitaret intellectū hoc maxime eſſet ſignificādo aliqualiter pura negatiue vel diſtributiue: vel vtroq; modo. Sed nullū iſtoꝝ eſt dicendū: ergo nullo pacto ſignificat. minor pbat̄. Nā negatiue ſignificare eſt ſic immutare intellectū vt intellectus apprehēdat ſuppoſitū vel ſuppoſita predicati remoueri a ſuppoſito vel ſuppoſitis ſubiecti.

¶Sed intellectus nō talit̄ apprehendit poſtq̄ pure affirmatiue intelligit: ergo nō repreſentat negatiue & eodem modo probabis nō repreſentare diſtributiue, nam diſtributiue repreſentare non eſt niſi immutare intellectū ad hoc q̄ intelligat ſuppoſita termini copulatiue. Sed nūc intellectus diſiūctiue intelligit ſuppoſita ſubiecti & predicati: ergo negatio illa nō ſignificat diſtributiue. Si forte dicas illā negationē impeditiue ſignificare hoc non eſt verū. nā ſi negatio aliqua impeditiue ſignificat illi negationi erit naturalis ea ſignificatio & ſic nunq̄ poterit cadere ab ea quod tn̄ cōmuniter negatur: nec videret̄ bene reſpōderi ad argumentū velut apparet eſſe reſpondendū ex dictis dubio decimoſexto q̄ negatio illa, q̄uis nō neget nec diſtribuat ſignificat tn̄ diſtributiue & negatiue. Nā ſignificare diſtributi eſt poſſe diſtribuere aut eſſe aptū natum diſtribuere. Sed illa negatio nō pōt diſtribuere: qđ manifeſtū eſt. Nā exiſtente ſecūda non poteſt diſtribuere & non poteſt eſſe ſine ſecūda: ergo non poteſt diſtribuere.

¶Atq; ex hoc ſecundo ſic arguit. Illa negatio non nec aliqua eiuſdē ſpeciei non eſt reperibilis in mente: ergo communis ſchola errat: antecedens probatur. nam alias ſequeretur naturale deſideriū qđ ineſt alicui a tota ſpecie omnino fruſtrari, quod eſt contra mentem Ariſtotelis & auerrois. ſequela probat̄ illi negationi ineſt a tota ſpecie: hoc eſt ei ineſt & cuilibet eiuſdē ſpeciei negare et diſtribuere; ſed neq; ipſa neq; aliqua eiuſdē ſpeciei pōt negare aut diſtribuere: ergo fruſtratur illud indiuiduū ſcđm totā ſuam ſpeciem. Cōſequentia patet cū maiori: & minor probat̄ imprimis ipſa nō poterit negare. Nā ſi ſic hoc maxime eſſet vbi tertia negatio produceret̄. Sed tūc ſimpliciter eſt dicēdū tertiā aut oēs ſimul negare: quare nō ipſa ſola. q̄ aūt nulla eiuſdē ſpecie poteſt negare ptꝫ. Quia quilibet eiuſdē ſpeciei produci debet ab omnino ſimilibus notitijs & terminis. Quod ſi at nulla negabit magis q̄ iſta: ergo propoſitū. Et hoc argumēto cōi tenet duas negatiōes nō poſſe in aīa reperiri dicat q̄ q̄ ſi illud argumentū ſoluatur deſerīt opinionem communem.

¶Quidā alius qui eandē opinionē prius tenuit pter has rationes adducit hanc. Suppoſito mō quo pducit̄ actus negatiuus. Nā intellectus producit actū negatiuū ex conatu quo conatur intelligere predicatū remoueri a ſubiecto.

¶Tūc arguit̄ ſic in pductione huius negationis homo nō eſt aīal intellectus conatur intelligere predicatū remoueri a ſubiecto: ſed hac negatione exiſtente intellectus non pōt producere aliā negationem. Nam ad hoc q̄ aliā pducat requiretur q̄ conetur intelligere predicatum affirmari de ſubiecto: ſed non pōt taliter conari quin prior conatus deſinat eſſe: ergo nō pōt ſcđa negatio pduci qn̄ prima corrūpat̄. Patet ꝯña qm̄ per deſitionem conatus deſinit eſſe actus.

¶Item cōiter arguitur: due negationes ſunt agentia naturalia eiuſdē virtutis: ergo non poſſunt ſe impedire: patet conſequentia: quoniā agentia eiuſdem virtutis ſeinuicem adiuuant.

¶Hec ſunt argumēta que contra opinionē cōmunē adduci pn̄t que ſoluēda ſunt quorū aliqua & ſi communiter ſoluantur non tamē recte: vt qui hec adducunt argumenta probant. Omniaq; facillime ſoluunt: vt ſi intelligatur quid ſit negationē negare: nam pp̄ter eius ignorantiā hi non ſequuti ſunt opinionē cōmunem. Videnturq; apparētia argumēta adducta. Unde dico q̄ negationem negare non eſt aliud q̄ negationē ponere oppoſitū illius in qđ agit. Et hoc eſt qđ Auguſtinus voluit dicere cum dicit negatio eſt malignantis nature quicquid poſt ſe inuenit deſtruit: et eius oppoſitū ponit. Quo fit vt negatio ſemper neget: nam ſemper ponit oppoſitū. Si enī inueniat propoſitionē in qua denotatur predicatum competere ſubiecto facit predicatum remoueri a ſubiecto in pp̄oſitione illa cuius ipſa eſt pars. Et ſi additur pp̄oſitioni in qua denotat̄ predicatū remoueri a ſubiecto facit denotari predicatum affirmari de ſubiecto. Et ſi inueniat terminū diſtributū facit ipm̄ non diſtribui: et ſi non diſtributū diſtribuit: et hac de cauſa dicimus negationē diſtribuere: nam facit terminū ſupponere oppoſito modo: & quū non inueniat eum ſupponētem diſtributiue diſtribuit. Sed non dicitur facere terminū ſtare determinate aut diſiunctim: nam q̄uis inueniat terminū diſtributū per additionē talis terminus particulariter ſupponit: q: nunq̄ facit particulariter ſupponere niſi prius inueniat terminū illū diſtributū non inuenit autē terminū diſtributū niſi ab aliquo ſigno: ideo quando negatio aduenit & terminus tunc ſtat determinate velut in hac non oīs homo eſt aīal talis ſuppoſitio non dicitur ſolū prouenire a negatione: q: partialiter prouenit a ſigno diſtributiuo: ſed q: diſtributio prouenit a ſola negatione ideo dicimus negationē diſtribuere: ſed negationē diſtribuere nō eſt niſi negationem negare: nam negare vt dictum eſt/eſt oppoſitū ponere: et per hoc ſoluunt̄ facile argumenta ſcđm & tertium: & ideo ille nunc credo tenebit opinionē cōmunē. nam ſoluunt̄ eius argumenta: nam in hac pp̄oſitione nōnullus homo eſt aīal negatio prima negat. nam oppoſitū huius totius nullus homo eſt animal in quod agit ponit & copula affirmatur. Nam prius negata erat: et ideo ponitur oppoſitum eius.

¶Et ſi cōtra hoc arguas: q: ſequit̄ q̄ copula huius nōnullus homo eſt aīal negatur a prima negatione: nam oppoſitū eius ponitur. Et ex illo ſequitur q̄ propoſitio illa erit negatiua: nam copula principalis eius negat̄. Ad hoc rn̄deo negando aña: nam nō ponit̄ oppoſitū illius copule eſt aut illius pp̄oſitionis homo eſt aīal: ſed iſtius non eſt ſeu huius nullus homo eſt aīal: nam negatio illa in totum ſequens agit. Vel ſi non placet hoc pacto diſtincte aña vel q̄ negetur copula ſic vt hic capitur: q: ponit̄ oppoſitū illius: nam inuenit negatam & affirmat: & hoc modo cōcedo q̄ copula neget̄: nec ex hoc ſequit̄ q̄ ſit negatiua: vel q̄ neget̄ capiēdo ly negare ſicut capit̄ in diffinitione pp̄oſitionis negatiue: et ſic nego. nam negare vt in diffinitione pp̄oſitionis negatiue capitur nihil aliud eſt q̄ intellectū rōne negationis intelligere predicatū remoueri a ſubiecto quō copula huius pp̄ōnis nō nullus homo eſt aīal non negatur.

¶Poſſent etiā ſolui ille rōnes aliter non ſtando in fictione huius termini negare: ſed ſequēdo ſignificationē quam cōes ponunt: q̄ negatio illa ſignificat negatiue: et ſignificare negationē negatiue eſt negationē eſſe aptā natā negare: et non actu negare nec poſſe negare: nec ſequit̄

non pōt negare:ergo non eſt apta negare:nec propterea ſequit̄ naturale deſiderium ſcđm totā ſpēm fruſtrari.nā nō oīs aptitudo quā habet indiuiduū ſcđm ſe vel ſcđm ſpēm oportet ꝙ ad actū reducatur:ſed ſufficit ꝙ aliqua:nam ſcđm tenētes materiā celi differre ſpecie a materia horum inferiorū materia celi appetit formam ⁊ tñ nec ſcđm ſe: nec ſcđm aliquam eiuſdē ſpeciei habebit.Item ſcđm reales humanitas nata eſt cōicari pluribꝰ ⁊ tñ impoſſibile eſt ꝙ cōmunicetur pluribus. Sed quicquid ſit de hac ſolutione ſto in dicta prius videlicet quod quelibet negatio negat. id eſt oppoſitum ponit illius:in quod agit.

¶Tunc rñdeo ad formā argumentorū ad primū rñdeo ſicut reſponſum eſt vſq; ad vltimā replicā ad quā reſpondeo negando ꝙ a ⁊ b differant ſpecie:⁊ ad ꝓbationē nego ꝙ producat̄ b ab iſta propoſitione homo eſt aīal ⁊ a ſed ſolum ab iſta homo eſt aīal:⁊ quando infertur:ergo dices eadē ratione ꝙ prima negatio huius homo nō non eſt aīal:non producitur a ſecunda:concedo ꝙ poteris illud dicere: ſed male ⁊ ſic patet ꝙ hoc argumentum eſt multum in apparens propter qđ nō erat tenendū actus ſyncathegoreumaticos nō eſſe intenſibiles ⁊ remiſſibiles.

¶Ad ſcđm ⁊ tertiū reſponſio patet ex dictis ꝙ reſponſum eſt in antedictis.

¶Ad vltimū pōt reſponderi negādo ſuppoſitum ſi intelligat̄ de omni actu negatiuo. Sed cōcedat̄ ſuppoſitū de actu reddente ꝓpoſitionē negatiuā ⁊ tunc ad argumentū conceſſa maiore nego minorē: ⁊ ad probationē nego ꝙ non poſſit taliter conari videlicet ꝙ predicatū affirmetur de ſubiecto.quin corrumpat̄ prior conatus.nam intellectus pōt conatus illos habere ad oppoſita:nāq; intellectus poteſt ſe applicare quātomagis ꝙ illi conatus non ſint contrarij.nam per hoc ꝙ intellectus conetur hoc vel illud apprehendere non aſſentit nec diſſentit ⁊ ꝙ ille due aduertentie ſimul poſſunt eſſe patet.nam has duas apprehēſiuas homo eſt animal:⁊ nullus homo eſt animal poteſt intellectus ſimul ⁊ ꝓducere ⁊ habere:quare habebit aduertentias illas:ſeu conatus.Et ſi arguas ꝯtra hoc: qꝛ copula huius nō nullus homo eſt aīal:producitur a conatu :intellectus quo conat̄ intelligere predicatū ſubiecto cōpetere:ergo ab eodem conatu non producit̄ negatio ptꝫ cōſequentia:qꝛ ab eodem conatu non procedunt diuerſi actus.

¶Ad hoc reſpōdeo negādo ꝯſequentiā: ⁊ quando dicis ab eodem conatu nō procedunt diuerſi actus fateor a ſolis conatibus.Sed copula illa affirmatiua ꝓducitur ab eodē conatu:⁊ notitia ſubiecti ⁊ predicati ſolū:⁊ negatio producit̄ ab illo conatu:et tota hac propoſitione nullus homo eſt animal.

¶Ad vltimū qñ arguis ꝙ due negationes ſint eiuſdē virtutis. Uerū eſt ꝙ non habēt eandē virtutē denotās.nam vtraq; earū ſignū negatiuū nuncupat̄:⁊ vtraq; ponit oppoſitū illius:in qđ agit. Sed non ſunt eiuſdem virtutis. nam vna ponit oppoſitū alterius: vna nāq; ponit oppoſitū huius hō eſt animal: et altera oppoſitum huius nullus homo eſt animal ⁊ ſic patet opinionem cōmunē probabilem eſſe:immo omniū probabiliſſimam. nam que ponit vnam negationē et non duas in mente:vix aſſignare valebit cōtradictoriam huius mentalis tantū homo non eſt animal ⁊ ſimilium.

¶Circa hec ſolent inquirere multi:quomodo ſe impedient infinite negationes ⁊ an propoſitio in qua infinite negationes ponuntur ſit affirmatiua vel negatiua.Sed quid tanto negationū aceruo intellectus agat ignoro quare ſi placet dic cum multis doctis talē orationē in qua negationes infinite non eſſe ꝓpoſitionē qꝛ nec vere:nec falſe:nec affirmatiue:aut negatiue ſignificat.

¶Ad hec adijciunt ſi a ſit ſignū tantam vim habens affirmandi quantā negatio negandi vtrum hec propoſitio homo eſt animal:ſit negatiua:vel affirmatiua.

¶Ad hoc rñdeo nō admittēdo tale ſincathegoreuma poſſe dari.nam cū negationis ſit vis ponendi oppoſitū illius in qđ cadit:⁊ non pōt vna ꝓpoſitio eſſe magis affirmatiua ꝙ̄ alia: ⁊ ideo nō magis erit affirmatiua hec hō eſt aīal quantūcunq; addas ſigna ꝙ̄ nunc eſt.Sed in hanc pōt negatio agere eiuſq; oppoſitū ponere: ergo in quantūcunq; aliā. Quare ergo nō pōt dari ſignū faciēs negationē nō ponere appoſitū illius:in qđ agit : id nāq; vim eius eſt eſſe ſuā naturalē ſignificationē: a qua nō poteſt ſuſpendi.

¶Hentiſber primo ſophiſmate:quē paulus venetus eſt ſecutus tenuit nullā negationē inueniri in aīa.Sed huiꝰ ꝓpoſitionis nō hō eſt aīal aggregatū ex copula ⁊ negatiōe ſubordinari actui diuiſiuo ſeu negatiuo:q̄ extrema vnit ⁊ diſtribuit. Ratio autē Hentiſberi poſitionis pōt hec eſſe intellectꝰ format vnicū actū vnitiuū ⁊ affirmatiuū ſimplicē:ergo ꝓducere poterit vnicū vnitiuū ⁊ negatiuū ſimplicē: non eñ maior eſt ratio de vno ꝙ̄ de alio. Hec opinio eſt ſatis ſuſtētabilis:quantū ad hoc ꝙ tenet qđ inueniat̄ actꝰ ſimplex vnitiuꝰ ⁊ diuiſiuꝰ:⁊ iuxta dicta dubio ꝓcedēti fortaſſe vera. nam ſi imponat̄ ly a ad ſignificandum negatiue ⁊ vnitiue:ita qđ hec ꝓpoſitio homo eſt aīal: valeat hō non eſt aīal. nō videt̄ cur illud ſincathegoreuma non ſubordinetur vni ſimplici actui:cū non ſit equiuocus: quēadmodū ly omnis qđ diſtributiue ⁊ cōfuſiue ſignificat:⁊ vni ſimplici ſubordinat̄: niſi velis dicere ſincathe.illud duobus ⁊ nulli ſubordinari:quēadmodū ly nec huic aggregato ⁊ nō ſubordinat̄:⁊ nulli illorū.

¶Sed aliud qđ dicit negationē non reperiri non probo:nam ꝙ̄uis talis actus vt imaginat̄ inueniat̄ non ꝓpterea inferetur clare negationē reperiri nō poſſe.

¶Sed qm̄ de ſignis negatiuis ſermo eſt inquiret forſan aliquis vtrū negatio poſita in principio copulatiue neget copulas cathegoricarū:⁊ cōiunctionē:aut coniunctionem tantum.

¶Ad hoc duo ſunt modi reſpōdēdi:quorum vnus tenet negationem poſitam in principio propoſitionis ypothetice negare copulas cathegoricarū: earumq; extrema diſtribuere:⁊ in cōiunctionē principalem agere:quē modū inſequitur Joannes Dorp quē modū quidā dicit non eſſe ſuſtentabilem his argumentis.

¶Primo ſic arguit. Sequitur ꝙ aliqua propoſitio neceſſaria efficieret impoſſibilis in mente vltimata hoc patet : quia pars huiꝰ copulatiue homo eſt animal ⁊ deus eſt:eſt neceſſaria:⁊ ſi addatur negatio toti copulatiue eſt impoſſibilis. nam ſi neceſſaria eſſet : non negaretur eius copula.

¶Hoc nullam habet apparentiā, vnde poſt additionē dico ꝙ eſt neceſſaria illa ſecūda pars ꝙ quādo inferꝰ:ergo nō negatur eius copula:nego conſequentiam nonne preiacens huius nullus deus eſt eſt neceſſaria: ⁊ tamē copula eius nō negatur:ſcio tamē illatū concedi a Joanne Dorp ſed nō curo:nam aliud eſt defendere Joannē Dorp aliud hunc modū: qui tenebatur anteꝙ̄ Dorp naſceretur.

¶Secundo arguit ſequitur ꝙ due mentales dātur ſynonime:⁊ tamē in vna earum ponitur aliquod ſincathegoreuma qđ non ponitur in altera ſcđm ſe vel ſuū ſynonimū.hoc patet de iſta nullus deus eſt iuſtus q̄ eſt ſynonima cuꝫ ſcđa parte huius nō homo currit ⁊ deus eſt iſtius.

¶Ad hoc rñdeo negādo ſequelā.⁊ ad ꝓbationē nego ꝙ ille due ſint ſynonime. nam quēadmodum hec nullus deus eſt iuſtus:non eſt ſynonima cum ſua preiacente. ita nec eſt ſynonima cum ſcđa parte copulatiue aſſumpte.

¶Tertio arguit.Sequitur ꝙ ſcđa cathegorica huius nō hō eſt aīal ⁊ deꝰ eſt eſſet vlis negatiua ꝙ ſi ꝯcedas ſicut Jo.Dorp ſequit̄ preiacentē huiꝰ nō hō eſt aīal eſſe vlem negatiuā.Ad hoc rñdeo ꝙ dupliciter pōt loqui de ſcđa parte huius nō hō eſt aīal/⁊ deus eſt.nā ſcđa pars eius improprie(vt aliqui dicerēt)eſſet hec nō deꝰ eſt.vñ opꝫ negationē addi illis partibus in quas agit. alio mō de pte ꝓpria : nego ſequelā:⁊ ꝙ̄uis id Dorp ꝯcedat: nō curo.

¶Quarto arguit. Senſus huius homo eſt animal:⁊ deus eſt/eſt iſte:ita eſt in re ꝙ homo eſt animal:et deus eſt:ergo ſenſus huius non homo eſt animal: ⁊ deus eſt erit iſte:non eſt iſta ꝙ homo eſt aīal:⁊ deus eſt:ſed hic copule cathegoricarum nō negantur:ergo nec in copulatiua.

¶Argumentū hoc etiā nil cōcludit:nam eodem probaret̄ ꝙ hec nō eſſet negatiua nullus homo eſt aīal. nā eius ſenſus nō eſt ita ꝙ homo eſt aīal:in qua copula ſecunda non negat̄. Poſſet dici etiam ꝙ in iſta nō eſt ita ꝙ homo eſt aīal et deus eſt copule cathegoricarū negantur.

¶Ultimo arguit. Sequitur ꝙ copulatiua affirmatiua nō equiualeret diſiunctiue affirmatiue/cōpoſite ex partibus cōtradicētibus.hoc ptꝫ:nam ſi alique equiualerēt:maxime eſſent iſte homo eſt aīal et deus eſt : et omnis homo non eſt ani

mal: vt nullus deꝰ eſt. Sed partes iſtius diſiunctiue non ꝯtradicũt partibꝰ illius copulatiue: immo ſunt ſynonime. igitᷣ ⁊c.

¶ Ad hoc rñdeo ſicut prius diſtinguẽdo de partibus. Nam ſi de partibus ꝓprie loquamur: clarũ eſt ꝙ ſcða pars copulatiue eſt hec deus eſt: que contradicit ſcðe parti diſiunctiue. Per hec ptʒ hanc opinionẽ oſtentabilẽ eſſe: fundaturqꝫ in hoc ꝙ negatio quicquid poſt ſe inuenit ⁊ deſtruit: ⁊ eius oppoſitũ ponit: non ſolũ ponet oppoſitum totius ypothetice: verum partium ⁊c.

¶ Opinio tamẽ alia: que tenet ſolam cõiunctionẽ negari. Dicunt multi qꝺ ꝓbabilis eſt ꝙ niſi intelligatur ꝙ totũ negat negatio hoc eſt totius copulatiue oppoſitum ponit non ſuſtentabilis ad rationem illam Dorp qui eam defenderent: dicerent non oportere negationẽ agere in totum quod ſequitur.

¶ Sed contra hoc arguitur: negatio eſt ſincathegoreuma: oſtenſumqꝫ eſt ſupius ſincathegoreuma agere in oẽs notitias tam cathegoricas ꝙꝫ ſincathegoreumaticas a quibus producitᷣ: ſed quelibet pars copulatiue eque bene cõcurrit ad productionẽ negationis: ſicut cõiunctio principalis ⁊ etiã tota copulatiua cõcurrit: ergo agit in totam copulatiuã et quãlibet partem eque bene ſicut in ly ⁊.

¶ Ignoro quonã pacto ad hoc rñdeant niſi dicant negationẽ in totam copulatiuam ⁊ in nullam partem agere: ⁊ ꝙ ſicut datur ſignũ in totum agens ⁊ non in aliquã partẽ ſic de negatiõe dðm eſt: ſʒ tũc querã quare ſicut agit in coniunctionẽ non agit in priorem cathegoricã cum ita bene concurrat ad productionẽ eius prior ⁊ poſterior cathegorica: ſicut ly et. Qꝺ ſi forte dicas ly ⁊ tantũ cõcurrere ad productionẽ negationis querã quare nõ poteſt intellectus cum tota copulatiua concurrere ad productionẽ negationis: ſicut ly ⁊ concurrit: ⁊ ſi ly ⁊ tantũ ꝯcurrit: quare agit in totam copulatiuam.

¶ Itẽ bene arguit Dorp. Sequitᷣ has equalere. Non hõ eſt aĩal et deus eſt: et hõ eſt aĩal non et deus eſt hoc ptʒ: nam termini in amabus copulatiuis eodẽmodo tenentur ⁊ id etiam ptʒ. nam ſi different: maxime eſſet ratione negationũ. Sed negatio vtraqꝫ a ly ⁊ producitur ⁊ ſolum in ly ⁊ agit. ergo ⁊c.

¶ Si forte neges ſequelã (ſicut quidã) et aſſignes pro ratione ꝙ in priore negatio cadit in totã copulatiuã: in poſteriore vero non hoc nihil eſt. nam negationem cadere in totam copulatiuã: non eſt niſi cadere in ly ⁊ ſi ergo cadit in poſteriore copulatiua: negatio in copulã coniunctionalem cadit in totã propoſitionẽ. Et propter hoc quidã concedit qꝺ infertᷣ: videlicet illas duas copulatiuas equiualere: qꝺ tamen videtᷣ falſum. nam ex eo ſequeretur has equiualere brunellus eſt riſibilis non qꝛ ipẽ eſt rõnalis: ⁊ nõ brunellus eſt riſibilis nõ qꝛ ipſe eſt rationalis: quarũ vltima eſt neceſſaria: ⁊ primã nullus concederet. Alias rõnes quas Dorp adducit poteris contra opinionem hanc adducere: que ꝙuis non ſint tam valide ſicut priores: tamẽ cũ aliis aliquã apparentiã habẽt. Sequitᷣ ex opinione hac dari duas cõtradictorias de modo enũciandi: ⁊ manet eadẽ particularitas: ⁊ eadem vniuerſalitas. Patet de his homo eſt animal: ⁊ omnis deus eſt. non homo eſt animal ⁊ omnis deus eſt.

¶ Preterea arguitᷣ. Sequitᷣ ex opinione ꝙ negatio ĩ cathegorica nõ deberet agere niſi in copulã principalẽ: qꝺ tñ eſt falſum. Nam tunc non diſtribuerentᷣ extrema huius non homo eſt animal. Patet conſequentia: qꝛ negatio in ypothetica non poteſt agere niſi in copulã principalem: ergo in cathegorica non poteſt agere niſi in copulã principalem. Conſequẽtia patet a ſufficienti ſimilitudine ꝓpter rationes priores iudico probabiliorẽ fore opinionẽ prius dictã que a nonnullis reiicitur: que tñ credo nõ reiiceretᷣ ſi intelligerent eam ſicut nos defendimus.

¶ Circa dubiũ ſequens in quo de ſignis ampliantibus ad quinqꝫ differentias agẽdũ ẽ. pͥmo de ly imaginare. agetᷣ ſecundo de verbis ſecunde intentionis: que terminos ſuper quos feruntur: ampliare ad quinqꝫ cõmunis eſt opinio.

¶ Arguitᷣ igitur ſic. Si ly imaginario ad quinqꝫ differentias temporũ ampliaret: ſequeretur ſubiectum huius propoſitionis ſortes imaginarie eſt Plato oĩa entia ſignificare: ſed hoc eſt falſum: ergo nõ datur ſignũ ampliãs ad quinqꝫ. Conſe

quentia apparet nota: ⁊ probatur ſequela. ly ſortes ſupponit pro omni ente. nam nõ ſolum ſupponit pro illo: quod põt eſſe ſortes: ſed ꝓ omni illo quod imaginatur eſſe ſortes: ergo ſignificat omnia entia: iã probatur minor. nam ſi ly ſortes ſignificaret omnia entia: vel hoc eſſet naturaliter proprie: vel naturaliter communiter: vel ad placitum. Nõ primis duobus modis: nam ſi ſic: ille terminus nõ poſſet cadere ab ea ſignificatione. nec vltimo modo. nam ille terminus ſolum fuit impoſitus ad ſignificãdũ vnam rem ſingularẽ.

¶ Et confirmatur: ſi ly ſignificat ampliaret ad quinqꝫ. hoc maxime eſſet vt veritatem huius chymera ſignificat chymeraʒ et ſimiliũ defendamus: ſed hoc eſt falſuʒ. nam ſi ea cõcedenda eſſet: quia chymera ſignificat aliquid quod imaginatur eſſe chymera. Eadem ratione concedendum eſſet ꝙ ſortes ſignificaret chymerã: ⁊ quicunqꝫ terminus ſignificaret chymeram. Ad diſſoluendũ hoc dubiuʒ tria faciemꝰ.

¶ Primo de ly imaginarie dicemus defẽdendo melius quo poterimus opinionẽ cõmunẽ. Secundo: opiniones quaſdam aliorum ponemus. Tertio de ampliatione huius verbi ſignificat: ⁊ ſimiliũ: quorũ determinatio: ⁊ ſi ex precedentibus ſatis nota erit: tamen aliquam ingerit particularem difficultatem.

¶ Quantum igitur ad primũ: ⁊ alia duo ſciendum eſt dependere difficultatẽ hãc ex cõmuni terminorũ difficultate vtrum impoſſibile ſit intelligibile. naʒ qui dicũt impoſſibile non eſſe intelligibile: non ponent ampliationem ad quinqꝫ. Sed communior poſitio ponit impoſſibile intelligibile eſſe: ⁊ ex cõſequenti (quãuis dicãt impoſſibile explicans cõtradictionẽ non eſſe intelligibile: ſicut nõ intelligibile) dicturi ſunt omne impoſſibile eſſe intelligibile. nam oẽ tale ſiue explicans: ſiue implicans ſignificatur per hunc terminum impoſſibile: ⁊ per notitiã impoſſibiliũ intelligitur. Quod aũt dicunt non intelligibile nõ poſſe intelligi hoc fateor. Sed nõ eſt verũ qꝺ nõ intelligibile ſit impoſſibile nam huius ſubiectũ nõ ſupponit. Dicũt ergo cõmunes in hac ꝓpõne ſortes imaginarie eſt plato: ꝙ ille terminus ſortes pro omni illo: qꝺ imaginatur ſortes ſupponit: cũqꝫ oẽ ens imaginetur: ſortes pro omni ente ſupponit: ⁊ ideo omne ens ſignificat. Et quãdo arguebatur: vel ſignificat naturaliter proprie: vel naturaliter cõmuniter vel ad placitum.

¶ Reſpondetur ꝙ in mente naturaliter proprie: ⁊ in voce ad placitũ. nõ tamen eodem modo: ſicut alii termini ſignificarẽt naturaliter: proprie aut ad placitũ. nam alii ſignificant ſimpliciter: ⁊ independenter. Nomina autẽ ſortis in hac ꝓpõne ſortes imaginarie eſt plato: ſignificat oĩa entia reſpectiue ⁊ depẽdenter. nam ablato illo actu imaginario ſignificat ſolum ſortem: quem independẽter ſignificat et ſi arguas: ergo aliquis terminus a naturali ſignificatione poteſt cadere. Diſtingunt: vel a ſignificatione naturali independẽti: ⁊ ſic negant: vel a dependẽti: ⁊ reſpectiua: ⁊ ſic conceditur (vocant autem reſpectiuam ſignificationem: quam terminus ratiõe alicuius termini aduenientis habet: quo ablato nõ amplius habet) ſimili modo duplicem ſignificationeʒ ad placitum vnam independentem: aliam vero dependentem: vnde dicent ꝙ qui impoſuit hunc terminum imaginatur: ⁊ ſimiles: virtualiter impoſuit omnes terminos: quos poteſt vnire vt ſtarent ſecũdum eius exigentiam: ⁊ omnia ſignificarent tempore quo talem terminum reſpicerent ⁊c.

¶ Et ſi contra hoc arguitur. Nomina ſortis ſignificant omnia imaginabilia in ꝓpoſitione iam dicta incomplexe: vel ergo ea ſignificat abſolute: vel cõnotatiue. Si primum: ergo ab aliqua conuenientia eſſentiali abſtrahitur talis notitia: qꝺ eſt falſum. nam non datur cõuenientia eſſentialis inter omnia imaginabilia: nec connotatiue repreſentat: tum qꝛ neſcies connotationẽ aſſignare: nec apparet que cõueniẽtia accidẽtalis poſſit inter oĩa imaginabilia reperiri.

¶ Ad hoc reſponderi poteſt ꝙ ſignificat abſolute ad hunc ſenſum: ꝙ nihil connotat vltra illa. Et qñ arguitur: ergo ab aliqua cõueniẽtia eſſentiali abſtrahitur talis ꝯceptus: negatur ꝯña. nam principiũ illud noĩalium: ꝙ quicũqꝫ cõceptus abſolutus abſtrahitur ab aliqua conueniẽtia eſſentiali reperta inter ſignificata talis termini intelligitur de conceptu ſignificatis: que independenter: ⁊ non reſpecti

ne ſignificantur.
¶ Et ſi adhuc arguas. Sequitur in hac
ꝓpōne hō imaginarie eſt aſinus: nō lice-
re deſcēdere ſub illo termio hō, q2 nō pōt
dari termin⁹ ſingl'is mediāte copula illa
¶ Ad hoc reſpōdetur cōcedēdo qđ infer-
tur: ſi loquamur ꝓprie de deſcenſu. Sed
fortaſſe inquiret aliquis vtrum poſſit da
ri terminus: qui pro vnica tm̄ re mediam
te copula ampliatiua ad quintū ſuppo-
nere poſſit.
¶ Ad hoc reſpōdeo: ꝙ ſic: vt patet de hoc
termino ſortes qui eſt ſortes.
¶ Sed contra hanc cōmunē opinionem
ſunt duo argumēta valde aparentia. vn-
de arguitur ſic. Si intellectus mediante
notitia ſortis ſolum ſortem intelligit: nō
poteſt adueniente aliquo actu talis noti
tia aliud ſignificare: ergo nō eſt ponenda
huiuſmodi ſignificatio reſpectiua. ante-
cedens ꝓbatur. nullū ſincathegoreuma
conceptus a quibus producitur pro alia
ſignificatiōe determinat: ꝗ pro illa: quaꝫ
in ipſis reperit: ergo cum ly imaginario
non inueniat in notitia ſortis: ⁊ platonis
aliam ſignificationē: ꝗ ſingularem: qua
ſortem videlicet ⁊ platoneꝫ ſignificat: de
terminabit: non pro alia: ſed pro illa tan-
tum. añs probatur. nam dato oppoſito ſe
quit' ꝙ ly eſt determinaret notitiā ſortis
⁊ platonis ꝓ aſinis: aut alio imaginabili.
¶ Secūdo arguitur in hac ꝓpōne ſortes
imaginarie eſt plato: notitia ſortis nō ſi-
gnificat oīa imaginabilia: ſꝫ ly imagina-
rie: ergo opinio nulla: antecedens proba
tur: quicqđ mouet intellectū ad aliquid:
vel aliqua: vel aliqualiter intelligenduꝫ
ſignificat illud vel illa vl' taliter. ſꝫ ille ac-
tus imaginarie adueniens mouet intel-
lectum ad cognoſcendum omnia imagi-
nabilia: que ante ꝗ ipſum adueniret: nō
intelligebat: ergo ly imaginariere preſen
tat omnia imaginabilia: et non notitia
ſortis.
¶ Ad has rationes quāuis difficile eſt re
ſpōdere: oportet ad primā reſpondēdo ne
gare añs: ⁊ ad probationē nego añs: vñ di
co ꝙ aliq̄ ſunt ſincathegoreumata: q̄ de-
terminānt terminos ꝓ ſignificatione quā
actu habēt: ⁊ ſūt q̄ determināt terminos
quo ad acceptionē: ⁊ ſunt ſincathegoreu
mata nō ampliatiua ad quinq;. Alia ſunt
⁊ nō ſolū ꝓ alia ſignificatiōe determināt
terminos. verū nouā eis prebēt ſignifica
tionē: ⁊ de his ſincathegoreumatis non
eſt verum antecedens: nec probatio pro-
cedit contra hoc.
¶ Ad ſcđm nego añs pro vtraq; parte ad
ꝓbationē diſtinguo maiorē: ꝙ ſi intelli-
gas ꝙ quicqđ mouet intellectū ad intel-
ligendū ꝑ ſe aliqđ: vel aliqua: vel aliquali
ter ipſum illud: vel illa taliter ſignificat: ⁊
in hoc ſenſu cōcedo: ſed minor eſt falſa in
eodē ſenſu. nā ly imaginarie nō mouet in
tellectū ad hoc ꝙ ipſuꝫ oīa imaginabilia
intelligat: ſed ſolum ad hoc ꝙ per notitia
ſortis illa intelligat.
¶ Si vero intelligas ꝙ quicqđ mouet in
tellectū ad intelligendū per aliū aliqđ ꝙ
id ipſum ſignificat illud: nego añs. nā ſpe
cies ſortis mouēt intellectū ad intelligē-
dum nō per ſe ſed ꝑ aliud: ⁊ habitus: ⁊ ob
iectū: ⁊ ſimilia: q̄ nō ꝓprie dicuntur illa ſi
gnificaret: ſed ſolū effectiue quo pacto in
tellectus eadē ſignificat: ⁊ ſi placet conce
daꝫ eodēmodo ly imaginarie eadē ſigni-
ficare. Et hoc modo ſunt rōnes he diſſol-
uende: ſi opinionem communem tutari
placet.
¶ Quantū ad ſecundū fuit opinio viroꝝ
doctorū Buridani: ⁊ aliorū nō eſſe ponen
dam ampliationē ad quinq; differentias
ſcđm quos oportet negare has: chymera
intelligitur chymera ſignificat chymerā
⁊ ſimiles. ⁊ ſi q̄ras qđ ſignificat ly chyme
ra. Reſpōdeo ꝙ ſignificat quodcunq; ens
cum cōnotatione repugnante.
¶ Et ſi arguas: hec eſt vera: hec ꝓpō hō
eſt aſinus ſignificat hoīem eſſe aſinū: ⁊ il-
lud ē īpoſſibile: ǵ īpoſſibile ē ſignificabile
¶ Ad hoc rñdent diſtinguendo ꝙ hec ſit
vera hō eſt aſinus ſignificat hoīeꝫ eſſe aſi
num: q2 vel capitur dictū cathegoreuma
tice vt ꝯuertebatur cū hoc: homo exiſtēs
aſinus: ⁊ ſic negāt ꝙ ſit vera: aut capitur
ſincathegoreumatice: hoc eſt ꝙ capiatur
ꝓpō illa loco huius hō eſt aſinus ſignifi-
cat ꝙ hō eſt aſinus: ⁊ in hoc ſenſu cōcedit
illa: ⁊ nō ꝓcedit argumētū. Similimodo
dices de hac. Lucifer voluit deo eē equa
lis: eſſe diſtinguendam: veramq; in hoc
ſenſu lucifer voluit de ſe quod eſſet equa
lis deo.
¶ Et ſi arguas contra hoc. Sequitur ꝙ
hec eſſet falſa homo imaginarie eſt aſin⁹
ſed hoc nō eſt verum: ergo dicta nulla: ſe-

quela patet ex opinione: et probatur mi-
nor. Bene ſequitur: hec eſt imaginabilis
et intelligibilis homo eſt aſinus: ergo ho
mo imaginarie ⁊ intelligibiliter eſt aſin⁹
cōſequētia patet a ſenſu cōpoſito ad diui
ſum: ⁊ añtis veritas eſt manifeſta.
¶ Ad hoc reſpōdet quidam negando mi
norem: ⁊ ad probationeꝫ diſtinguit añs:
quia vel intelligis ꝙ hec ꝓpoſitio homo
eſt aſinus: ſit res intelligibilis: ⁊ ſic cōceſ-
ſo antecedēte: negatur cōſequētia: vel in
telligis ꝙ ſit propoſitio ītelligibilis: ⁊ ſic
dicit ꝙ hec eſt falſa: hec propoſitio homo
eſt aſinus: eſt propoſitio intelligibilis: et
diffinit propoſitionem intelligibilem ſic.
Propoſitio intelligibilis eſt ꝓpoſitio ſi-
gnificans taliter: qualiter intelligibiliter
eſt: ſed ex hac diffinitiōe apparet illam ꝓ
poſitionem eſſe intelligibilē. nam ſic ar-
guo. Ego intelligo taliter qualiter illa ſi
gnificat: ergo intelligibiliter ita eſt ſicut
illa ſignificat.
¶ Ad hoc negat ipſe cōſequentiam: ⁊ dicit
ꝙ nō valet cōſequētia ab actiua ad paſſi-
uam: quādo vis verbi ⁊c. Sed clarum eſt
qđ ibi nō arguitur ab actiua ad paſſiuaꝫ.
vnde arguo ſic. Propoſitio dicitur ſignifi
care taliter: qualiter ītellectus intelligit
per eam: ſed per eam intellectus intelli-
git hoīem eſſe aſinum: ergo intellect⁹ in-
telligit taliter videlicet hoīem eſſe aſinū:
ergo ꝓpoſitio ſignificat aliquid: vel aliq̄-
liter: quod vel qualiter per intellectus in
telligit: ergo ꝓpō ſignificat taliter quali-
ter intelligi pōt: ſeu intelligibiliter eſt.
¶ Ad hoc reſpōdeo primo ſtādo in diffini
tione data ꝓpōnis intelligibilis negādo
ꝙ ꝓpō illa ſit intelligibilis. Et ad proba-
tioneꝫ: que adducitur cōceſſo ꝙ ꝓpoſitio
illa ſignificat taliter qualiter intellectus
intelligit: nego ꝙ ſignificet taliter quali-
ter intelligibiliter: ſeu imaginarie eſt.
¶ Unde multū differūt iſte ſcđm hūc mo
dum intellectus intelligit: ſeu imaginat'
hoīem eſſe aſinum: et homo imaginarie:
ſeu intelligibiliter eſt aſinus.
¶ Aliter poſſet dici negando cōſequētiā
illam: in qua arguitur a modali compoſi
ta ad diuiſam. Nō eñ oportet quod in oī
bus noībus ſcđe intētiōis valeat ille mo
dus arguēdi: ſed tm̄ in his: que vnionem
poſſibilē: aut ſibi oppoſitaꝫ importāt. nō
eñ ſequitur hec eſt falſa homo eſt aſin⁹:
ergo homo falſo eſt aſinus: ⁊ ſimiles.
¶ Et ſi adhuc contra hoc arguas. He cō-
ceduntur: homo imaginatur aſin⁹: homo
apparet arbor: ⁊ tamen nō poſſent conce
di: niſi poneret' āpliatio ad quinq; ǵ ⁊c.
¶ Ad hoc cōceſſa maiore: negatur minor
vnde iſte cōcedūtur: quia ſubiectuꝫ ⁊ pre
dicatum ſupponūt pro eodem. Predica-
tum namq; prioris nō eſt ly aſinus tantū
ſed hoc totum imaginatuꝫ aſinus: ⁊ hoc
totum pro quocūq; ente poſſibili ſuppo-
nit: ſed hec nō cōcedetur: homo imagina
rie eſt aſinus: nec hec chymera imagina-
tur ens quia ly imaginarie eſt modus tā
tum copulam determinans.
¶ Et ſi dicas ly homo ſupponit pro oī il-
lo: quod imaginatur aſinus in hac homo
imaginarie eſt aſinus: ergo illa eſt vera:
cum ſubiectū ⁊ predicatū ſupponāt ꝓ eo
dem. Ad hoc primo dicitur negādo ꝙ ſup
ponit pro oī illo qđ imaginatur homo: ſꝫ
ſolū pro homine: qui imaginatur eſſe hō:
ſed melius eſt dicere quod ſupponit pro
omni illo: qđ imaginarie eſt homo: et nō
pro omni illo quod imaginatur homo.
¶ Et hoc pacto poteris hanc opinionem
defendere. contra quā inuenio argumen
tum: quod ſit difficile: niſi vnū hoc: veꝫ qđ
defendētes hāc opinionē vix poterūt ex-
plicare quod ſignificet ly chymera. nam
dicunt ſignificare quodlibet ens cum cō-
notatione repugnāte. Tunc quero que
eſt ea cōnotatio repugnās: ſi dicas qđ ly
chymera ſignificat ens compoſitū ex im-
poſſibilibus: nō bene reſpōdebis. nam ꝓ
poſitio illa per quam reſpōdes: eſt falſa:
q2 predicati determinatio nō ſupponit.
¶ Si dicas: ſignificat quodlibet ens: ⁊ ſi-
gnificat ꝙ cōpoſitū ſit ex impoſſibilibus:
et capias dictū: quod ſequitur ly ſignifi-
cat ſincathegoreumatice. Nō bene etiaꝫ
reſpondebis: nam ea ſignificatio propoſi
tionalis eſt. Si eniꝫ queratur quid ſigni
ficat hec propoſitio compoſituꝫ eſt ex im
poſſibilibus: nō diceres: niſi ꝙ ſignificat
et compoſitū ſit ex impoſſibilibus. Quod
ſi dicas ꝙ ly chymera ſignificat oē ens
connotando ꝙ ſit compoſitum ex impoſ-
ſibilibus: etiam non bene reſpondes. nā
ꝓpoſitio illa per quā reſpondiſti: eſt falſa
nā ei⁹ hoc totū ens ꝯnotādo ꝙ ſit ꝯpoſitū
ex īpoſſibilib⁹ nō ſupponit: cū vltima ꝑs
nō ſupponat: ꝙ ſi dicas te capere ibi illaꝫ

vltimam partem ſincathegoreumatice: iam explicas ſignificationem illam: ſicut ꝓpoſitionis: ꝙ ſi non velis explicare connotationem illius termini chymera: ſed dicat ſufficere dicere ꝙ habet cõnotationem repugnantẽ. Ex hoc arguam ſequi omnes terminos ſic ſe habentes connotationes repugnantes eſſe ſynonimos: nam penes connotationes non poteris illos diſtinguere: quod tamen eſt falſum nam poteſt ly a cõnotare quod ſit homo irrationalis: ⁊ ly. b. idem ꝙ ly chimera.

¶ Item arguo ſic: vel ly chymera ꝯnotat poſſibile: vel impoſſibile: non ſecundum nam hec eſt falſa ly chymera cõnotat impoſſibile: nec primũ: nam des mihi ꝙ poſſibile cõnotat: qḋ ſi dicas ꝙ cõnotat poſſibile: modo impoſſibili nõ recte reſpõdes. nam ꝓpõ per quam reſpondes: eſt falſa.

¶ Fuit modus parum diuerſus a precedenti cuiuſdam nõ ponentis huiuſmodi ampliationem ad quinqꝫ. Cõcedebat tamen has homo imaginarie eſt aſinꝰ: ⁊ ſimiles. Et quãdo arguebatur. Subiectuꝫ et predicatum nõ ſupponunt pro eodem nam ly homo ſolum pro homine: ⁊ ly aſinus ſoluꝫ pro aſino poſſibili ſupponit: ergo illa eſt falſa.

¶ Ad hoc reſpondet negando antecedẽs et negat ꝙ ſubiectum ſit ly hõ: ſed ly imaginarie homo: ita ꝙ ly imaginarie pars eſt extremi.

¶ Et ſi cõtra hoc arguatur. Quia tũc predicatum huius chymera imaginarie eſt chymera: nõ ſupponit: quia ly imaginarie chymera non ſupponit: cum vna pars nõ ſupponat. Ad hoc negat ꝙ illud totuꝫ nõ ſupponat: quãuis pars nulla ſupponat: ⁊ dat exemplum multuꝫ diſſimile de hoc aggregato non chymera. Hec opinio nõ eſt tam probabilis: ꝙꝫ precedens: tum quia in hac chymera imaginarie eſt chymera: nõ poteſt ex parte vtriuſqꝫ extremi ſe applicare: ſed ſolum ex parte vnius. Si ergo et parte ſubiecti ſe applicet predicatum non ſupponit: ⁊ ſi ex parte predicati ſubiectum nõ ſupponit: quare quomodocunqꝫ illa eſt falſa.

¶ Quod ſi dicas: illud ſignũ ex pte vtriuſqꝫ puta ex parte ſubiecti: ⁊ p̄dicati applicari hoc falſum eſt. nam nunqꝫ in aliqua ꝓpoſitione cõtingit ꝙ eadem determinatio ſit pars ſubiecti ⁊ predicati.

¶ Item ſic arguo: in hac ꝓpõne: hõ poſſibiliter eſt aīal: ly poſſibiliter nõ eſt determinatio ſubiecti: nec p̄dicati: ergo nec ly imaginarie. Unde ex hoc ſumo argumentum: intellectus poteſt formare modum aliquem: puta ly poſſibiliter determinantem copulam: ſic ꝙ nec pars ſit ſubiecti: nec predicati: ergo etiam poterit facere ꝙ non ſit pars ſubiecti: nec predicati ly imaginarie: ſed ſolum determinet copulam.

¶ Item arguitur ſic. Sequitur ꝙ hec eſt negãda: chymera ſignificatur per ly chymeram: nam ſubiectum nõ ſupponit.

¶ Nec poteris dicere ibi ſubiecto addi aliqḋ ſignũ: qḋ ampliet illum terminuꝫ.

¶ Propter hec igitur (quãuis priora argumenta poſſent diſſolui dicẽdo quod ſi intellectus producat ſignũ determinans copulam: qḋ nõ eſt pars extremoꝝ: ꝙ hec eſt falſa: hõ imaginarie eſt aſinus: ſed vocalis hec quãdo cõceditur: capitur in hoc ſenſu imaginarie homo imaginarie aſinus) nõ ꝓbo hanc opinionẽ: niſi velit ad precedentẽ ſe cõuertere: qḋ tñ nõ ſentiet qui hãc opinionẽ tenet. naꝫ dicit hoc modo reſpondendo ꝓpõnes: que ſcḋm cõem opinionẽ cõcedũtur: fore cõcedendas.

¶ Eſt poſitio quedã: que ꝓbabilis valde apparet: quã multi ſunt inſecuti nõ ponẽtes ampliationẽ ad quinqꝫ: nec ſignificationẽ vllam reſpectiuã: ⁊ ſimul cõcedunt oẽs ꝓpõnes que cõmuniter cõcedũtur ſecundũ opinionẽ cõmuniorẽ. Dicũt enim ꝙ hec eſt vera: hõ imaginarie eſt aſinus: et qñ arguitur: ergo ſubiectũ ⁊ predicatũ ſupponũt pro eodẽ: negatur ꝯña. vnde dicunt ꝙ hec regula. Sola ꝓpõ affirmatiua eſt vera cuius ſubiectũ: ⁊ p̄dicatũ ſupponunt pro eodem: intelligenda eſt de ꝓpõnibus affirmatiuis denotantibus idẽtitatem rei ſignificate per ſubiectum: cum re ſignificata per predicatum.

¶ Sed aliter eſt inueſtiganda veritas ꝓpoſitionum in quibus nec identitas: nec poſſibilitas rei ſignificate per ſubiectum cum re ſignificata per predicatum denotatur. Unde cum in ꝓpõnibus in quibus denotatur identitas actualis ſufficit: et requiritur ꝙ res ſignificata per ſubiectũ ſit eadẽ cum re ſignificata per predicatuꝫ ita in propoſitionibus: in quibus nõ idẽtitas actualis denotatur: ſed ſolum imaginaria identitas rei ſignificate per ſubiectum cum re ſignificata per predicatũ: requiretur et ſufficiet ꝙ res ſignificata ꝑ ſubiectũ poſſit imaginari eſſe res ſignificata per predicatũ: ſeu quod ſubiectũ et predicatum imaginarie pro eodem ſupponant. Bona ꝑfecto in imaginarie imaginatio ſm quã dicetur non ſufficere ad hoc quod terminus ſupponat ꝓ aliquo: qḋ verificetur mediante copula propoſitionis in qua ponitur de illo: ſed cuꝫ hoc requiritur quod ſignificet illud: nam ſuppoſitio eſt acceptio: acceptio autem ſignificatio eſt.

¶ Contra hunc modum poſſum mouere argumenta nonnulla que prima fronte videntur ſola verba impugnare. Naꝫ ſequitur hanc concedendã eſſe non homo imaginarie eſt homo: capiendo ly nõ infinitanter ⁊ ſimiles: in quibus ponuntur termini q̄ infinitantur: nã res ſignificata per ſubiectum poteſt imaginari eſſe res ſignificata per p̄dicatuꝫ: ſed falſitas illiꝰ patet: maxime tenendo duos terminos cõtradictorios de eodem ⁊c. non poſſe verificari: nã ex ea ſequitur hec non tantuꝫ homo imaginarie eſt homo: ab vna exponente ad exponibilem diſiunctiue arguẽdo: ⁊ huius falſitas manifeſta eſt: nã hec tm̃ homo imaginarie eſt homo que ẽ ſua contradictoria eſt vera: vt patet ꝑ vniuerſalem eius omnis hõ imaginarie eſt hõ.

¶ Ad hoc poteſt reſponderi negando ſequelã: ⁊ ad ꝓbationẽ reſpondebit ꝙ non ſufficit ad veritatẽ taliũ propoſitionũ ꝙ res ſignificata ꝑ ſubiectum poſſit imaginarie competere rei ſignificate per predicatum: ſed ꝙ res pro qua accipitur ſubiectum imaginarie competat rei pro qua accipitur predicatũ: modo autẽ ſubiectũ pro nullo accipitur: nam accipi debet ꝓ nullo accipitur. Nam accipi debet ꝓ illo quod non imaginarie eſt homo: ⁊ nulluꝫ tale eſt.

¶ Hoc argumentuꝫ et ſi in principio apparebat ſophiſticũ: difficile tñ oſtendã eẽ cõtra huc modũ ſic arguo. Accipi (vt patet ex dictis ſm hanc opinionem ⁊ ſcḋm omnes) non eſt niſi ſignificare in propoſitiõe. Propter hoc nãqꝫ dicebat qui hanc defendit. Qui hãc defendit opinioneꝫ ly ſortes in hac ſortes imaginarie ẽ plato: nõ ſupponere ꝓ pla. ꝙꝫuis de eo verificari poſſit mediãte illa copula quia ſupponere accipi ẽ: accipi aũt ſigñre. Sꝫ ly nõ hõ ſignificat in ꝓpõne illa oẽs equos: ergo ꝓ illis accipitur: ergo res ꝓ qua accipit ſubiectũ poteſt imaginarie cõpetere rei pro qua accipitur predicatum.

¶ Item terminus ſuus contradictorius in hac homo imaginarie eſt homo: nõ ſolũ illũ ſignificat: ergo eius terminus contradictorius ꝓ omni alio accipitur: immo pro omni alio ab hoīe ſupponit quare illa erit vera.

¶ Item ſi ly non homo in illa pro illo qḋ non imaginarie eſt homo accipi deberet ly homo depoſita negatiõe pro illo quod imaginarie eſt homo accipi ⁊ ſupponere deber: quare pro equo ſupponit ⁊ ꝓ illo accipitur: ⁊ hoc argumẽtũ eſt difficile cõtra hanc opinionem.

¶ Secundo arguitur contra fundamentum huius opinionis (⁊ hoc argumentũ meliꝰ procedet cõtra eos: quia qui hanc ſequuntur opinionem in reliquis cõiter opinantur) ratio hoꝝ eſt: queãdmodũ ad veritatẽ ꝓpoſitionum de preſenti ſufficit idẽtitas actualis rei ſignificate per ſubiectũ ad reꝫ ſignificatã per p̄dicatũ ſic in ꝓpoſitionibꝰ de imaginario ſufficiet idẽtitas imaginaria: quare propter hoc non oportet ponere reſpectiuam illam ſignificationem ⁊ ampliationẽ ad quinqꝫ. Sꝫ hec ratio non eſt apparens: nam eodem modo eſſet dicẽdũ ad veritatẽ de poſſibili ſufficere identitatem poſſibilem rei ſignificate ꝑ ſubiectũ cũ re ſignificata ꝑ p̄dicatum: quare non oportet ponere ampliationẽ ad quatuor: nam hoc pacto cõmunia defenderentur.

¶ Item ſi id ſufficit ⁊ requiritur ad veritatem de imaginario: ergo eodẽmodo ad veritatẽ de p̄terito ſufficiet ⁊ requiret ꝙ res ſignificata per p̄dicatũ competiuiſſet rei ſignificate per ſubiectũ: ſed hoc eſt falſum: nã ſequit ꝙ ſi ſortes nunqꝫ fuiſſet albus: hec eſſet vera ſortes fuit albus: ⁊ ſi nunc primo eſſet albus: hec eſſet falſa: album fuit ſortes: ſed vtraqꝫ iſtorum ſunt falſa: ergo ⁊c.

¶ Item arguit nõ defenderent ſm hunc modũ veritates harũ chimera ſignificat chimerã: chimera intelligit a ſorte: nã poſterioris ſubiectum non ſupponit: ⁊ prioris p̄dicatum: nec poteris dicere ꝙ ad veritatẽ haꝝ ſufficit ꝙ res ſignificata ꝑ ſub

ſectũ cõpetat imaginarie rei ſignificate ꝑ
ꝑdicatũ ⁊c. Propter hoc iter oẽs modos
cõmunioꝛ apparet mihi verioꝛ: triũ autẽ
vltimoꝛũ probabiliſſimus primus: ꝗ̃uis
hic probabilis apparet.

¶ Et per hec quid ſecundum omnes mo-
dos dicendum ſit ad confirmationez: po-
teſt facile apparere ſm duos vltios mo-
dos nil dicam: qꝛ eoꝛum auctores in hac
re ſubticent: que tamen ex prioꝛe depen-
det: ⁊ etiam quia non probauimus omni-
no modos illos ⁊ inſequendo prioꝛa vix
poteſt recte dici.

¶ Sed ſm primũ triũ vltimoꝛũ iam dixi-
mus hanc eſſe negandã ⁊ ſimiles chime-
ra ſignificat chimerã: qꝛ impoſſibile nec
intelligibile/nec ſignificabile/nec imagi-
nabile eſt: ⁊ quid circa hec ſit dicendum:
ibi eſt diſputatum.

¶ Sed redeamus ad communem modũ
ponentem ampliationem ad quinqꝫ: ſm
quam hec cõceditur. Chimera ſignificat
chimeram ponũt nãqꝫ regulã hãc termi-
nus impoꝛtans actuz alicuius potentie
ampliat terminũ: in cuius ſignificatũ ta-
lis actus denotatur ferri ad tot differen-
tias tempoꝛum in quo talis potentia po-
teſt tranſire: ideoqꝫ verba ĩpoꝛtãtia actuz
anime interioꝛem: ampliant ad quinqꝫ: ⁊
cauſa eſt: quia actus per tales terminos
impoꝛtatos nõ ſolũ ad id quod eſt veruz
ad id quod non eſt terminatur. Et ꝗ̃uis
hec concedatur cõmuniter chimera ſigni-
ficat chimerã: nõ tamẽ cõceditur hec ſoꝛ-
tes ſignificat chimerã: aut hic terminus
plato ſignificat Ciceronem: nã dicũt ter-
minos impoꝛtãtes actũ aĩe interioꝛẽ ap-
pellare ꝓpriã rõnẽ ſup terminos ſequen-
tes in quos vis verbi denotat̃ ferri hoc ẽ
ꝓpriũ cõceptũ: ita ꝙ ſenſus huius eſt chi-
mera ſignificat chimerã mediãte conce-
ptu chimere: ⁊ hõ ſig̃t hoĩem mediãte cõ-
ceptu: cui ſuboꝛdinat̃ ly homo. Ex quo ſe-
quit̃ hãc foꝛe negãdam: hõ ſig̃t hoĩes ſm
opinionẽ cõem: ſed ſm noſtrã qꝛ tenemꝰ
ſingulare ⁊ plurale eidẽ ſuboꝛdinari: ve-
ra eſt. ſequit̃ vltra has foꝛe negandas hõ
ſignificat aĩal: homo ſig̃t ſoꝛtẽ ⁊ ſimiles.
Quo fit vt nõ valeat modus arguẽdi ſub
illo ꝑdicato aliq̃s: niſi arguatur a ſynoni-
mo ad ſynonimũ: non eñ ſeq̃t homo ſig̃t
hoĩem: ergo ſig̃t animal. Sed om̃es iſte
ſunt concedende homo ſoꝛtem ſignificat
et brunellum ſignificat ⁊ deum ⁊ angelũ
ſignificat. Nec propterea ſequitur ꝙ om-
nis terminus ſit tranſcendens: nã lz om-
nia ſignificet, non tamen ſignificat medi-
ante conceptu tranſcendenti: hoc eſt om-
nium entium. Unde ad hoc ꝙ Cicero et
Tulliꝰ ſint ſynonimi ſufficit ꝙ ambo re-
preſentent Tullium.

¶ Et hoc modo opoꝛtet opinionem com-
munem defendere. Si quandoqꝫ inter lo-
quendum dicatur ꝙ homo ſignificat ſoꝛ-
tem capitur loco huius homo ſoꝛtem ſi-
gnificat: ⁊ ſi negetur quandoqꝫ quod ſoꝛ-
tes platonẽ ſignificet hoc eſt capiendo ly
ſignificat vt non ampliet aut ꝙ ampliet
ad quatuoꝛ ⁊ dicendo ly ſignificat equi-
uoce capi defendens veritatem propoſi-
tionum communiter conceſſarum.

¶ Dicunt nonnulli hanc eſſe verã homo
ſignificat ſoꝛtem ⁊ chimera ſignificat chi-
merã: ſed hanc falſaz homo ſignificat aſi-
num ⁊ dicunt ꝙ ſenſus vltime non eſt ꝙ
homo ſignificat id quod imaginatur aſi-
nus: nã ly ſignificat nõ ampliat niſi ad q̃-
tuoꝛ differẽtias tempoꝛũ cum ponitur cũ
terminis potentibus ſupponere mediã-
te copula de poſſibili.

¶ At vero cũ ponit̃ cũ terminis nõ potẽ-
tibus ſupponere mediãte copula de poſ-
ſibili ampliat ad quinqꝫ idqꝫ aiũt proue-
nire ex modo cõmuni ꝯcipiendi: vnde ſu-
munt̃ ampliatiões. Sed hoc nil aliud eſt
ꝗ̃ dicere ly ſignificat equiuoce capi: nã
capta hac hõ ſignificat aſinũ. Si ly hõ de-
ponatur a ſua ſignificatione iã erit cõce-
denda aut ſaltẽ ſi imponatur ad ſignifi-
cãdũ chimerã ⁊ ampliat̃ ly aſinũ hoc au-
tẽ nõ poteſt fieri niſi equiuoce ly ſignifi-
cat ſumatur: naz aliter ꝓpõ impoſſibilis
poſſet eſſe vera: hoc patz de hac ly homo
ſignificat chimerã que ſi ad quatuoꝛ am-
pliet ly ſignificat in tali ſenſu impoſſibi-
lem eſſe ſic probo: bene ſequit̃ ly homo ſi-
gnificat chimeram: ergo ly hõ ſignificat
chimerã que poteſt eſſe hec autẽ impoſſi-
bilis ẽ: ſed ꝙ ſit poſſibil̃ ptz: nã ſi ly hõ im-
ponat̃ ad ſignificãdũ ꝯuertibil̃r cũ ly chi-
mera eſt ṽa: nam ly chimera ampliat̃ ad
quinqꝫ.

¶ Ad viceſimum dubium in quo de copulatis diuiſiue ſumptis ꝯditiõatis

⁊ ablitis abſolute poſitis inquirendũ eſt
vtruz inueniãtur in anima. Communis
poſitio eſt: ꝙ ſic idqꝫ terminus in oppoſi-
tionibus ⁊ alijs aut ſaltem ſuppoſuimꝰ
illas cathegoꝛicas eſſe: nam loquendum
eſt cum pluribus ſentiendũ vero vt pau-
ci ⁊ etiã in oppoſitiõibꝰ ⁊ alijs locis dya-
lectices ſic vel ſic: loquẽdo refert: ſed in
hoc loco aliter ſentiendũ eſt. Unde argui-
tur ſic hec ꝓpoſitio ſoꝛtes ⁊ plato erit ani-
mal nõ eſt cathegoꝛica: ergo dicta nulla.
antecedẽs probatur: naz ſi aliquod eſſet
ſubiectũ aut eẽt hoc totũ ſoꝛ. plato ⁊ hoc
nam non eſt terminus illud totum: aut
hoc totum ſoꝛtes ⁊ plato ⁊ hoc non: nã ly
⁊ in copulã ⁊ predicatũ agit: ergo priꝰ eſt
copula ſaltem natura ꝗ̃ predicatum ⁊ co-
pula: ⁊ ex cõſequẽti ly ⁊ non cõcurrit par-
tialiter ad productionẽ copule quare nõ
erit pars extremi id nãqꝫ vocatur extre-
mum aut pars extremi quod partialiter
ad copule ꝓductionem concurrit.

¶ Ad hoc dicunt multi ꝙ totum illud ſoꝛ-
tes ⁊ plato eſt extremum illius propoſi-
tionis: ſed manifeſta eſt ratio ad proban-
dũ oppoſitũ: vñ cum agat ly ⁊ in omnes
terminos illius propoſitiõis: nã ly ſoꝛtes
⁊ ly plato coniungit ⁊ copulam ſeu tem-
pus per copulã impoꝛtatũ confundit ⁊ ꝑ-
dicatum etiam opoꝛtet ſcd̃m fundamen-
ta ⁊ pꝛĩcipia poſita ſexto dubio ꝙ hoc to-
tum ſoꝛtes plato erit animal ſit priꝰ na-
tura ꝗ̃ ly ⁊/⁊ ly erit ab aliquo fuit produ-
ctum non potes dicere ꝙ a ly ſoꝛtes tm̃:
nã tũc hoc totũ ſoꝛtes ⁊ plato erit aĩal nõ
eſt ꝓpõ: qꝛ ly erit non coniungit illũ ter-
minũ plato: ⁊ eadem ratione nõ poteris
dicere ꝙ a ly plato tm̃ cũ ꝑdicato nec po-
teris dicere cõem inſequẽdo opinionem
ꝙ coniungit predicatũ cũ hoc toto ſoꝛtes
plato: ⁊ ꝙ a predicato cũ hoc toto ſoꝛtes
plato producitur. Nam tum hoc totum
ſoꝛtes plato erit animal eſſet ꝓpoſitio.
Dicendum igitur eſt vnã copulã produ-
ci a notitia ſoꝛtis ⁊ predicato. ⁊ alteram
produci a notitia platonis et predicato:
ita ꝙ ly ⁊ has duas propõnes ſoꝛtes erit
animal/plato erit animal preſupponit:
quaruz copula vnius diſtiguitur a copu-
la alterius. Exiſtentibuſqꝫ his duabus
ꝓpõnibus ſoꝛtes erit aĩal: plato erit aĩal
ly ⁊ adueniens vnã alteri ⁊ non terminũ
termino annectit: nec ex hoc ſequitur nõ
inueniri aliquam propoſitionem de co-
pulato diuiſiue ſumpto: naz hec vocalis
homo eſt ſoꝛtes ⁊ plato capiendo ly ⁊ di-
uiſiue ſuboꝛdinatur vni mentali in qua
predicatum eſt copulatum diuiſiue ſum-
ptum: eiuſqꝫ coniunctio producitur a no-
ticia ſoꝛtis ⁊ platonis copulaqꝫ a toto il-
lo copulato et notitia hominuz: ⁊ hoc ne-
ceſſum eſt dicere opinionem communez
inſequendo que tenet vnicum actum ſin-
cathegoꝛeumaticũ eſſe ly et diuiſiue ſum-
ptum: ⁊ ꝓpoꝛtionaliter eodem argumen-
to dices non dari propoſitionem de co-
pulatã copula cathego. ſed omnẽ talem
ypothetice ſuboꝛdinari.

¶ Sed quia nos non tenemus actuz cui
ly ⁊ diuiſiue ſumptum ſuboꝛdinatur eſſe
talem qualem communis opinio omniũ
imaginatur (ſm quam eſt neceſſum: vt
probatum eſt omnem talem propoſitio-
nem ypotheticã eſſe) aliter tẽtabo reſpõ-
dere ꝓ quo notandum eſt ꝙ qñqꝫ diximꝰ
in oppoſitionibus ly ⁊ diuiſiue ſumptuz
valere tantum ſicut diſiunctum negatũ
ſeu diſtributum non vnice hoc eſt valere
ſicut diſiunctum ſic diſtributum, vt ratio-
ne diſtributionis ad virtutez propoſitio-
nis in qua tale diſiunctum ponitur: de-
notatur alterum extremum competere
extremi copulati cuicũqꝫ parti.

¶ Idqꝫ ratione facili ſuaderi poteſt com-
muniter cõceditur has. Parrhiſius ⁊ Ro-
me venditur piper: parrhiſius vel rome
non venditur piper contradictoꝛias eſſe
de lege ⁊ modo enunciandi: ergo partici-
pant in extremis: ⁊ ſubiectum negatiue
eſt Parrhiſius vel rome venditum: ergo
alterius extremum erit idem ſignum ꝗ̃ui-
tus etiaz eſt ꝙ vniuerſaliter ꝓpoſitio de
copulato diuiſiue ſumpto equiualet pro-
poſitioni de diſiuncto negato: iſte enim
equiualent ſoꝛtes et plato eſt animal. et
non ſoꝛtes vel plato non eſt animal.

¶ Iam ergo dico ꝙ hec ꝓpoſitio ſoꝛtes ⁊
plato erit animal ſuboꝛdinatur huic ſoꝛ-
tes, a vel plato erit animal: vbi ly a habe-
at virtutem quandam diſiunctam ſiue
ly vel vniuerſaliſandi ⁊ predicatum con-
fundendi: et etiam copulam ſicut ſigna
vniuerſalia: ratioqꝫ cuius denotetur ꝑ-
dicatum cuilibet parti ſubiecti compete-
re. ¶ Et dico quod ſubiectum illius eſt
hoc totum ſoꝛtes vel plato et predicatuz

ly animal ⁊ hec precedũt copulam ⁊ ꝓdu
cant copulam:ſed a ly vel ⁊ copula ⁊ ꝑ̃di
cato ꝓducitur ly a:⁊ ideo ſi ly a nõ eſt ꝑs
extremi:quia virtus eius trãſit vltra ter
minũ cui imediate additur et hoc pacto
defendi poſſunt huiuſmodi ꝓpõnes non
ſubordinari ypotheticis quod nõ poteſt
ſuſtentari ſequendo communem moduꝫ
nã repugnãtia eſt ponere huiuſmodi ꝓ-
poſitiones cathegoricas ⁊ dicere ly et di
uiſine ſumptũ actum ſimplicem eſſe vni-
uerſalem terminos potentem ꝯfundere.

¶ Reſtat nunc adducere rationẽ apparẽ
tem ad ꝓbandũ ꝓpoſitionẽ de cõditiona
to nõ inueniri in anima:ſed cõditionales
nã capta hac ſortes eſt homo ſi eſt aĩal,ly
ſi coniungit duas propoſitiones:ergo eſt
ypothetica.antecedens probatur:ly ſi ꝓ
ducitur a duabus ꝓpoſitionibus: igitur
ꝓpoſitum antecedens probatur ly ſi pro
ducitur a ly eſt ⁊ a ly homo ⁊ ly animal:
tunc quero quid reddit ſuppoſitum illi
copule ſi dicas ꝙ ly ſortes:ergo ly ſi con-
iungit illã ꝓpoſitionẽ ſortes eſt animal
cum ꝓpoſitione illa ſortes eſt homo ⁊ ſic
propoſitum aut coniungeret cum ly ho
mo:ſequit̃ nunꝙ̃ inueniri conditionatuꝫ
incompletũ:nã hoc totuꝫ homo ſi eſt ani
mal huic ſubordinabitur homo ſi ſortes
eſt animal:aut habeo hanc ſortes eſt ho
mo ſi eſt animal huic ſubordinari ſortes
eſt homo ſi ſortes eſt animal: que eſt con
ditionalis.Simili modo ꝓbabis ꝙ ꝗ̃uis
ly homo reddat ſuppoſitũ verbo eſt exi-
ſtenti in conditionato illã eſſe conditio-
nalem ⁊ manifeſtior hec ratio apparebit
capiendo hãc ſortes eſt homo ſi fuit ani-
mal:nã ly ſi preſupponit copulam fuit ⁊
ex conſequenti vnã totã propoſitionem ⁊
vltra hoc ly homo aut totam illaꝫ ſortes
eſt homo.

¶ Et hec ratio videtur ſatis apparẽs ad
ꝓbandũ dicta:⁊ ideo probabile iudicarẽ
nullã ꝓpoſitionẽ de conditionato extre-
mo inueniri.Sed omnẽ talẽ cõditionalẽ
fore:nã ly ſi ꝓpoſitionẽ ꝑ̃ſupponit ⁊ dice
re ꝙ cõiungat ly ſi ꝓpoſitionẽ cũ vno ter
mino non videtur appens . Forte poſſet
defendi ꝯmunior modus dicendo ly ſi in
hoc cõditionato homo ſi eſt aĩal vnire ly
eſt animal cum ly homo ⁊ nõ ſuppoſituꝫ
copule nã ꝗ̃uis tota ꝓpoſitio preſuppo-
nat̃ ad ꝓductionẽ ſincathe.nõ tamen to-
ta ꝓpoſitio immediate concurrit:ſed ſo
lũ ly eſt animal ad productionẽ ly ſi quẽ-
admodũ non concurrit tota ꝓpoſitio ad
productionẽ negationis in hac homo nõ
eſt animal:ſed ſolum ly eſt animal.id ap
parens videtur: ſed nõ video quomodo
aliquis actus coniungat aliquod aggre
gatum quod eſt terminus:nã id totũ eſt
animal non eſt vnus terminus:⁊ eadem
ratione poſſet dari actus potens coniun
gere hoc aggregatum ⁊ plato.Sed forte
diceretur ꝙ hec eſt cathegorica ſortes eſt
⁊ fuit animal ⁊ ꝙ ly ⁊ coniungit non ter-
minũ cum alio:ſed quicquid ſit crederem
verius conditionales ⁊ nõ ꝓpõnes de cõ
ditionato extremo inueniri ꝗ̃uis nõ om
nino damno opinionem communem.

¶ Ex opinione communi patet ꝙ aliqđ
complexum ſignificat aliquid quod nul-
la pars ſignificat:nam ly ſortes ſi eſt ſor-
tes ſupra tranſcendens eſt ⁊ tamẽ nulla
pars ſignificat aliud a ſorte ꝗ̃uis aliqua
liter ſignificẽt alique partes:ſimiliter nõ
homo ſignificat que nec ly homo nec ly
non contingit nãꝗ̃ ex cõnexione duaruꝫ
partium intellectũ intelligere quod per
nullam intelligit.

¶ Poſſes argumẽtari contra id quod di-
ctũ eſt nullã ꝓpoſitionẽ eſſe de cõditio-
nato extremo:nã tũc iſte non eſſent ꝯ̃rie:
oĩs homo eſt animal ſi eſt equus ⁊ oĩs
homo non eſt animal ſi eſt equus:naꝫ in
ſimili iſte ſunt vere omne ens eſt equus
ſi eſt angelus/omne ens non eſt equus
ſi eſt angelus.

¶ Ad hoc rñdeo ꝯcedẽdo illõ:nã de his ẽ
iudicãdũ ſicut de cõditionalibꝰ de q̃bus
in oppõnibꝰ in materia ypotheticaꝝ ſatꝫ
ſuperꝗ̃ eſt viſum ⁊ errorem ex ibi dictis
cognoſces.

¶ Iã de abltis abſolute poſitis dicamus
vt tandẽ ꝓpoſitũ dubiũ abſoluamꝰ cau
ſalẽ conditionalẽ ⁊ tẽporalẽ ſenſum face
re cões oẽs concedũt:nec in his tribꝰ ſen
ſibus vniuoce ſumi credendũ eſt: ſed ſm
opinionẽ tenentẽ ablatiuũ abſolute poſi
tũ nõ inueniri:ſed loco eius conditiona-
lis aut temporalis ⁊c.dicendũ eſt hãc vo
calẽ ſole lucẽte dies eſt ſubordinari tribꝰ
ypotheticis q̃ modꝰ nõ placet multis nã
nõ videt̃ rõnẽ cur iſti mẽtali pueri ꝓfici-
unt nõ poſſit addi hic ablatiuꝰ magiſtro
legente ⁊ hi defendentes opinionem diꝫ

cunt ꝙ bene põt addi ablatiuus ille:ſed
nõ erit abſolute poſitus:ſꝫ iſti minus vi
dent quod dicunt nã manifeſtũ eſt ex di
ctis huic ꝓpoſitioni pueri ꝓficiunt non
poſſe addi aliquis terminꝰ cathegoreu-
maticus:nec datiuus:nec ablatiuus:nã
quos ſemel vnit copula terminos ſemꝑ
vnit ⁊ nõ alios:vt oſtẽſum eſt ſuperius.

¶ Quare ſi defendere opinioneꝫ placet
dicito nõ poſſe addi: nec vnũ:nec alium
terminũ cathegoreumaticũ ꝓpoſitioni.

¶ Et ſi arguas:qꝛ intellectꝰ põt cõcipere
ypothetice copulatiue per cõceptum in
quo nõ ponitur formaliter actus copula
tiuus:ergo põt cõditionaliter concipere
ſine cõceptu in quo ponetur formaliter
actus illatiuus:antecedẽs probat̃: qꝛ in
hac omnis hõ eſt animal copulatiue cõ-
cipit ſignificata ſubiecti.Itẽ reduplicati
ua dictio cõditionalr̃ ſignificat: ⁊ tñ non
eſt formalis nota illationis:igitur intel-
lectus põt intelligere conditionaliter ꝑ
ablatiuum ſine nota formali illationis.

¶ Ad primum horum concedo ꝙ poteſt
conditionaliter concipere ſine nota illa
tionis formali:ſed nõ ſequitur ex hoc ꝙ
taliter mediante ablatiuo abſolute poſi
to concipiat pari forma ad ſecundum re
ſpondebis.

¶ Opinio cõmunior tenet ablatiuũ in-
ueniri in mẽte nõ tñ ſignificare ſimul cõ
ditionaliter ⁊ cauſaliter.nam aliter eſſet
equiuocatio in mente:ſed aliquis ſigni-
ficat cõditionaliter alius temporaliter.
⁊ quiſ ſemel cõditionaliter ſignificat non
põt aliud ſignificare:ſed ignoro quõ tã-
tã tribuãt virtutẽ ablatiuo:vñ ſic arguo
ablatiuus abſolute poſitus in hac men
tali ſole lucẽte dies eſt: non eſt niſi noti
tia ſolis ⁊ notitia lucentis que due noti
tie nõ differunt ab ablatiuo non abſolu
te poſito:ſed ablatiuus non abſolute po
ſitus non ſignificat conditionaliter: nec
cauſaliter:ergo nec abſolute poſitus.

¶ Itẽ dicãt queſo penes quid differt ab
latiuus abſolute poſitus a non abſolu-
te poſito cum eedem ſint notitie.

¶ Preterea ſi notitia ſolis ⁊ lucẽtis poſi
ta in ablatiuo ſit ablatiuꝰ abſolute po-
ſitus:⁊ datur ablatiuus aliquis ſignifi-
cãs cõditionaliter:⁊ alius ſignificãs cau
ſaliter: cur magis ille notitie ſignifica-
bũt cauſaliter ꝙ̃ conditionaliter.

¶ Quare ponẽdo ablatiuũ talẽ in mẽte
aliter dicerẽ ꝙ ſignificare cõditionaliter
aut tẽporaliter nõ prouenit ab ablatiuo
ſiue ab illis notitijs in ablatiuo poſitis
⁊ actu aliquo taliter denotãte:vñ cũ tali
ablatiuo põt eſſe actus denotãs cauſali
ter:⁊ alius denotãs tẽporaliter:⁊ aliꝰ de
notãs cõditionaliter actus tñ q̃ cõditio-
naliter denotat nõ denotat cauſalr̃ di-
ſtinguunt̃ nãꝗ̃ huiuſmodi actus varie
ſignificãtes: ⁊ ſic pꝫ quõ poterit defen-
di nõ communiter loquẽdo cõia dicta.

¶ Circa dubium primum ⁊ vice-

ſimum:in quo inquirebat̃ de obliquis:
an ſignificẽt aliqualr̃ aut ſint ſincathe-
goreumatica.Arguitur pͥo probãdo ꝙ
habeãt ſignificationẽ diſtinctã a cathe-
goreumatica. Nã ſi nõ haberent aliquã
aliã ſignificationem preter cathegoreu.
idẽ eſſet dicere aſinus hoĩs ⁊ aſinus hõ:
⁊ iſte due brunellus ẽ hoĩs: ⁊ brunellus
hõ eſt idẽ ſub ordinarent̃: ſed in oppoſi-
tũ arguit̃:nã ſi ly hoĩs aliqualiter ſignifi
caret qualiter ly hõ nõ ſignificat: ſeque-
retur ly hominis ⁊ ly homo eſſe termi-
nos ſynonimos: non enim ꝓpter aliud
currit ⁊ currens non ſunt ſynonimi.

¶ In hoc dubio non ſolũ de obliquis in
quiret̃ verũ etiam cõmunis illa difficul-
tas vtrũ accidẽtia grãmaticalia inueni-
ant̃ in mẽte inueſtigabit̃ nulli tñ dubiũ
eſt quin obliqui inueniant̃: et ideo pͥo
dicetur de hoc:deinde dicet̃ de altero.

¶ Quãtũ igit̃ ad primũ cõmunis eſt re-
ſponſio ad argumẽtum factũ ꝙ obliqui
duas habẽt ſignificationes alterã eſſen
tialẽ ſecũdũ quã ſynonime ſignificãt cũ
ſuis rectis,Alterã vocãt accidentalẽ ſeu
grãmaticalẽ:⁊ eſt ſignificatio inquãtum
eſt huius vel illius caſus:vt genitiuꝰ ſi-
gnificat ꝑ modũ poſitionis:datiuus per
moduꝫ acquiſitionis ⁊ ſic de alijs,Itaꝗ̃
dicũt ſufficere ad aliquos terminos eſſe
ſynonimos ꝙ ſint ſynonimi ſecũdum ſi-
gnificationẽ eſſentialẽ. Sed hic modus
reſpõdẽdi ꝗ̃uis ſit cõmunis:nõ tñ videt̃
mihi verus,Nã ſi ſynonimi ſint quo ad
ſignificationẽ eſſentialẽ quum in aĩa nõ
ſit niſi vna notitia hominũ totalis: non
eniꝫ ſunt plures aliter infinite eſſent to
tales notitie hoĩm. Tũc vel illa notitia
totalis hoĩm ſignificat: vt cuiꝰ vel non,

Si vltimū quū igitur hic terminus hominis nō alteri ſubordinetꝛ ꝗ̄ illi notitie hominū: ſequitꝛ ꝙ illi ſubordinatꝛ ꝗ̄re caſus nō inuenitꝛ in mēte. Si p̱rimū vcȝ ꝙ illa notitia ſignificet ꝑ modū: vt cuiꝰ ſequitꝛ etiā ꝙ rectꝰ ſignificat ꝑ modum: vt cuius nam illi notitie ſubordinatur.

¶ Forte ad hec dices ꝙ nō ē vna tm̄ hominū notitia in aīa: ſed ꝙ ſunt plures et vna ſignificat homines abſolute nō aliqualiter ſignificādo: ⁊ hec eſt cui rectus ſubordinatꝛ. Alia ꝟo ſignificat oēs hoīes abſolute: ſed per modū poſſeſſionis.

¶ Cōtra hoc arguitꝛ: ille notitie hominū: aut ſunt eiuſdem ſpeciei eſſentialis aut nō. Si p̱rimū per cōmunē illā propoſitionem quū ſunt in eodē ſubiecto adequato cōſtituūt vnā qualitatē cuius quidez qualitatis oēs partes aut ſignificabunt hoīem ꝑ modum: vt cuius: aut ſignificabunt hominem abſolute ſicut rectus: et ſic nō erūt ponēde due notitie diſtincte.

¶ Nec eſſet bona reſponſio ſi diceretꝛ ad hoc ꝙ cōſtituerent vnā qualitatē: ⁊ non vnā notitiā aut ꝙ vna ſignificat per modū poſſeſſionis: ⁊ altera nō: qꝛ iam huiuſmodi reſponſio eſt ipugnata: ⁊ qꝛ ille notitie due partes: vt cōcedis ſunt eiuſdez ſpeciei eſſentialis nō inuenietꝛ rō quare magis ſignificabit vna poſſeſſiue ꝗ̄ alia relinquitur: ergo illas duas notitias nō eſſe eiuſdē ſpeciei. Sed ꝙ nō differāt ſpecie ſic p̱robo: nā vtraqꝫ eſt hominū abſoluta ⁊ ſynonime ſunt. Et nō dantur due notitie ſynonime cathegoreumatice niſi ſint eiuſdem ſpeciei.

¶ Itē illa notitia oblique ſignificās de qua ſignificatione importat modū ſignificandi poſſeſſiuū nō de formali: qꝛ abſoluta eſt: nec de materiali: qꝛ tūc de materiali ſignificaret poſſeſſiue et hoīes: ⁊ ſic naturalꝛ p̱rop̱rie ſignificaret poſſeſſiue: quare nō eēt accidētalis illa ſignificatio.

¶ P̱reterea ſequitꝛ ꝙ ſi haberē notitiam hoīm abſolutā ꝙ nō poſſem formare mētalē vltimatā huius p̱ropoſitionis aſinus eſt hominis quin haberem nouam aduertētiā circa homines ꝙ videtur abſurdū ſequela aūt p̱robatꝛ: qꝛ ad formandum illam p̱ropoſitionem oportet habere nouam notitiam hominum diſtinctā ſpecie a p̱riori que ſine noua aduertētia non poteſt p̱roduci.

¶ P̱reterea aut pōt perdere illā ſignificationē accidētalem aut nō. Si ſic quero qualiter ſe habēt notitia illa hominum: ⁊ intellectus qn̄ eā acquirit qualiter nō ſe habeat qn̄ eā deperdit: nec poteſt dari modus cōueniēs ad illud nā nihil addit ad ſignificationē illā. Si dicas ꝙ nunꝗ̄ perdet illā ſignificationē: ſequitꝛ ꝙ dabitur aliqua determinatio ſine determinabili: vcȝ genitiuꝰ ſine aliquo recto qđ ipſi nequaqꝫ cōcederēt: relinquitur ergo modum cōmunem eſſe falſum: nonnulli conantur hunc modum defendere. Sed non viderunt hec argumēta: ſed ſoluūt alia que nil valent.

¶ Multoꝝ fuit modus cōmunis rectū ⁊ obliquū nō eſſe ſynonimos: quoꝝ modꝰ in his cōſiſtit ꝓpoſitionibus. p̱rima quilibet genitiuus termini abſoluti eſt terminus cōnotatiuus ſignificās rē connotando ꝙ aliqualiter ſe habeat in ordine ad rē ſignificatā ꝑ ſuū rectū: vt ly hoīs ſignificat aliquid cōnotandō ꝙ poſſideatꝛ ab hoīe: hec ꝓpoſitio ſic p̱robatꝛ quicūqꝫ genitiuus importat cōparationē rei ad rem ſignificatā ꝑ ſuū rectū: ergo ſignificabit illa cū oīs notitia comparatiua rep̱reſentet vtrūqꝫ extremū: p̱robatꝛ antecedens: qꝛ hoc totū equus hoīs importat cōparationē ⁊ nō ratione recti: ergo ratione illius obliqui: ⁊ ꝑ cōſequēs erit cōnotatiuus. Hec ratio non eſt manifeſta: nā dicetꝛ illud aggregatū importare cōparationem: ⁊ nullā partē illam importare quēadmoduȝ hec p̱ropoſitio hō eſt animal: importat cōparationem ⁊ nulla pars illā importat. Poſſet etiā dici ꝙ nō p̱rop̱rie importat cōparationē: nam notitia comparatiua debet eſſe p̱ropoſitio.

¶ Secūda ratio qua p̱robāt illaȝ p̱ropoſitionem eſt vel ly hominis ſignificat: ſicut ly homo vel per modū poſſidētis nō p̱rimum: quia tūc ly homo ⁊ ly hominis eſſent ſynonimi: quod eſt falſum: nā tūc loco vnius liceret ponere reliquū quod eſt falſum: nec ſecundum eſt dicendum quia ſignificat hominem per modū poſſidentis: ergo ſignificat ipſum in ordine ad rem poſſeſſam: quare ſignificat rem poſſeſſam.

¶ Hec etiam ſecūda ratio non p̱robat cōcluſionem: nam ex p̱rimo nihil infertur: quia communiter cōceditur illos terminos eſſe ſynonimos: ⁊ tamen non oportet ꝙ loco vnius liceat ponere reliquū: nec ex ſecundo: quia diceretur ꝙ ſignificat hominem poſſeſſiue: nec p̱ropterea ſequitur ꝙ ſignificet rem poſſeſſam: quēadmodum ly omnis diſtributiue ſignificat: ⁊ non ſignificat diſtributionem: ſimiliter ly eſt ſignificat vnitiue: ⁊ non vnionē: ⁊ dicetur illud aliqualiter importare per ſincathego. aliquod vt poſt dicetur.

¶ Secunda ꝓpoſitio horum eſt nullus obliquus alius a genitiuo terminorum abſolutorum eſt connotatiuus: et ratio horuȝ eſt: quia nullus talis importat cōparationem: et ſi quandoqꝫ importetur comparatio per aggregatum ex ipſo et alio termino cōparatio illa importatur per alium terminum: vt legens librū ⁊c. quia non poteſt addi aliquis obliquus p̱reter genitiuum termino abſoluto niſi appoſitione.

¶ Hec ſecunda cōcluſio repugnat p̱rime aut rationi ſecūde qua p̱rimā p̱robāt: qđ ſtatim p̱robabo ꝗ̄ p̱rimū impugnauero p̱rimā: arguitur ſic argumēto eorum: ſequitur hāc conſequentiam non eſſe ſyllogiſticam cuiuſlibet hominis quilibet leo currit: ſortes eſt hō: ergo ſortis quilibet leo currit: aut ſaltē in ea aliquem errorem manifeſte committi: cōſequēs eſt cōtra oēs: ergo dicta nulla: antecedēs ꝓbatur in hoc ſyllogiſmo committitur error tertius intrinſecus: videlicet ꝙ medium in minore vbi nō diſtribuitur ſupponit p̱ro aliquo p̱ro quo non ſupponit in maiore: nā in minore p̱ro homine ſupponit: ⁊ in maiore nō ſupponit ꝓ homine: nam nullus terminus ſupponit p̱ro formali: niſi quidez ſit materiale ⁊ formale. Sed ly hoīs ſignificat de formali hominem: nā de materiali ſignificat rem poſſeſſam ⁊ de formali hominem.

¶ Ad hoc reſpondēt aliqui inſequentes hāc opinionē dupliciter: vno mō dicunt ꝙ ꝗ̄uis nō ſupponat ly hominis p̱ro homine: ſed ꝓ re poſſeſſa omnia tn̄ que hic dicuntur ſunt intelligenda ac ſi p̱ro formali ſupponeret. Secūdo dicūt ꝙ ly hominis ſupponit p̱ro formali: ⁊ ꝙ terminus cōnotatiuus bene pōt ꝓ ſuo formali ſupponere mō tale ſibi correſpondeat in ordine ad copulam ſue p̱ropoſitionis p̱ro requiritur ꝙ de tali verificetur ſecūdum ſe. Sed ſufficit ſecundum ſuum rectum correſpondentem illi formali.

¶ Cōtra p̱rimā haꝝ ſolutionū ſic arguo: ſi ly hoīs ſupponeret p̱ro materiali ī hac cuiuſlibet hominis quilibet leo eſt animal: ſequitꝛ ꝙ illa eſt falſa caſu quo quicūqꝫ homo poſſideret leones ⁊ q nūc poſſidēt: hoc patet: nā ſub ly hoīs deſcendēdo oportebit demonſtrare illud p̱ro quo ſupponit: ⁊ ſic dabo multas deſcendentes falſas demonſtrādo veſtes ⁊ domos quas multi poſſident.

¶ P̱reterea ſic arguo: ſequitur in hac cōſequentia nullius hominis aſinꝰ eſt animal: ⁊ ſortes ē homo: ergo ſortis nullus aſinus eſt animal committi errorem intrinſecum: quartum videlicet medium poſſe nō ſupponere in negatiua ipſo ſupponente in affirmatiua hoc patet: quia cuȝ ly hominis in maiore p̱ro re poſſeſſa ſupponat: ⁊ in minore p̱ro homine poſſidente cōtinget ſupponere in minore nō ſupponente in maiore idemqꝫ ex ſecunda ſolutione videtur ſequi.

¶ P̱reterea arguitur in. iiij. terminis cū medium in maiore non ſit ſynonimum alicui termino in minori.

¶ Secunda ſolutio nihil etiaȝ valet: nā cōcedit terminum ſupponere p̱ro formali: ⁊ non video cur non cōcedat ꝙ quicūqꝫ terminus p̱ro formali ſupponat quod eſt falſum.

¶ Secundo arguitur contra p̱ropoſitionem ſecundam: hec opinio diffinit hunc terminum hominis ſic hominis eſt ens poſſeſſuȝ ab homine. Sed hec diffinitio nō eſt bona: nā nō licet eam ponere loco ſui diffiniti: nā hec eſt vera: hec veſtis eſt veſtis hominis: ⁊ hec eſt falſa: hec veſtis eſt veſtis entis poſſeſſi ab homine.

¶ Forte dices ſicut fortaſſe ſecundū hos eſt dicēdū ꝙ ly hominis cū capitur recte diffinitur eo modo diffinitione quid nominis qꝛ cōnotatiuꝰ eſt imaginantꝛ: nāqꝫ vt ex cōmunibus eoꝝ dictis colligere poſſuȝ ꝙ ly hoīs poteſt recte capi ⁊ ꝙ in iſta hoīs eſt ens poſſeſſuȝ ly hoīs eſſe totale extremū: ſed hoc apparet manifeſte falſum: nam tunc iſte p̱remiſſe eſſent diſpoſite in ceſare nullus aſinus eſt hoīs: omne rudibile eſt hoīs. ergo nullum rudibile aſinus: ſimilitꝛ hec cōſequētia eſſet bona ī quarta figura oīs equus eſt cuiꝰ

hominis: et hominis eſt leo: ergo leo eſt
equus: ⁊ hec in prima cuiuſlibet homi=
nis eſt leo ⁊ brunellus eſt hoīs ergo bru
nellus ē leo. Sed quicquid eſt de his: q̄r
forſitā apparēter doctus aliquis q̄ opi=
nionē ſuſtētare vellet reſpōdere poſſet.
¶ Arguo cōtra hanc opinionē probādo
ſecūdā propoſitionē repugnare rationi
ſecūde ad primā dicebatur in illa ſecūda
ratione: vt ly hoīs ſignificat eodē modo
ſicut ly hō aut nō ſi primū daret̄ diceba=
tur: ſequitur ly hominis et ly hō eſſe ſy=
nonimos: quod eſſe falſum probat̄: quia
loco vnius non licebat ponere reliquū:
arguitur ſic ſimili ratiōe ſequitur ly ho=
mini eſſe cōnotatiuū: nā ſi abſolutus eſt
erit ſynonimus illi termino homo. Sed
hoc eſt falſum: nā loco datiui nō licet po
nere rectuꝫ ſicut nec homo nominatiui.
¶ Forſitā hec argumēta apparebūt tibi
cōcludere cōtra hāc opinionē: ⁊ inſeque
ris propter hec vnā aliam que a multis
tenetur videlicet ꝙ omnes obliqui con=
notatiui ſunt: ⁊ ly hoīs ſupponit de ma=
teriali pro hoīe: ⁊ ꝯnotat modū vt cuius
⁊ ly homini connotat vt cui ⁊c.
¶ Sed contra hunc modū arguo ex hoc
ſequitur omnem terminum eſſe conno=
tatiuum: nam ſi genitiuus connotat: vt
cuius. ⁊ datiuus: vt cui. Rectus etiam cō
notabit vt qui.
¶ Preterea arguitur: ſequit̄ ex hoc mo=
do in hac cōſequentia nullius hominis
leo eſt animal ſortes eſt homo: ergo ſor=
tis nullus leo eſt animal committi erro
rem quartū: videlicet ꝙ ſtat medium in
maiore non ſupponere ipſo ſupponente
in minore: etiam ſequitur non eſſe ſyllo=
giſticam: nam medium in maiore nō eſt
ſynonimum medio in minore. quare in
iiij. terminis arguitur.
¶ Quare ergo aliter reſpondeo ꝙ geni=
tiuus ſubordinat̄ notitie hoīꝫ abſolute
⁊ actui cuidā ſignificāti poſſeſſiue: ita ꝙ
aggregatū ex actu illo ⁊ notitia hominū
ſynonime ſignificat cū illo termino ho=
minis: ⁊ ille actus ſincathego. qui ꝑ mo=
dum: vt cuius importat producitur a no
titia hominum: ⁊ a determinabili a qui=
bus dependet ineſſe: ⁊ cōſeruari quo fit:
vt nō poſſit ſine determinabili inueniri
ille actus: ⁊ iō genitiu⁹ nō pōt inueniri
ſine recto: ⁊ proportionalr̄ dices de alijs
obliquis: ⁊ iſte modus reſpondēdi videi
tur ſufficiens. nā queādmodum in voce
ad denotandū terminū aliquē non diffe
rentē in recto: ⁊ alijs caſibus ſicut ſunt
dictiones indeclinabiles: addimus ali=
qua pnomina aut ſincathe. que articu
los vocāt: quibus etiā ſepiſſime vtūtur
greci quibus etiā hiſpani diſtinguūt ge
nitiuū a recto ⁊ alijs caſibus: nam apud
nos nō differt genitiuus a nominatiuo
niſi per additionē articuli: ſic etiā noti=
tia hominū abſoluta ꝯtrahit̄ ꝑ hunc vel
illū caſuꝫ ad hoc ꝙ ſit ill⁹ vel hui⁹ caſus.
¶ Cōtra hoc arguitur dupliciter: primo
ſic: ſequeretur omnem obliquum termi
num eſſe complexum probatur: naꝫ ſub
ordinatur conceptui ⁊ actui qui quidem
non poſſunt niſi complexum producere
terminum.
¶ Secundo ſic arguitur: ſequeretur re=
ctum ſubordinari debere conceptui et
actui: vt iſte terminus homo ſubordina
retur notitie hominū: ⁊ cuidam actui ſi=
gnificanti: vt qui quemadmodū de obli=
quo dr̄: nō eīn alia eſt ratio in vno ⁊ alio.
¶ Ad primū poſſet dici: ꝙ notitia illa ho
minū cū illo articulo nō facit vnū termi=
num: ſed ꝙ articulus ille eſt pars aggre
gati ex recto ⁊ obliquo: ⁊ non pars obli=
qui. Itaqꝫ cū dictum eſt obliquū non in=
ueniri per ſe dicā ꝙ iſte terminus homi
nis ſolū ſubordinatur notitie hominuꝫ:
ſed ꝙ totū aggregatuꝫ aſinus hoīs ſub
ordinat̄ notitie aſinoꝝ ⁊ notitie hoīm: et
illi articulo determināt (ſi vis) notitiam
hoīm. Ad ſcđm dicēdū eſt ꝙ iſte termin⁹
hō ſubordinat̄ notitiam hoīm abſolute:
ſed deinde quū intellectus aſſumit in ꝑ
poſitiōe notitiā hoīs ſi aſſumat in recto
addit articulū ſignificantē: vt qui At nō
ſi in obliquo addit articulum ſignifican
tē modo quo obliquus. Si quis negaret
huiuſmodi ſignificationeꝫ a recto nihil
faciet argumentum.
¶ Sꝫ ꝯtra dicta arguit̄: ſiue teneat̄ vna
opinio ſiue illa ſequeret̄ illos duos ter=
minos aſinus hoīs ⁊ hoīs aſinus: quoꝝ
alter vnice: alter nō vnice accipiat̄ ſubor
dinari eidē termino: ſed hoc eſt falſum:
ergo dicta nulla: ſequela ꝓbatur: nā illi
duo termini nō niſi notitie aſinoꝝ exiſti
in recto ⁊ notitie hoīm exiſtēti ī obliquo
ſubordinātur. Ex quo ſic arguo: notitia
aſinorum

aſinoꝝ cui hoc complexum aſinus homi
nis ſubordinatur eſt eadem numero cū
notitia aſinorum cui tanqꝫ toti vel parti
hoc complexū hominis aſinus ſubordi=
natur: ⁊ notitia hominū que eſt pars ter
mini: cui ſubordinat̄ hoc cōplexum aſi=
nus hominis eſt eadē cū notitia homi=
num que eſt pars cōplexi huius homi=
nis aſinus. nā non ſunt ponende diuer=
ſe notitie abſolute ⁊ diuerſe notitie aſi=
norū cum ergo non niſi ex notitia aſino=
rum exiſtente in recto ⁊ hominū exiſten
te in genitiuo ſubordinet̄ quodcūqꝫ illo=
rum complexoꝝ: ſequitur ꝙ eideꝫ termi
no ſubordinantur. Nam ſi partes eedeꝫ
ſunt ⁊ tota eadem erunt. Nec valeret ad
hoc reſponſio dicendo ꝙ ille notitie dif=
ferunt penes tranſpoſitionē ⁊ ordinem.
Nā qͣuis ordo diuerſus eſſet ꝓpter hoc
tota non deſinunt eſſe eadem. nam or=
do diuerſus partium non tollit idētita=
tem totorum.
¶ Preterea arguit̄ ꝓbando eſſe impoſſi
bile ratione ordinis aſſignare diſcrimē.
nam ſi differāt in ordine vel hoc eſt ordi
ne ſitus vel ordine ꝯceptionis nō ſitus:
q̄r non eſt locus in aīa: nec conceptionis
nam volo ꝙ eque cito habeat̄ notitia aſi
norum ⁊ hoīm in aīa; nec valet ire ad or=
dinē cōſiderationis. nā vt probatū eſt in
principio ſillogiſmorū ille ordo cōſidera=
tionis non differt ab ordine cōceptionis
aut ab ordine reflexionis quo reflexit ſe
intellectus ſuper notitiā ⁊ manifeſte cō=
ſtat: non oportere intellectū ſemper refle
ctit ad habendū tales notitias; nam pro
batur falſitas ꝯſequētis. Nam ſi illi duo
termini cōplexi eidem notitie ſubordina
rentur ſequeret̄ eandē ꝓpoſitionē eſſe ve
ram ⁊ falſam; qđ ſic patet; nam mentalis
cui ſubordinat̄ iſta ꝓpoſitio aſinus hoīs
non eſt aīal falſa eſt ⁊ ꝙ ſit vera patet. nā
illa mentalis eſt hic hoīs aſinus non eſt
animal (in qua totū accipiat̄ non vnice:
nam oēs termini vnius ſunt termini al=
terius) que eſt vera.
¶ Pro ſolutione huius argumēti: qđ eſt
difficile notandū eſt queādmodū intelle=
ctus nō pōt accipere vnū terminū diſtri=
butiue ſine ſigno: ſic nō pōt accipere vni
ce aliquē terminū ſeu aggregatū niſi ad
dat aliqđ ſignū quo fit: vt extra ꝓpoſitio
nem nullos terminos accipi vnice: nec nō
vnice ꝓbabile ſit: ſed in ꝓpoſitione acci=
pit itaqꝫ aggregatū ex notitia aſinorū in
recto ⁊ notitia hominū ī obliquo in qua=
cunqꝫ ꝓpoſitione ponat̄ accipiet̄ nō vni=
ce niſi addat aliqđ ſignū denotans illud
totū accipi vnice: tūc igit̄ intellectus qui
iam cōmunē eam regulā intelligit: ꝙ qñ=
cunqꝫ rectus precedit obliquū ⁊c. tunc to
tum accipit̄ vnice audita iſta ꝓpoſitione
aſinus hominis nō eſt aīal format hanc
a aſinus hoīs nō eſt aīal ſiue a hominis
aſinus non eſt animal ſiue aliquod ho
minis aſinus non eſt aīal: in qua ly a ſi=
gnificat illud totū pro vnico termino ab
intellectu accipi: ⁊ credo nō poſſe rectio=
rem dari ſolutionem ad hoc.
¶ Reſolutorie ergo habet̄ obliquis cor=
reſpondere inqꝫtum ſynonime ſignificāt
cum ſuo recto cōceptus ſui recti inqꝫtum
autem oblique ſignificat articulus qui=
dam ad ſenſum ſuperius declaratū: atqꝫ
non poſſe intellectū accipere aliqđ aggre
gatū qđ non vnice etiā ſumi poteſt niſi
ratione alicuius ſigni.
¶ Ex quibus relinquit̄ accidens aliqđ
grāmaticale in mente inueniri: cum igit̄
differentia caſuū non proueniat ratione
terminationis caſus in mente inueniun
tur non autē genus: nam eſſe huius vel
huius generis rōne terminationis attē
ditur terminatio aūt nulla eſt diſtinctio
nis in aīa: eſſent nāqꝫ hoc pacto alicui⁹
ydiomatis termini mētales: relinquitur
ergo genus nequaquā in mēte reperiri.
Et ſi queras que accidētia inueniuntur
grāmaticalia in mente: rñdeo ea tm̄ que
veritatē aut falſitatē ꝓpōnis variāt qua
lis eſt numerus ⁊ caſus de caſibus dictū
eſt: nam refert multū dicere: hoc eſt ho=
minis et hoc eſt homo: do aſino do aſi=
num dono Petrum Joanni et dono Pe=
tro Joannem.
¶ Sed ꝙ numerus inueniatur dubium
erit nemini: nam iſte due differūt multū
ſortes eſt homo: ⁊ ſortes ⁊ hoīes: nec eo=
dēmodo aiunt has differre maria eſt al=
ba: et maria eſt albus. nā quāuis ſcđa in
congrua ſit incōgruitate vocis nō tm̄ eſt
incongrua incōgruitate mentali ſeu lo=
gicali quam aiunt logicum debere con=
ſiderare.
¶ Quod ſi arguas: nam tunc iſte nō dif=
ferunt albus hō dixit hoc: et alba hō di=

xit hoc:qꝛ nō differūt niſi per genus:ſed genus inuenit̃ in mente:ergo ꝓpoſitū.

¶Ad hoc rñdeo negando ꝙ nō differant niſi per genus: immo dico illas differre per reſtrictionē:nam illum terminū homo illud adiectiuū albus aliter reſtringit ꝙ̃ ly alba.nam ly alba hunc terminū homo reſtringit pro feminis tm̃: q̃a hec alba homo dixit hoc vni mentali ſubordinatur in qua ſubiectū ſtabit pro hominibus albis qui ſunt femine ⁊ hoc denotabitur per aliqđ ſincathe.itaqꝫ erit vnū ſincathe.ad reſtringendū pro maſculis: ⁊ aliud pro feminis.

¶Forte argues: ſi nullū animal eſſet ly alba nō magis reſtringit ꝙ̃ ly albus.ergo nec nunc añs probatur ſi reſtringeret maxime eſſet quo ad ſuppoſitionē vel ſignificationē:aut acceptionē non quo ad primum: vt patet nec quo ad vltimum. Nam pro quocunqꝫ accipitur in hac alba homo dixit hoc accipitur in hac alb⁹ homo dixit hoc qđ ſic ptꝫ. Nam ſi inſtaretur maxime:qꝛ pro femina acipitur in priori ⁊ non in poſteriori:ſed pro femina accipitur in poſteriori:qꝛ pro om̃i illo qđ pōt eſſe maſculus accipitur: ſed femina pōt eſſe maſculus: ergo pro femina accipitur. Ad hoc rñdeo ꝙ nō tenet̃ magis reſtricte in vna ꝙ̃ in alia nec quo ad ſuppoſitionē nec quo ad acceptionē ⁊c. loquendo de actuali ſuppoſitiōe: ſed nō accipit̃ eque reſtricte quo ad aptitudinalē ſuppoſitionē hoc eſt dictu.ideo nō tenent̃ in illis duabus illi termini eque reſtricte ꝙ ſtat illum terminū pro aliquo ſupponere in priore non ſupponente pro eodē in poſteriore ⁊ hoc ſufficit ad hoc ꝙ duo termini non teneant̃ eque reſtricte.

¶Sed qm̃ de actiuis noibus loquebat̃: dubitat̃ circa hec:vtrū illa ſint cathegoreumata vel ſincathegoreumata. Cōmunis opinio eſt nunc adiectiuū adiectiue tantū:⁊ ſubſtantiuū eſſe terminos ſynonimos quare cathegoreumata ſignificatione et differre adiectiuū a ſubſtantiuo per hoc ꝙ qñ capitur adiectiue non pōt eſſe totale extremū atqꝫ hinc ſequit̃ hac fore concedendā tm̃ ſortes eſt albus.nā predicatū eſt ſortes albus.et ſi arguatur auctoritate Ariſto. dicentis albū ſolam qualitatem ſignificat. Reſpōdeo capi ibi concretum pro abſtracto:aut id intelligi de ſignificato formali: ratio horum eſt: quia vel ly albus adiectiue captū ſignificat albedinem ſolum: vel ſignificat corpus connotando ꝙ habeat albedinem ſi ſecundū habetur ꝙ eſt ſynonimū cum ſuo ſubſtantiuo: ſi primum quero vel ſignificat abſolute:vel connotatiue ſi abſolute ſequitur ꝙ conuertetur cum ly albedo ſi ſignificat connotatiue maxime ſi gnificaret per modū alteri inherentis:⁊ ſi ſic iam ſignificabit albedinē in ordine ad ſubiectum per regulam cōmunē: ola notitia comparatiua ſignificabit vtrūqꝫ extremū. Preterea ſi ly albus ſignificaret albedinem per modum alteri inherētis: ſequitur ꝙ poſſet pro albedine ſupponere quod eſt falſum.

¶Et propter has rationes reliquerunt opinionē cōmuniſſimā apud antiquos: qui dicebant illa auctoritate Ariſto.moti ly album ſolam qualitatē ſignificare quā opinionē quidā doctus nomine miranda in ſuis terminis propter obſeruātiam patrum nitit̃ defendere. Et ad primam rationē reſpondere cōcedendo ꝙ ſignificat albedinē abſolute:⁊ quando infertur ꝙ erit ſynonimum cum ly albedo negat conſequentiā: ⁊ ratio eſt quia non ſignificant eodēmodo grāmaticali:quia albedo ſignificat albedinē per modū per ſe ſtantis ⁊ album per modū alteri adiacentis ⁊ quando inferebatur: quia ſequitur ꝙ ſignificabit albedinem in ordine ad ſubiectum negat conſequentiā:quia non ſignificat ly albus per modū alteri adiacentis ſic qđ illud cōnotet vel includat in ſua ſignificatione.

¶Sed qꝛ explicamus ſuum modū repreſentandi per talem terminū ⁊ aſſignare analogiam facile eſſet ſcđm illos qui tenent ly hominis ⁊ ly homo differre ſolū penes ſignificationē grāmaticalē qꝛ ly hominis dicunt ſignificare: vt cuius nō tamen illud connotat:nec in ſua ſignificatione includit etiam dicimus ly homines ſignificare duos homines pluraliter:⁊ tamē non includit in ſua ſignificatione illud. Secunda ratio eſt debilis contra hāc opinionē. nā differūt ſuppoſitionē eē acceptionē termini ſubſtantiui ⁊c.

¶Sed non videtur mihi ꝙ hic recte opinionem defendat.nam ſi ſolum differūt albus:⁊ albedo ꝑ modū ſignificandi grāmaticalem:ſequitur illos terminos eſſe ſynonimos ſaltem quo ad ſignificationem eſſentialem.

¶Preterea arguit̃.in aīa ly albus ſignificat albedinē abſolute:ſimilr̃ et ly albedo:⁊ abſolute:ergo ille notitie ſunt eiuſdem ſpeciei:⁊ ſe intendūt.nā ſignificatio grāmaticalis nō impediet ſynonimatē. non eñ video ꝙ ſint ponēde due notitie abſolute ſignificātes abſolute albedinē: non ſe intendentes. nam habita notitia albedinū.quero qua aduertentia intellectus producet notitiā aliā:⁊ videt̃ ꝙ eadem ſi dicas ꝙ ly albus in voce cōcurrit inſtrumentaliter ad vnā ⁊ nō ad aliā procedo de prima notitia adiectiua:que formata eſt ab intellectu ſine voce. et clarum eſt ꝙ non proceditur niſi vt notitia/cui ly albedo ſubordinatur: aut des modum quo intellectus aduertit:quando producit vnā quo non aduertat quādo producit alteram.

¶Item quero ratione cuius notitia illa ſignificat grāmaticaliter:habetqꝫ ſignificationē accidentalē magis ꝙ̃ notitia:cui ly albedo ſubordinat̃:⁊ non videt̃ eſſe aliqua ſolutio ad hec:que non facile a viro perito impugnetur. Quare credo opinionem veriorē: ꝙ ſi hanc placet defendere in voce:dic vt prius ⁊ in mente dic ſicuti de obliquis ꝙ non inuenit̃ vna ſola qualitas:cui ly albus ſubordinat̃:ſed ꝙ ſubordinat̃ notitie abſolute albedinū: ⁊ articulo ſincathegoreumatico explicāti modum alteri adiacentis: qui producitur a notitia albedinum ⁊ ſuo ſubſtātiuo. et hoc pacto antiquorum opinionem defendes modo intelligas que de obliquis diximus.

¶Nunc autē arguit̃ contra illud quod dicebatur ꝙ numerus inueniebat̃ in mente vltimata arguit̃ ſic. Terminus pluralis numeri non pōt haberi in aīa: ergo propoſitū.añs probatur. Quicunqꝫ terminus pluralis numeri ſubordinat̃ diſiuncto ex copulatis cōpoſitis ex ſingulari geminato conflato: ergo non ſubordinatur termino pluralis numeri. antecedens probatur:quilibet terminus mētalis cui ſubordinatur terminus pluralis numeri ſignificat plura ⁊ quodcunqꝫ illorum ⁊ non ſignificat quodlibet de ſignificatione totali: quia hoc modo quicunqꝫ terminus: qui ſignificat aliqua ſignificat etiam aliquid de ſignificatione totali: quod eſt falſum. nam ſi ly angeli ſignificaret Gabrielem abſolute/et de ſignificatione totali: non videtur cur non ſupponeret pro Gabriele. Poſſet ergo de partiali et non ratione vnius partis:ergo rōne pluriū:⁊ ille ꝑtes nō facerēt vnū ꝯceptū niſi vnirent̃:ergo vniunt̃. Quare faciunt complexum diſtans ⁊ tale cōplexum diſtans:vt facile eſt videre:nō componetur niſi ex notitijs ſingularis numeri. Nam hic terminus angeli nō ſubordinatur huic termino angeli et angeli vel angeli ⁊ angeli ⁊ angeli ⁊c. Sed huic angelus et angelus ⁊c. Jam probatur quod ſignificet ly angeli plura: et quodcunqꝫ illorum. Nam audito hoc termino homines:intellectus aliquem hominem intelligit. Preterea eadem ratione concedendum eſſet hunc terminum homo aliqua ſignificare:ſicut hic terminus angeli. nam aliqua ſignificat: puta materiam ⁊ formam ⁊ nullum illorum.

¶Propter hoc argumentum tenet Lax vir doctus profecto numerum pluralem non inueniri in mente: ſed quemcunqꝫ terminum pluralis numeri ſubordinari diſiuncto compoſito ex infinitis copulatis:quarum partes eſſent termini ſingularis numeri correſpondentes tali termino pluralis numeri: vt hic terminus angeli ſubordinatur, huic toti angelus et alius angelus vel angelus ⁊ alius angelus ⁊ alius angelus:⁊ ſic de ſingulis.

¶Contra hanc opinionem idem auctor multa infert contra ſe: quorum quodcūqꝫ videtur falſitatem opinionis impugnare.primo ſequitur nullum intellectū finite virtutis poſſe habere totum conceptum cui hic terminus homines ſubordinatur:ſed vnus intellectus habebit partem conceptus cui deberet ſubordinari ly hoies:⁊ alius habebit aliā:nec inconuenit hunc terminū hoies equiuoce repreſentare mihi ⁊ tibi multa alia: que ex his ſequunt̃ infert. Hic modus nō propter aliū:ꝙ̃ ꝓpter hoc ꝙ debili fuit rōne motus multis diſplicet:nō videt̃ etiam qua ratione ly oīa in plurali numero inueniet̃ in mente: ⁊ non ly iſti. nam nihil nec aliqua ly iſti repreſentat. Etiā vide=

tur mihi hanc ꝓpoſitionē infiniti hoīes
ſunt hoīes nō ſubordinari alicui ꝓpoſi=
tioni vere capiēdo ly infiniti ſincathego
reumatice:q2 in quocūqꝫ intellectu idem
eēt dicere infiniti hoīes ſunt infiniti:⁊ fi=
niti ſunt finiti. Scdm ħ hūc modū ſig̃re
aliqua nō eſt niſi ſignificare aliquas res
mediante conceptu complexo diſtanti:
quarum vnā ratione vnius partis ⁊ aliā
ratione alius ſignificet: ⁊ ſignificare ali=
quid erit ſignificare aliquā rem non me
diante tali conceptu.atqꝫ hoc poterit ali
quam calumniam pati. nam ſcdm hanc
diffinitionē videtur hoc complexum Ga
briel vel Raphael aliqua ſignificare : ſed
ad hoc excludendū poſſet addere diffini=
tioni priori ly copulatim.

¶ Propoſitio cōis dicit numerū plis nu=
meri inueniri in aīa:nec eſſe cōplexū. Et
ad argumentū opinionis oppoſiti facile
reſpōderet.nam ſcdm eos ſignificare ali=
qua:eſt ſignificare aliquas res : pro qui=
bus et ſi non faciant vnum talis termi=
nus ſupponere poteſt : idqꝫ de terminis
potentibus ſupponere eſt intelligendū:
ſed in terminis nō ſupponere potētibus
dices ſufficere ꝙ ſignificēt equiualenter
cum vno diſiuncto cōpoſito ex infinitis
copulatis modo quo precedens opinio
imaginabaꝛ aut ſufficit qđ aliquas res ſi
gnificet pro quibus quantū eſt ex parte
ſue ſignificationis(⁊ ſi non facerēt vnū)
poſſit ſupponere(vt quidam dicit)ſcdm
hec reſponderetꝛ ad argumendū.Quādo
arguebaꝛ vel iſte terminos angeli ſigni=
ficet aliquos angelos ſic ꝙ quēlibet illo=
rum ſignificet aut nō reſpondeꝛ ꝙ ſigni=
ficat angelos:non tñ ſig̃t quēlibet illorū
ad hunc ſenſum ꝙ pro quocunqꝫ illorum
poſſet ſupponere:⁊ quādo arguiꝛ q2 tūc
iſte terminus homo ſignificaret aliqua:
quia ſignificat materiā:⁊ formam:⁊ nul=
lum illorum fateor.terminus eīn ſignifi=
cans aliquid bene poteſt ſignificare ali=
qua:ſed terminus ſignificās aliqua pro=
prie loquendo/et definiendo ſignificare
aliqua ſicut definitum eſt:non ſignificat
aliquid.Etiam hic terminus homo ſigni
ficat aliqua facientia vnum: ad hoc antē
ꝙ terminus ſignificet aliqua oportet ꝙ
illa non faciant vnum.

¶ His non obſtantibus alium modum/
qui nunc occurrit mihi defendam:quo ⁊
ſi ab oībus videar differre:credo tñ ergo
verum eſſe/quo teneo terminū ſingula=
ris numeri ⁊ pluralis ſynonimos eſſe de
ſignificatione eſſentiali:⁊ ſolum differre
ſignificatione grāmaticali : quēadmodū
diximus rectum ⁊ obliquū differre: itaqꝫ
teneo naturalē ſimilitudinē: cui ſubordi
naꝛ iſte terminus homo ſignificare quē=
libet hominē diuiſiue:et quoſcūqꝫ etiam
et ſolum differre notitia/cui ſubordinaꝛ
iſte terminus homo in ſingulari/et cui
ſubordinatur hic terminus hoīes in plu
rali penes actus ſincathegoreumaticos
qui ſunt velut articuli: ita ꝙ quando in=
tellectus notitiam hoīm accipit in ſin=
gulari conuertatur cum hoc termino ho
mo in voce addit vnum actum reſtringē
tem ſolū pro ſingulis hominibus in ſin=
gulari. Quādo vero vult accipere illum
terminum mentalem pro hominibus in
plurali : hoc eſt pro multis ſimul addit
quendā articulū taliter eum reſtringen
tem.At vero cum ſine aliquo articulo in
tellectus notitiā illam aſſumit tunc tam
pro vno homine:ꝗ̃ pro multis ſupponit
hinc fit hanc vocem homo nō ſolum ſor=
tem/verumetiam ſortem/⁊ platonem ſi
mul ſignificare. Similimodo hic termi=
nus homines non ſolum duos/verum
quemcunqꝫ illorum ſignificat de ſignifi=
catione totali.

¶ Et ſi inferas quia tunc iſta vox homo
pro decem hoibus ſimul iunctis poterit
ſupponere. Ad hoc negatur conſequētia
q2 illa vox homo ratione terminationis
ſingulariter in ꝓpoſitione accipitur pro
vno homine:⁊ ratione terminationis ly
homines ꝑ multis ſimul ſupponet:quē=
admodū dictum eſt ly hominis ratione
terminationis per modū vt cuius ſigni=
ficat:⁊ ly homini per modū vt cui. Id au
tem cum dictis precedētibus vel ex hoc
apparet verum ꝙ termini declinabiles
non ob aliud differunt in ſingulari ⁊ plu
rali:niſi ratione terminationis/ac inde=
clinabiles ratione articulorū/quos addi
mus. Nā ſi paſcua dixero neutiqꝫ intelle
xeris ſi i ſingulari/vel plurali ꝓtulerim
niſi aliud addiderim. ratione cuius nu=
merus mihi notus euadat : quidqꝫ quod
greci articulos habent ad diſtinguendū
plurale a ſingulari.

¶ Adde qđ ſi duo numeri inueniunꝛ in

mente puta ſingularis: et pluralis inter
ſe omnino diſtincti eo modo: quo logici
imaginātur:etiam videtur ſingularem:
pluralem ⁊ dualem:quem greci addunt
reperiri debere:cuius necdum memine=
runt. Nam ſolum vocibus ſolis: quas co
gnouerunt:intellectum regunt.

¶ Item arguitur ſic. Notitia hominum:
et quemlibet hominem:⁊ quoſcūqꝫ ſimul
ſignificat:ergo ſignificat aliq̄d ⁊ aliqua:⁊
ſingularis:et pluralis numeri eſt quan=
tum eſt ex parte ſui. Antecedens proba=
tur:nomina omnium hominū:cum quē=
libet hominem ſignificet:duos ſimul ſi=
gnificabit:videtur namqꝫ impoſſibile nō
ſolum mihi:verum cuicūqꝫ recte iudican
ti aliquem intelligere quēcunqꝫ duorum
hoim:qui duos homines intelligat.

¶ Unde arguitur ſic. Audita hac voce ho
mo nō ſolum intellectus audientis intel
ligit quemcunqꝫ hominem:verum oēs
ſimul. cū namqꝫ dixero aīal rationale:nō
intelligo ſolum vnum animal:aut homi
nem.ſed ⁊ animalia rationalia. Preterea
arguitur. hic terminus angeli:quēcunqꝫ
angelum ſignificat.nam impoſſibile ap=
paret aliquē poſſe duos angelos cogno
ſcere:quin quemcūqꝫ illorum cognoſcat
nam quonam pacto cognoſces ſimul et
Gabrielem:⁊ Raphaelem:quin Gabrielē
cognoſcas.

¶ At ſcio:dices hunc terminū angeli an=
gelos repreſentare diſtincte:ſed quēcūqꝫ
illorum confuſe repreſentare.

¶ Profecto cōfuſior eſt hec reſponſio. nā
quid ſibi vult cōfuſe repreſentare:eodem
namqꝫ pacto diceres hunc terminum ho
mo ſortem nō repreſentare.cū alia repre=
ſentet:⁊ hūc terminū angeli angelos cō=
fuſe ſignificare.nam aliud repſentat.pu=
ta quēcunqꝫ angelum(vt tu dicis confu=
ſe ſignificat)quod ſi nō intelligas hoc ꝑ
cōfuſe ſignificare:neſcio quid intelliges:
Nōne de ſignificatione totali:cum nō ha
beat partes:ly angeli ſignificat quēcūqꝫ
angelum:nec poteſt recte dici eſſe quan=
dam ſignificationē mediatā illam qua ſi
gnificat quēlibet angelum.nam cur po=
tius illius notitie hec ꝗ̃ illa mediata erit
ſignificatio.Quod ſi dicas: ꝙ quia ange=
lus pars eſt angelorum:et terminus ille
angelos ſignificat:ideo mediate ⁊ cōfuſe
angelum dicitur ſignificare.hoc videtur
falſum.nam hoc pacto hic terminus ho=
mo ſignificaret aīam cōfuſe. Item hic ter
minus homo medietates materie ſignifi
caret cōfuſe:quod eſt falſuƷ.nam eque di
ſtincte(ſi diſtincte id debeat dici)ſicut to
tam materiā:cuius medietas pars eſt: ſi
gnificat. Propter hec ergo:⁊ quia vera di
cta ſuperius apparent:teneo reſoluto:ie
que dicta ſunt:vcƷ nominatā quamcūqꝫ
cōmuneƷ ſingulariter:⁊ pluraliter ſuum
obm̄:⁊ obiecta repreſentare:ac ſi in ꝓpo=
ſitione in numero ſingulari debeat acci=
pi id ratione alicuius actus debere fieri:
quēadmodū rōne terminationis:aut ar=
ticuli in voce intelligimus nomen huius
vel illius nūeri:caſus:aut gn̄is eſſe.

¶ Ad dubium illud in quo inqui=
rebatur an ꝓpoſitio ſignificaret de ſigni
ficatiōe totali aliquid an aliqualiter:pri=
mo:ſi per ſignificationem totalē intelli=
gatur.id quod per totam ꝓpōnem.⁊ quā
cunqꝫ partem ſignificatur:nullum eſt to
tale ſignificatū ꝓpōnis.nam per copulā
nihil ſignificatur:niſi dixerimus ipſaƷ tē
pus importare:quod ad ꝓpoſitū nō con=
ducit. At vero ſi per totale ſignificatū ꝓ=
poſitionis intelligatur id pro quo dicitur
ꝓpōnis aut accipi poteſt:aut cū quo con
uerti poteſt:ſeu id qđ ex ſignificatiōe om
nium partium ſimul reſultat.

¶ Tunc opinio communior facile reſpō=
deret nihil eſſe totale ſignificatum ꝓpo=
ſitionis:quia dictum eſt purum eſſe ſin=
cathegoreuma:quod nec ſecūdum ſe:nec
ſuum ſynonimum poteſt accipi in propo
ſitione.nam hec ꝓpoſitio homo eſt aīal:
ſignificat hoīem eſſe aīal. hoīem autem
eſſe animal nihil eſt propoſitio:ergo non
ſignificat aliquid:ſed potius aliqualiter:
aut ſi manis aliquid aliqualiter. Ex hac
opinione patet ꝙ quemadmodū hec con
ſequentia nō valet:hic terminus omnis
ſignificat aliqualiter:ergo aliqualiter ſi=
gnificatur per hunc terminum omnis:ſi
hec nō valet homo eſt animal ſignificat
hoīem eſſe animal:ergo hominē eſſe ani=
mal:ſignificatur per hanc homo eſt ani=
mal:repetitum namqꝫ ſepius eſt ab acti=
ua ad paſſiuam non valere conſequētiaƷ
niſi quādo actus in quem vis verbi acti=
ui cadit:poteſt eſſe totale extremum ſecū
dum ſignificationem:ſecundum quaƷ in
eum cadit.Quare quando verbū actiuū

cadit in ſincathegoreuma: nō valebit cō-
ſequētia patet vlterius: ꝙ quāuis liceat
in hac: hec ꝓpoſitio homo eſt animal: ho
minē eſſe animal ſignificat ſub ly hoīem
deſcēdere ſub ly animal: ⁊ nō tamen ſub
toto dicto: quia totum illud dictuz eſt ſin
cathegoreuma. patet vltra ꝙ ꝓpō non ſi
gnificat verū aut falſuz: ſz vere aut falſe.
¶ Buridanus tenet propoſitionem de ſi
gnificatione totali ſignificare aliquid. nā
cōuertitur cum ſuo dicto: quod reſolui de
bet ponēdo loco de ly eſſe exiſtēs ⁊ actus
mutando in rectos. nam hec ꝓpoſitio ho
mo eſt animal: ſignificat hoīem eſſe ani-
mal. hominem autem eſſe animal eſt ho-
mo exiſtens animal. Ex hoc patet ſecun-
dum ipſum propoſitionem ſecundū ſuuz
ſynonimum ſupponere poſſe puta ſecun
dum ſuum dictum: patet etiam argumē
tum ab actiua ad paſſiuam: quod ſecun-
dum cōmunem opinionem non valebat
valere. nam hominē eſſe animal: non eſt
ſincathegoreuma Contra hunc modum
videtur eſſe cōtrouerſia de ſignificato hu
ius homo eſt aſinus. nam non videtur ſi
gnificare hominem eſſe aſinum: quia cū
hominez eſſe aſinum cum hoc complexo
homo exiſtens aſinus cōuertatur hoīem
eſſe aſinum: nihil eſt: nec poteſt eſſe. videt
ꝙ hec propoſitio homo eſt aſinus nihil ſi
gnificabit: aut ſaltez ꝙ hec ſit falſa homo
eſt aſinus: ſignificat hominem eſſe aſi-
num. nam predicatum non ſupponit: q
determinatio cathegorica non ſupponit
Dices forte dictuz illud ſupponere: quia
ampliatur ad quinqꝫ.

¶ Contra hec ſtatim quicūqꝫ arguet pri-
mo quia Buridanus non ponit ampli-
ationem ad quinqꝫ vt patuit ex dubio de
cimono. Uigeſimo ſic: quia hoc pacto
hec foret concedenda homo eſt aſinus ſi-
gnificat hominem eſſe chymeram. nam
hominem eſſe chymeram imaginarie eſt
homo exiſtens aſinus: ꝙ ſi in appellatio-
ne ſtares: tunc ſuppoſito ꝙ duo termini
contradictorij non poſſent de eodem ve-
rificari. ſequitur hanc propoſitionem ho-
mo eſt non animal nihil ſignificare. nam
ſi aliquid ſignificaret: maxime hominem
eſſe non animal: ſeu hominem exiſtentez
non animal: ſed homo exiſtens non ani-
mal: nihil eſt: nec poteſt eſſe: nec imagina
rie eſt. nam ly non animal mediāte copu
la de imaginario pro nullo. poteſt ſuppo
nere. Item quero quid ſignificat hec pro
poſitio nullus homo eſt animal. ſi dicas
ꝙ ſignificat nullum hoīem eſſe animal:
cum nullum hominez eſſe animal cōuer
tatur cum hoc nullus homo exiſtens ani
mal ſequitur ſignificare illam negatiuaz
nullum hominem exiſtentem animal: et
quero quid ſit nullus homo exiſtens ani
mal: nec videtur alius eſſe ꝙꝫ non homo
exiſtens animal.

¶ Ex quo infero illam propoſitionem ne
gatiuam eſſe veram. nam ſignificatum
eius eſt idem cum ſignificato huius non
homo eſt animal: capiendo ly non infini
tanter: ſed ſignificat hoc verum: ergo ⁊ ſi
gnificat altera: quare ſiue hec valeant cō
tra hanc poſitionem: ſiue nō: probabilior
apparet mihi poſitio cōmunior.

¶ Secundum quam ⁊ etiam ſcdm Buri
danū difficultas eſt de ſignificatiōe dicti
vtruz ne ſit propoſitio: vnde ſic arguitur
hoīez eſſe animal ſignificat vere: ergo eſt
ꝓpō. aña ꝓbatur. etiā illud dictum ſigni
ficat hoīem eſſe animal: ergo vere. Item
illud dictū omnino idem ſignificat ꝙ pro
poſitio. Sed ꝓpō vere ſignificat: ergo ⁊ il
lud dictum. Item hec ꝓpō homo eſt aīal
et hoc dictum: hominez eſſe animal: ſunt
termini ſynonimi: ergo cuz hō eſt aīal ſit
ꝓpō hoīem eſſe animal. eſt propoſitio.

¶ Buridanus diceret ſynonimum eſſe il
lud dictum quo ad ſignificationem eſſen
tialem cum ꝓpōne. Et alij indicant cum
petro. h. addendam eſſe diffinitioni ꝓpo-
ſitionis particulam illam indicando. Et
dicunt ꝙ quāuis vere ſignificet. nō tamē
oportet ideo eſſe ꝓpoſitionem: quia nō ſi
gnificat indicando. i. nō habet copulā in
dicatiui modi: ſed neſcio quomodo conce
dunt ꝓpōnem aliquam vere ſignificare
et nō eſſe ꝓpoſitionem: ⁊ ſynonime ſigni-
ficare cum propoſitione illud dictum: et
nō eſſe ꝓpoſitionem. videtur namqꝫ loco
vniꝰ termī ſynonimi reliquū poſſe poni.
Alij dicunt ꝙ quāuis hoc totum hominē
eſſe animal: ſignificet vere: non tamen ſi
gnificat vere quieſcenter: ſed quid ſit hoc
ſignificare vere quieſcenter: nec ipſi expli
cāt: nec credo fore recte explicabile. Qua
re aliter dicerē: ſicut quidā Miranda no-
mine dicit hoc complexū hoīem eſſe aīal:
nō ſignificare ſynonime cum hac ꝓpōne

homo eſt aīal: nam propoſitio hec hō eſt
animal: nō ſignificat hominem eſſe ani-
mal: ſed ſignificat quod homo eſt animal
ſic quod ly ꝙ. nō ſe teneat ex parte ſignifi
cationis eius: ſed ſolum additur in expli
catione ſue ſignificationis: quia ſine tali
coniunctione non poſſet explicari. Sed ſi
deberes explicare ſignificationem huius
aggregati: quod homo eſt animal: ſic ex-
plicaueris: ly qđ homo eſt animal: ſignifi
cat quod homo eſt aīal ſuppoſito qđ ly ꝙ
teneat ſe ex parte ſignificatiōis: aut ſi ma
nis explicato: ſic ly ꝙ homo eſt animal: ſi
gnificat quod homo eſt animal: ⁊ primū
ꝙ opponitur: quia ſine eo vix illiꝰ aggre-
gati ſignificationem explicaueris: ⁊ ſecū-
dum hunc modum argumentum nō pro
cedit: qui hunc modū probauerit: in nul-
lum iudicio meo incidet incōueniens.

¶ Circa hec poteris inquirere de ſignifi-
catione orationis optatiui modi: ⁊ ſubiū
ctiui: ⁊ imperatiui: ⁊ an ſint propoſitiōes
ſed de his ab omnibus diſputatur. habe
tur ergo hinc ꝓpoſitionē ſignificare ali-
qualiter de ſignificatiōe totali: ſeu aliqđ
aliqualiter: hoc eſt ſignificare rem aliqua
liter ſe habere qualiter ſe habet: aut rem
aliqualiter ſe habere qualiter non ſe ha-
bet ⁊c. abſoluēdo copulas illas a tēpore.
Et ſimilis queſtio de ſignificatione tota-
li aſſenſus: ſeu de obiecto ad quod nō mi
nus facile eſt reſpōdere: ſi namqꝫ per ob-
iectum aſſenſus rem ſignificatam per aſ-
ſenſum intelligant: tūc idem qđ dicebas
eſſe ſignificatū ꝓpōnis dices eſſe obiectū
aſſenſus: puta res ſignificare. Si vero id
qđ denolatione extrinſeca denominatur
ab aſſenſu vtputa illud quod dicitur ſci-
tum opinionē ⁊c. tunc ꝓpoſitio apprehē-
ſiua eſt obiectū aſſenſus nam ei dicimus
aſſentire ad hunc ſenſum ꝙ qualiter per
propoſitionez apprehenſiuā intellectus
intelligi taliter aſſentimus.

¶ De ſubiecto huius ꝓpoſitionis homo
eſt animal: eſt propoſitio: diſputādū erat
vtrum ne complexum vel incomplexum
eſſet: ſed quid ſit dicendum ſatis ad lon-
gum dixīmꝰ in principio opinionis Gre
gorij: recurre ad eum locū: ⁊ ibi inuenies.

¶ Ad dubium quartum et viceſi-
mum in quo de ſignificatione relatiuorū
inquirebatur vtruz ne ſignificant aliqua
liter. Et quid eſt relatiue ſignificare. ar-
guitur ſic. ſi relatiuum ſignificaret aliqđ
ſequeretur ꝙ ſignificaret oīa entia mū
di: aut ꝙ caderet a ſua ſignificatione ipſo
manēte. ſequela probatur. nam ly ille re-
ferente hunc terminum homo: ſignificā-
teqꝫ homines: ſignificat etiam angelos:
ergo eadem ratione quodcūqꝫ aliud ens
ſignificabit antecedens probatur. poteſt
referre hunc terminum angelus: ergo ſi-
gnificabit angelos. ꝙ ſi dixeris: ꝙ quādo
refert hunc terminum homo: nō ſignifi-
cat angelos: ſed poſt modo ſignificabit:
quādo referet hūc terminuz angelus: ex
illo habeo ſecundum: ꝙ ille terminus ca
det a ſua ſignificatione. Item arguitur.
Quādo relatiuum nihil refert: ſed eſt ex-
tra propoſitionem: non eſt maior ratio ꝙ
vnam rem ſignificet: ꝙꝫ aliam: ergo quā-
cunqꝫ ſignificat: ꝙ ſi dixeris relatiua ali-
qualiter ſignificare: ⁊ nō aliquid.

¶ Contra hoc arguitur. Sunt quandoqꝫ
extrema totalia in propoſitione: ergo ali-
quid vel aliqua ſignificant.

¶ In hoc dubio primo quid in voce ſigni
ficant relatiua; inquiremus: deinde vtrū
inueniātur in mente inueſtigabimus: et
an ſincathegoreumata vel cathegoreu-
mata ſint: ⁊ qualiter ſignificent: ⁊ an ſuis
antecedentibus dependent deinum nō-
nulla alia particularia videlicet vtruz re
latiuum in alia ꝓpoſitione a ꝓpoſitione
ſui antecedentis reperiri poſſit: et de hac
particula et ſic de alijs. Quātum ad pri-
mum notandum eſt fuiſſe impoſita rela-
tiua ad ſignificāduz dependērer: vt ſigni
ficent quicquid terminus ille quem refe-
runt ſignificat.

¶ Unde ideo dicitur relatiuum: quia rei
ān late recordatiuū eſt: ⁊ facit nos iteruz
venire in notitiā rei quā prius cognoui-
mus: quo fit vt ſi hec vox ille referat hūc
terminū hō: oēs hoies ſignificet: ⁊ hūc ter
minū equꝰ oēs equos ſignificet: ac deniqꝫ
eodē fere mō ꝗ iſtđ ꝓnomē: ꝙ fuit īpoſitū.

¶ Atqꝫ hinc patet equiuoce capi ly: cū di-
uerſa refert. Sed de ſignificatione relati
ui in mēte vltimata maior eſt difficultas
nam non ponimus equiuocationem: et
anteqꝫ de eius ſignificatione dicamꝰ bo
nū erit extirpare opinionē cuiuſdā logici
qui cōia iſequēs dicta dicit relatiuū nul-
lum iueniri in mēte: ſz relatiuū ſuo ſubor

dinari antecedenti.Et hec opinio impu
gnata eſt penultimo capite tertũ tracta
tus ſyllogiſmoꝝ hoc argumento.Si re-
latiuum non inueniretur in mente: ali-
cui relatiuũ vocale ſubordinaret.ex quo
arguitur:ſi alicui poſſet ſubordinari:ma
xime eſſet ſuo antecedenti:ſed hoc eſt fal
ſum:ergo propoſitum.Sequela videtur
nota:qꝛ aut relatiuum inuenitur in mẽ
te:aut loco illius antecedẽs: ſed nõ das
primum: ergo ſecundum:iam probatur
falſum eſſe loco relatiui inueniri antece
dẽs: quia tunc hec propoſitio omnis hõ
videt ſe: aut ſubordinaẽ huic omnis hõ
videt hominem: aut huic omnis homo
videt omnem hominem:aut alicui i qua
ſuũ antecedẽs ponitur: ſed nulli iſtarũ
ſubordinaẽ:ergo ⁊c. Maior ẽ manifeſta
⁊ probatur minor: qꝛ ſi quilibet homo vi
deat aliũ hominẽ a ſe.⁊ nõ videat ſe:hec
eſt vera ois homo videt hoiem:⁊ hec eſt
falſa omnis hõ videt ſe:⁊ ſi omnis hõ vi
deat ſe:⁊ non alium. hec eſt vera omnis
homo videt ſe: ⁊ hec eſt falſa omnis hõ
videt omnem hominem.

¶Habetur igitur relatiuum nõ ſubordi
nari ſuo antecedẽti:ſed etiam in mẽte in
ueniri:⁊ eius ſignificatio queadmodum
in voce intelligibilis eſt ſuo antecedente
nõ precedẽte ⁊ preexiſtẽte:ſic ⁊ in mente
non inuenitur terminus qui relatiuum
dicitur ſine ſuo antecedente:qui quidem
terminus idem ſignificat quod ſuum an
tecedens dependẽter tamen a ſuo ante-
cedente:itaqꝫ depẽdet ineſſe et fieri a ſuo
antecedẽte:idqꝫ maxime eſt verum in re-
latiuis reciprocis:hinc fit pri⁹ natura eẽ
antecedens qꝫ relatiuum.

¶Sequitur etiã ꝙ relatiuũ referẽs vnũ
terminũ nõ poteſt alium referre.nam ad
variationem antecedẽtis dictum eſt re-
latiuũ corrumpi.Si namqꝫ corrupto an-
tecedente relatiuũ minime corrumperet
relatiuũ poſſet in anima inueniri nõ exi-
ſtente ſuo antecedente:cuius ſignificatio
intelligibilis eſſet:quemadmodũ ſi quis
ſolitarie proferret hunc terminũ ille: aut
ipſe:aut qui nullo alio pdicato etiã nũc
haberet vnam ſignificationẽ:nunc aliã
nam ad antecedentis variationem ſigni
ficatio relatiui variatur:cum id tantum
quod antecedens ſignificat: relatiuũ ſi-
gnificet:⁊ ſi caderet relatiuum a ſignifica
tione naturaliter propria quod nunqꝫ ca
thegoreu. cõtigit: cathegoreuma namqꝫ
relatiuum dicendũ eſt:nam vnũ quodqꝫ
poteſt in ꝓpoſitione ſubiectum aut pre-
dicatum eſſe:ſed videtur quodãmodo vt
ex eo ſincathegoreuma eſſe:quia depen-
dẽter:relatiueqꝫ ſignificat:⁊ qui vellet di
cere relatiuum aliqualiter ſignificare:ex
in propoſitione exercere officiũ ſupra ſuũ
antecedens ipſum referendo:non impu-
gnabile eſſet:modo ſic intelligatur rela-
tiuum ſignificare aliqualiter:quod nõ ne
gemus etiam ſignificare aliquid:itaqꝫ re
latiuũ aliquid aliqualiter ſignificat:qua
re ergo dicere relatiuũ ſincathegoreuma
aut mixtum eſſe in nomine conſiſtit.Da-
tur tamen aliquod relatiuũ:quod eſt ter
minus mixtus:vt patet de iſto relatiuo:
qui in hac propoſitione ſortes qui currit
mouetur:videtur nunqꝫ et huic relatiuo
ille:⁊ cõiunctioni:⁊ equivalere.

¶Errant tamen credentes ly qui nõ in-
ueniri in anima:ſed ſubordinari huic ag
gregato ⁊ ille:nam nõ videtur terminus
cum nõ ſubordinaretur vni termino.Jtẽ
probatur manifeſte non ſemper tali ag-
gregato ſubordinari ly qui:qꝛ hic termi-
nus qui in hac propoſitione omnis ho-
mo qui currit mouetur:nõ ſubordinatur
⁊ ille.nam tunc huic ſubordinaretur om
nis homo currit:⁊ ille mouetur:quod fal
ſum eſt nam ꝓpoſitio illa cui ſubordina-
retur eſt falſa:caſu quo aliqui hoies cur-
rant:⁊ aliqui nõ:⁊ hec eſt vera omnis ho
mo qui currit mouetur:nõ tamen eſſet p
babile dicere ly qui:quando non ponitur
in eodem extremo cum ſuo antecedente
ſed facit propoſitionem ypotheticã ſub
ordinari aggregato ex ⁊:et ille: vt in hac
propoſitione ſortes eſt animal:qui moue
tur.Jam petes vtrum relatiuũ inueniã
tur in propoſitione diuerſa a propoſitiõe
ſui antecedẽtis:ad quod reſpondetur qđ
ſic.nam cõmunes dicunt relatiuum ſub-
iectum in copulatiua referre reſtricte:et
nõ in diſiũctiua:igitur ſi inuenitur in vo
ce:inuenitur ergo ⁊ in mẽte. Has namqꝫ
reputamus aptas omnis homo currit:⁊
ipſemet eſt in aula.animal eſt homo:et
illud eſt aſinus.

¶Contra hoc tamen arguitur multipli-
citer:et primo ſic.Sequeretur eandem p
poſitionem mentalem vltimatam eſſe ve

ram:⁊ falſam:aut regulam illam eſſe fal
ſam: videlicet ꝙ relatiuũ ſubiectiue nõ
reciprocũ in copulatiua affirmatiua re
fert reſtricte ⁊ in diſiunctiua non refert:
ſed vtrũqꝫ eſt falſũ:ergo ⁊ dicta.Seque
la probatur:⁊ capio hãc copulatiuã mẽ-
talem animal ẽ homo:⁊ illud eſt aſinus.
⁊ relatiuum ſecunde partis referat hũc
terminum animal poſitum in priori ca-
thegorica arguitur ſic.

¶Secũda pars illius copulatiue eſt im
poſſibilis:nam eius ſenſus ẽ: animal qđ
eſt homo:eſt aſinus: quia relatiuũ illud
refert reſtricte:ſi nãqꝫ illius non ſit dat⁹
ſenſus:habetur ſecũdam partem diſiun
ctiue eſſe veram: videlicet ꝙ regula illa
cõmunis eſt falſa:iã probo ꝙ illa ſit poſ-
ſibilis:volo ꝙ intellectus corrũpat con-
iunctionem illã:⁊ formet loco illius no-
tam diſiunctiuã ceteris manẽtibus par
tibus:habebiturqꝫ tunc hec diſiunctiua
animal eſt homo:vel illud eſt aſinus: et
illa ſecunda pars eſt eadem:⁊ iam eſt ve
ra: nam non refert ly illud reſtricte per
regulam communẽ: ergo poſſibiliter eſt
illa ꝓpoſitio.probata eſt autem impoſ-
ſibilis:eadem ergo propoſitio mentalis
poſſibilis eſt ⁊ impoſſibilis:quod erat p
bandum.

¶Si forte dixeris corrupta cõiunctione
illa copulatiua corrumpi etiã relatiuũ:
hoc falſũ eſt.nã relatiuũ non dependet
a coniunctione illa cõiungẽte vtraqꝫ ca-
thegoricã:quin potius dependet cõiun-
ctio relatiuo.nam dependet coniunctio
ab vtraqꝫ illarũ cathegoricarum: quas
coniungit:quare ab omnibus terminis
in ipſis exiſtentibus. Et hec ratio facile
oſtendit eos decipi:qui cõcedũt relatiuũ
poſſe eſſe in cathegorica diuerſa a ꝓpoſi
tione:in qua ponitur ſuum antecedens:
niſi ille cathegorice aliquo cõiungãtur:
ſed nõ poſſe eſſe in diuerſa a ſuo añcedẽ
te:niſi coniuncte ſint tales cathegorice.

¶Et cõfirmaẽ ad idem. Ex dictis ſequi-
tur ꝙ eadẽ propoſitio mentalis eſt vera
⁊ falſa: ergo propoſitum.añs probatur:
capio hanc diſiunctiuam ois hõ eſt ipſe
met vel ois hõ ẽ ipſemet relatiuo vtroqꝫ
referẽte ſubiectum prioris cathegorice:
aut cape vtraſqꝫ partes ſine diũctione:
tũc falſitas ſcđe partis manifeſta eſt:nã
huic equiualet ois hõ ois hõ eſt:vt patet
ex dictis in ſecũdo libro oppoſitionũ: et
etiã eius falſitas patet per deſcendẽtes
ſub ſuo antecedente. huius nãqꝫ diſiun
ctiue vltima pars eſt falſa: hic homo eſt
ipſemet:vel omnis hõ eſt ipſemet. nam
ſenſus ſecũde partis ẽ omnis homo eſt
hic hõ. Sed veritas illius ſecũde partis
probatur illa ſecunda pars ſubordinaẽ
eidẽ ꝓpoſitioni: cui prior pars:ſed prior
pars eſt vera:ergo ſecunda etiã eſt vera.
maior pbaẽ. Jlla relatiua ſubordinãtur
eidẽ relatiuo:⁊ ſubiecta illarũ duarum
eidem termino:⁊ copula eidẽ: ergo ⁊ am
be propoſitiones eidem ſubordinãtur.
Quod autem ambo ſubiecta eidem ſub
ordinentur:ſatis eſt manifeſtũ: nam ſy-
nonima ſunt.vtrũqꝫ enim notitie homi
num abſolute ſubordinatur:⁊ ideo rela
tiua eidẽ ſubordinabũtur: ⁊ idem erũt.
nam idem omnino referent:atqꝫ ex hoc
patet copulas eaſdem eſſe ⁊ actus diſtri
butiuos vnũ eſſe: nam cum non eſt niſi
notitia illa hominum:ſola non erit:niſi
actus vnus notitiam illam diſtribuẽs.

¶Aliter etiam idem deduces ſic capien
do hanc copulatiuam vocalẽ omnis hõ
eſt ipſemet:⁊ ois homo eſt ipſemet:rela-
tiuis ſubiecta earũdem propoſitionũ ca
thegoricarum:in quibus ponunẽ referẽ
tibus:cuius copulatiue veritas manife
ſta eſt:qꝛ vtraqꝫ pars vera ẽ: ſed falſitas
illius probatur ſic. Jlla copulatiua ſub
ordinatur vni copulatiue falſe:ergo illa
eſt falſa:antecedens probatur: ſubordi-
natur vni copulatiue in qua illa duo re
latiua referũt vnũ ⁊ eundẽ terminũ nu-
mero vel ſubiectũ prime partis:quo co-
pulatiua eſt falſa: vt dictũ eſt argumẽto
precedẽti:ergo ſubordinatur vni propo-
ſitioni falſe:maior probatur:quia ſubie-
ctum prime partis ⁊ ſecunde ſubordina
tur vni ⁊ eidẽ notitie:⁊ illa duo relatiua
referunt illam notitiam:ergo vnum et
eundem terminum numero referunt.
maior probatur:ſubiectũ prime partis
⁊ ſecunde ſunt qualitates ſolum nume-
ro differentes:ergo notitie ille ſe inten-
dunt per maximam cõmunem Ariſto.

¶Et confirmatur ſecundo. Si relatiuũ
poſſit in propoſitione alia ab ea in qua
ſuũ ponitur antecedens poni.Sequiẽ etiã
eandem propoſitionẽ eſſe verã ⁊ falſam
hoc autem eſt impoſſibile: ergo etiã di-

eta.probatur ſequela de ſecūda parte hu
ius diſiunctiue quilibet homo eſt in au=
la:vel ipſemet eſt in curia: que caſu quo
quilibꝫ homo ſit in aula:vel in curia:nul
lus,tamen:qui eſt in aula ſit in curia:fal=
ſa eſt:nam ſub ſuo antecedente dabitur
vna ſingularis falſa demonſtrādo homi
nem qui nō eſt in curia:⁊ etiam ex vna re
gula relatiuoꝝ:ſecunda pars huic equi
ualet:quilibet homo eſt in curia. veritas
tamen eius probatur.diſiunctiua ꝓpoſi=
ta eſt vera:⁊ nō prima pars: ergo ſecūda
minor manifeſta eſt cum bonitate conſe
quētie:ſed maior ꝓbatur hic homo eſt in
aula:vel ipſemet eſt in curia.⁊ hic homo
eſt in aula vel ipſemet eſt in curia:⁊ ſic de
ſingulis:ergo quilibet hō eſt in aula: vel
ipſemet eſt in curia:⁊ veritas anteceden
tis manifeſta eſt ex caſu ⁊c.

¶ Ad argumentum reſpondeo primo cō
cedendo ꝙ infertur pro ſecūda parte: vꝫ
regulam illam eſſe falſam.nam illa regu
la ſolum ponitur pro copulatiua vocali ⁊
diſiunctiua:in mentali autē dices ſi vis
non referre aliquo pacto non reſtricte re
latiuū.Et ſi queras:cui ergo ſubordina
tur hec vocalis aīal eſt homo et ibi illud
eſt aſinus.Reſpondeo ꝙ huic animal eſt
homo:⁊ illud animal quod eſt homo: eſt
aſinus.Sed diſiūctiua hec aīal eſt homo
vel illud eſt aſinus:huic mentali aīal eſt
homo:vel illud eſt aſinus:⁊ ly illud refe=
rat non reſtricte:quia non eſt natura ter
mini mentalis ſic referre reſtricte.

¶ Poſſet aliter reſpōderi:quāuis nō me=
lius ꝙ relatiuū mentale:qđ ſemel refert
reſtricte:ſemper refert reſtricte: ſiue po=
natur in diſiunctiua: ſiue in copulatiua:
et quod ſemel nō reſtricte ſemꝑ nō reſtri=
cte.Et ex his facile patet quid dicendum
ſit ad regulam:⁊ argumentum.

¶ Ad confirmationē primam fere eodē
modo eſt reſpondendū deducendo argu=
mentum ſicut in principio eius deduci=
mus:aut ſicuti vltimo deducimꝰ ſimileqꝫ
argumentum fuit formatū capitulo pe
nultimo tertij tractatus prime partis ſyl
logiſmorum argumento tertio: ad quod
modo quo vltimo fuit deductum reſpon
deo concedendo ꝙ illa copulatiua cuius
relatiua referunt ſubſtantiua propoſitio
num in quibus ponūtur eſt vera.Et quā
do niteris probare illam eſſe falſā: quia
illa ſubordinatur vni in qua illa duo rela
tiua referant vnum ⁊ eundem terminū
numero:id nego.⁊ ad probationē cōceſſa
maiore nego minorē.vnde queadmodū
dictum eſt de hac propōne oīs hō oīs hō
eſt in voce ſumpta:ꝙ nō ſubordinat̃ vni:
in qua tota notitia hominū ſit ſubiectū
et tota ſit predicatū:⁊ tota notitia diſtri=
buatur:nam tūc illa valeret:ſicut hec om
nis homo eſt:ſꝫ ſubordinatur vni in qua
medietas notitie omniū hoīm ſit ſubie=
ctum:⁊ medietas alia ſit predicatū:⁊ vna
medietas diſtribuatur ab vno ſigno:⁊ al
tera ab altero.ſic in ꝓpoſito iſte due par=
tes omnis homo eſt ipſemet:⁊ oīs homo
eſt ipſemet:que ſunt due partes illius co
pulatiue ſubordinātur duabus propoſi=
tionibus mentalibus diſtinctis: quarū
etiam relatiua ⁊ omnes actus diſtinguū
tur numero.vt gratia exempli.Si prima
ſubordinetur vni ꝓpoſitioni in qua me=
dietas notitie oīm hominū ſit ſubiectū
et diſtribuatur ab aliquo actu ſincathe=
goreumatico ⁊ relatiuū refert illam me=
dietatem:ſecunda ſubordinatur vni alte
ri qua relatiuū cui ſubordinat̃ relatiuū
vocale ſecunde referat alteram medieta=
tem notitie:que refert ab vno alio ſigno
diſtributiuo:⁊ erit ſubiectū ſecunde: aut
ſi mauis cum ille due partes ſynonime
ſint.dicas eidem ſubordinari ꝓpoſitioni
numero ⁊ relatiuū eidem numero: ita ꝙ
eadem propoſitio in numero eſt ſecunda
pars ⁊ prima illius copulatiue:atqꝫ hinc
facile argumentum diſſolues:modo quo
deductū eſt in principio confirmationis.

¶ Ad ſecundam confirmationem non re
ſpondeo quia non petit difficultatem ꝓ=
poſito accommodatam.et reſponſum eſt
argumento ſexto capitis ſecundi: vbi de
relatiuis reciprocis diſputauimus: vbi
pulchra argumenta huic ſimilia videbis
ſi perlegere placet ſextum illud argumē=
tum.

¶ Circa hec inquires de hac particula e
ſic de alijs ſeu de ceteris:aut ſic de reliqs
vel ſic de ſingulis(vt quecunqꝫ enim illa
rum videtur relatiuū includere)quid ſi
gnificet:⁊ an ſincathegoreumatice:vel ca
thegoreumatice repreſentet.

¶ Ad hoc rūdeo hāc ꝑticulā multis mo=
dis īueniri poſſe:vno mō ī aſcēſu ⁊ deſcen
ſu.alio mō nō ī aſcēſu ⁊ deſcēſu.ſicut ſi ſor

tes currit ⁊ plato currit:⁊ ſic de alijs. ho
mo eſt ſanus ⁊ equus eſt ſanꝰ:⁊ ſic de ſin
gulis:quandoqꝫ autem ꝓponitur ei vna
ſola cathegorica:vt ſic plato eſt aīal:⁊ ſic
de alijs capiēdo priō mō ſicut capiebat̃
in aſcēſu ⁊ deſcēſu:eſt magna difficultas
quam hic nō tradam:quia diffuſiue que
circa hec ſentiebamus argumēto tertio
capitꝭ tertij libri primi oppoſitionū tra=
didimus:ad eum locum recurre: ⁊ inue=
nies quod inquiritur.

¶ Sed capiendo ſecundo modo particu
lam illā oportet aſpicere ſubſtantiuum
incluſum in illo termino alijs:⁊ ſic copu=
latiua proponatur:valebit copulatiuam
⁊ diſiunctiua diſiunctiuam:⁊ ſi conditio
nalis conditionalē.Unde particula hec
quis ſit propoſitio:tamen ſi nihil prece=
deret non ſignificaret vt propoſitio:nam
habet ſignificationem dependentē:quē=
admodū et relatiuū:aut ſi mauis quē
admodum hec particula e conuerſo:de q̄
hic determinarem niſi longum protraxiſ
ſem ſermonem libro primo oppoſitionū
in capite ſexto vbi de copulatiuis ageba
tur:argumento primo recurre:⁊ inueni=
es ibi opinionem Hentiſberi ⁊ opinionē
communē ad longum diſputatas. Unū
adnota ꝙ in hoc mō loquendi quādo nō
precedit niſi cathegorica ly ⁊ ſic de alijs:
tūc copulatiue equiualeret: vt in vltimo
exemplo iā poſito patet.hic poſſes ſimi
lia correlaria de hac particꝰla ⁊ ſic de alijs
inferre:que de hac particula e cōuerſo lo=
co allegato inferebatur. Patet igitur ad
dubiū ſolutio:nam ſignificat illa parti=
cula ſicut propoſitio.

¶ Dubium iam ſequēs videlicet
quintum et viceſimum oportet diſputa=
re in quo dicendum eſt de ſignificatione
ſignorum exponibilium:⁊ an inueniā=
tur ꝓpōnes exponibiles in mēte vł ſuis
ſubordinentur exponentibus.In mente
nāqꝫ reperiri communis eſt logicorū re
centiorum et multorum antiquorum cō=
ſenſus.Intellectus nāqꝫ habita hac pro
poſitione homo eſt animal:poteſt ſignū
excluſiuum producere:⁊ illi propoſitioni
addere quo facto excluſiuam formabit.
In oppoſitum tamē arguitur. excluſiua
⁊ copulatiua compoſita ex ſuis exponen
tibus ſunt ſynonime:ergo excluſiua ſub
ordinantur ſuis exponentibus:cōſequē=
tia patet ⁊ probatur antecedens per hāc
excluſiuam.tantum homo eſt animal de
notatur ſeu ſignificatur(idē nāqꝫ eſt de=
notare ⁊ ſignificare)predicatū ſubiecto
cōpetere ⁊ a quolibet oppoſito predicati
remoueri ⁊ eādē denotationē habet hec
copulatiua:⁊ nullū aliū homo ē animal:
⁊ nihil non hō eſt aīal:ergo copulatiua il
la ⁊ excluſiua ſunt ſynonimi termini. qđ
erat ꝓbādū. Item equiualet illa copula
tiua illi excluſiue:ergo ſunt ſynonime:et
hoc eſt argumentum potiſſimū quo qui
dam renouare hanc opinionē contendit.

¶ Pro ſolutione huius notandū eſt opi=
nionem communiorem eſſe excluſiuas ⁊
exceptiuas non eſſe ypotheticas nec ypo
theticis ſubordinari cuius oppoſitā opi
nionē nonnulli ſuſtentant tenentes quā
cūqꝫ propoſitionē exponibilē ypotheticā
rationes autem quas pro ſe opinio com=
munior ⁊ cōtra alterā adducere poterit
he maxime ſunt intellectus poteſt in mē
tali cathegorica actum pure ſincathego
reumaticum denotantem ypothetice ꝓ=
ducere ſicut ly omnis nā ypothetice ali=
quo modo denotat:nam denotatio exclu
ſiua mutuo infert denotationē vniuerſa
lē:ergo eadē rōne actū excluſiuū poterit
ꝓducere: p̄terea nō repugnat intellectui
ꝓducere actū excluſiuū addereqꝫ huic hō
eſt aīal:ergo excluſiua pōt reꝑiri in aīa.

¶ Et ꝯfirmat̃ ſuppoſito cōi mō exponēdi
ꝓpōnē de cōparatiuo:ſi q̄libet ꝓpō expo
nibilis ſubordinaret̃ ſuis exponētibꝰ:ſe=
quit̃ ꝓpōnē de cōparatiuo nulli ſubordi
nari:nā illa ſubordinari dꝫ vni ꝓpōni cu
ius vna pars eſt de ita:et ſicut ⁊ illa ꝓpo
ſitio de ita ⁊ ſicut exponit̃ ꝑ ꝓpōnem de
cōparatiuo:ergo erit proceſſus in infini=
tū:ſic ꝙ nō dabit̃ quibꝰ ſubordinātur hu
iuſmodi ꝓpōnes ꝙ ſi aliq̄ exponibił non
ſubordinat̃ ſuis exponētibꝰ nulla ſubor=
dinabitur eadem ratione.

¶ Item ad idem arguunt:ſequitur ꝙ cū
hec propoſitio tantum homo eſt animal
huic copulatiue ſubordinetur homo eſt
animal ⁊ non non homo eſt animal: vt
particula illa tantum huic toti ⁊ non nō
homo eſt animal ſubordinatur.

¶ Ultimo arguitur apparentius ſi hoc
eſſet verū ſequitur ꝙ hec ꝓpoſitio ſortes
differt a platone rōne de ly differt:ſubor=

dinaret ſuis exponentibus et tunc nihil
correſpõderet illi ſigno differt. Atqꝫ hinc
ſic arguo: ſequit ꝙ nunqꝫ ly differens in-
uenietur in mente cũ ſignũ ſit exponibi-
le: nec ly fortius: nec ly incipiens ꝙ ſi ita
ſit dent queſo quibus mẽtalibus he ſor-
tes differens a platone non eſt: fortius
Guillermo nõ eſt ſortes: ſortes incipiens
eſſe albũ nõ eſt ſubordinant ⁊ difficile da
bũt: nã iſte ꝓpoſitiones aſſumpte nullo
pacto habẽt exponẽtes ſecũ ꝯuertibiles.
¶ Quare igit dimiſſa hac opiniõe qꝫuis
poſtea ſi quo qꝫ pacto recte ſuſtẽtari q̄at
dicemus: reſtat ad argumentũ in oppoſi
tum rñdere: nã id magnifit a quodã: vn-
de dico qñ aſſumit excluſiuã hanc tm̃ hõ
eſt aĩal denotare ratione ſigni excluſiue
hoĩem eſſe aĩal: ⁊ nullũ nõ hoĩem eẽ aĩal
ſi ꝑ denotare ſignificare intelligat id ne-
go: ſed ſi vis habere ſignificationẽ illius
dico ſignificare ſolum hoĩem eſſe aĩal qñ
aũt in cõi modo dicim⁹ illã excluſiuã de-
notare qḋ dictum eſt volumus dicere ſic
modũ ſuũ ſignificãdi explicandum fore
etqꝫ hoc argumentũ paruã hꝫ apparen-
tiã: nam eodẽ argumento ꝓbaret exclu-
ſiuam vniuerſalẽ de terminis tranſpoſi-
tis ſubordinari: ⁊ etiã probaret hanc oĩs
homo eſt aĩal: huic ſubordinari homo eſt
aĩal: ⁊ null⁹ homo eſt homo quin ille ſit
animal: vnde ſic argueret per hanc ꝓpo
ſitionẽ oĩs homo eſt aĩal denotat predi-
catũ alicui ſuppoſito ſubiecti cõpetere: ⁊
a nullo remoueri ratione illius ſigni vni
uerſalis: ſed idẽ denotat per hãc copula-
tiuã homo eſt aĩal: ⁊ nullus hõ eſt homo
quin ille ſit aĩal: ergo eandẽ denotatio-
nem habet hec copulatiua: ⁊ vniuerſalis
ꝓpoſita: ptꝫ ergo rõnem factã prius non
ꝯcludere queẽadmodũ nec iſta ꝯcludit.
¶ Ad aliud quando arguit ꝙ excluſiua
equiualet ſuis exponentibus diſtinguit
cõmuniter ꝙ equiualet vel in conſequẽ-
do vel in ſignificando: ⁊ ſic negat ⁊ ſic ar
gumentis cõtra cõem modũ ſatiſfactum
arbitror: ſed ꝙ hic cuius hec adduximus
argumenta hanc viã inſequutus nõ fue
rit non minor: ſed ꝙ audeat diſtinctionẽ
eam cõem de equiualentia in conſequẽ-
do ⁊ in ſignificãdo propter hoc non ſolũ
reprobare verũ brutalem vocare ⁊ erudi
tas aures offendentẽ: et inſulſe preter ma
turam conſiderationẽ admiror. Sed mi-
norem conſiderationem ipſum in omni-
bus locis quibus negat: credo habuiſſe:
nõne hec propoſitio tantũ homo eſt ani-
mal huic omne animal eſt homo equiua
let in conſeqnẽdo: et non in ſignificando
et hec omnis homo eſt animal huic ho-
mo eſt aĩal: ⁊ null⁹ homo eſt homo quin
ille ſit aĩal equiualet in cõſequendo: ⁊ nõ
in ſignificando: eſt em̃ id adeo notũ vt di
gnum non ſit probatione. Sed ad propo
ſitum redeũdo qui defenderet hanc pro-
ſitionẽ tm̃ homo eſt animal ſynonimam
eſſe copulatiue ſuarũ exponentiũ: ⁊ poſſe
inueniri ſignũ excluſiuũ in aĩa: ⁊ etiã ſue
exponentes recte diceret omnem talem
ypotheticã atqꝫ ex hoc oportet concede-
re duas propoſitiones ſynonimas inue-
niri in anima: ⁊ multos terminos eſſe in
vna earũ qui non eſſent in altera. Et ſi di
ceretur oportet oĩa eſſe explicita in men-
te: diſtinguo vel explicata. i. ꝙ non ſint
equiuoca: ⁊ ſic concedo: ⁊ non aliter com
munis poſitio diceret qꝫuis multi dicãt
per illam auctoritatem nõ eſſe aliud in-
telligendũ niſi ꝙ omnia que complexe ſi
gnificant: ſignificant iuxta ſuarum par-
tium ſignificationem.

¶ Ad dubium ſextum: et viceſi-
mum in quo inquiritur vtrum ſigna in-
complexe diſtribuentia inuenirentur in
anima ſicut ly omne in hac propoſitione
om̃e animal fuit in archa noe cuius ſen-
ſum diximꝰ fore cuiuſqꝫ ſpecie in aĩalis
aliqḋ aĩal fuit in archa noe. Quorũdam
modus reſpondendi fuit talia ſigna in-
cõplete diſtribuentia nullo pacto in mẽ-
te reperiri: ita ꝙ hec propoſitio om̃e ani-
mal fuit in archa noe huic ſubordinatur
cuiuſqꝫ ſpeciei aĩalis aliqḋ aĩal fuit in ar
cha noe: ſic ꝙ in anima qꝫuis ſignũ diſtri
buens pro ſingulis generũ inueniat nõ
tñ ſignũ ab eo diſtribuẽs pro generibus
vt antiqui dicunt ſingulorũ: hoc eſt pro
ſpeciebus indiuiduoꝝ ⁊ ſimili modo dice
rem de hoc ſigno quantũlibet quãlibet
vtrũqꝫ ⁊c. Quorũdã ratio negantiũ tam
in voce qꝫ in mente huiuſmodi diſtribu-
tionem eſt hec quãdo aliquis terminus
diſtribuitur incomplete diſtribuitur pro
oĩbus indiuiduis: et etiã qñ diſtribuitur
cõplete: ergo idẽ eſt terminũ diſtribui cõ
plete: ⁊ incomplete; conſequentia videt

nota: ⁊ probatur maior quãdo diſtribui
tur terminus incomplete pro generib⁹
ſinguloꝝ diſtribuitur pro ſpeciebus: et
oẽs ſpecies ſunt indiuidua: ergo quãdo
diſtribuitur incomplete diſtribuitur ꝓ
indiuiduis: ⁊ cũ non eſt maior ratio de
his qꝫ de illis: ſequitur ꝙ pro quibuſcũ-
qꝫ indiuiduis diſtribuit: ⁊ hac rõne ⁊ alijs
debilioribꝰ. Petrus hiſpan⁹ tꝫ ly oẽ nõ
poſſe diſtribuere niſi ꝓ ſingulis generũ.
¶ Secũdo arguit ad idẽ probãdo intel-
lectũ nulluꝫ talem actum formare poſſe
impoſſibile eſt intellectũ formare actuꝫ
ſincathegoreumaticũ diſtribuẽtẽ modo
dicto incõplete ſeu pro generibus ſingu
lorum: ergo opinio nulla: ꝯſequentia eſt
manifeſta: ⁊ probatur añs: qm̃ detur op
poſitum ꝙ intellectus talẽ actũ formet
in hac propoſitione oẽ animal fuit in ar
cha noe petro vel anteqꝫ in intellectu ta
lis actus pro generibus ſinguloꝝ diſtri
buẽs ſit intellectus intelligit ſpeciẽ vel
nõ: ſi ſecundũ cũ ipſe actu producto ſpe-
ciem intelligit: ſequitur ꝑ talẽ actũ ſpe-
ciem repreſentare: nã per ipſum eã intel
ligit quare non erit ſincathe. purũ huiuſ
modi ſignũ ſic diſtribuẽs cum ⁊ ſpeciem
diſtributiue ſignificet. Sed ꝙ nõ ſit mix
tuꝫ tale ſincathegoreuma ſic diſtribuẽs
probatur: nã quãdocũqꝫ intellectus for-
mat actũ ſincathegoreumaticũ diſtribu
tiuũ pro aliquibus priuſqꝫ ſincathego-
reuma formetur ea pro quibus eſt diſtri
buturuꝫ intelligit ad hoc ſincathegoreu
ma pro ſpeciebus diſtribuit prius: ergo
qꝫ ſincathegoreuma formetur: ſpeciẽ in-
telligit cuius oppoſitum dicebatur.
¶ Vtraqꝫ iſtarũ rationũ procedit ex non
intelligentia cũ enim dicit cõiter ſignuꝫ
pro gñibus ſinguloꝝ ſeu pro ſpecieb⁹ in
diuiduoꝝ diſtribuere non volunt dicere
ꝙ diſtribuat pro ſpeciebus: quia in hac
omne aĩal fuit in archa noe: ly animal
di[illegible]itur ⁊ in ſingulari non ſupponit
p[illegible]cie ly aĩal. Sꝫ ideo dicitur termi-
nus [illegible]ſtribui pro gñibus ſinguloꝝ: quia
diſtribuitur pro indiuiduis taliter ꝙ nõ
licet aſcendere ⁊ deſcendere ſub eo copu
latiue ad oĩa ſuppoſita. Sed tantum ad
ſuppoſita cuiuſqꝫ ſpeciei copulatiue ſu-
mendo indiuidua alius ſpeciei diſiun-
ctiue: ſeu quia licet deſcendere ꝑ termi-
nos ſpecificos determinate acceptos co
pulatiue de quibus modis aſcendendi
ſatis ſuperqꝫ dictũ eſt cap. quarto primo
libro oppoſitionũ: ita ꝙ oportet imagi-
nari ꝙ qꝫadmodũ in itellectu reperitur
vnus actus ratione cui⁹ accipit omnia
ſuppoſita alicuius termini copulatiue:
et hoc vocam⁹ ſignũ cõplete diſtribuẽs:
ſic inuenitur vnus actus immutans in
tellectũ ad hoc ꝙ accipiat alicui⁹ termi-
ni aliqua ſignificata copulatiue: et alia
diſiunctiue ſeu vt aiunt aſſumat ſuppo
ſita talis termini copulatiue ſub diſiun
ctione: ⁊ tale ſignũ voco incõplete diſtri-
buens queẽadmodũ intellectus põt pro-
ducere ſignũ quo intelligit omnia ſup-
poſita termini quẽ determinat diſiũ[illegible]cti-
ue: ⁊ vocatur ſignũ complete par[illegible]ticulari
zans ſic põt producere actum ipſum im
mutantẽ: vt aliqua ſuppoſita diſiũctiue
intelligat in ordine ad aliqua copulati-
ue ſeu diſiunctiue ſub copulatione ⁊ ta-
le vocabitur ſignũ incõplete particulari
zans pariformiter imaginaberis intel-
lectũ poſſe producere actũ ſolum immu-
tantem ad accipiendũ aliquẽ terminuꝫ
ſupponentẽ pro deo ſolum pro ſuo ſup-
poſito immediato (ſi valeꝫ diſtributionẽ
in terminis diuinis pacet admittere)
Tunc patet primum argumentum pro-
cedere ex non intelligentia: nam fateor
ſignum incomplete diſtribuẽs etiã pro
indiuiduis diſtribuere: ſicut ſignũ com-
plete: ſed non eodem modo: quia hoc co-
pulatiue: alterũ vo copulatiue ſub diſiũ
ctione de quo aſcendendi videbis apud
omnes ⁊ in opinionibus loco allegato.
¶ Ad ſecundum nego antecedens: ⁊ ad
probationem do quod intellectus taleꝫ
actum formet ⁊ quãdo queris: vel ante-
qꝫ intellectus talem actum formet intel
ligit ſpeciem animalium vel non. Reſpõ
deo ꝙ non per proprium cõceptum ſpe-
ciei animalium. Sed bene per ly animal
quod ſpeciem repreſentat: nã indiuidua
repreſentat que ſecundum nominales
ſunt ſpecies: nam quando arguis: ſi de-
tur ſecundum videlicet ꝙ non intelligit
ſpeciem anteqꝫ actus producatur: ſequi
tur ꝙ actus ille repreſentat ſpeciẽ id ne
go: nam poſt actus ꝓductionem nõ ma-
gis intelligit ſpeciẽ qꝫ prius vnde qꝫuis
concedam hanc omne animal fuit in ar
cha noe huic equiualere in conſequẽdo

cuiuſcꝫ ſpeciei animalis aliqđ animal
fuit in archa noe non tñ in ſignificando
ſimiliter in ſecũdo: quando arguitur ꝙ
non ſit mixtum(quod ego fateor:ſed pu-
rum ſincathe.diſtribuens terminũ illuꝫ
copulatiue ſub diſiunctione) aſſumitur
vnum falſum iã declaratũ:vcꝫ hoc illud
ſincathe. pro ſpeciebus diſtribuitur.

¶ Aliud erat dubium de cõcepti
bus nõ vltimatis vocum ſincathegoreu
maticarum quomodo repreſentant ta-
les voces ⁊ an ſignificent aliqualiter.
¶ Ad quod dubiũ rñdeo cõceptũ nõ vlti
matũ huius ſcripture oĩs ſignificare na
turaliter proprie illã ſcripturã ⁊ aliqua-
liter ſignificare(ſicut illa ſcriptura) ad
placitũ:nã cõceptus nõ vltimatus id qđ
per ſuũ obiectum ſignificatur eo modo
quo ſignificatur:ſignificat:huius aũt rõ
non eſt alia:niſi qꝛ conceptus naturalis
ſimilitudo eſt obiecti:ideo apparens eſt
ꝙ obiectũ:⁊ q̃ per obiectũ ſignificant re-
preſentet:⁊ hec rõ non eſt nimiũ valida:
ideo nõ miror okam tenuiſſe cõceptum
nõ ſignificare rẽ ſignificatã per obiectũ:
nam ex eo ſequitur eandẽ notitiam eſſe
abſtractiuã ⁊ intuitiuam quod impoſſi-
bile eſt ſecũdũ okam ꝯſuis ſecundũ mul
tos ponentes ſpecies id ſit verum.
¶ Sed cõtradicta arguitur:ſi cõceptus
nõ vltimatus huius ſcripture omnis ſi-
gnificaret naturaliter proprie illam ſcri
pturã:ſequeretur ꝙ etiã ſcripturã ſimi-
lem ſignificaret:nã ille conceptus natu
ralis eſt ſimilitudo ſimiliũ ſcripturarũ:
ſed hoc eſt falſum:ergo propoſitũ:minor
probatur: naꝫ cũ huiuſmodi ſcripturas
naturaliter ꝓprie ſignificet: ſequiť ꝙ ſi-
gnificabit attramentũ illud quo ſcribiť
illa ſcriptura(nã id attramẽtum illa ſcri
ptura eſt)non ſto in appellatione de ly
ſignificat:cũ ergo naturaliter proprie ſi-
gnificat illud quod ſequitur ꝙ nunꝗ ca
det ab ea ſignificatiõe:⁊ ſic ſi ex eo attra
mẽto ſcribatur hic terminus equus illũ
ſignificabit:q̃re ſignificabit omnes ſcri-
pturas ⁊ omnia corpora eadem ratione:
nam ex quocũcꝫ corpore poteſt fieri ter-
minus ſimilis huic termino omnis.
¶ Pro ſolutione huius notãdum eſt qđ
huius ſcripture omnes poſſumus tres
conceptus non vltimatos formare pri-
mum ſignificantem ſcripturam hãc oĩs
ſingulariter ⁊ abſolute.⁊ hic conceptus
non proprie vocãdus: ⁊ non vltimatus:
quia non eſt diſiuncta ſimilitudo termi
ni:vt terminus:nam non connotat ꝙ ſit
terminus: nec aliquid ⁊ ꝯſuis non eſſet
terminus ſupponeret pro illo.Aliũ poſ-
ſumus formare ſingularem connotantẽ
tamen ꝙ his ſyllabis vel literis ſit ſcri-
ptus ⁊c. Et ſic eſt proprie conceptus nõ
vltimatus:tertiuꝫ poſſumus producere
communem illius ſcripture et ſimilium
omnium connotantem ꝙ ſit ſic:vel ſicli
neatus mediantecꝫ iſto ſignificare dici-
tur ſcriptura ſe ⁊ omnes ſimiles:abſolu
tus autẽ omnium taliũ ſcripturarũ nõ
eſt non vltimatus immo nec hic ꝓprie
non vltimatus ꝯſuis dicere hũc vel illũ
nõ vltimatum queſtio eſt de nomine nã
conceptus non vltimatus poteſt fieri vl
timatus ⁊ econtra:nam per hoc ꝙ conce
ptus diſtincti obiectũ ſit termin⁹ ſigni-
ficatiuus fit cõceptus nõ vltimatus iaꝫ
ego dico ꝙ ſi loquamur de conceptu ſin
gulari ſiue cõnotatiuo ſiue abſoluto hu
ius vocis,omnis ꝙ attramentum illud
naturaliter proprie ſignificat: ⁊ nullum
aliud corpus. Aſt vero ſi de cõceptu cõi
cõnotatiuo talium vocũ de quo videtur
procedere argumentum ſit ſermo reſpõ
deo concedendo ꝙ talis conceptus tale
attramẽtum ⁊ oĩa corpora ſignificat na
turaliter proprie: nam cum cõmunis ſit
conceptus abſtrahaturcꝫ ab aliqua con
uenientia accidentali videlicet ꝙ ſylla-
bis talibus ſcribatur cõuenientiacꝫ hec
omnibus corporibus competere poteſt
quare omnia ſignificabit.Sed veruꝫ eſt
ꝙ nõ ſupponit ꝓ his niſi qñ fuerint illis
ſyllabis delineati:nã connotatio deficit.
¶ Ex his poteſt patere falſum eſſe quod
nonnulli tenent ſimile ſuum ſimile non
naturaliter.Sed ad placituꝫ improprie
ſignificare:ſicut imago herculis hercu-
lem itacꝫ hec ſcriptura homo aliam ſibi
ſimilem ſignificat ad placitũ improprie
ꝯſ primum enim ex atramento quo hic
terminus homo ſcribitur: ſcribiť hic ter
minus equus non amplius ille termi-
nus homo ſignificat illud atramentum
itacꝫ ſcribens virtutem habet illam im
ponendi ⁊ deponendi. Sed hoc eſſe fal-
ſum patet ex argumẽto iam facto:nam

hic terminus homo ſynonimus eſt in ſi
gnificãdo ſeipſum ⁊ omnes ſibi ſimiles
cõceptui cui ſubordinatur puta cõnota
tiuo eadẽ ſignificanti.ſed tale ſignificat
attramẽtũ quodcũcꝫ ſibi ſimile:⁊ ſibi nõ
ſimile. Nam probatum eſt naturaliter
proprie quodcũcꝫ ſignificare:ergo ꝓpoſi
tum. Item ſi aliquod attramentum illa
ſcriptura non ſignificaret ſignetur illud
ſitcꝫ quod ĩ calamo eſt quod vocetur a:
ac tũc ſic arguo:hec eſt vera a poteſt eſſe
ly homo/pono illud ſignum ly nõ ad fa-
ciendum illum terminuꝫ ſupponere ſin
gulariter:ſed materialiter pro ſe:⁊ quo-
cũcꝫ ſibi ſimili:ergo ſubiectum ⁊ predica
tum ſupponent pro eodem.quare ly hõ
ſupponit pro a:ergo ſignificat a quod ẽ
probandum: cum ergo ſignificet omne
attramentum ſiue ſit ſibi ſimile: ſiue diſ
ſimile manifeſtum eſt ſignificare nõ ad
placitum modo illo dicto.
¶ Dubitatur circa hec de ſubiecto hui⁹
homo eſt animal eſt propoſitio: vtrũ ſit
complexum vel incomplexum. Simili-
ter de ſubiecto huius,ſortes et plato eſt
copulatum ⁊ ſimilium ad quod dictum
eſt in principio opiniõis gregorij: ⁊ etiã
diſputatũ eſt:vtrũ dareť propoſitio men
talis nõ vltimata: ⁊ reflexa de q̃bus ibi.

¶ Circa dubium viceſimumocta
uum duo ſunt modi reſpondendi vnus
tenet terminum mentalem vltimatum
poſſe ſupponere materialiter cui⁹ ratio
nes addit ſuadendum poſſent eſſe he.
¶ Si oppoſitum daretur videlicet ꝙ ter
minus mentalis non poſſet ſupponere
materialiter ſequeretur ꝙ iſta particula
ly poſita in hac ꝓpoſitione ly homo eſt
animal nulli ſubordinaretur: ſed hoc ẽ
falſum ergo propoſitum minor manife-
ſta eſt nam qua ratione dices illam par
ticulam nulli actui ſubordinari quemcũ
cꝫ actum nulli ſubordinari etiam dices
ſequela probatur naꝫ ſi alicui actui ſub
ordinaretur is actus ex natura ſua face
ret terminum cui additur materialiter
ſupponere quia ſynonimus eſt termin⁹
mentalis cui vocalis ſubordinatur ⁊ vo
calis tũc ſi adderetur particula illa ſub-
iecto huius mentalis vltimate faceret
ſupponere materialiter quare ſi alicui
ſubordinatur particula ly habetur pro-
poſitum . Item eadem ratione hoc to-
tũ iſta dictio demonſtrando per prono-
men illud ly homo non ſubordinaretur
alicui: quia tunc ſi adderetur notitie ho
minis in hac propoſitione homo eſt ani
mal facere notitiam ſupponere materia
liter pro ſe qđ eſt contra id qđ defendũť.
¶ Secũdo ſic arguitur ſequitur etiam ſi
terminus mentalis non poſſet materia
liter ſupponere ꝙ aliqua notitia ſigni-
ficaret aliquid quod eſt pro quo non poſ
ſet in propoſitione accipi et repugnãtia
non proueniret ex parte capacitatis in-
tellectus nec ex parte impoſitionis hoc
patet de notitia hominis que ſignificat
ſe ⁊ non poteſt accipi pro ſe ⁊ he ſunt ra-
tiones apparentiores que ad ſuadendũ
propoſitũ adducunt propter quas cõce-
dunt quemcũcꝫ terminum mẽtalem ma
terialiter poſſe ſupponere.
¶ Alia opinio tenet nullũ terminũ men
talẽ vltimatũ poſſe materialiter ſuppo-
nere ⁊ rñdereť ad priorẽ rationẽ. Scõm
multos hãc inſequẽtes opinionẽ cõcedẽ
do illatũ. Nec iõ ſequiť nullũ aliud ſin-
cathe.alicui ſubordinari. Ut hec reſpon
ſio vera eſſet dicẽdo ꝙ particula ly non
ſubordinatur vni actui.Sed q aggrega
tũ ex particula ly et illo termino hõ ſub
ordinať conceptui non vltimato ut ag
gregato ex cõceptu non vltimato ⁊ quo
dam alio ſigno ſignificãte materialiter
ſeu ſignificante tantum.ſicut hoc aggre
gatum talis terminus homo vel dictio
hõ:nã idem eſt dicere ly homo ẽ animal
ſicut aliqua talis dictio hõ eſt aĩal: itacꝫ
alicui inadequate ſubordinať particula
illa ⁊ non eſt improbabile ponere illam
inadequatã ſignificationẽ queãdmodũ
in gregorij opinione diximus de ly oĩs.
¶ Ad ſecũdã rationẽ cõcediť illud q̃uis
in vocalibus terminis nõ cõtingat dare
illud vcꝫ ꝙ aliq̃s termin⁹ abſolute ſigni
ficet aliquid qđ eſt ⁊ nõ accipi poſſit pro
illo diſcrimine ẽ inter hec qꝛ intellectus
nõ põt accipere aliquã notitiã ꝓ aliquo
niſi illud intelligat mediãte tali notitia
ſed mediãte notitia hoĩs intellect⁹ non
intelligit illã notitiã ſed homines. Ideo
intellectus nõ põt accipere illã notitiã
pro ſe:ſed pro hoĩe ⁊ hac de cã dices ꝯce-
ptũ non vltimatũ non poſſe ſumi ꝓ illo
quod ad placitũ ſignificat nec notitia re

flexa pro eo quod directa.

¶Ex hoc ſumo rationē apparētem con=
tra opinionē priorē ⁊ arguitur ſic intelle
ctus ſolū accipit ꝓ rebus notitias quas
intelligit mediantibus illis. Sed notitia
hoim non intelligit animā ipſammet: ſed
mediāte vna alia: quia illa notitia non ſi
gnificat ſeipſam naturalr ꝓprie: ergo in=
tellectꝰ ſolū accipiet notitiā illā ꝓ hoibꝰ
⁊ non pro ſe maior probatur: quia minor
manifeſta eſt intellectus non poteſt acci
pere notitiam non vltimatam huius ter
mini homo ꝓ illo quod ſignificat ad pla
citum puta pro hominibus: ergo eadem
ratione non poterit capere in propoſitio
ne notitiam hominum pro ſe patet conſe
quentia quia nō apparet ratio illa qua=
re illā notitiā nō vltimatā nō poſſit cape
pro hominibus niſi quia homines nō ſe=
ipſo ſignificat. Iam probatur antecedēs.
quia ſi oppoſitum verum eſſet ſequitur
mētalē vltimatā eandē verā ⁊ falſaꝫ eſſe
quod hactenus refugimus id ſic deduco
capta ꝓpoſitiōe in qua ſolū eſt notitia nō
vltimata illius vocis homo ⁊ predicatuꝫ
notitia animalium copulaqꝫ de preſenti
tunc patet illā ſignificare illā vocem ho=
mo eē animal quare falſa eſt ⁊ ſignificat
etiā hominē eſſe animal: nā pro homini=
bus etiā ſumi poteſt ergo ipoſſibilis eſt ⁊
vā pro illa. Si forte dicas ꝙ intellectus
nō poteſt ſimul ⁊ ſemel capere illum ter=
mini ꝙ voce illa eſt hominibus. Sed ꝙ
vno tpe pro voce accipiet ⁊ alio ꝓ hoie.

¶Cōtra hoc arguitur ſequitur ergo pro
poſitionem impoſſibilē poſſe eſſe veram
nā illa propoſitio aſſumpta eſt impoſſibi
lis ſi intellectus accipiat notitiā illam ꝓ
voce: quia ſignificat illā vocem homo eſt
animal ⁊ poſt modo ſi intellectus aſſu=
ma illā pro hoie erit vā quare ꝓpoſitū.

¶Forte reſpondebis ꝙ non erit eadem
propoſitio quādo aſſumitur notitia illa
pro homine ⁊ pro illa voce naꝫ ad hoc ꝙ
in propoſitione illa aſſumatur notitia il
la pro homine oportet ꝙ addatur aliqd
ſincathe. taliter denotans.

¶Cōtra hoc arguo ſequitur ꝙ ſincathe.
aliquid dabimus denotās ſuppoſitionem
perſonalē qd tn videt falſum: nā non videt
qualr ſignificet nec in voce aliqd tale in=
ueniri poſſe certum eſt.

¶Preterea ſequitur ꝙ nulla notitia poſ
ſet ſupponere materialiter quin addat
ei aliquod ſignū nec aliqua perſonaliter
ſine ſigno qd eſt falſuꝫ: vt pꝫ de vltiatis.

¶Ad hoc dices ꝙ terminꝰ pro illo qd na
turalr ꝓprie ſignificat pōt ſine ſigno ac
cipi. Sed pro illo quod non naturaliter
ꝓprie ſigt non poteſt ſine ſigno accipi: ⁊
ſic quodammodo argumento ſatiſfieret.

¶Solent contra opinionem priorē argu
mētari ꝙ equiuocatio īueniat in aīa: quia
hec ꝓpoſitio hō eſt animal ſignificat ho=
minē eſſe aīal ⁊ ly homo eſſe animal: ſed
id nil probat nam non eſt eadem propō.

¶Item non dicimus hunc terminū ho=
mo in ſignificando ſe homines eſſe equi
uocum. nam ad equiuocationeꝫ oportet
plura eque īmediate ſignificare: aut vt
rectius dicam oportet ꝙ ſubordinat plu
ribus vltiatis totalibꝫ nō ſynonimis ⁊c.

¶Et ex his videtur vtrāqꝫ opinionē pro
babilem fore. ¶Sed hac vna ratione ꝓ=
babiliorem fore prioreꝫ mihi ſuadeo quia
apparet mihi copulam hanc in poſtqꝫ no
titiam hominū ⁊ animaliū pro homini=
bus vniuit nō poſſe vnire illa pro ſe nec
pro aliquo alio: nam copule natura hec
eſt (vti in fundamentis huius opinionis
prius monſtratū eſt) vt quos ſemel vnit
terminos ſemper vniat et non alios. Sꝫ
tantum inconueniens eſt eoſdem termi
nos pro alia ſignificatiōe vnire ſicut ali=
os terminos vnire: ergo ſi non poteſt di=
uerſos terminos ab his quos ſemel vni=
nit vnire nec poterit eoſdem pro aliqua
ſignificatione coniungere. Unde ſi pote=
rit illa copula notitiam hominum ⁊ noti
tiam animaliū pro ſe ipſis vnire cur non
coniungere eandem poteſt notitiā illius
notitie hominis: ⁊ notitiam illius noti=
tie animalium que eandem ſignificatio=
nem naturalem propriam habent quam
alie communem item ſi iam illa copula
vniens conceptus non vltimatos pro ſi=
gnificatione naturaliter coniungere hoc
erit per additionem note materialitatis
aut nihil addendo non ſecundum acci
det: quoniam (vt probatum eſt) ſequitur
propoſitionem impoſſibilem vltimatam
quandoqꝫ fore veram: nec accidet primū:
quia talis nota materialis que predica=
to et ſubiecto additur cum vis non tranſ
eat vltra efficietur pars extremi vt pro=
batum eſt dubio nono: quia virtus talis

note nō trāſit vltra: ideoqꝫ illa copula nō
coniungit ſolū eaſdē notitias que prius
ſed eaſdē ⁊ notā materialitatis quod eſt
impoſſibile relinquitur: ergo nō fore poſ=
ſibile vt quos pro naturali propria ſigni
ficatione conceptus copula coniungit ꝓ
communi coniūgere poſſit ⁊ hoc ſequor.

¶Circa dubium vltimum in quo

inquirebatur quomodo recordamur ſi=
gnificationis ſincathegoreumatis ꝓ ma
iore declaratione arguitur ſincathego=
reuma ſignificat aliquid: ergo hactenus
dicta nulla. antecedens probatur cum
quis habuit ſincathe. mentale poſt corru
ptionem talis actus recordari aut remi=
niſci pōt de ſignificatione talis ſincathe=
goreumatis: ergo ſignificatio talis dimi
ſit ſpecies ſeu phātaſmata que mouerēt
aīam deinde ad ꝓducendū notitiam ſeu
actum illud: vel taliter repſentātē: ſed ni
hil poteſt producere aut produxiſſe ſpeci
es niſi res ſit: nā omnis ſpecies eſt ſimu=
lachrū imagoqꝫ rei: ergo ſignificatio ſin=
cathegoreumatis aliquid eſt quare ſinca
thegoreuma nō aliqualiter. Sed aliquid
ſignificat. minor manifeſta eſt conſequē=
tia principali: ſed reſtat probare maiorē
que eſt vna rationalis ⁊ probo primo ꝙ
illa rationalis ſit bona conſequētia ⁊ de=
inde ꝓbabo aīs. ſic recordatio ſeu remi=
niſcentia ſit ſemper per abſtractiuā oīs
mediantibus ſpeciebus derelictis a re il
la cuius recordamur producitur ergo ꝓ
poſitum. Item Ariſt. in libro in memoria
⁊ reminiſcentia inquit memoria preteri=
torū et eorū ſpectorum ſimulachrorꝫ que
imaginationē in rerū abſentia cient atqꝫ
efficiunt que phantaſmata (cum anima
ſine phantaſmate non intelligere dixeri
mus) nuncupauimus.

¶Ad hec etiam accidet auctoritas oīm
qui bene in libris de anima et notitiam
materia loquuti ſunt.

¶Iam probo antecedēs illius rationa=
lis videlicet ꝙ recordaremur ſignifica=
tionis ſincathegoreumatis nam ſepe re
cordor me hominem intellexiſſe vniuer=
ſaliter ſimiliter hominem fuiſſe animal.

¶Hoc argumēto vel ſimili arguebat fer
dinandus de oliua non vulgaris doctri
ne vir ex amicis vnus pro cuius ſolutio
ne ⁊ eorum que circa hec tangi poſſunt
ſuppono vt argumentum melius proce
dat ꝙ non capimus memorari aut remi
niſci proprie nam ſic teſte Ariſto. non ſe
extendunt hi termini niſi ad ſenſus in=
terioris paſſionem. Sed ſumo vniuerſa
liter vt etiam intellectui tribuantur.

¶Iam circa hec poſſent alique ſolutio=
nes imaginari que cōnis de earū verita
te dubitem tn̄ vix poſſent improbari pri
mo imaginor accedendo ad okam opi=
nionem ſpecies negantem que et ſi non
apparet conformis ariſtoteli tamen eſt
probabilis ꝙ quemadmodum notitie
producunt habitus qui quidem poſt=
modo cum intellectu concurrunt ad pro
ductionem actus quibus eadem intelli=
git intellectus qui intelligat prius medi
antibus notitiīs qui habitus illos pro=
ducebant ⁊ hoc modo rerum recorda=
tur ⁊ abſtractiuas in abſentia obiecti ꝓ=
ducit ita actus ſincathe. producunt habi
tus in intellectu ad productionem ſimi=
lium actuuꝫ: ⁊ ſic intellectus recordatur
ſignificationis ſincathegoreumatis: ⁊ ꝓ
huius ſolutionis defenſione nota ꝙ non
eſt imaginaturus ꝙ ſolus habitus ſinca
thegoreumatis cum intellectu ſunt apti
nati producere ſincathegoreumata: quia
hoc pacto poſſet dari actus ſincathe. in
intellectu ſine ſincathegoreumate quod
impoſſibile eſt. Sed habitus ſincathego
reumaticus cum habitibus notitiarum
que produxerat actū illū producētem ta
lem habitum ⁊ intellectus producūt ſin
cathegoreuma: ⁊ ideo tunc producuntur
ſimul vel priꝰ cathegoreumatice notitie
ab illis habitibus quo fit vt nunqꝫ intel
lectus ſignificationis ſincathegoreuma
tis recordetur quin rerum aliarum re=
cordetur.

¶Secunda ſolutione ſic imaginor acce=
dendo opinionem communiorem ponē=
tem ſpecies ꝙ intellectus nō recordatur
ſyncathegoreumatis ꝑ ſpecies a ſuo ſub
iecto derelictas: quia nullū eſt ſuum obie
ctum loquendo proprie. Sed per ſpecies
a notitia ſincathegoreumatica dimiſſas
Sed huic ſolutioni non accedo: nam ille
ſpecies potiꝰ faciēt venire in recordatio
nem illius notitie qꝫ ſue ſignificationis:
hoc eſt potius facient intellectum produ
cere notitiā reflexā abſtractiuā illiꝰ actꝰ
qꝫ vnā notitiā ſincathegoreumaticā: naꝫ

ille ſpecies imago ſunt notitie ⁊ non ſignificatiõis. Item videretur ꝙ poſſet dari ſincathegoreuma ſine cathegoreumate: nam ſpecies ille nõ dependẽt nec producte fuerunt a notitijs cathegoreumaticis: ergo ſine earũ phantaſmatis poterunt cõcurrere cum intellectu ad productionem ſincathegoreumatis. Ad hoc vltimũ fortaſſe apparenter diceretur ꝙ ſpecies notitie ſincathe. quando concurrũt ſole cum intellectu nõ producunt niſi notitiã illius notitie. Sed quando ipſe et ſpecies obiectorum notitiam a quibus ſincathe. fuit productum concurrunt tũc ſimul cũ notitijs cathegoreumaticis talium obiectorum producitur ſincathegoreuma.

¶ Tertia imaginatio quam credo veriorem ⁊ ſignificationis ſincathegoreumatice ſic recordamur intellectus primo ſpeciebus ſiue phãtaſmatis rerum recordatur ipſarum atq; notitia producit quibꝰ mediantibus aliarum adhuc rerum reminiſcitur ſic intellectus mediantibus notitijs rerum quibus recordatur ſincathegoreumatis reminiſci quandoq; contingit. nam teſte ariſto. cap. de reminiſcẽtia. reminiſcentia ex rerum natura naſcitur: quia motus anime ita ſe habẽt vt alter alterum conſequio trahat: vt hic motus poſt illum fiat: nam ſi ex neceſſitate alter alterum ſequatur quomodo ignem ſequitur calor et illius memineris et huius reminiſci neceſſe erit ſi contingenter vt ex conſuetudine vt plurimum ex primo moueberis in ſecundum: et ex ſecundo in tertium. Cum enim reminiſci volumus mens ab aliquo primo excitat in alterum ſecundum conſuetudinem fertur ⁊ iterum in alterum inueſtigamuſq; mediãtes nũc a ſĩli nũc a ↄtrario nũc a diſtãte nũc a propinquo ⁊ cũ ad motũ ei quã querimus ventũ fuerit, tunc reminiſcẽtia peritur exempli cauſa vt ex lacte venimus in candorem ex candore in era ex ere in humorem ex humore in autũnum ex autũno in brunam: ⁊ ſic hoc tempus fuiſſe queſitum ex lacte reminiſceremur brume.

¶ Haud diſſimili modo imaginor ſignificationis ſincathegoreumatis reminiſcẽtiam. nã ſepiſſime ex conſuetudine cum homines intelligo ſtatim animalia concipio ⁊ poſt ex his modis ſe hñdi nũc cõiungendi nunc diuidendi reminiſcor quãq; autem ex vna re vnice propoſitiõis ſignificationis reminiſcentiã habeo ⁊ quãdoq; multarũ. Ex quo patet recordationem ſincathegoreumatis nõ fore memoriam. Sed potius reminiſcentiã memoria nãq; non indiget niſi conuerſatione anime ad ſpeciem: quare vnico actu paritur. Sed reminiſcentia pluribus: nã quodammodo (vt inquit albertꝰ magnꝰ) fit via ſillogiſtica a principio determinato per quod refertur in animam: id quod in preterito fuit in ipſa et requirit adhuc: vt Ariſt. placet rei obliuionem non totalem. Super hec facile diſſolues argumentũ.

¶ Poſſet fortaſſe qs dicere nos nunq̃ recordari ſignificationis ſincathegoreumatis: niſi per notitiam reflexam ſincathegoreumatis: q2 qui recordatur ſe intellexiſſe hominẽ eſſe animal videur ſe intelligere hominem eſſe animal ⁊ etiã habere reflexã notitiã. Sed hac ſolutione non eſſet dubio ſatiſfactum: nã q̃uis bene dicatur ꝙ quando recordor illius propoſitionis me intellexiſſe hominem eſſe animal ꝙ habeo notitiam reflexam hoc tamen non petitur niſi quomodo recordor hominem eſſe animal ⁊ non me ſic intellexiſſe: patet etiam ex his non poſſe bene reſponderi nos venire in notitiam ſignificationis huius copule eſt cum venio in notitiam ſignificationis huius ꝑpoſitionis homo eſt animal: nam hoc eſt quod inquiro: quia non poteſt homo venire in notitiã ſignificationis totius ꝑpoſitionis quin ſignificatiõis copule prius notitiam ſincathe. habeat.

¶ Sed fortaſſe nunc incidet tibi dubiũ cuius hactenus recordati nõ ſumꝰ vtrũ ſigna vniuerſalia harũ duarũ oĩs hõ eſt aĩal ⁊ oĩs leo ẽ aĩal ſint ſynonima. Ad hoc reſpondeo ꝙ ſic. nã ſi aliquid impediret ſynonimitatem hoc eſſet: quia ly omnis in prima ſignificat diſtributiue in ordine ad homines et in ſecũda ſignificat diſtributiue in ordine ad leones (vt nonnulli dicunt) Sed hoc non impedit eorum ſynonimitatem: quia quando dicunt ꝙ ly omnis ſignificat vniuerſaliter in ordine ad homines quero vel intelligunt ꝙ ſic ſignificat vniuerſaliter in ordine ad homines: ꝙ homines includuntur in ſignificatione eius: ita ꝙ ſic ſignificare includatur in ſignificatione de ly omnis aut non: ſi vltimum illi ſunt ſynonimi: nam ſignificatiões ſunt ſynonime nihil enim nec aliqualiter includitur in vna quod includitur in ſignificatione altera ſi primum dederis ſequitur ly omnis ſignificare homines: nam omnis notitia comparatiua ſignificat vtrumq; extremum quomodo enim homines includũtur in ſua ſignificatiõe niſi ly omnis ſignificet hões: quare ergo dico ꝙ ſigna illa ſunt ſynonima: ⁊ ſignificat vtrumq; vniuerſaliter et confuſiue ꝙ autem vnum ſignificet in ordine ad iſtum vel illum hoc non eſt pars ſue ſignificationis: nec eſt concedendum bene reſpondendo ꝙ ſignificat in ordine ad iſtum vel illũ vniuerſaliter. Et ſic patet quid ad hoc dubiolum eſt reſpondendum: et etiã quid ad omnia dubia in principio mota per que omnes difficultates huiꝰ materie reor manifeſtas manere: nec plura circa hec egi: quia in his de notitijs diſputare ad aliũ locũ ꝑtinet.

¶ Regiſtrum.

A. B. C. D. E.

¶ Omnes ſunt quaterniones: preter. E. qui eſt quinternio.

Explicit liber de compoſitione propoſitionis mẽtalis: ſiue de actibꝰ ſincathegoreumaticis Ferdinãdi de enzinas: vallis oletanei: Lugd. impreſſus ꝑ Antonium du Ry anno dñi. M. D. xxviij. Penultima die mẽſis Maij.